

รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2551 ของ สตช. เรื่อง
วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570

วันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551
ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค
เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดให้มีการประชุมประจำปี 2551 เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” ขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570 สำหรับเป็นกรอบทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี นับตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เป็นต้นไป

การประชุมประจำปีครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นประมาณ 1,500 คน ประกอบด้วย ตัวแทนจากทุกภาคส่วนในสังคมไทย อาทิ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ นักวิชาการ สื่อมวลชน ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ภาคประชาชน ได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และได้ร่วมกันให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาสังคมไทยในอีก 20 ปีข้างหน้า ภายใต้สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งเสนอแนะประเด็นการพัฒนาเพื่อดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม

เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงรายละเอียดสาระสำคัญของการประชุมประจำปีในครั้งนี้ สำนักงานฯ จึงได้จัดทำเอกสารรายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2551 ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเผยแพร่ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนต่อไป พร้อมกันนี้ สำนักงานฯ ใคร่ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิสัยทัศน์ และการวางแผนพัฒนาประเทศในระยะยาว ตลอดจนการเสนอแนะประเด็นและแนวทางการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อันทำให้การประชุมในครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สิงหาคม 2551

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ 1 รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2551 ของ สศช. เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570

1-13

ส่วนที่ 2 รายละเอียด และพิธีเปิดการประชุม

โครงการจัดประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.

1-5

▣ เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570

กำหนดการประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.

1-3

▣ เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570

คำกล่าวรายงาน :

1-2

▣ โดย เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คำกล่าวเปิดการประชุมและปาฐกถาพิเศษ :

1-7

▣ เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย ในมุมมองของรัฐบาล

โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช

บทวิดิทัศน์ :

1-5

▣ เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570

ส่วนที่ 3 สรุปผลการนำเสนอและอภิปราย

1-25

เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570

ส่วนที่ 4 รายงานสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย

กลุ่มที่ 1 :

เรื่อง การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก

1-17

กลุ่มที่ 2 :

เรื่อง การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน

1-29

กลุ่มที่ 3 :

เรื่อง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1-18

กลุ่มที่ 4 :

เรื่อง การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

1-31

ส่วนที่ 5 สรุปผลความคิดเห็นผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.

1-4

ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 1

**รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี
2551 ของ สผช.
เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570**

ส่วนที่ 2

รายละเอียด และพิธีเปิดการประชุม

- ▶ โครงการจัดประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.
เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570
- ▶ กำหนดการประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.
เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570
- ▶ คำกล่าวรายงาน : โดย
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ▶ คำกล่าวเปิดการประชุมและปาฐกถาพิเศษ : โดย
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช
- ▶ บทวิดิทัศน์ :
เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570

ส่วนที่ 3

**สรุปผลการนำเสนอและอภิปราย
เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย....สู่ปี 2570**

ส่วนที่ 4

รายงานสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย

- กลุ่มที่ 1** การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก
- กลุ่มที่ 2** การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- กลุ่มที่ 3** การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- กลุ่มที่ 4** การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่ 5

**สรุปผลความคิดเห็นผู้เข้าร่วม
ประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.**

คำกล่าวรายงาน

ของ นายอำพน กิตติอำพน

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในงานประชุมประจำปี 2551 ของ สศช. *เรื่อง*

วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570

วันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ในนามของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน กระผมขอขอบพระคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมประจำปี 2551 ของสำนักงานฯ เรื่อง **“วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570”** ในวันนี้ นับเป็นปีที่ 7 ที่สำนักงานฯ ได้จัดการประชุมในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2544

ในช่วงของการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้มีการประเมินแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงไว้ 5 ด้าน ได้แก่ การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม การเคลื่อนย้ายของคนอย่างเสรี และการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อประกาศใช้แผนฯ ในปี 2549 กลับพบว่า สถานการณ์ต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น อาทิ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก ราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นมาก ภาวะโลกร้อน ภัยธรรมชาติที่รุนแรง ตลอดจนโรคระบาดทั้งที่เป็นโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ เป็นต้น ดังนั้น การวางแผนระยะ 5 ปี ไม่เพียงพอต่อการวางรากฐานให้สามารถปรับตัวและพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวเพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้เหมาะสม และปรับเปลี่ยนต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวนั้น ท่านศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต อดีตประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ริเริ่มจัดทำครั้งแรกเมื่อปี 2539 โดยมีสาระชี้นำการพัฒนาประเทศในระยะยาวถึง 20 ปี และมีการวิเคราะห์แนวทางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน สามารถบูรณาการและกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาวได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสำนักงานฯ ได้นำมาเป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จากแนวทางที่ท่านศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ได้ริเริ่มไว้นั้น สำนักงานฯ ได้เล็งเห็นว่า ควรทบทวนการพัฒนาที่ผ่านมา และกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาที่มองจากปัจจุบันไปในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า โดยรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน อันเป็นที่มาของการประชุมในครั้งนี้

สำหรับการประชุมในวันนี้ สำนักงานฯ ได้กราบเรียนเชิญคณะรัฐมนตรี ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม เครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสื่อมวลชน จำนวน 1,500 คน โดยในการประชุม ภาคเช้า ภายหลังจากที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี แสดงปาฐกถาพิเศษเรื่อง **“วิสัยทัศน์ประเทศไทยใน มุมมองของรัฐบาล”** ซึ่งจะเป็นการจุดประกายความคิดที่สำคัญต่อการกำหนดทิศทางของประเทศ ไทยในระยะยาวแล้ว จะเป็นการอภิปราย โดยมีประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ดร.พนัส สิมะเสถียร เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย มีผู้อภิปรายนำได้แก่ ฯพณฯ องคมนตรี ศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย นายแพทย์สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รองนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ประธานกรรมการบริหารธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และนายประมนต์ สุธีวงศ์ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และหลังจากนั้น ในช่วงบ่ายจะเป็นการประชุมกลุ่มย่อยโดย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ ในสังคมโลก การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และการบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

สำนักงานฯ ใคร่ขอขอบพระคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และผู้มีเกียรติทุกท่าน ที่ได้สละ เวลาอันมีค่ามาร่วมประชุมในวันนี้

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผมขอกราบเรียนเชิญ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้กรุณากล่าวเปิดการ ประชุมและแสดงปาฐกถาพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางในการประชุมประจำปี 2551 ของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในครั้งต่อไป

ขอกราบเรียนเชิญครับ

คำกล่าวเปิดการประชุมและปาฐกถาพิเศษ ของ
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช

“วิสัยทัศน์ประเทศไทย

ในมุมมองของรัฐบาล”

วันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551 เวลา 9.25 น.-10.40 น.

ณ ห้องแกรนด์โตมอนบอลรูม

ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กราบหมัสการพระคุณเจ้า ผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผมขอเปิดการประชุมก่อนเพราะถ้าปาฐกถาก่อน
จะลืมเปิดการประชุมซึ่งก็เป็นแบบนี้มาหลายครั้งหลายหน ก็ขอประกาศเปิดการประชุมครั้งนี้ ณ บัดนี้
และจะได้ปาฐกถานำตามที่เชิญมา

ย้อนรอยวิสัยทัศน์ 40 ปีที่ผ่านมาจากถนนวงแหวนต่างประเทศสู่ถนนวงแหวนแห่งแรกของไทย

การจัดทำแผนสมัย จอมพลสฤษดิ์ฯ จะทำเป็นแผน 5 ปี ดังนั้น การประกาศว่าบ้านเมืองจะไปทางไหน
อย่างไร จึงไม่ใช่แผน แต่เป็นวิสัยทัศน์ เมื่อตอนที่ผมไปเรียนหนังสือเมืองนอกเมื่อ 40 ปีที่แล้ว ได้รู้จัก
รถขนส่งมวลชนที่หนึ่งไปเรียนหนังสือทุกวันๆ โดยนั่งรถจากเหนือไปใต้ที่ชิคาโกระยะทางที่อยู่นอกเมือง
รถจะวิ่งบนพื้นดินหรือเรียกว่า Train เมื่อเข้ามาใกล้ถึงเมืองประมาณ 10 กิโลเมตร จะยกระดับเรียกว่า
Elevated Train และเป็นรถไฟใต้ดินเพื่อวิ่งในเมือง ดังนั้น โครงข่ายรถไฟที่ชิคาโกจึงมีเหนือ มีใต้
มีตะวันตก เหมือนกรุงเทพฯ ที่มีเหนือ มีใต้ แต่ใต้ต้องไปตะวันตกก่อนถึงลงใต้ และก็จะวันออกเราไม่มี
ใต้ตรงๆ เพราะมีอ่าวไทยขวางอยู่

เมื่ออยู่ชิคาโก มีหนังสือแผนที่ชื่อ Rand McNally เล่มละ 95 เซนต์ บัดนี้ ราคา 9 เหรียญ 95 เซนต์
การนั่งดูแผนที่ของ Rand McNally แต่ละรัฐ แต่ละเมืองจะเห็นว่ารัฐโอไฮโอ มีถนนวงแหวนล้อมรอบ
และอุสตันมีวงแหวน 6 วง ผมไปดูงานที่บริษัทรถยนต์ของอังกฤษ 2 เดือน โดยนอนในลอนดอนแต่ไป
ทำงานที่เบอร์มิงแฮมเข้าออกทุกวันๆ ขากลับไม่ได้กลับทางเดิม เขาบอกว่าลอนดอนมีทางเข้าได้ 29 ทาง
เพราะว่าลอนดอนมีถนนวงแหวน (Ring Road)

เริ่มแนวถนนวงแหวนสมัยเป็นรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยเมื่อ 31 ปีมาแล้ว

เมื่อ 70 ปี ที่แล้วมีทางหลวงจากกรุงเทพฯ ไปเชียงราย เรียกว่า สายเหนือ จากกรุงเทพฯ ไปตราด เป็น
สายตะวันออกจากกรุงเทพฯ ออกไปทางใต้เรียกว่าเพชรเกษมทั้ง 3 เส้นทาง เข้าสู่กรุงเทพฯ มีหลัก
กิโลเมตร 0 อยู่ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ใครจะไปเหนือ ใต้ ออก ตก ต้องผ่าเข้ามาในกรุงเทพฯ 5
กิโลเมตร อยู่ที่วงเวียนใหญ่อีก 5 กิโลเมตร อยู่ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิอีก 10 กิโลเมตร อยู่ลาดพร้าว
กรุงเทพฯ มีคน 850,000 คน มีรถไม่เกินแสนคันมีถนนเข้าออก 3 ทางก็อยู่ได้ ตอนผมกลับจากเรียน
หนังสือมีเพิ่มอีก 3 เส้น มีสายตะวันออกเรียกสุวินทวงศ์ทางใต้อีกหนึ่งเส้นเรียกถนน 35 แล้วก็มี
ออกไปเส้นพุทธมณฑล ทำให้ถนนเข้าออกกรุงเทพฯ มีอยู่ 6 เส้นทาง

เมื่อดูแผนที่กรุงเทพฯ แล้วผมก็ลองขีดเส้นดูปรากฏว่าเส้นที่เราขีดจะผ่าน 19 จุด คือ เพิ่มจาก 6 เป็น 19
ทันที เพราะแนวถนนวงแหวน เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุ 36 พรรษา รัฐบาล
ก็ทำถนนถวายเป็นของขวัญในเรียกถนนรัชดาภิเษก ซึ่งกว่าจะสร้างเสร็จใช้เวลา 29 ปี มีความยาว 40
กิโลเมตร เริ่มต้นจากสะพานกรุงเทพวังทวนเข็มนาฬิกามาถนนพระราม 3 ถึงช่องนนทรี ผ่านคลองเตย
เข้ามาศูนย์สิริกิติ์ ลงมาที่ อสมท. ผ่านลาดพร้าว ผ่านรัชโยธิน ข้ามถนนวิภาวดีรังสิต ข้ามสะพาน
พระราม 7 ไปถนนจรัลสนิทวงศ์ สี่แยกท่าพระ ผ่านเดอะมอลล์รัชดา ถนนมไหสวรรย์ ก็มาถึงสะพาน
กรุงเทพถนนนี้รูปร่างเหมือนมะม่วงอกร่องเรียกว่าวงแหวนรอบใน

วิสัยทัศน์วงแหวนรอบนอก มีความยาว 148 กิโลเมตร หลังจากกลับมาจากเมืองนอก พ.ศ. 2512
ก็คิดทางด่วน เพื่อแก้ปัญหาการติดที่ถนนสุขุมวิท และพระโขนง โดยคิดทำทางยกระดับบนคลองผ่าน
คลองตัน คลองแสนแสบ คลองมหานาค มาออกข้างสะพานผ่านฟ้า เลี้ยวซ้ายเข้าคลองโอ่งอ่าง
ยกระดับไปจนถึงเชิงสะพานพุทธ

ต่อมาอีก 2 ปี สภาพัฒน์ฯ เอาไปคิดต่อว่าทางยกระดับควรจะต้องใช้วิธีต่อปลายทางหลวงที่มาจบที่ดิน
แดง แล้วยกระดับจากดินแดงไปท่าเรือ เพราะค้นพบว่ารถที่ติดเป็นรถบรรทุกที่ทำเรือ พอออกมา
ทำทางยกระดับดินแดงไปท่าเรือ ทำทางยกระดับจากปลายบางนา-ตราด ไปท่าเรือ ตรงนี้ 89 กิโลเมตร
ตรงนั้น 70 กิโลเมตร แล้วยกระดับข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาไปที่ดาวคะนอง 16 กิโลเมตร เป็นตัววาย (Y)
ผมก็ชมเชยบอกสภาพัฒน์ฯ คิดดีกว่าผม เป็นประโยชน์ มีเหตุผล คือว่าแก้ปัญหาจราจรทุก เพราะ
ท่าเรือแหลมฉบังยังไม่มีค่านิยมเท่าไร ขณะที่ท่าเรือคลองเตย รถบรรทุกเข้าออกตลอดเวลา พอออกมา
ขึ้นทางยกระดับเลย ออกไปตะวันออก ไปทางใต้ผ่านปากท่อ-ธนบุรี อันหนึ่งส่งไปบางนา อันหนึ่งส่งไป
ภาคเหนือ ถูกต้อง ต้องชมเชยครับ

เมื่อมีวงแหวนรอบนอกและรอบในแล้วก็ควรมี วงแหวนรอบกลางโดยเริ่มจากสะพานวัดนครอินทร์
ปัจจุบันเรียกสะพานพระราม 5 เป็นถนนที่อยู่ระหว่างวงแหวนรอบนอกกับวงแหวนรอบใน กรมโยธาธิการ
ได้สร้างออกไปเกือบถึงดาวคะนอง ชื่อถนนกัลปพฤกษ์ ส่วนอีกทางหนึ่ง คือ ถนนสุขสวัสดิ์ และสะพาน
วงแหวนอุตสาหกรรมเชื่อมกับถนนปู่เจ้าสมิงพราย เวลานี้กำลังคิดทำสะพานยกระดับจากปู่เจ้าสมิงพราย
ข้างศาลเจ้าไปออกถนนเทพารักษ์ จากถนนเทพารักษ์ไปอีก 4 กิโลเมตร ถึงถนนศรีนครินทร์ วิ่งเข้า
ศรีนครินทร์มาจนถึงถนนที่จะต่อไปพระราม 9 เลี้ยวออกไปเข้าถนนสุขาภิบาลซึ่งเดี๋ยวนี้ชื่อถนนนวมินทร์
ซึ่งที่มีแท่งอยู่ตรงกลางถนนสามารถเอากันมาตั้งก็ใช้ได้เลย วิ่งจนถึงเกษตร ต่อไปก็จะมีทางยกระดับ
(Elevated) ออกไปงามวงศ์วานถึงแคราย ก็จะมีถนนเลี้ยวซ้าย ก็ไปเจอสะพานพระราม 5 คือ วงแหวนรอบกลาง

วิสัยทัศน์บางครั้งไม่เป็นอย่างที่คิดเมื่อไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้สำเร็จได้

เขตบางกระเจ้ามีพื้นที่ 9,000 ไร่ มีคนเป็นเจ้าของ 2,400 ราย ผมเสนอให้พัฒนาบางกระเจ้าส่วนที่เป็น
Corridor ที่อยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาอีกพอสมควร สร้างเป็นเมืองใหม่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา 2,000 ไร่
ขายที่ดินได้ราคามากมายเลยอีก 3,000 ไร่ ดัดแม่น้ำให้ไปสร้างการเคหะแล้วเหลืออีก 4,000 ไร่ ให้
เป็นสวนสาธารณะ (Park) แล้วทำเป็นอุโมงค์ทางฝั่งกรุงเทพอดใต้ไปโผล่กลางสวน วิ่งไปสุขสวัสดิ์
โดยเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดิน 2,000 ไร่ ริมแม่น้ำไปทำสวน ส่วนการเคหะฯ ให้จัดที่ดินแล้วให้ทำที่

อยู่อาศัย 2,400 ยูนิต สำหรับขายคนที่อยู่ในบางกระเจ้า ผมคิดตัวเลขให้ฟัง เช่น เรามีที่ 11 ไร่ ถ้าตีราคาให้ไร่ละ 2,000,000 บาท (เวลานั้นดอกเบี๋ยฝากร้อยละ 10 ดอกเบี๋ยกู้อยู่ร้อยละ 16) ได้ 22,000,000 บาท เอา 2 ล้านบาท ไปซื้อที่การเคหะแล้วเอา 20 ล้านบาท ฝากได้ดอกเบี๋ยปีละ 2 ล้านบาท แต่โครงการเดินหน้าไม่ได้เพราะคนค้านต้องการรักษาบางกระเจ้าไว้ ดังนั้น บางที่ความคืดมันก็ไม่ได้เป็นไปอย่างที่เราคิด

เช่นเดียวกับเรื่องรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ควรจะต้องทำส่วนที่ยกระดับยาวจากชานเมืองเข้ามาอย่างที่ ทำจากมักกะสันไปสุวรรณภูมิ 28 กิโลเมตร โดยส่วนที่เป็นมะม่วงอกร่องจะเป็นแนววงแหวน (Loop) จะต้องอยู่ใต้ดิน สถานีที่ดีที่สุดอยู่ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ข้างใต้เป็นสถานีสร้าง 3 ชั้น รถไฟอยู่ชั้นล่าง เพื่อจะได้มีทางรถไฟเชื่อมตะวันตก-ตะวันออก จากพุทธมณฑลลากมาไปถึงลาดพร้าว แล้วออก ลาดกระบัง สายเหนือ-ใต้ จากรังสิตผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิแล้วลงมาที่ป้อมพระจุล ซึ่งเป็นแนว กากบาทอันหนึ่ง อันที่สองเป็นแนวตัววี (V) หาย ให้ออกมาจากบางบัวทองลากมาผ่านเมืองนนท์ ผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ แล้วก็ออกไปลำลูกกา อีกอันหนึ่งมาจากข้างล่างด้านตะวันตกเฉียงใต้ คือ มาจากอ้อมน้อยขึ้นมาผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิแล้วลงไปที่บางปูเป็นตัววี (V) คำว่า ทั้งหมดนี้จะเป็น กากบาท เป็นตัววี (V) หาย และตัววี (V) คำว่า แล้วส่วนที่เป็นมะม่วงอกร่องก็เป็น Loop ตัด

วิสัยทัศน์อีก 20 ปีข้างหน้าต้องเริ่มต้นตั้งแต่บัดนี้

สำหรับวิสัยทัศน์อีก 20 ปีข้างหน้า ต้องเริ่มต้นวันนี้เราจัดการแก้ไข คนที่เรียกกันว่ารากหญ้า ต่าง ๆ มีมาตรการและวงเงินหมดแล้ว เกษตรกรจะพักใช้หนี้ 2 ปี คนที่เดือดร้อนจะได้รับการบรรเทา เป็นเงินที่จะลงไปสู่เกษตรกรไทยมากที่สุด 320,000 ล้านบาท

เรื่องโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ถ้าเราขยายออกไป 4 ทิศ 1 ทิศ ไปใต้ดินอีก 3 ทิศ เป็นทางยกระดับ ทิศละ 30 กิโลเมตร ได้รวม 90 กิโลเมตร ผู้โดยสารจะเข้ามามากขึ้นอาจจะได้ 600,000 คน ตาม เป้าหมาย ชาวบ้านก็จะมีโอกาสขึ้นด้วยเป็นความสะดวกของคนไทย **วิสัยทัศน์ของผม** กรุงเทพฯ มีญาติเป็นคนชานเมืองกรุงเทพฯ คือ สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี แปดริ้ว ปากน้ำ สมุทรปราการ แล้วญาติเหล่านี้ต้องการจะเดินทางเข้าออก เช่นกัน ถ้าก่อสร้าง Depot) อยู่รอบ นอกแล้วสร้างทางเข้ามาหาในกรุงเทพฯ สองข้างทางจะได้ประโยชน์ครับ มีสถานีตรงไหนตรงนั้นจะเป็นที่อยู่อาศัย มีโรงพัก มีโรงพยาบาล เป็นอุตสาหกรรมย่อย คนทำงานอยู่สลัม 1,700 สลัม ในกรุงเทพฯ ต้องออกไปอยู่ชานเมือง ถ้าเราเอาสลัมออกไปทั้งหมดได้และรัฐบาลหรือกรุงเทพมหานครขอซื้อหรือ เช่าซื้อจากเจ้าของที่ดิน หรือไม่ซื้อก็จ่ายค่าเช่าเขาไว้ก่อนแล้วทำเป็นสวนสาธารณะไม่ต้องล้อมรั้วมี พุฒบาทล้อมเท่านั้นเอง หน้าตากรุงเทพฯ จะเปลี่ยนโฉมเพราะสลัมออกไปอยู่ข้างนอก อุตสาหกรรม ย่อยออกไปอยู่ข้างนอก **นี่คือแนวความคิดว่าอีก 20 ปีข้างหน้า บ้านเมืองของเราจะต้องเป็นอย่างไร**

สำหรับนอกเมือง **ต้องคิดถึงรถไฟ** รถไฟที่พระพุทธเจ้าหลวงท่านพัฒนาเมื่อ 100 กว่าปีก่อน คนใน รุ่่นนี้ควรจะต้องดูว่าเราควรจะต้องเตรียมตัวของเราไปอย่างไร รถไฟสายแรก 72 กิโลเมตร ไปอยุธยา หลังจากนั้นอังกฤษบอกว่าอยากจะต่อรถไฟจากกัวลาลัมเปอร์มากรุงเทพฯ ฝรั่งเศสบอกอยากจะต่อ จากพนมเปญมากรุงเทพฯ ไทยต้องรื้อรางรถไฟสแตนดาร์ดเกดมาทำ 1 เมตร ปัจจุบันรถไฟของ ประเทศเหล่านั้นเจริญก้าวหน้า แต่รถไฟของเรามีแต่ทรุดลงไป แต่ยังมีหวังอยู่ว่าทำอย่างไรให้ รถไฟเจริญ ไม่ยากถ้าหากสหภาพฯ ให้ความร่วมมือ

เช่นเดียวกันกับการ**สร้างรัฐสภา**ในที่ดินสี่เหลี่ยมผืนผ้า 130 ล้านบาท ผมก็ใช้ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ดำเนินการเจรจาเรื่องการย้ายโรงเรียน สร้างแพลตฟอร์ม โดยจะดำเนินการให้เรียบร้อยภายใน 2 ปี มีการดูแลไม่ให้เดือดร้อนและทุกฝ่ายพอใจ **ผมก็ต้องอ้างว่าวิสัยทัศน์ของผม ผมจะต้องจัดการแล้วทำให้ทุกอย่างสำเร็จ**

ในขณะเดียวกันผมได้เจรจา**โครงการร่วมมือระหว่าง 4 ประเทศ** คือ **ประเทศพม่า**ไปเจรจากับไฟฟ้า 1,000 เมกกะวัตต์ และทำท่าเรือน้ำลึกที่ทวายข้างบนเป็นท้องเที่ยว ข้างล่างเป็นท่าเรือน้ำลึกห่างเมืองไทย 130 กิโลเมตร และถ้าท่าเรือน้ำลึกทวายเชื่อมกับท่าเรือน้ำลึกศรีราชาที่แหลมฉบัง ตรงนี้ก็ออกมาหาสมุทรอินเดีย ผมเจรจากับจีนขอต่อรถไฟจากคุนหมิงลงมาหลวงพระบาง **เข้าประเทศลาว** ผมไปเจรจากับลาว ผมรู้ว่าลาวให้เราเปิดเมืองแร่เหล็ก แต่จะต้องขุดจากลาวมาถลุงที่มาบตาพุดถึงแม้ประเทศออสเตรเลียได้เหมืองทองแดงในประเทศลาว แต่ว่ามีข้อแม้ว่าจะต้องขุดเอาตัวสินแร่มาถลุงที่มาบตาพุดซึ่งก็ต้องขนด้วยรถไฟ เพราะฉะนั้นจีนอยากจะได้สินค้าเร็วไม่ต้องนั่งรถอ้อมมาขึ้นคลองเตย ทางรถไฟก็ต้องร่วมมือกับรัฐบาลเชื่อมต่อทางรถมาเข้าลาวผ่านไทยออกไปทางจังหวัดกาญจนบุรีเข้าพม่า

ประเทศจีนเขาพร้อมที่จะให้ทั้งเทคโนโลยีซึ่งซื้อมาและปรับปรุงเอง ตอนนี้อยู่จากปักกิ่งไปเทียนสินไปเปิดโอลิมปิกนี้ 350 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ปักกิ่งเทียนสิน 27 นาที รถไฟขึ้นไปเทียนไห่ ที่ฮ่องกง ซึ่งสูง 5,500 เมตร สร้างยากครับ รถไฟต้องดีเยี่ยมแต่จีนทำสำเร็จ ความสำเร็จของเขา คือ เทคโนโลยีเส้นทางการวางรางเขาต้องการขยายการลงทุน ในขณะที่ไทยเราอยากได้ทั้งเงินกู้ อยากได้ทั้งเทคโนโลยี และอยากได้งาน ก็ต้องหาหนทางให้ได้ ต้องให้เขาเข้าที่สร้างทางรถไฟจะให้ดำเนินการใหม่ ส่วนของเดิมให้การรถไฟเขาดำเนินการต่อไป **เพราะฉะนั้นวิสัยทัศน์ของจีนเขาอย่างนั้นเราต้องแหงนหน้าดู และเราก็มีวิสัยทัศน์** เราสร้างท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง พม่าบอกให้ไทยเป็นคนลงทุนท่าเรือทวาย จากท่าเรือทวายมาทำเป็น CORIDOR รถไฟ เราร่วมมือกันระหว่างภูมิภาคบริเวณลุ่มแม่น้ำอิรวดี เจ้าพระยา แม่โขงรวม 3 ประเทศ

ส่วน **อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง** หรือ EMF มีประเทศจีน เวียดนาม ลาว กัมพูชา ไทย พม่า จำนวน 6 ประเทศ จับมือกันทำถนนร่วมกันจากเหนือลงมาใต้ มีถนนจากตะวันตกไปตะวันออก ผมเสนอให้สร้างถนนเชื่อมให้สามารถขับรถเป็นวงกลมระหว่างประเทศได้เหมือนในยุโรปที่จะขึ้นตรงประเทศไหนลงตรงประเทศไหนก็ได้หมด ถ้าไม่อยากจะขับเองก็นั่งรถบัส นั่งรถไฟ ท่องเที่ยวในยุโรปได้ทั้งหมด ฝรั่งเศสหลายปีมาแล้วมีคนท่องเที่ยวปีละ 55 ล้าน ไทยแค่ 15 ล้าน มาเลย์ 20 ล้าน เพราะมีเก็นติ้งมีคาสิโน มีโรงแรมที่คาสิโน ซึ่งอยู่ห่างกัวลาลัมเปอร์ไป 60 กิโลเมตร เขมรมีที่เกาะสอง ส่วนสิงคโปร์กำลังสร้าง 2 แห่ง

แนวความคิดของผม คือ การ**ทำรถไฟความเร็วสูง** ให้มีความเร็วโดยเฉลี่ย 200 กิโลเมตร / ชั่วโมง เพราะปัจจุบันรถไฟไทยมีความเร็วเฉลี่ยเพียง 60 กิโลเมตร / ชั่วโมง ผมจะทำเส้นกรุงเทพฯ-โคราช กรุงเทพฯ-นครสวรรค์ กรุงเทพฯ-จันทบุรี ที่ไม่เคยมีรถไฟมาก่อนให้เป็นรถไฟความเร็วสูงที่อำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ และมีราคาถูก

วิสัยทัศน์ด้านการเกษตรอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของผลผลิตต่อไร่

เขื่อนภูมิพลมีความจุ 13,000 ลบ./ม. และเขื่อนสิริกิติ์ความจุ 9,750 ลบ./ม. โดยเขื่อนแรกขวางแม่น้ำปิง เขื่อนที่สองขวางแม่น้ำน่าน พอล่วงเลยมา 40 ปี จะเห็นได้ชัดเลยว่าเขื่อนมีประโยชน์อย่าง อเนกประสงค์จริงๆ เก็บกักน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้งเพื่อการเกษตร การผลิตไฟฟ้า เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงปลา เพื่อเป็นอาหารของพลเมือง และเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวนา 22 จังหวัด มีระบบชลประทานใช้ ระดับความสูงของแม่น้ำเจ้าพระยาหน้าชัยนาท กับหลังชัยนาทมีระดับแตกต่างกัน 14 เมตร ดังนั้น น้ำ จึงไหลออก 2 ข้าง จากคลองระพีพัฒน์ ไปปากตะวันตกและตะวันออกซึ่งมีคลองไส้ไก่ปลูกข้าวได้ปีละ 2 หน และปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ตั้งกรมการข้าวคิดและวิจัยเฉพาะเรื่องข้าวอย่างเดียว ทั้งเรื่องของพันธุ์ข้าวที่ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และทนต่อเพลี้ย แมลงทำลายข้าว พันธุ์ข้าวที่เพิ่ง ออกมา 5 สัปดาห์ที่แล้ว คือ พันธุ์ชัยนาท 80 ลงท้ายด้วย 80 ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อก่อนนี้ผลผลิตข้าว 400 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 600 กก./ไร่ แต่เดี๋ยวนี้ 1,000 กก./ไร่ และยังทำ ได้ถึงปีละ 2 หน พันธุ์ชัยนาท 80 สามารถให้ผลผลิตภายใน 97 วัน ซึ่งชาวนาจะมีเวลาเตรียมตัวอีก 22 วัน สำหรับเกี่ยวและเพาะปลูกรอบต่อไป ซึ่งถ้าเรามีอะไรมากันไม่ให้น้ำมาท่วมก็สามารถปลูกได้ปีละ 3 รอบ

วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาพลังงานทดแทน

พืชน้ำมันราคาเพิ่มขึ้นแต่เรายังไม่ได้ลดพื้นที่ปลูกพืชอาหาร ประเทศไทยมีพื้นที่เกษตรร้อยละ 40 ปลูกข้าว และมีพื้นที่ปลูกอ้อย ปลูกมันอยู่แล้ว และของเราประสิทธิภาพดี พื้นที่หนึ่งไร่เมื่อก่อนปลูก อ้อยได้ 6 ตัน ต่อมาพัฒนาขึ้นเป็น 10, 15 ตัน เดี่ยวนี้ 25 ตัน /ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 4 - 5 เท่า มันสำปะหลัง เมื่อก่อน 1 ตัน ได้เอทานอล 1 กก. เดี่ยวนี้ 1 ตัน ได้ 5 กก. เพราะสมัยนี้เรามีเทคโนโลยีดีทันสมัย เพราะฉะนั้นเราจึงสามารถเดินหน้าต่อไปได้ในเรื่องพืชอาหารและพืชทดแทนพลังงาน เพราะที่บราซิล เขาใช้เอทานอล 100 % ของเราใช้ 85 % ในยุโรป อเมริกาเขาก็ผลิตได้ทั้งรถที่ใช้ น้ำมัน อี 90 อี 85 รถไฮโดรเจน แต่มันยังแพงอยู่ และยังไม่ได้เจรจาเรื่องภาษีอะไรต่างๆ เพราะเราจะเอื้อเพื่อให้มีรถ นำเข้ามาภายใน 2 เดือน ปีที่แล้วอ้อย 73 ล้านตัน เอาไปทำน้ำตาลยังมีผลพลอยได้เป็นแอลกอฮอล์ เหลือ 50 ตัน ขณะนี้มีผู้ขอจดทะเบียนเพื่อผลิตเอทานอล 24 โรง และอนุมัติแล้ว 12 โรง จากอ้อยและ น้ำตาลที่มีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น ผมต้องรีบตัดสินใจว่าแทนที่เราจะใช้ น้ำมัน 100 เราก็มาใช้ 85 ซึ่งผมคิดว่าความคิดอ่านของเราต้องไปไกลเหมือนกับเรื่องข้าว ที่แถวอีสานปลูกข้าวได้ปีละ 10 ล้านตัน แต่ปลูกได้เพียงปีละครั้ง เพราะต้องรอหน้าฝน เมื่อก่อนนี้ยังไม่มีเขื่อนภูมิพล จังหวัดตากหน้าแล้งเดิน ข้ามแม่น้ำได้เลย แต่เดี๋ยวนี้มีเขื่อนภูมิพลเขาต้องปล่อยทุกวัน 6 โมงเย็น ถึงเที่ยงคืนเขาต้องปล่อย 8 ท่อเต็มที่ เพราะฉะนั้นน้ำจะนองตามท้องแม่น้ำตลอดลำน้ำ มีเขื่อนจึงทำให้มีน้ำ

วิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งในส่วน of แม่น้ำโขงนั้นผมกำลังศึกษา หลังจากจีนสร้าง เขื่อนแล้ว 3 แห่ง พื้นที่ที่เคยแห้งแล้งมันจะมีน้ำ เราพอใจที่มีน้ำตลอดปี แปลว่าฝนตกในประเทศจีน เป็นฝนตกได้เขื่อน ทำให้มีน้ำฝนจากจีนไหลลงมาถึงเชียงราย ตรงนั้นคือโครงการที่เราจะผันน้ำเข้า มา โดยจะเริ่มภายในปีนี้ 1.4 พันล้านบาท ถัดไปภายใน 3 ปี ใช้เงิน 3 แสนล้านบาท

ลาวมีน้ำจืด เขาเขี้ยวข่มเพราะน้ำเขาเยอะ การสร้างเขื่อนน้ำจืดคิดว่าอีก 2 ปี น้ำจึงจะเต็มเขื่อน แต่ปรากฏว่าครึ่งปี (6 เดือน) น้ำเต็มเขื่อนน้ำจืด มันมารวดเร็วมากและน้ำจากที่นี้ไหลลงสู่แม่น้ำโขง ผมต้องไปเจรจากับท่านนายกฯ ลาว จะขอทำท่อผันน้ำจากแม่น้ำจืดผ่านแม่น้ำโขงระยะทาง 17 กม. มาสู่ประเทศไทยน้ำจะเข้าที่แก่งหลวง ซึ่งมีความยาว 90 กม. มีที่ชักน้ำเพียง 20 เมตร จะขึ้นไปโนนสูง แล้วปล่อยลงมันจะไปถึงกุ่มกาวปี และเข้าไปถึงเขื่อนลำปาว เราจะได้น้ำส่งไปในหลายๆ พื้นที่ นี่คือตัวที่จะทำให้ได้น้ำมาเร็วที่สุดซึ่งผมจะทำให้เสร็จใน 3-5 ปี ของรัฐบาลนี้

แม่น้ำโขงทางด้านเหนือ ที่จังหวัดเลย ที่เชียงคาน เราต้องมีวิสัยทัศน์ในการอ่านระดับน้ำและมีความรู้ถึงความต่างระดับของพื้นที่ที่มีผลต่อการไหลของน้ำ เขาบอกว่าเวลาน้ำเต็มค่าอยู่ที่ 214 เอเลวิชั่น เวลาไม่มีน้ำค่ามันน้อยกว่า 14 แต่ที่เชียงคานในแม่น้ำเลยมีค่า 194 เอเลวิชั่น และเขื่อนอุบลรัตน์ 182 ถ้าชุดแม่น้ำเลยให้ต่ำลงไป แล้วแม่น้ำโขงก็จะไหลย้อนกลับมาลงที่แม่น้ำเลย เราจะสามารถส่งน้ำลงถึงเขื่อนอุบลรัตน์ ถ้าเขื่อนอุบลรัตน์น้ำเต็มตลอดปี ก็ส่งลงไปยังแม่น้ำชี แม่น้ำมูล เป็นน้ำอยู่ที่ภาคอีสาน ทั้งหมดใช้เงินประมาณ 4 แสนล้านบาท ซึ่งเราต้องอุทิศให้กับเรื่องนี้เพราะเป็นการบริหารจัดการน้ำในอนาคต เราคิดอย่างรวดเร็วในการเตรียม 1.4 พันล้านบาท ในการบริหารน้ำในปีนี้ และได้เตรียมการ 3 แสนล้านบาท เพื่อให้ได้น้ำในอีก 4 ปีข้างหน้า เพราะฉะนั้นเราต้องเร่งดำเนินการ

วิสัยทัศน์ด้านประชากรในอีก 20 ข้างหน้า คือ การจัดระบบดูแลผู้สูงอายุ

ในด้านประชากร เวลานี้คนไทยอายุ 60 ขึ้นไป มีเกือบ 8 ล้านคน จากทั้งหมด 63 ล้านคน และอีก 20 ปีข้างหน้า จะมีถึง 16 ล้านคน อัตราการเกิดน้อยลง อัตราการตายก็ต่ำ ซึ่งขณะนี้ญี่ปุ่นก็กำลังมีปัญหาอยู่ วิสัยทัศน์ของเราต้องรู้ว่าในอีก 20 ปี จะต้องบอกได้ว่าจะเป็นอย่างไร จะทำอย่างไร ปัญหาที่คาดว่าจะทำให้เดือดร้อนจึงจะไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นได้ คือ ให้การศึกษาแก่แรงงานให้มีความรู้ระดับ ม.6 ก็คงพอได้ เพื่อจะทำให้เขามีค่าแรงเพิ่มขึ้น ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องให้การดูแลระบบการดูแลผู้สูงอายุในสังคมของเราดีขึ้น เช่น ต้องจัดหาสถานที่ในการออกกำลังกายให้ ให้ความรู้ในเรื่องของสุขภาพ อาหารการกิน การศึกษา ฯลฯ

วิสัยทัศน์ของรัฐบาลคือผลประโยชน์ของประชาชน

ในฐานะคนเป็นหัวหน้ารัฐบาลจำเป็นต้องช่วยกันคิดช่วยกันทำ เราตั้งใจที่จะทำให้ประเทศของเราเดินหน้าไปในวิสัยทัศน์ที่พอมองเห็น รัฐบาลนี้จะทำถนนให้ถึง 300 กม. รอบกรุงเทพมหานคร จะทำวงแหวนรอบกลาง หรือที่เรียกว่า “ถนนโยแมงมูม” ด้วยทางต่างระดับเป็นตัวเอ็กซ์ ตัวกากบาท และ 8 แฉก และมีอีกเส้นหนึ่งไปสุพรรณภูมิมี 9 แฉก มันตัดด้วยโครงข่ายใต้ดินให้เป็นเหมือนกับมะม่วงอกร่อง ถ้าเรามีวงแหวน 3 วง เมื่อก่อนถ้าเรามาจากเหนือมาจากประตูน้ำพระอินทร์ 12 ชั่วโมงกว่าจะได้กินข้าว เดียวนี้ใครอยู่ทางตะวันออกชดช้ายเช้าสาย 9 ถ้าอยู่ทางฝั่งธนบุรีเช้าชดช้าย 9 ใครอยู่ในเมืองก็วิ่งตรงเข้ามามียกระดับด้วยทางเหนือมีอีก 4 เส้น วิสัยทัศน์ของรัฐบาลนี้คือประโยชน์เกิดขึ้นกับประชาชน

รถไฟฟ้าขนส่งสินค้าต่างๆ เพื่อประชาชนทั้งประเทศจะเกิดขึ้นในรัฐบาลนี้ การดูแลคนที่เรียกว่ารากหญ้า นั้นยังคงได้รับการอนุเคราะห์โดยไม่คำนึงเลยว่าจะเลือกตั้งกันเมื่อไหร่ เมื่อเราเข้ามาแล้วจึงมีหน้าที่รับผิดชอบต้องทำ ไม่ใช่ต้องการจะแลกเปลี่ยนด้วยคะแนนหรือความนิยม เป็นหน้าที่ของรัฐบาลนี้ที่จะต้องทำและมาคิดให้ฟังว่าอีก 20 ปีข้างหน้า หน้าตาจะเป็นอย่างไร

วันนี้หัวหน้ารัฐบาลมาแสดงวิสัยทัศน์ แต่ผมไม่ได้คิดคนเดียวเรามากันเป็นทีม 35 คน เราจะดูเลยว่าบ้านเมืองนั้นสถาบันนี้ต้องอยู่ได้ สถาบันนั้นต้องอยู่ได้ เราครอบคลุมหมด การแสดงวิสัยทัศน์ในวันนี้ ท่านเลขาธิการฯ บอกคุยให้ฟังหน่อย ผมก็เลยเล่าให้ฟังตามคำขอซักหน่อย ผมใช้เวลามากสักนิดหนึ่ง เป็นการมาบอกเล่าให้รู้ว่ารัฐบาลนี้จะเดินหน้าด้วยวิสัยทัศน์อย่างที่เราเล่าให้ฟังนี้ไปในอีก 20 ปีข้างหน้า

วันนี้ขอขอบพระคุณจริง ๆ เป็นเกียรติอย่างยิ่งที่มีผู้คนเป็นพันมาฟังนายกรัฐมนตรีได้เล่าเรื่องโน้นเรื่องนี้ให้ฟัง ผมเป็นคนไม่ชอบเขียนแล้วมาอ่าน แต่ต้องเล่าให้ฟังว่าผมเป็นอย่างไร ผมคิดอย่างไร และพรรคพวกผมจะช่วยกันทำอย่างไรต่อไป ขอขอบพระคุณที่มารับฟังผมในวันนี้ครับ

ความพึงพอใจต่อการจัดประชุมประจำปี 2551 ของ สคช. (ต่อ)

ตารางที่ 22 : ร้อยละของความพึงพอใจต่อการอภิปราย "วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570"

อาชีพ/สถานภาพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พึงพอใจ	รวม
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	67.92	32.08			100.00
นักวิชาการในสถาบันการศึกษา/วิจัย	72.55	25.49	1.96		100.00
เกษตรกร/ผู้นำเกษตรกร	69.23	30.77			100.00
นักธุรกิจ/พนักงานภาคเอกชน	60.98	36.59	2.44		100.00
นักพัฒนา/เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน	76.19	23.81			100.00
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	80.00		20.00		100.00
อื่นๆ (วุฒิสภา ข้าราชการบำนาญ นิสิตนักศึกษา)	57.14	38.78	4.08		100.00
รวม	67.14	31.67	1.19		100.00
					(420 ราย)

ตารางที่ 23 : ร้อยละของความพึงใจต่อสถานที่ประชุมประจำปี 2551 มีความเหมาะสม สะดวกสบาย

ที่มั่นคงของประเทศ

อาชีพ/สถานภาพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พึงพอใจ	รวม
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	77.14	22.04	0.82		100.00
นักวิชาการในสถาบันการศึกษา/วิจัย	81.03	15.52		3.45	100.00
เกษตรกร/ผู้นำเกษตรกร	84.62	15.38			100.00
นักธุรกิจ/พนักงานภาคเอกชน	76.32	23.68			100.00
นักพัฒนา/เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน	85.71	14.29			100.00
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100.00				100.00
อื่นๆ (วุฒิสภา ข้าราชการบำนาญ นิสิตนักศึกษา)	78.43	21.57			100.00
รวม	78.71	20.37	0.46	0.46	100.00
					(432 ราย)

ตารางที่ 24 : ร้อยละของความพึงพอใจต่อการต้อนรับของเจ้าหน้าที่สร้างความประทับใจกับผู้เข้าร่วมประชุม

อาชีพ/สถานภาพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พึงพอใจ	รวม
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	78.37	20.41	0.82	0.41	100.00
นักวิชาการในสถาบันการศึกษา/วิจัย	82.76	15.52		1.72	100.00
เกษตรกร/ผู้นำเกษตรกร	84.62	15.38			100.00
นักธุรกิจ/พนักงานภาคเอกชน	92.11	7.89			100.00
นักพัฒนา/เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน	76.19	23.81			100.00
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100.00				100.00
อื่นๆ (วุฒิสภา ข้าราชการบำนาญ นิสิตนักศึกษา)	74.51	19.61	5.88		100.00
รวม	80.05	18.33	1.16	0.46	100.00
					(431 ราย)

ตารางที่ 25 : ร้อยละของความพึงพอใจต่อการลงทะเบียนมีความสะดวก รวดเร็ว

อาชีพ/สถานภาพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พึงพอใจ	รวม
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	81.22	18.37	0.41		100.00
นักวิชาการในสถาบันการศึกษา/วิจัย	84.75	15.25			100.00
เกษตรกร/ผู้นำเกษตรกร	92.31	7.69			100.00
นักธุรกิจ/พนักงานภาคเอกชน	81.58	15.79	2.63		100.00
นักพัฒนา/เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน	85.71	14.29			100.00
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	83.33	16.67			100.00
อื่นๆ (วุฒิสภา ข้าราชการบำนาญ นิสิตนักศึกษา)	76.47	21.57	1.96		100.00
รวม	81.76	17.55	0.69		100.00
					(433 ราย)

โครงการจัดประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.

เรื่อง

วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570

1

หลักการและเหตุผล

1.1. การพัฒนาประเทศไทยในกว่าสี่ทศวรรษที่ผ่านมาภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่มุ่งพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคงและรายได้มาสู่ประเทศนั้นได้จะสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมให้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสะดวกสบายมากขึ้น แต่ความเจริญดังกล่าวเป็นการเติบโตในเชิงปริมาณที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะความเจริญเติบโตมีลักษณะขาดความสมดุล ทั้งในมิติของภาคการผลิตและมิติของพื้นที่ จึงนำไปสู่ปัญหาในเชิงโครงสร้างที่เป็นรากฐานของสังคมหลายประการ อาทิ ความเหลื่อมล้ำจากการพัฒนาที่กระจายไม่ทั่วถึงเท่าเทียม มีกลุ่มผู้ยากจน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม วิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมอันดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติที่รุนแรงขึ้นตามลำดับ รวมถึงการพัฒนาประเทศที่ยังต้องพึ่งพาต่างประเทศอยู่เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านเทคโนโลยี องค์ความรู้ พลังงานและวัตถุดิบต่างๆ ตลอดจนยังต้องพึ่งพิงตลาดต่างประเทศในการส่งออกสินค้า ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงขาดความเข้มแข็งมั่นคง และตั้งอยู่บนความเสี่ยงสูงต่อความผันผวนของปัจจัยภายนอก

1.2 นอกจากนั้น การพัฒนาที่ยึดโยงอยู่กับกระแสโลกาภิวัตน์และการแข่งขันบนเวทีโลก ประเทศไทยจึงต้องปรับตัวให้พร้อมรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและเงื่อนไขที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถยืนอยู่ได้ในสังคมโลกสำเร็จได้ต้องใช้เวลาและความต่อเนื่อง การวางแผนหรือกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่มุ่งสร้างความสำเร็จในระยะใกล้ๆ เพียง 5 - 10 ปี นั้นเพื่อให้ประเทศก้าวหน้าอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องเป็นการพัฒนาจากรากฐานของสังคม ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งภายใต้การพัฒนาที่สมดุลในทุกมิติ บนพื้นฐานของความเป็นไทย ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับเงื่อนไขของบริบทโลก ดังนั้น การพัฒนาจะทันต่อการสร้างประเทศให้เข้มแข็งพร้อมรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ ทั้งในแง่การพึ่งพาตนเองการเตรียมความพร้อมให้กับคน

1.3 ทั้งนี้ ในช่วงเวลาของการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 สศช. ได้ตระหนักและเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนระยะยาวจึงได้ระดมความคิดเห็นจากประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทย กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยที่พึงปรารถนาในระยะยาวที่ทุกภาคส่วนเห็นพ้องต้องกันแล้ว ดังนี้

วิสัยทัศน์ประเทศไทย : มุ่งพัฒนาประเทศไทยสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

1.4 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เฉพาะในช่วงของการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ซึ่งผลการประเมินเบื้องต้นในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 พบว่า การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ได้รับผลกระทบสูงจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในขณะที่การขับเคลื่อนให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจข้างต้นต้องการนโยบายที่มีความต่อเนื่องค่อนข้างมาก ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์เรียกร้องให้ประเทศไทยมีทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาวที่มีความชัดเจนที่ทุกภาคส่วนในสังคม สามารถร่วมกันขับเคลื่อนให้เกิดพลังการเปลี่ยนแปลงในสังคม ดังนั้น สศช.จึงเห็นควรให้มีการจัดประชุมประจำปี 2551 ในหัวข้อ “วิสัยทัศน์ประเทศไทยในปี 2570” เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาวอีก 20 ปีข้างหน้า

2 วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อรายงานผลการพัฒนาประเทศโดยใช้ดัชนีวัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ต่างๆ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

2.2 เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกันกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะเวลาในอีก 20 ปีข้างหน้า รวมทั้งแนวทางการผลักดันประเด็นการพัฒนาที่สำคัญให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม

2.3 เพื่อประมวลข้อเสนอจากที่ประชุมเสนอต่อรัฐบาลพิจารณามอบหมายหน่วยงานภาครัฐ ใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

3 กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุม

มีผู้เข้าร่วมการประชุมจำนวนประมาณ 2,500 คน แบ่งเป็น

3.1 กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมจากภาคีการพัฒนาต่างๆ ประกอบด้วย นักการเมือง ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม เครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และสื่อมวลชน

3.2 กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมภายใน สศช. ประกอบด้วย กก.สศช. ผู้บริหาร สศช. เจ้าหน้าที่ สศช. ที่เกี่ยวข้อง และคณะทำงานการจัดประชุมในด้านต่างๆ

4 รูปแบบการประชุม

การประชุมประจำปี 2551 ของ สศช. กำหนดจะจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เป็นเวลา 1 วัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงเช้า เริ่มด้วยการนำเสนอวีดิทัศน์เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” และต่อด้วยปาฐกถาพิเศษของนายกรัฐมนตรีเรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทยในมุมมองของรัฐบาล” การนำเสนอผลการพัฒนาโดย สศช. เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” และการอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันในประเด็นท้าทายที่ภาคีทุกภาคส่วนต้องร่วมกันขับเคลื่อนใน 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การสร้างความเข้าใจร่วมกันในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนา และการบูรณาการให้เกิดสังคมธรรมาภิบาล 2) การปรับกระบวนการทัศน์ ตลอดจนกระบวนการ ขั้นตอน และกลไกการดำเนินงานของภาครัฐให้พร้อมรับกับกระบวนการมีส่วนร่วม และการตรวจสอบของภาคประชาชน และ 3) การกำหนดแนวทางการพัฒนาภาคการผลิตและภาคบริการให้มีคุณค่า คุณภาพ และประสิทธิภาพ บนพื้นฐานบริบทไทยและเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากร

โดยมีประธาน กก.สศช. เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย ทั้งนี้ สปผ.จะเป็นผู้รับผิดชอบในการประสานเรียนเชิญ การต้อนรับ ดูแลประธานและวิทยากร จัดทำสรุปผลการประชุม รวมทั้งจัดทำวีดิทัศน์และเอกสารประกอบการประชุมในภาคเช้า

ช่วงบ่าย ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ซึ่งจะระดมความเห็นกันในรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่ ① : การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก

กลุ่มที่ ② : การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน

กลุ่มที่ ③ : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มที่ ④ : การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ ในแต่ละกลุ่ม มีรองเลขาธิการฯ แต่ละสายงานที่รับผิดชอบแต่ละกลุ่มย่อย เป็นผู้นำเสนอ และเรียนเชิญ กก.สศช. หรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานการอภิปราย และเชิญผู้อภิปรายนารวม 3 ท่าน จากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5

เอกสารประกอบการประชุม

เอกสารสำหรับประกอบการประชุมในภาคเช้าและกลุ่มย่อย 4 กลุ่มในภาคบ่าย

1. วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570 เพื่อใช้ในการระดมความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปีข้างหน้าในการสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในระดับภาพรวมสำหรับการประชุมภาคเช้า และการระดมความคิดเห็นในการประชุมภาคบ่าย

2. แผ่น CD-Rom รายชื่อผลงานทางวิชาการของ สคช. ได้แก่

ด้านสังคม

1. การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2543-2573
2. การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบริเวณอำเภอสะเดา จ.สงขลา ประเทศไทย เมืองบูกิตกายูฮิตัม รัฐเกดะห์ ประเทศมาเลเซีย
3. การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการออมของกลุ่มผู้มีงานทำ
4. การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนามความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
5. การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ
6. การศึกษาวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ
7. รายงานการศึกษาวิจัยแนวทางและมาตรการส่งเสริมการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ
8. รายงานการสังเคราะห์โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ไปสู่การปฏิบัติ

ด้านเศรษฐกิจ

1. การศึกษาวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ
2. โครงการเปลี่ยนปีฐานสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ระยะที่ 2
3. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการบัญชีประชาชาติของประเทศไทย ระยะที่ 2

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

1. กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10
2. โครงการการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรโดยใช้การพัฒนาแบบ Zero Waste Industry
3. โครงการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. โครงการจัดทำยุทธศาสตร์การบริโภคที่ยั่งยืน
5. โครงการศึกษาเพื่อติดตามและผลักดันยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์

ด้านการติดตามประเมินผล

1. โครงการ_ขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีระดับองค์กรไปสู่การปฏิบัติ
2. โครงการ_พัฒนาฐานข้อมูล สศช._เล่ม 2 รายงานการพัฒนาตัวชี้วัดสำหรับการประเมินยุทธศาสตร์
3. โครงการพัฒนาฐานข้อมูล สศช._เล่ม 1 รายงานการพัฒนาดัชนีอยู่เย็นเป็นสุข
4. โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย (ระยะที่ 1)
5. โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย (ระยะที่ 2)
6. โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย (ระยะที่ 3)

6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทุกภาคส่วนของสังคม ได้มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์และผลกระทบการเปลี่ยนแปลงในบริบทการพัฒนาประเทศ และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ในระยะ 20 ปีข้างหน้าต่อไปของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

6.2 สศช. ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศระยะยาวที่ชัดเจนยิ่งขึ้นจะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานด้านต่างๆ ต่อไป

วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570

วันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551

ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี

จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

-
08.00 น.-09.00 น.	ลงทะเบียนและรับเอกสาร
09.00 น.-10.25 น.	พิธีเปิดการสัมมนา
09.05 น -09.15 น.	วิดิทัศน์เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570”
09.15 น.-09.25 น.	กล่าวรายงาน
โดย ดร.อำพน กิตติอำพน
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
09.25น.- 10.25น.	กล่าวเปิดการประชุมและแสดงปาฐกถาพิเศษ
เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทยในมุมมองของรัฐบาล”
โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นายสมคร สุนทรเวช)
10.25 น.-10.40 น.	พักรับประทานอาหารว่าง และเครื่องดื่ม
10.40 น.-12.40 น.	นำเสนอและอภิปรายเรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570”

ผู้ดำเนินการอภิปราย :
ดร.พนัส สิมะเสถียร
ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้นำเสนอ:
ดร.อำพน กิตติอำพน
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้อภิปราย:
นายแพทย์เกษม วัฒนชัย
องคมนตรี
นายแพทย์สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี
รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
นายโสมสิต ปันเปี่ยมราษฎร์
ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
นายประมนต์ สุธีวงศ์
ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย |
| 12.40 น.-13.30 น. | พักรับประทานอาหารกลางวัน |
-

13.30 น.-17.00 น.

การประชุม 4 กลุ่ม เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...
สู่ปี 2570

กลุ่มที่ ① : การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ใน
สังคมโลก

ประธาน:

ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้นำเสนอ:

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้อภิปรายนำ:

ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี

ประธานกรรมการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ดร.ปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์

ประธานที่ปรึกษาประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ.ธนาคารกสิกรไทย

ดร.ธวัชชัย ยงกิตติกุล

เลขาธิการสมาคมธนาคารไทย

กลุ่มที่ ② : การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน

ประธาน:

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้นำเสนอ:

นายกิตติศักดิ์ สินธุวนิช

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้อภิปรายนำ:

ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ มหาวิทยาลัยมหิดล

ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา

สถาบันนวัตกรรมจัดการธุรกิจศึกรินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายคำเตื่อง ภาษี

ปราชญ์ชาวบ้าน

กลุ่มที่ ③ : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ประธาน:

ศ.ดร.สนธิ อักษรแก้ว

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้นำเสนอ:

นางจุฑามาศ บารมีชัย

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้อภิปรายนำ:

ดร.อาชว์ เตาลานนท์

ประธานกิตติมศักดิ์สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา

ประธานกรรมการบริหาร

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

ศ.ดร.มิ่งสรรพ ขาวสะอาด

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กลุ่มที่ ④ : การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

ประธาน:

นายประสิทธิ์ โฆวิไลกุล

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้นำเสนอ:

ดร.อุทิศ ขาวเอียร

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้อภิปรายนำ:

นายมีชัย วีระไวทยะ

นายกสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน

ดร.วุฒิสาร ตันไชย

รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

นายธาริต เพ็งดิษฐ์

รักษาการเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

บทวิทัศน์ประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.
เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570 (ความยาวประมาณ 7 นาที)

ภาพ	เสียง
ภาพความสงบสุข ความสวยงามของสังคมไทย ความร่มรื่น /วัฒนธรรมไทย รอยยิ้มของคนชรา/เด็กๆ	ความต้องการของคนทุกชนชาติ คือความ ปรารถนาที่จะได้อาศัยอยู่ในสังคมที่เปี่ยมไปด้วย ความสุขและรอยยิ้ม เป็นสังคมที่มีคุณภาพ และ มั่นใจได้ว่า “อนาคตที่ดีของคนไทยทุกคน” ได้ถูก สร้างขึ้นและรออยู่อย่างสดใส....
ความเจริญเติบโตของประเทศไทย ระบบเศรษฐกิจ ตลาดหุ้น การเงิน การธนาคาร วิถีชีวิตผู้คนสมัยใหม่/โทรศัพท์มือถือ/คอมพิวเตอร์ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน กราฟฟิค ภาพสะท้อนความผันผวนของโลกยุคโลกาภิวัตน์	ที่ผ่านมา การพัฒนาประเทศเติบโตอย่าง ต่อเนื่อง เศรษฐกิจขยายตัว เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้า มามีบทบาทในชีวิต เกิดความร่วมมือกับประเทศ เพื่อนบ้าน....แต่ผลการพัฒนาเหล่านี้ ไม่สามารถ รับประกันได้ว่า อนาคตของประเทศจะเป็นอย่างไร เพราะ “กระแสโลกาภิวัตน์เป็นสิ่งที่ไม่เคยหยุดนิ่ง” ประเทศไทยจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญกับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรง จากภายนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็น:-
ผู้สูงอายุหลายเชื้อชาติ	การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก ประชากร สูงอายุร้อยละ 80 ของโลกจะอยู่ในประเทศกำลัง พัฒนา ผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 55 จะเป็นผู้หญิง ส่งผลต่อประเทศไทยหลายด้าน โดยเฉพาะด้าน แรงงานและเศรษฐกิจ แต่จะเป็นโอกาสในการ พัฒนาสินค้าและบริการ
ภัยพิบัติในต่างประเทศ	ภาวะโลกร้อน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศโลกอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดภัยพิบัติที่คร่า ชีวิตผู้คนเป็นจำนวนมาก
ภาพการประชุมระหว่างนายกฯกับผู้นำประเทศ เพื่อนบ้าน ภาพแสดงเศรษฐกิจในเอเชีย/บราซิล-รัสเซีย- อินเดีย-จีน	การรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆเพิ่ม มากขึ้น นำไปสู่ความร่วมมือระหว่างประเทศและ ประเทศใกล้เคียง ศูนย์อำนาจทางเศรษฐกิจจะย้าย มายังเอเชีย โดย บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน จะกลายจะเป็นกลจักรนำของโลก

ภาพ	เสียง
การเงินโลก	นอกจากนี้ การเงินโลกจะผันผวนสูงขึ้น การเคลื่อนย้ายเงินทุนในโลกจะเพิ่มขึ้นกว่าปัจจุบันหลายเท่า หากประเทศไทยบริหารจัดการไม่ดีและไม่มีภูมิคุ้มกัน ก็จะเผชิญกับปัญหาที่ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้
กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมัน ภาพการใช้พลังงาน/พลังงานทดแทน พืชอาหาร/ราคาสินค้าเกษตร กราฟราคาข้าวสาร การขนส่งมวลชน	ขณะเดียวกัน ก็ยังมีสถานการณ์ภายในประเทศอีกหลายประการ ที่เราเผชิญอยู่ ทั้งในเรื่องน้ำมันมีราคาแพง และคาดว่าจะหมดภายใน 50 ถึง 60 ปีข้างหน้า แต่ความต้องการจะเพิ่มขึ้นเกินกว่า 2 เท่า นำไปสู่การใช้พืชพลังงานทดแทน ส่งผลให้ราคาอาหารแพงขึ้น นอกจากนี้ ยังมีผลต่อความไม่มีประสิทธิภาพของระบบขนส่งภายในประเทศ ทำให้ยังคงต้องพึ่งพาน้ำมันสูงขึ้น
เทคโนโลยี	เทคโนโลยีสมัยใหม่จะปฏิรูปกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ โดยเข้ามาผสมผสานเทคโนโลยีเดิม กระทบกับขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศต่างๆ รวมถึงการใช้ชีวิตของคน
ภาพกราฟฟิค แสดงการแบกรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุ ภาพเมืองชนบท	ผู้สูงอายุไทยจะเพิ่มขึ้น จาก 7 ล้านคนในปัจจุบันเป็น 16 ล้านคนใน 20 ปีข้างหน้า ทำให้ประชากรในวัยทำงานต้องแบกรับผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งประชากรมีพฤติกรรมกรรมกรบริโภคแบบสังคมเมืองมากขึ้น
กราฟแสดงการเพิ่มขึ้นของจำนวนภัยพิบัติ ภาพภัยธรรมชาติ อาทิ สึนามิ	รวม ไป ถึงผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง มีผลต่อภาคเกษตรกรรมและความเป็นอยู่ของคน อย่างที่ประเทศไทยไม่เคยเผชิญมาก่อน
ภาพโครงการลงทุนขนาดใหญ่ต่างๆ รถไฟฟ้า รถใต้ดิน การขนส่งระบบราง ภาพการให้บริการประชาชนด้านสุขภาพ	จากทั้งหมดนี้ นอกจากจะต้องเตรียมมาตรการมารองรับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งในเรื่องโครงการลงทุนขนาดใหญ่ และการลงทุนทางสังคมที่ทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อสร้างรายได้ให้ประชาชนในอนาคตแล้ว ยังจำเป็นต้องวางแผนการพัฒนาในระยะยาว ให้เหมาะสมต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นควบคู่ไปด้วย

ภาพ	เสียง
ภาพ ศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต Super ไล่กันมา “เสริมสร้างความแข็งแกร่ง บ่มเพาะความสามารถคนไทย” “แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8” “คนเป็นศูนย์กลาง” “แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9” “คนเป็นศูนย์กลาง” “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10” “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”	การวางแผนพัฒนาระยะยาว นั้น ศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต อดีตประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ริเริ่มวาง วิสัยทัศน์ในระยะยาวขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2540 โดยให้ความสำคัญกับการใช้ “การศึกษา” เป็นเครื่องมือ “เสริมสร้างความแข็งแกร่งและบ่มเพาะความสามารถของลูกหลานไทย” ซึ่งนอกจากจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาแล้ว ยังเป็นกรอบสำคัญในการจัดทำ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง และ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ที่ได้อัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศควบคู่กับการพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง และต่อเนื่องจนถึง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่มุ่งสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
ภาพตึกสุริยานุวัตร ภาพการประชุมของผู้บริหาร สศช. ภาพคนมองไปยังเส้นทางเบื้องหน้าหรือภาพที่สะท้อนถึงความหวังในระยะยาว	จากแนวคิดอันทรงคุณค่านี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงให้ความสำคัญกับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและ มุ่งสร้างวิสัยทัศน์การพัฒนา ที่มองไกลไปถึง 20 ปี ข้างหน้า เพื่อเป็นกรอบ สำหรับจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และฉบับต่อไป โดยมุ่งหวังว่าจะนำพาประเทศไปสู่ “ภาพฝัน” ที่กลายเป็นจริง ได้แก่:
ภาพความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ อาหาร/พลังงาน การประชุมกับประเทศเพื่อนบ้าน ภาพคนในสังคมดูแลกันและกัน บ้านเมืองสงบสุข เด็กนักเรียน/ผู้ป่วยยิ้มแย้ม ธรรมชาติสวยงาม ความสมบูรณ์ของป่าไม้/น้ำใส/สัตว์ป่า ข้าราชการ/ประชาชนทำงานร่วมกัน ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง	● ระบบโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาตัวเองเพิ่มขึ้น มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ● ประเทศไทยเชื่อมโยงและเป็นหุ้นส่วนพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านและอนุภูมิภาค ● สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม มีความเอื้ออาทร มีความมั่นคง ปลอดภัย พึ่งตนเองได้ และมีภูมิคุ้มกัน ● มีสภาพแวดล้อมดี ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์และคงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ ● การบริหารจัดการมีความโปร่งใส และมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่แท้จริง ● ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเกิดขึ้น

ภาพ	เสียง
Super “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”	ซึ่งการก้าวไปให้ถึงภาพฝันนี้ ต้องอาศัยพลังความร่วมมือของคนไทย พัฒนาให้คนไทยมีคุณภาพ เป็นคนดี รู้เท่าทันโลก ดำรงชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ควบคู่กับความรอบรู้และการมีคุณธรรม โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ต้องดำเนินการในอนาคต 4 เรื่อง คือ
Super ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ ภาพประกอบ	การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก โดยพัฒนาภาคการผลิตที่มีความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ สร้างมูลค่าสินค้าด้วยการออกแบบ และสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่รู้จัก พัฒนาประเทศให้มีบทบาทนำด้านเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคในรูปแบบพันธมิตร พัฒนาความมั่นคงด้านพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ และปรับระบบการขนส่งทางถนนไปสู่ระบบรางมากขึ้น
Super ปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน ภาพประกอบ	การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ส่งเสริมสถาบันครอบครัวและชุมชนในกระบวนการพัฒนา รวมทั้งพัฒนาคนให้มีความเหมาะสมตามช่วงอายุ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
Super จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ภาพประกอบ	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมสู่การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร รวมถึงมีการบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

ภาพ	เสียง
Super การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนา ภาพประกอบ	การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ สร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับบทบาทภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชน เพื่อผลักดันอันดับธรรมาภิบาลของไทยไปสู่ระดับต้นๆ บนเวทีโลก
ประมวลภาพรวม ประชาชนทุกภาคส่วนในประเทศไทย/ความหลากหลาย แสดงถึงความยิ่งใหญ่ ภาพที่แสดงถึงความคาดหวัง ต่ออนาคตที่สดใสข้างหน้า กราฟฟิค สะท้อนการมุ่งไปสู่อนาคตที่ดีข้างหน้าร่วมกัน	ดังนั้น จึงถึงเวลาแล้ว ที่ทุกภาคส่วนของสังคมจะต้องมาร่วมกันกำหนด “วิสัยทัศน์และการพัฒนาประเทศในระยะยาว” เพื่อสร้าง “สังคมที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเดินหน้าได้ด้วย การพึ่งตนเอง ก้าวทันโลก เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและความเป็นไทย” สามารถนำพาประเทศให้ก้าวไกลและคนไทยทุกคนมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืนตลอดไป
โลโก้ สศช.	

รายงานสรุป ผลการประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.

เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570”

1

ข้อเท็จจริง

1.1 สศช. ได้จัดให้มีการประชุมประจำปี 2551 เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” ขึ้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2551 ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกันกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะเวลาในอีก 20 ปีข้างหน้า รวมทั้งแนวทางการผลักดันประเด็นการพัฒนาที่สำคัญให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม และประมวลข้อเสนอจากที่ประชุมเสนอต่อรัฐบาลเพื่อพิจารณามอบหมายหน่วยงานภาครัฐใช้ประกอบการพิจารณา ดำเนินการต่อไป

การประชุมในครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 1,500 คน ประกอบด้วย นักการเมือง ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม เครือข่าย องค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และสื่อมวลชน

1.2 การประชุมในช่วงเช้า เริ่มด้วยการนำเสนอวิทัศน์เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” และต่อด้วยปาฐกถาพิเศษของนายกรัฐมนตรีเรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทยในมุมมองของรัฐบาล” จากนั้น เป็นการนำเสนอและอภิปรายเรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” โดย ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดร.พณัส สิมะเสถียร) เป็นผู้ดำเนินการ อภิปราย เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดร.อำพน กิตติอำพน) เป็นผู้นำเสนอ และมีผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่านอภิปรายนำ ได้แก่ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี นายแพทย์สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และนายประมนต์ สุธีวงศ์ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ส่วนการประชุมในช่วงบ่าย เป็นการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันให้ข้อเสนอแนะในรายละเอียด โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อยในหัวข้อเรื่องดังนี้

กลุ่มที่ ① : การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก

กลุ่มที่ ② : การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน

กลุ่มที่ ③ : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มที่ ④ : การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

โดยแต่ละกลุ่มมีกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหนึ่งท่านทำหน้าที่เป็นประธาน มีผู้บริหาร สศช. เป็นผู้นำเสนอ พร้อมทั้งมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ร่วมเป็นผู้อภิปรายนำ

1.3 ในการประชุมครั้งนี้ สศช. ได้จัดทำแบบสอบถามความเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมในประเด็นเรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 88.10 เห็นด้วยกับข้อเสนอวิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570 และร้อยละ 91 – 96 เห็นด้วยกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ หรือการกำหนดตำแหน่งประเทศในปี 2570 ที่ สศช. เสนอ โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะประเด็นการพัฒนาเพิ่มเติมที่สำคัญๆ ได้แก่ การพัฒนาสังคมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยเน้นการเป็นศูนย์กลางคมนาคมแห่งเอเชีย และการปรับโครงสร้างการเกษตร เน้นการเป็นผู้นำการผลิตข้าว การฟื้นฟูและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยการปกป้อง คุ่มครอง อนุรักษ์ และเสริมสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนาการเมืองด้านจริยธรรม คุณธรรม และจิตสำนึกสาธารณะของนักการเมือง

การจัดประชุมประจำปีสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ เพราะผู้เข้าร่วมประชุมระบุประโยชน์ที่ได้จากการประชุม คือ การได้ทราบทิศทางการพัฒนาประเทศ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนา และได้ความรู้เกี่ยวกับประเด็นการพัฒนาใหม่ ๆ สำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดประชุมประจำปีของ สศช. ได้แก่ ควรเพิ่มเวลาการประชุมให้มากขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในภาคเช้ามากขึ้น และควรเผยแพร่เนื้อหาทั้งหมดของการประชุมผ่านสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น

2 ข้อเสนอประเด็นวิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570

การกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยในระยะยาวโดย สศช. นั้น ท่านศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต อดีตประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ริเริ่มจัดทำขึ้นครั้งแรกเมื่อปี 2539 โดยมีสาระชี้นำการพัฒนาประเทศในระยะยาวถึง 20 ปี และมีการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา และกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งสำนักงานฯ ได้นำมาเป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น สศช. จึงเห็นควรให้ทบทวนผลการพัฒนาที่ผ่านมา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาที่มองจากปัจจุบันไปในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า และได้จัดทำเอกสาร “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” ขึ้นเพื่อให้ที่ประชุมใช้ประกอบการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนสร้างความเข้าใจร่วมกันให้สามารถบูรณาการและกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว และเป็นกรอบทิศทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี นับจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เป็นต้นไป

2.1 การเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมการพัฒนาในระยะ 20 ข้างหน้า สศช. ได้ทบทวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเกิดขึ้นในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา และที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้าดังนี้

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีผลกระทบต่อประเทศไทย มีทั้งในเรื่องการรวมกลุ่มด้านเศรษฐกิจของกระแสโลก อาทิ APEC, NAFTA, ACMECS และ GMS การเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และข้อตกลงต่างๆ ของโลก เช่น ข้อตกลงในเรื่องสิ่งแวดล้อม (Earth Summit เมื่อปี 1992) ข้อตกลงขององค์การการค้าโลกเมื่อปี 1994 ข้อตกลงในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืน (ในปี 2002 ที่สืบเนื่องมาจาก Earth Summit) และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ และการสื่อสาร

ในระยะ 20 ปีข้างหน้า ภาวะแวดล้อมการพัฒนาสำคัญที่ขณะนี้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และจะมีผลต่อการกำหนดตำแหน่งและแนวทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคตอันใกล้ มีทั้งหมด 10 ปัจจัย จำแนกเป็นปัจจัยภายนอก 7 ประการ ประกอบด้วย 1) การรวมกลุ่มในระบบภูมิภาค/อนุภูมิภาค ต่างๆ เช่น การรวมกลุ่มทางด้านเศรษฐกิจที่เรียกว่า “Chindia” หรือกลุ่มจีนและอินเดีย เป็นต้น 2) การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของกฎระเบียบ 3) การเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างรวดเร็วซึ่งจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพและอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศ 4) เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้แก่ Bits หรือ Information ต่างๆ Atoms และ Nano Technology เป็นต้น 5) เรื่องพลังงาน 6) สังคมโลกเป็นสังคมผู้สูงอายุมากขึ้น และ 7) ภาวะโลกร้อน ก่อให้เกิดกระแสของภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วรุนแรง

ปัจจัยภายใน 3 ประการที่ได้เกิดขึ้นแล้วในประเทศไทย ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยภาคการเกษตรเริ่มมีสัดส่วนใน GDP ลดลง ซึ่งประเทศไทยยังคงต้องรักษาภาคเกษตรไว้ พร้อมกับการขยายตัวไปสู่ภาคบริการเพื่อให้เป็นฐานหลักสำหรับความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ เป็นฐานที่สร้างรายได้ให้แก่คนในชนบท 2) การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ที่จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากปัจจุบันประมาณ 7 ล้านคนเป็น 9 ล้านคนใน 20 ปีข้างหน้า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเรื่องการออม สวัสดิการ การใช้ศักยภาพของผู้สูงอายุในการพัฒนาประเทศ และ 3) การขยายตัวของความเป็นเมือง ตามการเจริญเติบโตของประชากรและการเคลื่อนย้ายประชากรระหว่างฤดูกาล จากชนบทเข้าไปหางานทำในเมือง จะเป็นปัญหาสำคัญในอนาคต

2.2 วิสัยทัศน์และพันธกิจ สศช. ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2570 ในเบื้องต้นว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

โดยมีพันธกิจของประเทศไทย 5 ประการคือ 1) การพัฒนาต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจประเทศไทยให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในตลาดโลก 3) ปรับโครงสร้างทางสังคมให้มีความเอื้ออาทรและพึ่งพาตนเองได้ สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง 4) ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนต้องดำเนินชีวิตด้วยจิตสำนึกในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 5) เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยควบคู่กับการบริหารจัดการที่ดีเพื่อสร้างสันติสุขและความเป็นธรรมในสังคมไทย

2.3 ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย 4 เรื่อง คือ 1) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก 2) การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน 3) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และ 4) การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

3 สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี 2551 ของ สศช. ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ สศช. นำเสนอ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิสัยทัศน์ดังกล่าวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาประเทศระยะยาวได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

3.1 ความเห็นโดยรวม

การกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเป็นเรื่องยากต่อการคาดการณ์ จำเป็นต้องมีแนวคิดในการกำหนดวิสัยทัศน์และหลักการพัฒนาประเทศที่ชัดเจน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(1) **กรอบแนวคิดพื้นฐานการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570** กระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในช่วง 20 ปีข้างหน้าจะเกิดขึ้นรวดเร็วยากต่อการคาดการณ์ และหลายสิ่งหลายอย่างจะทำให้อนาคตเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง เพราะวิวัฒนาการของโลก วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และพลังงาน เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ดังนั้นการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยจะต้องมีการหารือกับทุกภาคส่วน ทั้งภาคเกษตร เอกชน เยาวชน ภาครัฐ อุตสาหกรรมต่างๆ และนักวิจัย 2) การวางยุทธศาสตร์เพื่อจะรองรับภาพดังกล่าว 3) การกำหนดเครื่องมือในการรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และ 4) การลงมือทำอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) หลักการการพัฒนาประเทศ

(2.1) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์จะยังมีอิทธิพลต่อโลกต่อไปอีกนาน หลายประเทศเริ่มหันกลับมาหัน ด้วยกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า จะช่วยรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ประเทศไทย มีภารกิจสำคัญคือ จะต้องผลักดันและเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แพร่หลาย เพื่อสร้างความพอดี มีภูมิคุ้มกัน มีความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกัน ประชาชนมีความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียว มีความสามัคคี มีความสมานฉันท์ของคนในชาติ ไม่ให้ประเทศต้องประสบกับ ภาวะวิกฤตเหมือนในปี 2540

(2.2) การสร้าง“กระบวนการเรียนรู้” และดำเนินการด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม บนพื้นฐานของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีประเด็นดังนี้ คือ 1) มีกระบวนการที่ดีในการตั้งโจทย์การพัฒนา เพราะโจทย์ของการพัฒนาไม่เคยอยู่นิ่งและ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ 2) มีการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยต้องสามารถเชื่อมโยง การศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรม การวิจัยและพัฒนา รวมไปถึงการสร้างสรรค์เชิง พาณิชยกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และนำไปสู่ทิศทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับโจทย์ที่วางไว้ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน 3) มีการขยายผลของกระบวนการเรียนรู้ โดยทุกฝ่ายต้องทำงานร่วมกัน มากขึ้น ไม่ปล่อยให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นของคนกลุ่ม เดียว ไม่ปล่อยให้รัฐบาลมีบทบาทฝ่ายเดียว หรือระหว่างรัฐบาลประเทศหนึ่งกับอีกประเทศหนึ่ง แต่ ต้องให้เกิดการ “ผนึกกำลังของภาคส่วนต่าง ๆ” ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ เป็นต้น เพราะ การขับเคลื่อนการพัฒนาในอนาคตจะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรและความผันผวนของ กระแสโลกาภิวัตน์

(2.3) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยคำนึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีทุนนิยมกับการกำกับดูแลความเป็นอยู่ของคนใน ประเทศ เช่นหันมาให้ความสำคัญในการกำกับดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ที่มีความสามารถน้อยและ เป็นภาระของรัฐบาลอย่างจริงจัง อาทิ เช่นเรื่องการกำกับดูแลด้านสุขภาพ

3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์

การกำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทย ที่ต้องการเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำที่สำคัญใน ภูมิภาคนี้ และมีบทบาทสำคัญบนเวทีการค้าโลก นั้นมีทิศทาง และพันธกิจที่เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะ นำไปสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าวในแต่ละด้าน ได้แก่

(1) ด้านเศรษฐกิจ ควรให้ความสำคัญ กับ

(1.1) ทิศทางพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตต้องอยู่บนภูมิปัญญาและ นวัตกรรม โดยความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การสร้างความสมดุลในโครงสร้าง เศรษฐกิจ

(1.2) ภาคการผลิตควรมุ่งเน้นว่าการเกษตรคือต้นทุนเศรษฐกิจไทย โดยพัฒนาที่ดิน ชลประทาน เทคโนโลยีการผลิต และการแปรรูปรวมทั้งการรวมตัวของเกษตรกรให้เข้มแข็ง พัฒนาอุตสาหกรรมที่ต่อยอดการเกษตร พัฒนาการบริการ และการท่องเที่ยวบนฐานของธรรมชาติ และวัฒนธรรม พัฒนาอุตสาหกรรมที่ไทยมีจุดเด่น และทบทวนการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักที่ใช้พลังงานสูงและก่อให้เกิดมลภาวะ รวมทั้ง พัฒนาพลังงานทดแทนในกลุ่มไฮโดรเจนและนาโนเทคโนโลยี

(1.3) พัฒนาเศรษฐกิจบนฐานของการพัฒนานวัตกรรม โดยการลงทุนด้านการวิจัยครั้งใหญ่ 4 ด้าน คือ 1) เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) นาโนเทคโนโลยี (Nano Technology) โดยเน้นเรื่อง Atoms 3) ไบโอเทคโนโลยี (Bio Technology) โดยเน้นเรื่อง Genes และ 4) นิวโรเทคโนโลยี (Neuro Technology) รวมทั้ง **ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา** เพื่อสร้างตราสินค้าของตนเอง พัฒนาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ

(1.4) ขยายการพัฒนา Logistic ไปยังเรื่องอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการสร้างถนน รวมทั้งการยกระดับการให้บริการด้านสาธารณสุขโรค เช่น น้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร เป็นต้น

(2) ด้านการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านการศึกษาเพื่อให้คนมีความรู้ มีคุณธรรม มีความซื่อตรง และมีความรักในชุมชนและสิ่งแวดล้อม ศึกษาวิจัยหาความรู้ และการจัดการที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐานรองรับการพัฒนาประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ขณะเดียวกันต้องเร่งรัดพัฒนาคุณภาพบุคลากรในทุกระดับด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

(3) ด้านการบริหารจัดการ

(3.1) การปรับเปลี่ยนโครงสร้างสังคมและการบริหารการปกครองให้ยึดมั่นในหลัก 4 ประการ คือ 1) สร้างความยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระศาสนา ชุมชน และ ครอบครัว 2) พัฒนาระบบการปกครองที่ยึดเป้าหมายและสาระของระบอบประชาธิปไตยเป็นที่ตั้ง ได้แก่ ภารดรภาพ เสรีภาพ และเสมอภาค 3) สร้างค่านิยมของสังคมที่ยึดมั่นคุณธรรมและเที่ยงธรรมให้เกิดขึ้นทุกแห่งทั่วประเทศ 4) ปฏิรูปคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แก่เยาวชน อาทิ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม กล้าที่จะปฏิเสธความผิด ความชั่ว ความบาป มีวินัย ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

(3.2) การบริหารจัดการ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสังคม ให้เข้มแข็ง โดยควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้มากขึ้น

3.3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก ผู้อภิปรายและผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จและข้อเสนอแนะทางการพัฒนา ดังนี้

(1) เงื่อนไขของความสำเร็จ

(1.1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลกที่สำคัญ จึงควรกำหนดให้การพัฒนาการศึกษาของประเทศเป็นวาระแห่งชาติ ที่ภาครัฐและเอกชนจะต้องให้ความสำคัญและร่วมมือกันในการดำเนินงาน

(1.2) ภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดการกีดกันทางการค้ารูปแบบใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสของประเทศไทยในการเพิ่มผลผลิตการเกษตรไปจำหน่ายยังเขตที่ได้ผลผลิตไม่เต็มที่

(1.3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมผู้สูงอายุ ควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุ ทั้งด้านการจัดการระบบประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ การจัดสวัสดิการที่ทั่วถึงเป็นธรรม การดูแลด้านสุขภาพ การจัดการแรงงาน และการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) การพัฒนาด้านพลังงาน ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงาน เพื่อพัฒนาพลังงานทดแทน กำหนดนโยบายด้านราคาน้ำมันที่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงและปรับโครงสร้างการใช้พลังงานไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ และลดการใช้พลังงาน รวมทั้งจัดการความเสี่ยงในการพึ่งพิงพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งต่างประเทศ อย่างรอบคอบทั้งปัจจัยด้านการเมือง และด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(2.2) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเป็นเขตการค้าเสรี (FTA) ควรเจรจาการค้าระหว่างประเทศอย่างรอบคอบเพื่อรักษาความได้เปรียบและทุกฝ่ายได้ผลประโยชน์อย่างสมดุล

(2.3) การพัฒนาเมือง ชนบท และพื้นที่เศรษฐกิจ ควรมีการวางแผนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก และมีการให้บริการสาธารณะที่เพียงพอ

(2.4) การเงินโลก ควรควบคุมการไหลเวียนของเงินทุนต่างประเทศ โดยเฉพาะเพื่อการเก็งกำไรที่มีมากขึ้น

(2.5) การพัฒนาเพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองและแข่งขันได้ ควรใช้จุดแข็งในการสร้างความแตกต่างในการแข่งขัน พัฒนาตลาดเงิน ตลาดทุนให้มีประสิทธิภาพและดึงดูดนักลงทุน พัฒนาระบบการทางการตลาดให้ครบวงจรและมีประสิทธิภาพมากขึ้น พัฒนาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ควบคู่การพัฒนากระบวนการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้ชัดเจน และปรับปรุงกระบวนการทำงานให้รวดเร็ว

3.4 การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอ การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพสังคมไทยที่พึ่งปรารถนาและประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้ว มีความเห็นเพิ่มเติมสรุปได้ ดังนี้

(1) สถานการณ์และแนวโน้มที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

(1.1) สถานการณ์และแนวโน้มภายนอกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย ได้แก่ การขับเคลื่อนของโลกจะมาจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความไม่สมดุลของโลก 4 ด้าน คือ ภาวะเงินเฟ้อของโลก ระบบเศรษฐกิจที่ไม่มีเสถียรภาพ ความไม่เสมอภาคของความมั่งคั่ง และเงื่อนไขทางประชากรศาสตร์

(1.2) ภาพสังคมไทย ทุมนุชย์อ่อนด้อย สังคมอ่อนแอ เนื่องจากการเรียนรู้ของคนไทยไม่สมดุลมีการบริโภคความรู้มาก แต่มีการสร้างและใช้ประโยชน์ต่ำ ค่านิยมสังคมไทยยังยึดกับอำนาจนิยม สุขนิยม และพรรคพวกนิยม เด็กไทยยังอ่อนแอและพัฒนาไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

(1.3) สถานการณ์และแนวโน้มของปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย ควรกำหนดนโยบายที่เน้นการเกิดที่มีคุณภาพ เพื่อแก้ไขอัตราการเกิดที่ลดลง และเร่งพัฒนาคุณภาพของประชากร เพื่อแก้ไขการขาดแคลนแรงงาน ดูแลปัญหาความยากจนกลุ่มผู้สูงอายุ 70 ปีขึ้นไป รวมทั้ง พิจารณาเรื่องการกระจายตัวของประชากรและการย้ายถิ่นให้มีความเหมาะสม

(2) วิสัยทัศน์ประเทศไทย ควรทบทวนประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาให้ชัดเจนและควรเพิ่มมิติด้านเอกลักษณ์ของประเทศไทยและคนไทยว่าจะเป็นอย่างไหน และต้องเน้นการสร้างสังคมแห่งความรู้ ปัญญาและคุณธรรม

(3) ประเด็นยุทธศาสตร์

(3.1) การกำหนดแนวทางการพัฒนา ควรเริ่มจากการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ควรเริ่มจากการปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนให้รู้จักคุณค่าและรักในทรัพยากรธรรมชาติ

(3.2) การสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศ ต้องสร้างกลุ่มในชุมชนให้เข้มแข็งควบคู่ไปกับการสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน เพิ่มความเข้มแข็งให้กับองค์กรชุมชน และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน

(3.3) การปรับโครงสร้างทางสังคมควรให้ความสำคัญกับการสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็งโดยเฉพาะสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันการเมืองการปกครอง ให้เป็นสถาบันหลักในการพัฒนาสังคม ควบคู่ไปกับการสร้างธรรมาภิบาลและธรรมาประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคมไทย พัฒนาคอนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีปัญญา มีจิตอาสา มีจิตสำนึกสาธารณะ

(3.4) การพัฒนาระบบเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสุขภาพและระบบการศึกษาของประชากร โดยต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการเจ็บป่วยของประชากรในโรคที่ป้องกันได้ ส่งเสริมให้คนรู้จักดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง ควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข การพัฒนาระบบการศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับความรู้ ความสามารถ มากกว่าการเรียนรู้เพื่อรับใบปริญญา ซึ่งต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาครูผู้สอน ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู พัฒนาหรือหาแนวทางที่จะให้คนเก่งเข้ามาสู่อาชีพครูมากยิ่งขึ้น

(3.5) การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่การปฏิบัติ ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของคนในทุกมิติ กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สร้างและขยายเครือข่ายอย่างกว้างขวาง

3.5 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวาง รวมทั้ง มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสรุปได้ ดังนี้

(1) การจัดทำเอกสารประกอบการประชุม เอกสารมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีข้อมูลด้านทรัพยากรมาก ส่วนข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านศิลปกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นยังมีค่อนข้างน้อย จุดเด่นของเอกสาร คือ การแสดงภาพของทิศทางการพัฒนาประเทศ 3 แบบที่มีกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์รองรับชัดเจน

(2) การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โลกได้พัฒนาผ่านมาแล้ว 2 ยุค คือ ยุคการผลิต และอยู่ใน Quarter สดท้ายของยุคสารสนเทศ รวมทั้งได้เข้าสู่ยุคเทคโนโลยีใหม่แล้ว แต่ประเทศไทยอยู่ทั้ง 3 ยุค ทำให้มีปัญหาของทั้ง 3 ยุค คือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคมและจริยธรรม รวมทั้ง ปัญหาจากภาวะโลกร้อนที่ก่อให้เกิดวิบัติภัยที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้นด้วย

(3) **สถานการณ์และแนวโน้มทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย** ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ก่อมลพิษว่ามีทั้งภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรม ควรตรากฎหมายควบคุมสิ่งแวดล้อม 2 ระดับ คือ พรบ.เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ และ พรฎ.ภาษีทางมลพิษแต่ละด้าน ควรปรับกระบวนการงบประมาณของท้องถิ่น โดยให้มีตัวชี้วัดติดตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และต้องมีการรายงานสถานะการเงินทั้งรายรับและรายจ่ายให้ประชาชนได้รับทราบ รวมทั้ง ควรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของประชาชนเกี่ยวกับ Reuse Reduce และ Recycle

(4) **ประเด็นวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคต** ควรเพิ่มประเด็นความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ที่กำลังจะหมดอายุลงในอีก 4 ปีข้างหน้า ควรให้ความสำคัญกับการลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ให้สิทธิแก่ภาคเอกชน และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนดำเนินโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด และเพิ่มมาตรการแนวทาง เพื่อรองรับปัญหาที่เกิดจากภาวะโลกร้อนด้วย

(5) **ภาพอนาคตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มุ่งหวัง** ควรเพิ่มรูปแบบภาพจำลองทิศทางการพัฒนา (Scenario) ในกรณีที่มีการจัดการอย่างเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กรอบแนวคิดในการพัฒนาในอีก 20 ปีข้างหน้าควรยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ร่วมกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนไปสู่ การปฏิบัติ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ส่วนการกำหนดภาพอนาคต (วิสัยทัศน์) มีถ้อยคำที่ยาวเกินไปและไม่ท้าทาย ควรใช้ถ้อยคำที่กระชับสั้นๆ คนทั่วไปสามารถจดจำและยึดถือปฏิบัติร่วมกันได้ง่าย

(6) ประเด็นยุทธศาสตร์

(6.1) **ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมสู่การอยู่ร่วมกัน** ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล ควรเพิ่มประเด็นการลดการบริโภคและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ควรทบทวนการจัดการทรัพยากรน้ำ เนื่องจากมีการนำน้ำจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่ปัจจุบัน ภาคเกษตรกลับมามีความสำคัญอีกครั้ง และการดำเนินงานต้องมีพื้นที่และกลไกให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

(6.2) **ปรับการบริหารนโยบายเศรษฐกิจสู่การผลิตที่ยั่งยืน** มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ ยังไม่สามารถออกมาบังคับใช้ได้ เพราะ การออกกฎหมายใช้เวลานานจึงควรหาวิธีปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์เพื่อเร่งรัดการออกกฎหมาย ควรเพิ่มมาตรการการควบคุมกำกับความประพฤติและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคน โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น กฎหมาย ฯลฯ และเพิ่ม มาตรการในการป้องกันหายนะภัยของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ควรมีการเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีฯ นอกเหนือจากการใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาอย่างเดียว และควรปรับถ้อยคำ “ปรับโครงสร้างการผลิตสู่ภาคเกษตรและบริการ” เนื่องจากการผลิตของไทยมีค่อนข้างหลากหลาย

(6.3) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร คัดกรองพื้นที่วิกฤติ
สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่เปราะบาง ควรเพิ่มประเด็นสาระเรื่องสิ่งแวดล้อมให้สมดุลกับเรื่อง
ทรัพยากร และการคุ้มครองทรัพยากรนั้น ควรขยายการคุ้มครองให้รวมถึงทรัพยากรอื่นๆ เช่น
เทคโนโลยีใหม่ที่อยู่ในหลอดทดลอง การคุ้มครองในรูปแบบ Genetic Reform และการสร้างระบบนิเวศ
ใหม่ที่เลียนแบบระบบนิเวศเดิม รวมทั้ง ทรัพยากรที่มีขนาดเล็กมากจนมองไม่เห็น เช่น จุลินทรีย์ต่างๆ
โดยต้องมีวิธีการคุ้มครอง พื้นฟู และดูแลรักษาทรัพยากรที่แตกต่างกันไป

(6.4) บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมและการจัดสรรทรัพยากรอย่าง
เป็นธรรม ควรเพิ่มเติมมาตรการการบริบทของชุมชน และควรให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายที่มี
หลายฉบับให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

(6.5) ประเด็นอื่น ๆ ควรรวมยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงของฐาน
ทรัพยากรฯ และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมฯ เพราะ เป็นเรื่องเดียวกันคือ การ
จัดการแบบมีส่วนร่วม ควรมียุทธศาสตร์แยกตามกลุ่มเป้าหมาย คือ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคธุรกิจ
SMEs และภาคประชาชน เป็นต้น และการเร่งพัฒนาจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามา
ดำเนินการ และควรให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์

3.6 การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ ที่ประชุมได้มี
การอภิปรายให้ความเห็นเพิ่มเติมสาระหลัก 3 เรื่อง ได้แก่ กรอบความคิด ปรัชญาเบื้องหลัง และ
แนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

(1) กรอบความคิด ปรัชญาเบื้องหลัง และแนวทางผลักดันการบริหารจัดการที่ดี
ควรยึดหลัก 2 ประการ คือ ประการแรกฐานคติควรอยู่บนหลักการ ทำให้ประชาชนเข้มแข็ง เกิดสังคมที่
พอเพียงและมีความยั่งยืน โดยการดำเนินการต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ 1) ทำให้
ประชาชนเข้มแข็งและพึ่งตนเอง 2) เกิดสังคมที่พอเพียง ทั้งความพอเพียงทางเศรษฐกิจ และสังคมที่
ไม่เอารัดเอาเปรียบ มีความพยายามที่จะเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่น และมีการเคารพในความเป็น
มนุษย์ และ 3) มีความยั่งยืน ซึ่งเป็นการหวังผลให้เกิดในระยะยาว จึงอาจไม่ใช่เฉพาะประเด็นความมี
ประสิทธิภาพ คัดค้าน เพียงพอ และทั่วถึง แต่ครอบคลุมกว้างขวางกว่า เช่น นโยบายการออมยาม
ชราภาพ เป็นต้น ประการที่สองการยึดมั่นเรื่องความเป็นธรรม คือ ความเสมอภาคที่ไม่เลือกปฏิบัติ
ความเสมอภาคในโอกาสการเข้าถึง และไม่แตกต่างกันจนเกินไป

(2) หลักการผลักดันการดำเนินงานในระยะต่อไป ประกอบด้วยทำให้
ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดีโดยใช้มาตรการ
ทั้งทางกฎหมายและทางสังคม ปรับทัศนคติที่มีต่อการตรวจสอบและสร้างค่านิยมหลักในเรื่องความ
ซื่อสัตย์สุจริต คือ 1) ปรับทัศนคติ โดยการสร้างความเข้าใจว่าการตรวจสอบไม่ใช่การจับผิด 2) การสร้าง
ค่านิยมหลักของสังคมให้ยึดมั่นในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความถูกต้องชอบธรรม ใช้อำนาจปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นทุนทางสังคมในการสร้างการบริหารจัดการที่ดี และพัฒนาตัวชี้วัดที่สะท้อนปรัชญา
พื้นฐานตามหลักการที่กำหนด

(3) ประเด็นยุทธศาสตร์

(3.1) การมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนในการบริหารจัดการประเทศ ควรสนับสนุนภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น สร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงผ่านระบบโรงเรียนในชุมชน และเชิญชวนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมหรือดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม

(3.2) การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรจัดระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด วางรากฐานคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชน ภาครัฐต้องบริหารจัดการให้มีกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม ทั้งการตรวจสอบถ่วงดุล การปลูกฝังค่านิยมใหม่ให้ประชาชนมีความกล้าในการทำสิ่งที่ถูกต้อง และส่งเสริมการให้ความรู้ในเรื่องประชาธิปไตยและความเสมอภาคตั้งแต่ชั้นอนุบาลขึ้นมา

(3.3) การพัฒนาภาคราชการให้มีธรรมาภิบาล ควรจัดทำข้อมูลให้ตรงกัน ทันสมัย ไม่ล่าช้า ทั้งในด้าน การต่างประเทศ การเกษตร สิ่งแวดล้อม ภาคราชการควรมีการประเมินตนเอง และเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับรู้เช่นเดียวกับ ในองค์กรธุรกิจ และส่งเสริมให้ทุกจังหวัดมีบทบาทในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ทุกด้าน

(3.4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ควรรวมพลังทุกภาคส่วน ส่งเสริมให้มีการประกอบสัมมาชีพเต็มทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินรูปแบบต่างๆ ในชุมชน อาทิ ธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลผลักดันและบริหารจัดการการพัฒนาตามแผนชุมชน สอนให้เยาวชนในหมู่บ้านใช้กระบวนการ PDCA เพื่อตรวจสอบการทำงานดำเนินการไปแล้วหรือวางแผนการดำเนินงาน และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข และสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการตรวจสอบภาคประชาชน

(3.5) ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมวิธีการจัดความยากจน โดยส่งเสริมการบริหารของคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน ทั้งการปลูกป่า การตั้งกองทุนเงินกู้ การเสริมความรู้ด้านธุรกิจแก่ประชาชน การดูแลสุขภาพอนามัยและผู้สูงอายุ การศึกษา การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาอุตสาหกรรมบางประเภทในชุมชน

4 แนวทางดำเนินการต่อไป

4.1 สศช. จะนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมประจำปี 2551 มาประมวลและปรับปรุงข้อวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ประเด็นวิสัยทัศน์ประเทศไทย และประเด็นยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้ง วิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่จะต้องดำเนินงานศึกษาวิจัยในรายละเอียดถึงแนวทางการดำเนินงานในช่วงครึ่งหลังของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่10 (2550 – 2554) และนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่11 (พ.ศ.2555 – 2559) เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

4.2 สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องที่สามารถตอบโจทย์ของวิสัยทัศน์ประเทศไทยในด้านต่างๆ อาทิ การเกษตรเชิงนิเวศ การจัดการปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มขึ้น ความได้เปรียบของประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

รายงานสรุปผลการประชุม **กลุ่มที่ 1**

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก

ประธาน	: ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน	กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้นำเสนอ	: นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้อภิปรายนำ	: ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี	ประธานกรรมการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
	ดร.ปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	ประธานที่ปรึกษาประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ.ธนาคารกสิกรไทย
	ดร.ธวัชชัย ยงกิตติกุล	เลขาธิการสมาคมธนาคารไทย

1 สรุปผลการนำเสนอ

นำเสนอวิสัยทัศน์ประเทศไทยใน 20 ปีข้างหน้าด้านการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลกใน 3 ประเด็น ได้แก่ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกและภายในประเทศต่อเศรษฐกิจไทย แนวโน้มเศรษฐกิจไทย และวิสัยทัศน์ในระยะ 20 ปีข้างหน้า โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1.1) ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกและภายในประเทศต่อเศรษฐกิจไทย

(1) ภาวะโลกร้อน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาคการผลิต จากการผันผวนของฤดูกาล และปริมาณฝนที่มากขึ้น ผลกระทบต่อนิเวศทางทะเล การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ และทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ตลอดจนผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีการกำหนดมาตรการทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

(2) การเป็นสังคมผู้สูงอายุ จะส่งผลกระทบต่อผลิตภาพรวมและผลิตภาพการผลิตของประเทศ จากประชากรในวัยทำงานหรือแรงงานที่มีจำนวนลดลง การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต้องพึ่งพิงแรงงานต่างด้าวมากขึ้นเพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศ และอาจมีผลกระทบทางสังคมจากลูกหลานของแรงงานต่างด้าวในระยะต่อไป นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบต่อการออมของประเทศจากอัตราการออมของผู้มีงานทำที่จะเพิ่มขึ้นในวัยทำงานแต่จะลดลงในช่วงเกษียณอายุ รวมทั้งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคจะก่อให้เกิดตลาดและกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มใหม่ที่จะปรับเปลี่ยนมาสู่กลุ่มผู้สูงอายุมากขึ้น

(3) **พลังงานและความมั่นคงทางอาหาร** เศรษฐกิจไทยต้องพึ่งพิงสินค้าพลังงานสูง ทำให้มีความเสี่ยงต่อการผันผวนของราคาพลังงานในตลาดโลก และยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาแหล่งพลังงานและอุปทานของพลังงานทดแทน ซึ่งในการลดการพึ่งพาพลังงานจากฟอสซิลและหันไปใช้พลังงานทดแทน จะส่งผลกระทบต่อที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) การเพาะปลูกพืชพลังงานอาจก่อให้เกิดปัญหาวิกฤตอาหารที่มีความรุนแรงมากขึ้น เกิดปัญหาการขัดแย้งเรื่องการใช้พื้นที่ รวมทั้งยังต้องพิจารณาถึงผลผลิตภาพของพืชด้วย 2) ผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งประเทศต่าง ๆ ในโลกจะสร้างมาตรการเพื่อความมั่นคงทางอาหารมากขึ้น ทำให้ราคาอาหารเพิ่มสูงขึ้นจนอาจถึงจุดวิกฤต

(4) **การเกิดขึ้นของสาขาเทคโนโลยีใหม่ ๆ** จากการผสมผสานเทคโนโลยีหลัก เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นานาเทคโนโลยี เป็นต้น นำไปสู่นวัตกรรมเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้กับมวลมนุษยชาติ โดยมีผลกระทบที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ทำให้สังคมเป็นสังคมการสื่อสารไร้สายมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องของ wifi จะมีความโดดเด่นมากขึ้นในอนาคต 2) แบบแผนการผลิตและรูปแบบการบริโภคจะเน้นการลงทุนทางด้านปัญญามากกว่าด้านกายภาพ และมีนวัตกรรมการผลิตสินค้าและบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การผลิตมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา และมีธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะในภาคบริการ และ 4) มีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(5) **ความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจและการเงินโลกจะมีมากขึ้น** ซึ่งจะส่งผลกระทบยาวใน 3 ประเด็น คือ 1) ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว 2) มีการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเงินโลก โดยประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางจะมีอำนาจมากขึ้น และ 3) เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เช่น ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางจะมีบทบาทเข้ามาลงทุนโดยตรงในประเทศไทยมากขึ้น เป็นต้น

(6) **การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ** ในอนาคตจะมีการรวมกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ มากขึ้น และศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของโลกจะมีการเปลี่ยนแปลง โดยประเทศกลุ่ม BRIC 4 ประเทศ คือ บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน จะเป็นขั้วมหาอำนาจที่สำคัญที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รวมกันถึงครึ่งหนึ่งของโลก ส่วนในเอเชียศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ คือ กลุ่ม Chindia ได้แก่ ประเทศอินเดีย และจีน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและมี ผลกระทบกับประเทศไทย โดยเฉพาะประเด็นที่จะนำความได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเดียวกันให้มากขึ้น

(7) **แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความเป็นเมืองมีมากขึ้น** ประชากรเมืองของโลกจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในอีก 40 ปีข้างหน้าประชากรโลกจะเพิ่มเป็น 9 พันล้านคน และเป็น 1 หมื่นล้านคนในอีก 50 ปี ส่งผลให้แนวโน้มความเป็นเมืองมีมากขึ้น ประเทศไทยก็มีแนวโน้มจะเปลี่ยนสภาพความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกับกระแสของโลก ทำให้เส้นแบ่งระหว่างเมืองกับชนบทจะลดลง

(1.2) แนวโน้มเศรษฐกิจไทย สศช.ได้สร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจไทยใน 20 ปีข้างหน้าใน 3 กรณี ได้แก่ กรณีฐาน กรณีต่ำ และกรณีสูง โดยมีสมมติฐานเกี่ยวกับอัตราการลงทุน ในกรณีฐานที่ร้อยละ 5 กรณีต่ำ (ไม่มีการขับเคลื่อน Mega Project) ร้อยละ 3 และกรณีสูงร้อยละ 7 และมีการปรับปรุงในเรื่องประสิทธิภาพของแรงงาน คุณภาพแรงงาน และประสิทธิภาพของการใช้ทุน ซึ่งสามารถคาดการณ์แนวโน้มของเศรษฐกิจไทยใน 20 ปีข้างหน้าได้ ดังนี้

(1) การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในอีก 20 ปีข้างหน้า เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวประมาณร้อยละ 4.5 – 6.5 โดยมีศักยภาพในการขยายตัวได้สูงกว่านี้ ถ้ามีการปรับปรุงประสิทธิภาพแรงงาน ส่วนโครงสร้างภาคการผลิต สัดส่วนภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 8.8 ในปัจจุบันเหลือเพียงร้อยละ 6.5 ในขณะที่ปริมาณหรือมูลค่ายังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ไม่สามารถขยายตัวได้เร็วเท่ากับภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีการขยายตัวและการลงทุนของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่นเดียวกับภาคบริการซึ่งเป็นภาคที่มีอนาคตและมีโอกาส ยกเว้นภาคเกษตรจะสามารถเพิ่มผลิตภาพการผลิตให้สูงกว่าในปัจจุบัน

(2) มาตรฐานการครองชีพของประชาชน ภายใต้แนวโน้มอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจดังกล่าว ประเทศไทยจะต้องใช้เวลาประมาณ 40 ปีในกรณีสูง หรือในกรณีต่ำประมาณ 58 ปี ในการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ ให้ทัดเทียมกับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยจำเป็นต้องดูแลเศรษฐกิจให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

(3) ปัจจัยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การลงทุนยังเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจต่อไป ร่วมกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม และการส่งออกสินค้าและบริการ ยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต 20 ปีข้างหน้า เศรษฐกิจไทยยังคงต้องพึ่งพาการส่งออกในอนาคตหากประเทศไทยมีข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน ทุน แรงงาน ทำให้มีแนวโน้มที่จะต้องร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น การไปลงทุนในต่างประเทศ แล้วนำรายได้กลับมายังประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางที่จะสร้าง GNP ให้มากขึ้นในอนาคต หากประเทศไทยมีอัตราการลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 3.5 ต่อปี จะทำให้ GNP เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 9 ต่อปี ซึ่งจะเห็นผลได้ประมาณปลายปีที่ 19 หรือ 20 แต่ถ้าอยากเห็นความแตกต่างที่ชัดเจนต้องมีการเพิ่มการลงทุนในต่างประเทศในอัตราประมาณร้อยละ 20 จึงจะเห็นประโยชน์หรือแก้ปัญหาข้อจำกัดที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ชัดเจน

(4) การพัฒนาภาคการผลิต ภายใต้สถานการณ์ที่พืชกลุ่มพลังงานจะมีการขยายตัวสูงขึ้น การให้ความสำคัญกับความสมดุลและความมั่นคงของอาหาร และพลังงานทางเลือก ทำให้ภาคเกษตรต้องให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ของภาคเกษตรมากขึ้น ส่วนภาคอุตสาหกรรมในปัจจุบันและอนาคต จะต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีมากขึ้น มีการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และมีการพัฒนาพื้นที่ใหม่เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม ส่วนภาคบริการจะมีบทบาทอย่างมากในอนาคตเนื่องจากมีสัดส่วนถึงร้อยละ 49-50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มการปรับตัวสู่ความเป็นเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ หรือ

creative economy มากขึ้น โดยการนำวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และเชื่อมโยงกับภาคการท่องเที่ยว มาผลิตเป็นบริการใหม่ ๆ สำหรับในเรื่องการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ จะมีการพัฒนาผู้ประกอบการ การเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศของนักลงทุนไทยเพิ่มขึ้น ทำให้การค้ากับต่างประเทศเพิ่มขึ้นประมาณ 1.2 เท่าของ GDP และโครงสร้างการส่งออกปรับเปลี่ยนจากอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสูงมาเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยี

(5) **บทบาทของไทยในอนุภูมิภาค** ประเทศไทยจะเปลี่ยนจากประเทศผู้รับความช่วยเหลือมาเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับบริบทที่ประเทศไทยจะได้รับ เช่น โครงการช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบกู้ หรือเงินให้เปล่าในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเชื่อมโยงในเรื่องของสินค้าและบริการ รวมทั้ง การขนถ่ายบุคคลระหว่างประเทศ และการให้ความช่วยเหลือในอนุภูมิภาคจะเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพมาเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางด้านสังคม โดยเฉพาะประเด็นด้านคุณภาพคนซึ่งจะมีบทบาทในการเข้ามาเป็นปัจจัยการผลิตในประเทศไทย

(6) **ความเป็นเมืองและการพัฒนาพื้นที่** ประเทศไทยจะมีความเป็นเมืองเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 39 ในปัจจุบันเป็นร้อยละ 47 ในอีก 20 ปีข้างหน้า การกระจายตัวของประชากรยังขาดความสมดุลและกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ที่มีสมรรถภาพสูงรอบอ่าวไทย คือ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก โดยพื้นที่ภาคตะวันออก หรือ eastern seaboard ยังคงเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญในอีก 20 ปีข้างหน้า แต่จะต้องมีการพัฒนาพื้นที่อื่นเพิ่มเติม โดยเฉพาะภาคใต้ ซึ่งมีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานในระดับหนึ่ง และในอนาคตจะมีบทบาทเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และเป็นประตูการค้าเชื่อมสู่นานาชาติมากขึ้น และต้องมีการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งด้านการค้า การลงทุน และบริการและท่องเที่ยว

(7) **พลังงาน** ความเข้มข้นของการใช้พลังงานของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ต่ำกว่า ขณะที่ศักยภาพพลังงานในประเทศมีจำกัด ทำให้ต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศร้อยละ 60 นอกจากนี้ดัชนีการกระจายตัวของพลังงานในปัจจุบันยังต่ำกว่าเกณฑ์ (Benchmark) โดยเฉพาะสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติประมาณร้อยละ 16 และจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70 ในปลายแผนพัฒนาฉบับที่ 10 และภาคการขนส่งยังเป็ภาคที่ใช้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมประมาณร้อยละ 95 ระบบรางประมาณร้อยละ 3 ทั้งนี้ความต้องการใช้ไฟฟ้าในอีก 15 หรือ 20 ปีข้างหน้ามีไม่ต่ำกว่า 1,800 เมกะวัตต์ และจากแผนการพึ่งพาพลังงานไฟฟ้า พลังงานทางเลือกอันหนึ่งคือ พลังงานนิวเคลียร์ ซึ่งจะมาทดแทนได้ประมาณร้อยละ 10 ในปี 2564

(8) **การพัฒนาระบบการขนส่ง** การขนส่งทางทะเล จะต้องมีการเพิ่มศักยภาพหรือขีดความสามารถของการใช้ท่าเรือมากขึ้น และต้องมีการพัฒนา gate way หรือท่าเรือน้ำลึกในอนาคต เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวการส่งออกที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น การขนส่งทางถนน และรางจากแผนที่มียู่จะมีการพัฒนาทางหลวงพิเศษเพิ่มขึ้นประมาณ 4,345 กิโลเมตร และระบบรางประมาณ 2,300 กิโลเมตร ส่วนหนึ่งกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ซึ่งในอนาคตจะต้องเพิ่มอัตราการก่อสร้างทางรางให้มากขึ้น สำหรับการขนส่งทางอากาศ

มีการขยายตัวประมาณร้อยละ 5 ต่อปี ขณะที่ในปัจจุบันขีดความสามารถของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิไม่เพียงพอที่จะรองรับผู้โดยสารแล้ว เพราะฉะนั้น ความต้องการในเรื่องการขนส่งทางอากาศในอนาคต 20 ปีข้างหน้าจะเพิ่มสำคัญมากขึ้น

(9) เทคโนโลยีและการสื่อสาร หรือ IT technology โดยเฉพาะการควบรวมกันของการสื่อสารด้วยภาพและการสื่อสารด้วยเสียง เช่น โทรศัพท์ 3G ที่กำลังพัฒนาปัจจุบัน จะมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีด้านนี้ไปสนับสนุนภาคการขนส่ง

(1.3) วิสัยทัศน์ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

“มุ่งพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ฐานการผลิต การค้า การลงทุน รวมทั้ง การขนส่ง และพลังงานในอนุภูมิภาค โดยเชื่อมโยงกับพื้นที่ภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ” ทั้งนี้ สามารถแบ่งออกเป็นวิสัยทัศน์ในแต่ละส่วนตามการพัฒนาในแต่ละด้านได้ ดังนี้

(1) เศรษฐกิจมหภาคและการคลัง ภาคการเงินของประเทศมีเสถียรภาพ สถาบันการเงินและตลาดทุนได้รับการพัฒนาและมีบทบาทสนับสนุนการเจริญเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และมีมาตรการด้านการคลังที่มุ่งเน้นผลทางด้านสังคม

(2) ภาคการผลิตที่แท้จริง ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการมีการเชื่อมโยงกัน บนพื้นฐานของการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการและผลิตภาพการผลิต ความหลากหลายทางชีวภาพ และความสมดุลระหว่างการผลิตเพื่ออาหารและพลังงาน

(3) ปัจจัยสนับสนุน ระบบการขนส่งและโลจิสติกส์มีต้นทุนและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีคุณภาพและทั่วถึง เพียงพอต่อการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านพลังงานไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน การพัฒนาพลังงานหมุนเวียนและพัฒนาพลังงานทางเลือกมีเอกภาพ ตลอดจนพื้นที่ทางเศรษฐกิจได้รับการพัฒนาและเชื่อมโยงกับพื้นที่เมือง พื้นที่ชนบท และพื้นที่ชายแดน

2 ความเห็นของที่ประชุม

ผู้อภิปรายและผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่หลากหลายในประเด็นสำคัญ ซึ่งเป็นทั้งเงื่อนไขความสำเร็จและบริบทการพัฒนาในการมุ่งสู่เป้าหมายปลายทางด้านการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ รวมทั้งข้อเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองและแข่งขันได้ ดังนี้

(2.1) ปัจจัยขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลกที่สำคัญคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(1) ทรัพยากรมนุษย์ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไปสู่การพึ่งพาตนเองและแข่งขันได้ ซึ่งแนวทางการพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศให้ เป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพและศักยภาพสูง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปฏิรูป/พัฒนา ยกระดับ ระบบการศึกษาของประเทศ โดยกำหนดให้การพัฒนาการศึกษาของประเทศเป็นวาระแห่งชาติ ที่ภาครัฐ และเอกชนจะต้องให้ความสำคัญและร่วมมือกันในการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนามาตรฐาน ของระบบการศึกษาไทยให้เป็นไปเพื่อสนองตอบต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไปสู่การพึ่งพา ตนเองและแข่งขันได้

(2) ประเทศไทยยังขาดความจริงจังในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปฏิรูป การศึกษาเน้นให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจ ทำให้การพัฒนาในมิติคุณภาพยังไม่ประสบ ความสำเร็จมากนัก นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น เห็นควร ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ และเปิดโอกาสให้ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ร่วมกับ กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ มีประเด็นด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการศึกษาที่ควรให้ ความสำคัญ เพิ่มเติมจากเรื่องการกระจายอำนาจการศึกษา การแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา และการใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น โดยให้ครอบคลุมสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตรจากที่เน้นสอนให้ ท่องจำและเรียนจากตำรา (Passive Learning) สู่การสอนให้วิเคราะห์และใช้ความคิด (Active Learning) (2) กระบวนการผลิตตำราที่โปร่งใสไม่มีผลประโยชน์ด้านการแลกเปลี่ยนตำแหน่งวิชาการและมีการ ตรวจสอบจากนักวิชาการ (3) กระบวนการผลิตและอบรมบุคลากรครูและอาจารย์

(2.2) ภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1) ในการพิจารณาผลกระทบจากภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศควรจะต้องมีการบูรณาการทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และเศรษฐกิจ โดยในด้าน สิ่งแวดล้อมนั้น การดำเนินการของนานาประเทศเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปัจจุบันก็ยังไม่ มี การปฏิบัติอย่างจริงจัง อีกทั้งยังไม่มีข้อตกลงอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม ในการกำหนดให้ลด ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) (ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของก๊าซเรือนกระจก) โดย IPCC-International Panel on Climate Change ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 40-50 ในปัจจุบันยังเป็น อัตราที่ค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ควรกำหนดให้ลดปริมาณปล่อย CO₂ มากกว่าร้อยละ 50 และหาก สหรัฐอเมริกายอมรับข้อตกลงในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและก้าวสู่การเป็นผู้นำใน การลดปริมาณการปล่อย CO₂ การกำหนดปริมาณปล่อย CO₂ ไว้ที่ร้อยละ 80 จะส่งผลให้นานาประเทศ รวมทั้งไทยมีปฏิกิริยาตอบสนองในทิศทางเดียวกันได้ ในการนี้ การปรับตัวของไทยเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการลดปริมาณการปล่อยก๊าซ จำเป็นต้องมีการกำหนดทั้งมาตรการเพื่อให้ มีการลดหรือคงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่ให้เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันยังต้องรักษาระดับ อัตราการเติบโตของ GDP ของประเทศด้วย

(2) ผลกระทบของภาวะโลกร้อนทำให้การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรของประเทศไทย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านระบบนิเวศทางทะเลเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สัตว์น้ำบางชนิดปรับตัวไม่ทันและมีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์มากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ด้านอาหารที่มีปริมาณอาหารสัตว์น้ำลดลง และควรเตรียมพร้อมรับการกีดกันทางการค้ารูปแบบใหม่ๆ ที่ใช้ประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมมาเป็นเงื่อนไข

(2.3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ ควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุ ทั้งด้านการจัดการระบบประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ การดูแลด้านสุขภาพ การจัดการแรงงาน และการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศ

(2.4) การพัฒนาด้านพลังงาน

(1) ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานให้มากขึ้น เช่น จัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านพลังงานทดแทนในหลากหลายประเภท เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงและเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีด้านพลังงานที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในอนาคต โดยเฉพาะเทคโนโลยีนิวเคลียร์ที่มีการพิสูจน์แล้วว่าสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง โดยสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การพิจารณาความคุ้มทุน การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

(2) ควรได้มีการจัดสรรเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นไปสู่การพัฒนาการวิจัยทางพลังงานและการเพิ่มผลผลิตของพืชพลังงาน ซึ่งจะเป็ทางออกของปัญหาในระยะยาว โดยมีข้อสังเกต ในเรื่องราคาน้ำมันในประเทศต่างๆ ในโลก คือ ประเทศที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูง และประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศสูงส่วนใหญ่จะมีการกำหนดราคาที่สูงกว่าประเทศที่เป็นระบบสังคมนิยม และประเทศที่มีการพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศที่ต่ำ

(3) ปริมาณการใช้พลังงานจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคตและแปรผันตาม ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยมีการประมาณว่า หากเศรษฐกิจไทยมีอัตราการขยายตัวคงที่ ณ ร้อยละ 3 ต่อปี และค่าสัมประสิทธิ์การบริโภคอยู่ที่ 0.5 ภายในปี 2593 อัตราการใช้พลังงานของไทยจะเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 90 ดังนั้น ควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายด้านราคาน้ำมันที่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงและนโยบายปรับโครงสร้างการใช้พลังงาน เพื่อให้สามารถปรับตัวไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และสร้างจิตสำนึกการลดการใช้พลังงานที่แท้จริง

(4) ควรกำหนดเป้าหมายการลดการใช้พลังงานโดยการปรับปรุงมาตรฐานการประหยัดพลังงานในด้านต่างๆ เช่น มาตรฐานการปล่อยความร้อนสู่ภายนอกของอาคาร ในขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐควรสร้างความเข้าใจและการยอมรับต่อการจัดหาแหล่งพลังงานใหม่ให้แก่ประชาชน รวมทั้งการรณรงค์และการปลูกจิตสำนึกการประหยัดพลังงานอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

(5) การพึ่งพิงพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งต่างประเทศ จำเป็นต้องมีการดูแลจัดการความเสี่ยงอย่างรอบคอบทั้งปัจจัยด้านการเมือง และด้านความสัมพันธ์ระหว่างต่างประเทศ ซึ่งแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงของแหล่งพลังงานจากต่างประเทศ ทำได้โดยการให้จำนวนเงินช่วยเหลือกับประเทศที่เป็นแหล่งพลังงานไฟฟ้าของไทยให้มากขึ้น

(2.5) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ และกระแสความร่วมมือและการทำข้อตกลงต่างๆ ในปัจจุบันมีบางส่วนที่ขัดต่อหลักการขององค์การการค้าโลกหรือ WTO และก่อให้เกิด Trade Bloc มากกว่า Trade Creation โดยเฉพาะการรวมกลุ่ม FTA ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อรักษาความได้เปรียบจากคู่เจรจา และควรมีการเจรจาให้ทุกฝ่ายได้ผลประโยชน์อย่างสมดุล เช่น การเปิดประเทศทั้ง 2 ฝ่ายอย่างแท้จริงและลดการกำหนดเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการบิดเบือนระบบ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่องค์กรที่มีหน้าที่กำกับเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ได้รับการยอมรับและมีความน่าเชื่อถือต่อสาธารณะลดลง

(2.6) การพัฒนาเมือง ชนบท และพื้นที่เศรษฐกิจ

(1) ในอนาคตการขยายตัวของเมืองจะกระจายสู่หัวเมืองใหญ่ๆ ในประเทศ เช่น ขอนแก่น อุบลราชธานี และสงขลา เป็นต้น จะทำให้มีการนำที่ดินเพื่อการเกษตรมาใช้เป็นอยู่อาศัยมากขึ้นและทำให้มีที่ดินเพื่อผลิตอาหารและสินค้าเกษตรน้อยลง ดังนั้น จึงควรมีการวางแผนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารภายในประเทศและการส่งออกสินค้าอาหารและเกษตร นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับปัญหาที่เกิดจากการกระจุกตัวในเมืองใหญ่ๆ เช่น การกำจัดขยะ การรักษาความปลอดภัย ความเพียงพอและความสะอาดของน้ำประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภค เป็นต้น

(2) ควรให้ความสำคัญและใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบด้านตำแหน่งที่ตั้งของประเทศไทย ทั้งทางด้านการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การขนส่งของภูมิภาค และความเสี่ยงของภัยธรรมชาติที่น้อยกว่าประเทศอื่นๆ ที่อยู่ภูมิภาคเดียวกัน เป็นจุดแข็งในการสร้างโอกาสในการพัฒนาและแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดในแต่ละด้านของประเทศอย่างเหมาะสม

(2.7) การเงินโลก ปัจจุบันการไหลเวียนของเงินทุนต่างประเทศที่ไม่เกี่ยวกับการค้ามีมากกว่าเงินที่เกี่ยวข้องกับการค้าถึง 6 เท่า โดยเฉพาะเงินที่มาจากการเก็งกำไรและการซื้อสินทรัพย์ต่างๆ ในการนี้ ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญคือ การควบคุมการเข้ามาและการออกไปของกองทุนแห่งความมั่งคั่ง (Sovereign wealth fund) ที่มีแนวโน้มว่าจะมีการกระจุกตัวในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีการเติบโตของเศรษฐกิจที่ค่อนข้างสูง

(2.8) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองและแข่งขันได้

(1) การใช้จุดแข็งในการสร้างความแตกต่างในการแข่งขัน โดยควรมีการกำหนดตั้งแต่ในการวางแผนและพิจารณาเลือกความแตกต่างที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศไทยในช่วงนั้นๆ เช่น ในช่วงพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เลือกใช้การส่งเสริมด้านปัจจัยแรงงานที่ราคาต่ำเป็นความแตกต่างในการแข่งขันจากคู่แข่ง

(2) การพัฒนาตลาดเงิน ตลาดทุน ให้มีประสิทธิภาพและดึงดูดนักลงทุนให้มีการลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้นักลงทุนมีทางเลือกการลงทุนที่มากขึ้น และทำให้คนที่ต้องการใช้ทุนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนที่มีราคาเหมาะสม

(3) การพัฒนาระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้รวดเร็วและมีความปลอดภัย ตลอดจนการปราบปรามการละเมิดต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ในระยะต่อไป จะมีแรงแข่งขันจากประเทศคู่แข่งที่มีสภาพแวดล้อมของการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า (Business environment and infrastructure) เข้ามาดึงดูดส่วนแบ่งของเงินลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) ในประเทศไทย มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เคยใช้แต่แรงงานเข้มข้น (Labor intensive) และพึ่งพิงเงินลงทุนจากต่างประเทศสูง ดังนั้น ควรต้องปรับตัวรับสถานการณ์ดังกล่าวโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการทางการตลาด เพื่อให้กระบวนการของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศครบวงจรและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(5) แนวโน้มการพัฒนาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปประยุกต์และพัฒนาต่อยอดเป็นสินค้า/บริการที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยจะมีการพัฒนาที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการคุ้มครอง ปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทยที่เกิดขึ้นดังกล่าว จำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เพื่อพิทักษ์ ปกป้ององค์ความรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างประโยชน์ให้ตกอยู่กับเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งความรู้ ของผู้ประกอบการ ให้สะดวกขึ้น และกระจายอย่างทั่วถึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง

3 แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

3.1 สศช. จะนำความเห็นและข้อเสนออันเป็นประโยชน์จากที่ประชุมไปปรับปรุงแนวคิดวิสัยทัศน์ใน 20 ปีข้างหน้าให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการประชุมครั้งนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการตั้งโจทย์ร่วมกันให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดทำยุทธศาสตร์หรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง ภายใต้เงื่อนไขการตั้งโจทย์ที่ว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3.2 นอกจากนี้ สศช.จะมีการสัมมนาในลักษณะนี้ในโอกาสต่อไป เพื่อทำความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นในแต่ละประเด็นให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการให้ความสำคัญการดำเนินงานที่เป็นบูรณาการการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

รายงานสรุปผลการประชุม **กลุ่มที่ 2**

การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน

ประธาน	: นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา	กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้นำเสนอ	: นายกิตติศักดิ์ สินธุวนิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
	นางสุวรรณี คำมั่น	ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สศช.
ผู้อภิปรายนำ	: ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	ดร.อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ มหาวิทยาลัยมหิดล
	นายคำเตื่อง ภาษี	ปราชญ์ชาวบ้าน จังหวัดบุรีรัมย์

1 สรุปผลการนำเสนอ

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทยในปี 2570 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอีก 20 ปีข้างหน้า ทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายในประเทศ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาสังคมไทยใน 5 ประการ คือ 1) การรักษาความเป็นไทย มีวิถีชีวิตพื้นฐานอยู่บนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) บริการขั้นพื้นฐานที่ควรจะต้องมีคุณภาพและกระจายอย่างทั่วถึงสู่คนไทยทุกคน 3) สังคมต้องมีความปลอดภัย มั่นคง 4) ประเทศต้องมีความมั่นคงด้านอาหาร และความมั่นคงด้านพลังงาน และ 5) มีเศรษฐกิจที่พึ่งพาตนเอง ขณะเดียวกันก็ต้องแข่งขันกับนานาประเทศได้

1.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของประเทศไทย ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ

(1) ปัจจัยภายนอก เช่น โครงสร้างประชากรโลกที่เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ มีการกระจายตัวของประชากรเข้าอยู่อาศัยในเมืองมากกว่าร้อยละ 60 มีการเคลื่อนย้ายคนอย่างเสรีมากขึ้น เกิดปัญหาการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของโลกที่ทำให้แต่ละประเทศต้องแสวงหาและพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถตามที่ต้องการ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาภาวะโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการเกษตร อาหาร สุขภาพอนามัยของประชาชน รวมถึงการ

รวมกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีมากขึ้นโดยเฉพาะในมิติสังคม วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างก้าวกระโดดและผสมผสาน เป็นต้น ซึ่งประเด็นการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งในแง่โอกาส และข้อจำกัดของการพัฒนา

(2) **ปัจจัยภายใน** โครงสร้างประชากรไทยจะเปลี่ยนเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2570 โดยมีสัดส่วนผู้สูงอายุเกือบ 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด ส่วนประชากรวัยเด็กจะลดลงอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ขณะที่ประชากรวัยแรงงาน ยังเพิ่มขึ้นจนถึงปี 2555 และจะเริ่มลดลงหลังจากนั้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรแต่ละกลุ่มวัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม กำลังแรงงานที่ลดลงและอาจขาดแคลนในอนาคตส่งผลกระทบต่อผลิตภาพของประเทศ ขณะเดียวกันอัตราส่วนภาระพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานสูงขึ้น โดยปัจจุบันปี 2550 ประชากรวัยแรงงาน 6 คนจะดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ขณะที่ในปี 2570 จะเหลือประชากรวัยแรงงานเพียง 3 คนดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้นต้องได้รับการดูแลทั้งด้านสุขภาพ และสวัสดิการเพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี จึงมีความจำเป็นที่ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ การกำหนดนโยบายและการลงทุนด้านการศึกษา การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพทั้ง IQ EQ MQ การผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การพัฒนาเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน การจัดสวัสดิการและระบบการดูแลคุ้มครองผู้สูงอายุให้เหมาะสม โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจนหรือด้อยโอกาส

นอกจากนี้ ความก้าวหน้าของระบบโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีสารสนเทศ และการคมนาคมทำให้ความเป็นเมืองมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และปฏิสัมพันธ์ของคนในเมืองและชนบท สถาบันครอบครัวมีแนวโน้มอ่อนแอ มีสัมพันธภาพเปราะบาง ขณะที่ชุมชนและท้องถิ่นจะทวีบทบาทความสำคัญและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มบทบาทของชุมชนและท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทหลักร่วมขับเคลื่อนและพัฒนาแก้ไขปัญหาในทุกมิติอย่างบูรณาการ พัฒนาให้ชุมชนมีศักยภาพที่จะแก้ไขปัญหาของตนเอง และสามารถพึ่งพาตนเองได้

1.3 สภาพสังคมไทยที่พึงปรารถนาในอีก 20 ปีข้างหน้า คือ คนไทยมีความรู้ความสามารถ และทักษะชีวิตที่ดี มีจิตสาธารณะ มีทักษะความรู้ ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมตามช่วงวัย ครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น มีสัมพันธภาพที่ดีและสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ชุมชนมีความเอื้ออาทรพึ่งตนเองได้ มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและมีบทบาทในการพัฒนา สังคมมีความปลอดภัย มั่นคง มีการพัฒนาที่สมดุลในทุกมิติตามกฎหมาย สังคม และประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านและอนุภูมิภาค

1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่สำคัญประกอบด้วย

(1) **การปรับโครงสร้างทางสังคม** รองรับการเปลี่ยนแปลงและเชื่อมโยงกับการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยการปฏิรูปโครงสร้างการลงทุนด้านสังคม ออกแบบ จัดบริการสาธารณะให้มีคุณภาพมาตรฐาน การกำหนดนโยบายประชากร ให้มีความสมดุล เพิ่มผลิตภาพของสังคมไทยอย่างเป็นระบบ พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม น่ายุ่ ปลอดภัย และมีการปรับบทบาทกลไกตั้งแต่ระดับชาติถึงหมู่บ้าน

(2) การส่งเสริมบทบาทสถาบันครอบครัวและชุมชนในกระบวนการพัฒนา โดยการพัฒนาบทบาทสถาบันครอบครัวเป็นพลังสร้างสังคมที่มีคุณภาพ เพิ่มบทบาทชุมชนให้เป็นกลไกหลักในการแก้ปัญหาและจัดการชุมชนด้วยตนเองบนพื้นฐานของทุนและความหลากหลายที่ชุมชนมี

(3) การพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงอายุและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสภาพสังคมในอนาคต โดยการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ พัฒนาคุณภาพประชากรวัยเด็กให้ทั่วถึง เพิ่มผลิตภาพแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิต การบริการ เทคโนโลยี และการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุและวัยแรงงาน

(4) การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอย่างเข้มแข็ง โดยการสร้างความร่วมมือด้านวัฒนธรรม การศึกษา สุขภาพ แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในระดับภูมิภาคแบบเป็นหุ้นส่วนอย่างเป็นกัลยาณมิตร รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ พลังงาน อาหาร การป้องกันภัยพิบัติ และเตรียมพร้อมรองรับการเคลื่อนย้ายคนเข้า-ออกเสรี

1.5 ประเด็นการระดมความคิดเห็น มี 2 ประเด็น ประกอบด้วย สภาพสังคมที่พึงปรารถนาในอีก 20 ปีข้างหน้า และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ต้องเตรียมตัว เช่น การปรับโครงสร้างทางสังคม การส่งเสริมบทบาทครอบครัวและชุมชน การพัฒนาคนตามช่วงวัย และการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค

2 ความเห็นของที่ประชุม

2.1 สถานการณ์และแนวโน้มที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

(1) สถานการณ์และแนวโน้มภายนอกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

(1.1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของโลก มีผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบ กล่าวคือ

1) ความมั่งคั่งและอำนาจมีการกระจายตัว จากเดิมความมั่งคั่งและอำนาจถูกผูกขาดในไม่กี่ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น มาสู่การที่โลกมีความเป็นพลวัตมากขึ้น เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เปิดประเทศและเชื่อมโยงเครือข่ายกันมากขึ้น ทำให้เกิดมีประเทศที่มีอำนาจใหม่ขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศเอเชีย ซึ่งคาดว่าในปี พ.ศ. 2558 จะมีผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศรวมกันกว่าร้อยละ 45 ของโลก ซึ่งมีผลต่อกำลังซื้อและรูปแบบการบริโภค ในอนาคตพลังการขับเคลื่อนของโลกจะมาจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงเป็นประเด็นสำคัญของประเทศไทยที่จะใช้โอกาสนี้ในเวทีโลก โดยใช้รูปแบบของกลุ่มสหภาพยุโรปในการสร้างความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้านพัฒนาธุรกิจและการผลิตสินค้า และดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

2) **ความไม่สมดุลของโลก (Global Imbalance)** ได้แก่ ความไม่สมดุลของธรรมชาติและมนุษย์ โดยความไม่สมดุลของธรรมชาติ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งนำไปสู่ความขาดแคลนต่างๆ ที่สำคัญ คือ น้ำ อาหาร และพลังงาน ในด้านมนุษยความไม่สมดุลเกิดจากการที่มนุษย์มีความโลภ วัตถุนิยม บริโภคนิยม ทำให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพของเศรษฐกิจโลกและความยากจน

ความไม่สมดุลของธรรมชาติและมนุษย์ดังกล่าวก่อให้เกิด **ความไม่สมดุล 4 ด้าน** คือ (1) **ภาวะเงินเฟ้อของโลก (Global Inflation)** มีสาเหตุจากความไม่สมดุลของอุปสงค์และอุปทานของสินค้าและบริการ โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการบริโภค ขณะที่อุปทานสินค้าและบริการมีความไม่แน่นอน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองระหว่างประเทศ ประกอบกับการเก็งกำไร และการลดค่าเงินของสหรัฐฯ (2) **ระบบเศรษฐกิจที่ไม่มีเสถียรภาพ (Financial Instability)** เกิดภาวะการณ์ที่มีการไหลกลับของเงินทุน (Capital Reversal) จากเดิมที่ประเทศทางตะวันออกต้องอาศัยเงินทุนจากประเทศทางตะวันตก มาเป็นการเคลื่อนย้ายการลงทุนจากประเทศในภูมิภาคตะวันออกไปยังประเทศในภูมิภาคตะวันตก ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดของประเทศไทย เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยยังมีการลงทุนต่ำกว่าที่ควรจะเป็นทั้งภาครัฐและเอกชน ขณะเดียวกันมีปัญหาค่าเงินบาทไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศไทยอยู่ในภาวะที่เสียโอกาส (3) **ความไม่เสมอภาคของความมั่งคั่ง (Wealth Inequality)** ช่องว่างของสังคมมีมากขึ้น โดยเดิมเป็นปัญหาของช่องว่างความยากจนระหว่างกลุ่มคนรวยและคนจน แต่ปัจจุบันจะเกิดช่องว่างระหว่างคนรู้และคนไม่รู้ ทำให้เกิดความได้โอกาสและความด้อยโอกาส ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนในที่สุด และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมโดยเฉพาะระหว่างคนชั้นกลางในเมืองกับชนชนบทที่ด้อยโอกาส ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายที่ประเทศไทยต้องเลือกระหว่างนโยบายการวางรากฐานของสังคมในระยะยาวที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน กับ นโยบายแก้ไขปัญหาระยะสั้น (4) **เงื่อนไขทางประชากรศาสตร์ (Demographic Obligation)** จากการที่นโยบายการคุมกำเนิดที่ประสบผลสำเร็จทำให้อัตราการเพิ่มของประชากรลดลง โลกซึ่งรวมถึงประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้กำลังแรงงานลดลง การขาดแคลนแรงงาน และมีผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาโดยการนำเข้าแรงงานต่างชาติต้องพิจารณาผลดีผลเสีย กับประเด็นความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้ ประเด็นที่สำคัญที่ควรให้ความสำคัญด้วย คือ ภาระที่กลุ่มประชากรนี้ต้องดูแลสมาชิกในครอบครัว ทั้งรุ่นพ่อแม่ และ รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย ขณะที่เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่จำนวนมากเป็นลูกคนเดียว ทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์กับพี่น้อง และหันไปพึ่งเพื่อน หรือ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่ประเด็นในเรื่องความแตกต่าง ความสมานฉันท์ในสังคมได้ ในส่วนของผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นจะมีผลต่อความอยู่ดีมีสุข (Well being) ในอนาคตด้วย

(1.2) ภาพสังคมไทย ทุมนมนุษย์อ่อนด้อย สังคมอ่อนแอ

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความอ่อนแอทั้งทุนทรัพยากรธรรมชาติ ทุนกายภาพ ทุนมนุษย์และทุนทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุนมนุษย์และทุนทางสังคมมีความอ่อนแอและอ่อนด้อย คนไทยซื้อหนังสือ 1.6 เล่มต่อคนต่อปีเท่านั้น คนชนบทเพียงร้อยละ 54.6 ที่อ่านออกเขียนได้ ทั้งนี้ การที่ประเทศจะเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ต้องมีความสมดุลระหว่างการบริโภคความรู้และการสร้างสรรค์ความรู้ไปพร้อมๆ กัน แต่การ**เรียนรู้ของคนไทยไม่สมดุล**มีการบริโภคความรู้มาก แต่มีการสร้างและใช้ประโยชน์ความรู้ต่ำ เด็กไทยยังอ่อนแอและพัฒนาไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก **ค่านิยมสังคมไทย** ยังคงผูกพันกับอำนาจนิยม พวกพ้องนิยม สุขนิยม และพรรคพวกนิยม **คุณลักษณะของคนไทย** ยังมีนิสัยขี้อิจฉา ขี้โกง ขี้เกียจ และขี้อวด ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาสังคม นอกจากนี้ ยังขาดการบริหารจัดการที่ดีทั้งในระบบการเมืองและการปกครอง

ในอนาคตประเทศไทยอาจต้องมุ่งสู่**สังคมแห่งมนุษยชาติ** (Humanistic Society) ที่อยู่บนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง รู้จักวัฒนธรรมของตนเอง ต้องปฏิวัติวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดี มีคุณค่า มีการพัฒนาความรู้และคุณธรรม ซึ่งเป็นหัวใจของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งความรู้ก่อให้เกิดความเข้าใจ ความเข้าใจก่อให้เกิดความสำเร็จ และความสำเร็จจะก่อให้เกิดความสุข

(2) สถานการณ์และแนวโน้มของปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย ในมิติของประชากรศาสตร์เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาในอนาคต มีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ 4 ประการ คือ

(2.1) อัตราการการเกิดลดลง ในอนาคตประชากรไทยจะมีจำนวนประมาณ 65-70 ล้านคน และในอีก 20 ปีข้างหน้าจะมี 70 ล้านคน และจะมีจำนวนคงที่ ซึ่งในปัจจุบันจากการที่อัตราเพิ่มของประชากรจะเพิ่มในอัตราที่ลดลง ทำให้โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนไป จึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบายที่เน้นการเกิดที่มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่ต้องการมีบุตรและมีศักยภาพให้มีบุตรได้ตามต้องการ โดยมีนโยบายส่งเสริมทั้งด้านการแพทย์ การสร้างสภาพแวดล้อม การทำงาน ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดูบุตร

นอกจากนี้ จากการที่อัตราการเกิดลดลง จะทำให้เด็กมีจำนวนลดลง ทำให้เด็กขาดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกัน และในอนาคตจะมีการเลื่อนไหลของประชากรระหว่างภูมิภาคต่างๆ ของโลกมากขึ้น ทำให้สังคมมีความเปราะบางมากขึ้น ดังนั้น ในอนาคตจะต้องเน้นการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างผสมกลมกลืน การปลูกฝังความเป็นไทยจากผู้ใหญ่สู่เด็ก ปลูกฝังการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ ภูมิภาคศึกษา และความรู้ท้องถิ่นด้วย

(2.2) วัยแรงงาน จะมีโครงสร้างเล็กลง ในอนาคตจะเกิดการขาดแคลนแรงงาน จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพของประชากร เน้นการพัฒนาและการปฏิวัติการศึกษา ให้ความสำคัญกับการศึกษาเอกชนมากขึ้น รวมถึงการจัดการศึกษาโดยชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ภายใต้การเปิดเสรีทางการศึกษาซึ่งประเทศไทยมีสถานศึกษานานาชาติอยู่เป็นจำนวนมากที่เป็นจุดขาย การเข้ามาของคนหลากหลายวัฒนธรรม ต้องควบคู่กับการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่ดีงามของไทย จึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องการปลูกฝังเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน โดยให้มีการฝึกงาน ศึกษาดูงานของนักเรียนต่างชาติในชุมชนในพื้นที่ต่างๆ

(2.3) กลุ่มผู้สูงอายุ ปัญหาของกลุ่มผู้สูงอายุคือในกลุ่มผู้มีอายุ 70 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นปัญหาทั้งด้านประชากรและปัญหาความยากจน อย่างไรก็ตาม จะพบว่าผู้สูงอายุในช่วงต้น จะมีศักยภาพในการผลิตและมีอำนาจในการบริโภคสูง โดยกรณีของสหรัฐอเมริกา พบว่าผู้สูงอายุที่อายุเพิ่มขึ้น 1 ปี จะช่วยเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศ (GDP) ได้หลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐ และผู้สูงอายุตอนต้นจะเป็นกลุ่มที่ช่วยสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจมากที่สุด ดังนั้น การแก้ไขปัญหาความยากจนจะส่งผลต่อการแก้ปัญหาของผู้สูงอายุในที่สุดด้วย ในอนาคตจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจให้แก่ผู้สูงอายุ โดยอาศัยครอบครัว ในการดูแลผู้สูงอายุ และหน่วยงานภาครัฐในการดูแลให้การช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ ควรทบทวนเรื่องภาษีมรดก โดยพิจารณาให้ผู้สูงอายุถือครองมรดกได้โดยไม่เสียภาษี เพื่อสร้างให้ผู้สูงอายุมีพลังและอยู่ได้อย่างสมศักดิ์ศรี

(2.4) การกระจายตัวของประชากรและการย้ายถิ่น ประเทศไทยมีความเป็นเมืองอยู่ร้อยละ 50 การเพิ่มสัดส่วนเมืองเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดการกระจายการพัฒนาจากเมืองไปสู่ตำบลและหมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม จะต้องพิจารณาถึงสัดส่วนการกระจายความเป็นเมืองให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ประชากรสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขที่สุด

การย้ายถิ่น เป็นวิถีชีวิตของคนไทยที่มีความเชื่อมโยงกับภูมิสำเนา ทั้งการส่งเงินกลับและการเยี่ยมเยียนภูมิสำเนา จึงควรให้ความสำคัญกับผู้ย้ายถิ่นที่กลับภูมิสำเนา ให้มีงานทำ มีสวัสดิการและหลักประกันสังคมอย่างต่อเนื่อง และสร้างปัจจัยเอื้อให้ผู้ย้ายถิ่นสามารถดำรงชีพได้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาคนจนในเมือง

แรงงานข้ามชาติ ที่เข้ามาทำงานตามแนวชายแดน โดยข้อเท็จจริงไม่มีส่วนสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ แต่จะเกิดประโยชน์แก่กิจการที่จะได้กำไรจากค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ ดังนั้น นโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายจึงควรให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตให้เป็นการผลิตที่ใช้แรงงานมีฝีมือ เพื่อขจัดแรงงานที่ต้องทำงานในลักษณะ 3 D คือ งานยาก งานสกปรก และงานอันตรายซึ่งเป็นงานในโรงงานเถื่อน นอกจากนี้ ควรมีแนวทางที่จะรองรับการลดลงของกำลังแรงงานของประเทศ โดยการนำเข้าแรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอขององค์การสหประชาชาติที่สนับสนุนประเทศที่มีอัตราการเจริญพันธุ์ต่ำกว่าระดับทดแทนให้มีการดำเนินงานดังกล่าว

(3) สถานการณ์และแนวโน้มของปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย ในมิติของชุมชน

(3.1) การกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย ควรมีการทบทวนประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาของประเทศไทยให้ชัดเจน โดยการพัฒนาดังกล่าวที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยได้พยายามที่จะพัฒนาประเทศโดยยึดแนวทางการพัฒนาตามแบบประเทศตะวันตกหรือตามกระแสโลกาภิวัตน์ จนมีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเจริญเติบโตดีขึ้น คนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีระดับการศึกษาและมีรายได้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาดังกล่าวก็ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญตามมาหลายประการ อาทิ ปัญหาพลังงาน ภาวะโลกร้อน การขาดแคลนอาหาร การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทสู่เมืองใหญ่โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ปัญหาเศรษฐกิจที่มีการพึ่งพิงเงินทุนและปัจจัยการผลิตจากภายนอกประเทศ และปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3.2) การกำหนดแนวทางการพัฒนาควรเริ่มจากการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา โดยควรนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนา โดยเฉพาะในศาสนาพุทธในเรื่อง “อริยสัจสี่” มาใช้เป็นแนวทางและต้องมีการแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการ ตัวอย่างเช่น ปัญหารถติดในกรุงเทพฯ ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้พยายามแก้ปัญหารถติดมาอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การขยายถนน การสร้างถนนเพิ่ม สร้างทางด่วน สร้างสะพานข้ามแยก จนกระทั่งการขุดอุโมงค์เพื่อให้รถลอดข้ามทางแยกก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหารถติดได้ แต่ในทางกลับกันหากพิจารณาในช่วงวันหยุดที่มีการหยุดงานหลายวันเช่นในช่วงวันสงกรานต์คนเดินทางกลับบ้านทำให้ถนนในกรุงเทพฯ มีรถน้อยลง รถหายติด ตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า หากจะแก้ปัญหารถติดหรือรถติดในกรุงเทพฯ อาจสามารถแก้ไขได้โดยให้คนมีงานทำในถิ่นกำเนิด มีงานทำใกล้บ้าน ซึ่งนอกจากจะแก้ปัญหารถติดหรือรถติดได้แล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างให้ครอบครัวมีความอบอุ่น เข้มแข็ง สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสได้อยู่กันอย่างพร้อมหน้า ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ปัญหาอาชญากรรม รวมทั้งปัญหาโรคเอดส์ก็จะลดลงด้วย

(3.3) การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนและทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมควรเริ่มจากการปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนให้รู้จักคุณค่าและรักในทรัพยากรธรรมชาติที่ประเทศไทยมีอยู่ โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก สอนให้รู้จักการออมเริ่มตั้งแต่การออมเงิน ออมดิน ออมต้นไม้ รวมถึงการช่วยกันปลูกต้นไม้และปลูกป่าเพื่อในอีก 20 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะได้มีพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันปัญหาโลกร้อนก็จะบรรเทาลงด้วย

2.2 วิสัยทัศน์ประเทศไทย

(1) การกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย ควรเพิ่มมิติด้านเอกลักษณ์ของประเทศไทยและคนไทยว่าจะเป็นอย่างไหน และต้องเน้นที่การสร้างสังคมแห่งความรู้ ปัญญาและคุณธรรม ซึ่งจะเป็นการสื่อให้เห็นถึงสิ่งที่เราต้องการจะเป็น และแสดงถึงเอกลักษณ์ของประเทศไทยและคนไทย การพัฒนานอกจากจะพัฒนาให้คนมีความรู้มีการศึกษาเพิ่มขึ้นแล้ว ต้องพัฒนาระดับปัญญาให้สามารถคิดเป็นทำเป็น มีปัญญาในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ขณะเดียวกันก็ต้องเป็นคนดีมีคุณธรรมด้วย

(2) การสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศ ต้องสร้างกลุ่มในชุมชนให้เข้มแข็งควบคู่ไปกับการสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง โดยต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนให้ชัดเจน เน้นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน เพิ่มความเข้มแข็งให้กับ องค์การชุมชน โดยเฉพาะองค์การการเงินของชุมชน รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการชุมชนที่ดี และให้ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน โดยภาครัฐต้องขับเคลื่อนให้มีการนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ต้องพัฒนาขีด ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง พัฒนาการออมภาคประชาชนที่เน้นการออมในทุกเรื่องไม่เฉพาะแต่ การออมเงินเท่านั้น

(3) การปรับโครงสร้างทางสังคมควรให้ความสำคัญกับการสร้างฐานราก ของสังคมให้เข้มแข็งโดยเฉพาะสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันการเมืองการ ปกครอง ให้เป็นสถาบันหลักในการพัฒนาสังคม ควบคู่ไปกับการสร้างธรรมาภิบาลและธรรมา ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคมไทย พัฒนาคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีปัญญา มีจิตอาสา มี จิตสำนึกสาธารณะ โดยเฉพาะเรื่องจิตอาสา นั้นควรเริ่มปลูกฝังให้ทำตั้งแต่เรื่องเล็กๆ ใกล้ตัว เช่น การ แยกขยะในชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีการนำมิติทางวัฒนธรรมมาใช้ในการพัฒนาประเทศให้มาก ขึ้น โดยกระทรวงวัฒนธรรมต้องกำหนดค่านิยมพื้นฐานที่ดีของประเทศ ขณะที่ภาคสังคมต้องกำหนด และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและให้ทุกคนถือปฏิบัติ ปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนตระหนักว่า การดูแล เลี้ยงดูพ่อ-แม่ ปู่-ย่า ตา-ยายเป็นหน้าที่

(4) การพัฒนาระบบเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุควรให้ความสำคัญกับการ พัฒนาระบบสุขภาพและระบบการศึกษาของประชากร

(4.1) การพัฒนาระบบสุขภาพ ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการ เจ็บป่วยของประชากรในโรคที่ป้องกันได้ ส่งเสริมให้คนรู้จักดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง ควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข ตลอดจนการเพิ่มจำนวนพยาบาลในชุมชนให้มากขึ้น

(4.2) การพัฒนาระบบการศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับความรู้ ความสามารถ มากกว่าการเรียนเพื่อรับใบปริญญา ซึ่งต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาครูผู้สอนให้มีจิต วิญญาณของความเป็นครู ขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาหรือหาแนวทางที่จะให้คนเก่งเข้ามาสู่อาชีพครู มากยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงระบบการสรรหาบรรจุครู/อาจารย์ ระบบค่าตอบแทนและเสริมสร้าง แรงจูงใจให้เหมาะสม พัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้มีบทบาทในการ พัฒนาศักยภาพคนของประเทศมากขึ้น พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาและเรียนรู้ให้ทุกคนใน ทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงความความรู้ได้โดยสะดวก เพื่อลดช่องว่างการเรียนรู้ของประชาชน ขณะที่ การศึกษาในระบบโรงเรียนควรมีการทบทวนปรับปรุงเป้าหมายการรับนักศึกษาให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการกำลังคนของประเทศ โดยให้มีการยุบเลิกหรือลดปริมาณการผลิตกำลังคนในสาขาการเรียนที่ ไม่ก่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

(5) การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่การปฏิบัติ ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของคนในทุกมิติ กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สร้างและขยายเครือข่ายอย่างกว้างขวาง โดยให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการผลักดันวิสัยทัศน์ประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติร่วมกัน ขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ บนพื้นฐานของความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ แบ่งปันและการประสานความร่วมมือระหว่างกัน

3 แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

สศช. จะนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมประจำปี 2551 มาประมวลและปรับปรุงข้อวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ประเด็นวิสัยทัศน์ประเทศไทย และประเด็นยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณา รวมทั้ง วิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่จะต้องดำเนินงานศึกษาวิจัยในรายละเอียดถึงแนวทางการดำเนินงานในช่วงครึ่งหลังของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่10 (2550 – 2554) และนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่11 (พ.ศ. 2555 – 2559) เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

รายงานสรุปผลการประชุม **กลุ่มที่ 3**

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ประธาน	: ศ.ดร.สนธิ อักษรแก้ว	กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้นำเสนอ	: นางจุฑามาศ บารมีชัย	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้อภิปรายนำ	: ดร.อาชว์ เตาลานนท์	ประธานกิตติมศักดิ์สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
	นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	ประธานกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
	ศ.ดร.มิ่งสรรพ ขาวสะอาด	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1 สรุปผลการนำเสนอ

ประเด็นการนำเสนอมีสาระสำคัญ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงบริบทโลก และสถานการณ์ของไทย และประเด็นวิกฤติที่จะกระทบต่อการพัฒนาในอีก 20 ปีข้างหน้า พร้อมทั้งจำลองภาพทิศทางการพัฒนาในอนาคต 3 รูปแบบที่สำคัญ คือ ประการแรก ระบบตลาดเสรี ประการที่สอง การพัฒนาเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ และ ประการสุดท้าย การพัฒนาโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม โดยประเมินผลกระทบของแบบจำลองทั้ง 3 แบบ และนำรูปแบบที่เหมาะสมมาร่วมกำหนดภาพอนาคต 20 ปีข้างหน้า และประเด็นยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นกรอบที่จะนำเสนอให้ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความเห็น สรุปได้ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงบริบทโลกที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) การเพิ่มขึ้นของประชากรและการเติบโตทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและระบบนิเวศ แต่เดิมนั้นมนุษย์กับธรรมชาตินั้นอยู่ร่วมกันอย่างสอดคล้องเกื้อกูลกัน แต่เมื่อมีการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ เริ่มจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม เมื่อ 200 ปีที่ผ่านมา ทิศทางการพัฒนาได้มุ่งมาสู่การใช้ทรัพยากรเป็นฐานการผลิต เพื่อตอบสนองตลาดและการค้าเสรี และจากปัจจัยของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการขยายตัวของการบริโภค ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวม

(2) การใช้ทรัพยากรโลกและการบริโภคที่เพิ่มสูงขึ้นผลกระทบต่อการเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ อาทิ ทรัพยากรประมง 1 ใน 10 ได้ถูกทำลายไปในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา น้ำจืดมีปริมาณลดลง การสูญเสียป่า ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาของด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการสูญเสียชนิดพันธุ์ต่างๆ รวมทั้งการเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน ซึ่งมีพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบจนอาจจะเป็นทะเลทรายได้ในอนาคตถึง 1 ใน 3 ของโลก ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เชื่อมต่อของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจะมีความเชื่อมโยงกันทั้งของพืชพันธุ์ สิ่งมีชีวิต รวมทั้งระบบนิเวศน์ และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสังคมและวัฒนธรรม ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการพัฒนาเส้นทางคมนาคม การพัฒนาโครงข่ายต่างๆ และความร่วมมือกันทางการค้าและการลงทุน การสร้างความรู้ในเรื่องของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันในภูมิภาคให้มากขึ้น โดยเฉพาะทรัพยากรน้ำ เนื่องจากลุ่มน้ำมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและมีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงอาจทำให้เกิดความขัดแย้งของการใช้น้ำ เช่น กรณีการพัฒนาเขื่อนของประเทศจีนที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์น้ำและปริมาณน้ำของประเทศที่อยู่ตอนล่าง

(3) สภาวะโลกร้อนมีผลกระทบต่อการเสื่อมโทรมและความสูญเสียทรัพยากรมากขึ้น ปัญหาเรื่องก๊าซเรือนกระจกที่ทำให้อุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้นถึง 2 องศาเซลเซียส ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมาทำให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ปริมาณน้ำฝนที่อาจเพิ่มขึ้นและลดลงในแต่ละเขต ภัยแล้งที่มีมากขึ้น น้ำท่วมใหญ่ที่อาจมีมากขึ้น ขณะเดียวกัน ปัญหาการละลายของภูเขาน้ำแข็ง จะส่งผลกระทบเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล ตามข้อมูลของ FPC คาดว่าในอีก 90 ปีข้างหน้า ปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกก็จะเพิ่มขึ้นได้ตั้งแต่ 1.5 ถึง 5.1 องศา ซึ่งขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในโลก ที่ยังเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างมาก โดยเฉพาะประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย เช่น จีน อินเดีย ฯลฯ

นอกจากนั้น คาดกันว่า 1 ใน 6 ของโลก จะต้องขาดน้ำดื่ม ขณะเดียวกัน ภาวการณ์สูญพันธุ์สัตว์และพืชก็จะมีมากขึ้นถึงประมาณร้อยละ 20 ของปัจจุบัน ปัญหาโรคระบาด อุทกภัย ภัยแล้ง และการกัดเซาะชายฝั่ง จะคุกคามเข้ามาในพื้นที่เศรษฐกิจที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของโลกมากขึ้น รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพทำให้เกิดโครงสร้างดินอ่อนตัว ในอนาคตการจะปลูกสร้างอาคาร บ้านเรือน ถ้าไม่ใช้เทคโนโลยีที่ทำให้ต้นทุนถูกได้ ก็จะต้องลงทุนในราคาที่แพงในอนาคต และคาดการณ์ว่ามหานคร 22 แห่งของโลกจะเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วม ซึ่งก็รวมทั้งกรุงเทพมหานครด้วย

(4) วิกฤติอาหารและพลังงานโลก การพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้พลังงานในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 3 เท่า และก็คาดว่าในอีก 20 ปีข้างหน้าจะเพิ่มขึ้นอีก 55 % ปริมาณน้ำมันของโลกมีจำกัดและหากมีการใช้พลังงานไปในรูปแบบนี้ต่อไปคาดว่า พลังงานต่างๆ จะหมดไปในอีก 50 ปีข้างหน้า การหาพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นก็จะต้องการที่ดินและน้ำมากขึ้น และจะกระทบต่อภาคเกษตร ในเรื่องการผลิตอาหาร ซึ่งหลายๆประเทศก็เริ่มจะประสบปัญหาในเรื่องเหล่านี้แล้ว ประกอบกับเรื่องของภัยพิบัติ ก็จะทำให้เกิดวิกฤติอาหาร และวิกฤติของพลังงานได้มากขึ้น เกิดความขัดแย้งในการใช้พื้นที่ และการสูญเสียความมั่นคงทางอาหาร ราคาอาหารและราคาพลังงานที่เพิ่มขึ้น เกิดปัญหากับคนยากจนของโลก โดยเฉพาะประเทศที่ยากจนในแถบแอฟริกาจะได้รับผลกระทบโดยตรง

1.2 สถานการณ์และแนวโน้มทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย

สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีแนวโน้มของการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ ปัญหาคุณภาพดินและความขัดแย้งของการใช้ที่ดินระหว่างพื้นที่เมืองกับพื้นที่ของเกษตรกรรมจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงในอนาคต ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ที่จะมีปริมาณน้ำต้นทุนเพียง 2 ใน 3 ของความต้องการใช้น้ำเท่านั้น ประกอบกับพื้นที่ป่าต้นน้ำที่อยู่ในชั้นวิกฤติถึง 14 ล้านไร่ ทำให้ต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้มีเพียงพอใช้ในประเทศ แสวงหาแนวทางลดการใช้น้ำ ลดความขัดแย้ง และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรน้ำให้มากขึ้น เช่นเดียวกับ ประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่จะลดลงมาก คาดว่าสิ่งมีชีวิตจะมีแนวโน้มที่จะสูญพันธุ์เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเด็นในด้านอาหาร พันธุกรรม เทคโนโลยีทางชีวภาพ และการเสียดุลของระบบนิเวศ นอกจากนี้ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งปัจจุบันมีปัญหารุนแรงในพื้นที่ชายฝั่งหลายแห่ง โดยเฉพาะ 22 จังหวัดรอบอ่าวไทย ที่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และ สถานการณ์ด้านพลังงาน ที่จำเป็นต้องพัฒนาประสิทธิภาพของการใช้พลังงานให้ดีกว่าในปัจจุบัน รวมทั้ง สถานการณ์ด้านมลพิษต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย ฯลฯ ที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของชุมชน ก็จำเป็นต้องได้รับการดูแลมากขึ้นด้วย

1.3 ประเด็นวิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคต

(1) **ภาวะโลกร้อน** จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาค่อนข้างมาก คาดว่าในอีก 20 หรือ 30 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีอุณหภูมิสูงขึ้น สูงสุดโดยเฉลี่ยเท่าที่ได้มีการศึกษากันอยู่ที่ประมาณ 1 - 2 องศาเซลเซียส ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพที่อาจลดลงราวร้อยละ 25 และพันธุ์พืชบางชนิดจะเริ่มสูญพันธุ์

(2) **การผลิต** ผลผลิตพืชต่างๆ เช่น ข้าว ข้าวโพด เริ่มจะมีการเปลี่ยนแปลงของภาวะพันธุกรรมและอุณหภูมิ รวมทั้งผลกระทบจากปัญหาภัยพิบัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นที่จำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อรองรับภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยสรุป สังคมไทยในอดีตจะมีวิถีชีวิตที่ใกล้ชิดธรรมชาติและอยู่อย่างเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะสังคมชนบท การพัฒนาเศรษฐกิจจะเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน แต่ปัจจุบันการผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของจำนวนประชากร ได้นำไปสู่ความต้องการบริโภคที่ไม่มีขีดจำกัด ทำให้มีการใช้ประโยชน์และทำลายทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกัน ปัญหาโลกร้อน จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ปัญหาของภูมิภาคที่มีมากขึ้น เป็นปัจจัยที่เราต้องคำนึงถึงร่วมกับโอกาสการพัฒนาใหม่ๆ เช่น การรวมกลุ่มในภูมิภาค และการพัฒนาเทคโนโลยี และข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรของประเทศที่สูญเสียไปแล้วเป็นจำนวนมาก และพฤติกรรมบริโภคนิยมของคนไทยที่ขาดความตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากร การให้ความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก นอกจากนี้ยังต้องมองถึงการเติบโตของสังคมเมืองของประเทศไทยในอีก 20 ปีข้างหน้า ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสสำหรับประเทศไทย

1.4 ภาพจำลองทิศทางการพัฒนา 3 แบบ ประกอบด้วย

scenario ที่ 1 : ระบบตลาดเสรี มีสมมุติฐานว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจจะเป็นไปอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เน้นการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้ต้องมีการระดมทุนและเทคโนโลยีหรือนำทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อสนองตอบการพัฒนาเศรษฐกิจและการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับผลกระทบมากขึ้น ส่งผลต่อความสมดุลของระบบนิเวศ และพื้นที่ที่เป็นจุดวิกฤติทั้งหลาย รวมทั้งความขัดแย้งจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติที่จะมีมากขึ้น ซึ่งแนวทางรับสถานการณ์ดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อแบ่งปันการใช้ประโยชน์และการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน รวมทั้งดูแลผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาต่างๆ นอกจากนี้ ปัญหาความไม่มั่นคงด้านพลังงานและเงินลงทุนก็จะมี ความรุนแรงขึ้นและต้องนำเข้าพลังงานและเงินทุนมากขึ้น ทำให้ต้องเร่งสร้างพลังงานทดแทนและแหล่งทุนขึ้นมา รวมทั้ง มีปัญหาผลกระทบต่างๆ จากการเติบโตของเมือง โดยเฉพาะจากเขตอุตสาหกรรมและชุมชน ซึ่งควรต้องใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระให้มากขึ้น บังคับใช้กฎหมาย และมาตรการต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องภาษี

scenario ที่ 2 : Green growth เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ เพราะฉะนั้นต้นทุนการผลิตจะสูงเนื่องจากได้รวมต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปด้วย ซึ่งอาจลดทอนขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น จึงต้องเน้นการพัฒนาการผลิตเพื่อตอบสนองต่อตลาดสีเขียว หรือ ความต้องการสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการสร้างกฎ ระเบียบ หรือมาตรการต่างๆ ตอบสนองในการปรับพฤติกรรมบริโภค ซึ่งหากใช้สมมุติฐานนี้ การบริโภคจะถูกจำกัดให้เหมาะสมกับความต้องการพื้นฐาน แต่ค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพ ต้นทุนต่างๆ อาจสูงขึ้นจากการนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ในการผลิตมากขึ้น จึงต้องหาแนวทางลดต้นทุนด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีสะอาดใหม่ๆ ที่มีต้นทุนต่ำลงให้มากขึ้น ในด้านพลังงานนั้น ต้องเน้นการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีมลพิษต่ำ จึงต้องเน้นการพัฒนาพลังงานทดแทนและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่วนในด้านการเติบโตของเมือง ควรเน้นการกระจายตัวของเมืองให้มากขึ้น ในภูมิภาคต่างๆ เพื่อลดระดับมลภาวะของเมือง โดยใช้เครื่องมือด้านการกำกับกับการพัฒนา และการลงทุนเพื่อการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ

scenario ที่ 3 : สังคมเศรษฐกิจที่คำนึงถึงความสมดุล ซึ่งคำนึงถึงความพอดี ความสมดุล ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น การเติบโตจะให้ความสำคัญกับฐานรากคือชุมชน และมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับภูมิสังคม เน้นการกระจายการพัฒนา การสร้างความเป็นธรรม และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และ สร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถเชื่อมโยงกับโลกาภิวัตน์ได้อย่างเข้มแข็ง โดยมีการใช้ทรัพยากรเพื่อการบริโภคอย่างยั่งยืน มีการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเหมาะสม และมีการกระจายอำนาจให้ชุมชนเข้ามาบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ มากขึ้น ในด้านพลังงานและการเติบโตของเมืองนั้น ควรต้องแสวงหาแหล่งพลังงานทางเลือกให้มากขึ้น และเน้นการกระจายตัวของเมืองเพื่อลดปัญหาผลกระทบและความขัดแย้งการใช้ที่ดิน

โดยสรุป **scenario** ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาประเทศไทยในระยะต่อไป คือ การประยุกต์ใช้ร่วมกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เนื่องจากในอนาคตวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมที่จะมีมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับแนวทางการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูลและสันติสุขมากขึ้น และสร้างความมั่นคงจากภายในให้มากขึ้น ทั้งความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงทางพลังงาน การพึ่งพาตนเองในทุกๆ ด้าน รวมทั้งการสร้าง ความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มเครือข่ายในเชิงบูรณาการทั้งภายในประเทศและภูมิภาค เพื่อพัฒนามิติของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยจะต้องคำนึงถึงภาพอนาคตการพัฒนาใน 20 ปีข้างหน้าที่น่าหวาดหวั่น การมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ ร่วมกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกระดับ รวมถึงการปรับพฤติกรรมและการบริโภคของประชาชนซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญ โดยการปรับพฤติกรรมดังกล่าว ต้องให้ความสำคัญกับ การปรับจิตสำนึก ให้รู้จักคุณค่าของทรัพยากร และปรับรูปแบบการบริโภคในลักษณะวัตถุนิยมหรือบริโภคนิยมไปสู่การบริโภคอย่างพอเพียงและช่วยกันดูแลฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและมีการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด ทั้งนี้การพัฒนาประเทศไทยในอนาคตต้องคำนึงถึงฐานศักยภาพและภูมิสังคมที่เป็นจริงของประเทศ ซึ่งควรเน้นการพัฒนาศักยภาพการเป็นประเทศผู้นำด้านการเกษตรและอาหารในภูมิภาคและของโลก ขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนางานวิจัยและระบบการจัดการ การพัฒนา การเกษตรในระบบใหม่ที่เน้นไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของผลผลิตหรือสินค้า รวมทั้งการพัฒนาภาคบริการโดยเฉพาะ ด้านการท่องเที่ยวซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของประเทศ

1.5 ข้อเสนอยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570 ด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมมี 4 ประการ คือ

ประการแรก : การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ด้านสิ่งแวดล้อมคือ การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล โดยสร้างความตระหนัก ปรับเปลี่ยนวิธีคิดว่า คนต้องอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุล การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจะต้องเป็นไปอย่างยั่งยืนและเกื้อกูลกัน โดยเน้นไปที่การศึกษาของลูกหลาน เติกรุ่นใหม่ให้เรียนรู้และเข้าใจถึงผลกระทบจากความสูญเสียของทรัพยากรจากการบริโภคอย่างไม่จำกัด ให้มีการปลูกจิตสำนึก โดยสร้างค่านิยมในการดูแลในเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคสินค้าต่างๆ โดยอาศัยเครื่องมือด้านกฎหมายระเบียบต่างๆ

ประเด็นที่สอง : การปรับนโยบายเศรษฐกิจสู่การผลิตที่ยั่งยืน โดยนำประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมไปพิจารณาร่วมด้วยในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับมหภาค สนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเกษตรเพราะเป็นรากฐานของประเทศและพัฒนาภาคบริการให้มากขึ้น การลดปัญหามลภาวะจากภาคอุตสาหกรรม การบูรณาการแนวทางการลงทุนของประเทศเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและปรับรูปแบบการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน รวมทั้ง การวางแผนทางรองรับปัญหาโลกร้อน โดยมีการวิจัย พัฒนา มีมาตรการจูงใจ พัฒนาเทคโนโลยีใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถปรับตัวได้กับภาวะโลกร้อน การดูแลความสมดุลของพืชอาหารและพืชพลังงาน

ประเด็นที่สาม : การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤติทั้งหลาย โดยการอนุรักษ์ บริหารฟื้นฟูต้องดำเนินการควบคู่กับการคุ้มครองพื้นที่ที่มีความเปราะบางและพื้นที่วิกฤติต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการวางแผนการใช้ที่ดิน เพื่อวางเค้าโครงการพัฒนาพื้นที่ของประเทศเพื่อรองรับปัญหาโลกร้อนและปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

ประเด็นสุดท้าย : การบริหารจัดการ โดยการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง หรือการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ โดยดูแลกระบวนการต่างๆ สนับสนุนให้ชุมชนมีการกระจายอำนาจที่จะเข้าถึง มีระบบการร่วมกันระหว่างรัฐ ชุมชน ภาคเอกชน และวิชาการที่จะเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนรวมทั้งการสร้างเครือข่าย ให้เกิดการพัฒนา โดยขยายความร่วมมือไปสู่ภูมิภาค ทั้งในเรื่องของน้ำและพื้นที่ทำกิน เช่น กรณีของแม่น้ำโขง หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

1.6 ประเด็นเพิ่มเติม ประเด็นสำคัญที่ต้องเริ่มดำเนินการก่อนการจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ระยะยาว ได้แก่

ประเด็นแรก ปัจจุบันมีสภาวะของวิกฤติต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาวะโลกร้อน วิกฤติอาหาร วิกฤติพลังงาน และความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศน์ต่างๆ ดังนั้น ในช่วงครึ่งหลังของแผนฯ 10 จึงต้องมีการทำความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ซึ่งงานวิจัยต่างๆ จะมีความสำคัญมากขึ้น และการพัฒนาภาคเกษตรที่ควรต้องไปเน้นเกษตรยั่งยืนเพื่อลดปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น เกษตรอินทรีย์ หรือรูปแบบเกษตรที่ได้มาตรฐานและได้รับการยอมรับ เป็นต้น

ประเด็นที่สอง สนับสนุนให้ผู้บริโภคใช้ทรัพยากรน้อยลงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยในจุดวิกฤติทั้งหลาย ต้องเริ่มวางมาตรการต่างๆ ในการดูแลพื้นที่คุ้มครองและรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้ง การจัดการน้ำในภาคเกษตร โดยคาดหวังว่าในอีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะสามารถสร้างความสมดุลและมีการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้ง ปรับตัวเพื่อรองรับภาวะวิกฤติโลกร้อนและภัยพิบัติต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้

ประเด็นที่สาม ภาคเกษตร และภาคบริการ จะเป็นภาคที่มีความสำคัญมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจไทยในอนาคต รวมทั้งการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าสีเขียว เช่นเดียวกับการพัฒนาความมั่นคงทางด้านพลังงานจากแหล่งพลังงานภายในประเทศ และพื้นที่อนุรักษ์ทั้งหลายจะได้รับการดูแลไม่ให้เกิดความขัดแย้งในแง่ของการใช้ทรัพยากรต่างๆ โดยต้องอาศัยกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งคาดหวังว่าประเทศไทยจะสามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ

2 สรุปความเห็นของที่ประชุม

ที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

2.1 ภาพรวมเอกสารประกอบการประชุมกลุ่มย่อย

(1) เอกสารมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์และให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติมาก ส่วนข้อมูลและสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมด้านศิลปกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน และพื้นที่กันชนป้องกันการบุกรุกทำลาย ฯลฯ ยังมีค่อนข้างน้อย รวมทั้งขาดการอธิบายสาเหตุของสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เลวลง ซึ่งอาจเป็นผลจากหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP) ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ เพราะขาดกลไกทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่นมารองรับ

(2) จุดเด่นของเอกสาร คือ การแสดงภาพจำลองทิศทางการพัฒนา (Scenario) 3 แบบ มีกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ มารองรับอย่างชัดเจน ซึ่งกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม อาจนำรูปแบบ (Format) เช่นนี้ไปประยุกต์ใช้ แล้วนำแต่ละกลุ่มย่อยมาผนวกรวมเป็นภาพรวมจำลองทิศทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์ของประเทศในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยไม่แยกเป็นส่วนๆ เช่นนี้ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์จะต้องมีความชัดเจนและสอดคล้องร่วมกันก่อนที่จะนำไปสู่ภาคปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลต่อไปได้อย่างแท้จริง

2.2 การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) โลกได้พัฒนาผ่านยุคการผลิต และ ยุคสารสนเทศ และกำลังจะเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีใหม่ แต่ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาของทั้ง 3 ยุค คือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของยุคการผลิต และปัญหาสังคมและจริยธรรมของยุคเทคโนโลยีใหม่

(2) ภาวะโลกร้อนเป็นเรื่องใหม่ที่ทุกคนให้ความสนใจมาก ขณะที่ ประเทศไทยยังไม่มีกรวิจัยและพัฒนาในเรื่องนี้มากนัก ซึ่งจากงานวิจัยของต่างประเทศ พบว่า ภาวะโลกร้อน จะทำให้อุณหภูมิโลกเพิ่มสูงขึ้นและทำให้ผลผลิตของพืชลดลง น้ำทะเลจะสูงขึ้นและท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ จะเกิดภาวะการขาดแคลนน้ำจนต้องปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยแต่ต้องเผชิญกับปัญหาวัชพืช การใช้สารเคมี ตามมา นอกจากนี้ ภูมิสมุขขนาดเล็กจะเกิดน้อยลง จะเป็นภูมิสมุขขนาดใหญ่มากขึ้น ซึ่งหมายความว่าประสบกับวิกฤติภัยที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

2.3 สถานการณ์และแนวโน้มทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย

(1) ปัญหามลพิษของไทยกระจุกตัวอยู่ในบางอุตสาหกรรมและบางพื้นที่เท่านั้น และมูลค่าความเสียหายจากมลพิษในประเทศไทยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ควรสร้างความเข้าใจว่าภาคอุตสาหกรรมและการผลิตไม่ใช่แหล่งกำเนิดมลพิษรายใหญ่แต่เพียงภาคเดียว แต่ผู้ก่อมลพิษรายใหญ่ โดยเฉพาะมลพิษทางน้ำ คือภาคครัวเรือน ส่วนมลพิษทางอากาศและสารเคมี ผู้ก่อมลพิษรายใหญ่ คือภาคอุตสาหกรรม

(2) ปัจจุบันภาคนอกโรงงานยังไม่มี การดูแลมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับภาคโรงงาน ซึ่งมีพระราชบัญญัติโรงงานฯ ควบคุมดูแลอยู่ ทำให้มีการจับปรับโรงงานที่กระทำความผิดได้ ในอัตราสูงถึง 2 แสนบาท/วัน และสามารถสั่งปิดโรงงานได้ ขณะที่เครื่องมือในการกำกับสิ่งแวดล้อมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ยังมีมาตรการจำกัดค่อนข้างมาก เช่น บริษัทขนาดใหญ่ต้องมีแบบฟอร์มการประเมินตนเอง ในขณะที่ผู้ประกอบการรายย่อยยังไม่มี และการเก็บค่าธรรมเนียมน้ำเสีย ยังไม่มีการจัดเก็บ ทั้งที่ในกรุงเทพมหานครมีการบำบัดน้ำเสียเกือบครบทุกเขตเนื่องจากเกรงจะกระทบกับฐานเสียงในการเลือกตั้ง เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องการกฎหมายใหม่เพื่อเสริมอำนาจการบริหารจัดการให้กับพระราชบัญญัติส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ที่ควรออกแบบมาเป็น 2 ระดับ คือ พ.ร.บ.เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ พ.ร.ฎ.ภาษีทางมลพิษในแต่ละด้าน โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นเจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตาม พ.ร.ฎ.ภาษีนั้นๆ เช่น กรณีปัญหามลพิษทางน้ำก็เป็น พ.ร.ฎ.ภาษีมลพิษทางน้ำ ถ้าเป็นของเสียอันตรายก็เป็น พ.ร.ฎ.ภาษีของเสียอันตราย เป็นต้น ซึ่งการมีกฎหมาย 2 ชั้น จะสร้างความครอบคลุมและความเป็นบูรณาการ ลดความจำเป็นของการออกกฎหมายหลายรอบ มีการกำหนดในรายละเอียด สร้างความยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วม นอกจากนี้ ยังจะเป็นประโยชน์สำหรับการค้าไทยกับประเทศในทวีปยุโรป อย่างไรก็ตาม การออกกฎหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการปรับกระบวนการของผู้ออกกฎหมายด้วยเพื่อให้สามารถเร่งออกกฎหมายดังกล่าวได้โดยเร็ว

(3) ควรปรับกระบวนการงบประมาณของท้องถิ่น โดยให้มีตัวชี้วัดติดตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และต้องมีการรายงานรายงานสถานะการเงินทั้งรายรับและรายจ่ายให้ประชาชนได้รับทราบ เนื่องจากท้องถิ่นมีรายได้จากการเก็บภาษี แต่ไม่มีการดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อม

(4) ของเสียอันตรายในบ้านเรือนมีมากขึ้นและยังไม่สามารถกำจัดได้อย่างถูกวิธี และทันกับสภาพปัญหา เนื่องจาก ยังขาดแนวทางบริหารจัดการของเสียอันตรายอย่างเป็นระบบ เช่น เทศบาลไม่จัดเก็บขยะมีพิษ เช่น แบตเตอรี่ ไปทำลาย และ ชาวบ้านคัดแยกขยะไว้แล้วแต่กลับนำไปเทรวมกัน เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องมีการวางแนวทางบริหารจัดการของเสียอันตรายอย่างเป็นระบบ การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติของประชาชนในการ Reuse Reduce Recycle รวมทั้งการจัดระบบการจัดการระหว่างชาเลนจ์ (คนเก็บขยะอิสระ) ประชาชน และเทศบาลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(5) สถานการณ์และแนวโน้มฯ แสดงรายละเอียดของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น ขาดการบ่งชี้ถึงที่มาของสาเหตุในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และควรนำเสนอรายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาด้วย เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นได้อย่างแท้จริง รวมทั้ง ยังไม่ได้กล่าวถึงฐานวัฒนธรรม ความเชื่อและความศรัทธาในศาสนา และวิถีชีวิตชุมชน ที่มีอยู่ในพื้นที่ตั้งของทรัพยากรและใกล้ชิดกับทรัพยากรธรรมชาติมาก ซึ่งเป็นเครื่องมือในดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไปได้

2.4 ประเด็นวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคต

(1) ควรเพิ่มประเด็นความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาฯ และกำลังจะหมดอายุลงในอีก 4 ปีข้างหน้า และควรให้ความสำคัญกับการลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ให้สิทธิแก่ภาคเอกชน และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนดำเนินโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism - CDM) เป็นต้น นอกจากนี้ ภาวะโลกร้อนที่มีผลกระทบต่อประเทศไทยยังขาดสาระสำคัญในรายละเอียดและขาดการนำเสนอมาตรการแนวทางและความก้าวหน้าในการดำเนินงานที่ผ่านมา

2.5 ภาพอนาคตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มุ่งหวัง

(1) ควรเพิ่มรูปแบบภาพจำลองทิศทางการพัฒนา (Scenario) ในกรณีที่มีการจัดการอย่างเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ว่า ในอีก 20 ปีข้างหน้าจะเป็นอย่างไร พร้อมทั้งเสนอมาตรการและแนวทางในการแก้ไขรองรับไว้ด้วย

(2) กรอบแนวคิดในการพัฒนาในอีก 20 ปีข้างหน้ายังคงยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ อาทิ ปัญหาความขัดแย้งแย่งชิงการใช้ทรัพยากร เป็นต้น

(3) การกำหนดภาพอนาคต (วิสัยทัศน์) มีถ้อยคำที่ยาวเกินไปและไม่ท้าทาย ควรใช้ถ้อยคำที่กระชับสั้นๆ คนทั่วไปสามารถจดจำและยึดถือปฏิบัติร่วมกันได้ง่าย เช่น ในอีก 20 ปีข้างหน้า ไทยจะมีการจัดการสิ่งแวดล้อมติดอันดับ 1 ใน 5 ของโลก หรือในอีก 20 ปีข้างหน้า ไทยจะมีอาหารปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและสังคมปลอดภัย คนมีพฤติกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

(4) วิกฤติด้านพลังงานและอาหาร ส่งผลให้โครงสร้างการเกษตรเปลี่ยนแปลงไปทั่วโลก โดยนำที่ดินและพืชผลทางการเกษตรมาใช้ในการทำพลังงานทดแทน ราคาพืชผลทางการเกษตรแพงขึ้นทั่วโลก ซึ่งธนาคารโลก เห็นว่า ราคาเนื้อสัตว์จะสูงขึ้น เนื่องจากปริมาณความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ ลักษณะการบริโภคเปลี่ยนจากพืชมาเป็นเนื้อสัตว์ การนำพืชอาหารมาทำเป็นพลังงาน ความต้องการทางด้านอาหารเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก และภาวะโลกร้อน ซึ่งจะส่งผลต่อการขาดแคลนอาหารของประเทศยากจน โดยกลุ่มประเทศที่ไม่มีวิกฤตินี้ ซึ่งรวมถึงประเทศไทย จะเป็นประเทศที่ปลูกอาหารส่งออกป้อนตลาดโลก วิกฤติจึงกลายเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทย เพียงแต่ประเทศไทยจะสามารถใช้โอกาสเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศได้อย่างไร ดังนั้น ภาพจำลองทิศทางการพัฒนา (Scenario) ต้องคำนึงว่าประเด็นด้านอาหารและพลังงานเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต แต่ตัวเลขในรายละเอียดของเอกสารของ สศช. ได้คาดการณ์ (Project) ไว้ว่าทางภาคการเกษตรของไทยค่อนข้างเฟริ่งลง ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรที่ควรเน้นการขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.6 ประเด็นยุทธศาสตร์

(1) ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมสู่การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล

➤ ควรเพิ่มประเด็นการลดการบริโภคและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ด้วยการ Reuse Reduce Recycle ซึ่งจะเกิดขึ้นอย่างจริงจังได้จะต้องมีกลไกมารองรับ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ขับเคลื่อนที่สำคัญ และควรต้องมาทบทวนประเด็นการจัดการในเรื่องน้ำ เนื่องจากที่ผ่านมาเคยนำน้ำจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม แต่ขณะนี้ ภาคเกษตรกลับมามีความสำคัญอีกครั้ง ดังนั้นจึงควรต้องทบทวนทิศทางการจัดสรรน้ำอย่างเหมาะสม นอกจากนี้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาพิจารณา ร่าง และรัฐบาลจะต้องให้มีสิทธิบัตร (License) แก่ผู้ใช้น้ำรายใหญ่ๆ ในกรณีเกิดภาวะการขาดแคลนน้ำ ผู้ใช้น้ำรายเล็กๆ ที่ไม่มีสิทธิบัตรจะอย่างไร ซึ่งควรต้องทำให้เกิดความชัดเจนในประเด็นดังกล่าวด้วย

➤ ประเด็นยุทธศาสตร์นี้ได้วางหลักการสำคัญไว้ 3 หลัก คือ การสร้างความตระหนัก การปลูกจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคนั้น มีความเป็นนามธรรมค่อนข้างมาก ทั้งที่คนไทยมีความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่ไม่รู้ว่าจะเข้าไปรวมอย่างไร เช่นประชาชนต้องการปลูกป่า แต่ไม่รู้ปลูกที่ไหน เพราะว่าเป็นพื้นที่หลวงหรือเป็นพื้นที่ที่มีคนครอบครองแล้วประชาชนเก็บและตัดแยกขยะไว้แล้วแต่ไม่มีคนเก็บไปกำจัดให้ถูกวิธีต่อไป เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่การปลูกจิตสำนึกอย่างเดียว ควรต้องมีพื้นที่และมีกลไกที่จะให้ทุกภาคส่วนได้เข้าไปมีกิจกรรมร่วมอย่างมีนัยสำคัญ

(2) ปรับการบริหารนโยบายเศรษฐกิจสู่การผลิตที่ยั่งยืน

➤ เห็นด้วยกับมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยีที่สะอาด การประหยัดพลังงาน และเกษตรแนวใหม่ อย่างไรก็ตามขณะนี้ มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ ยังไม่สามารถออกมาบังคับใช้ได้ ซึ่งในการออกเป็นพระราชบัญญัตินั้นจะต้องใช้เวลานานมาก และมีวิธีการใดในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางกฎหมายเพื่อเร่งรัดการออกกฎหมายต่อไป

➤ ถ้อยคำที่เขียนว่า “ปรับโครงสร้างการผลิตสู่ภาคเกษตรและบริการ” อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด เพราะว่าการผลิตของไทยมีค่อนข้างหลากหลาย คงไม่ใช่มีเฉพาะเรื่องเกษตรและบริการเท่านั้น และ ภาคบริการโดยเฉพาะการท่องเที่ยว ซึ่งสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมากในช่วงที่ประเทศประสบกับวิกฤติทางเศรษฐกิจที่ผ่านมา แต่ก็ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรัพยากรชายฝั่ง เสียหายไปมากในช่วงระยะ 10 – 20 ปีที่ผ่านมา ดังนั้น จึงควรมีความชัดเจนของทิศทางการพัฒนาว่าควรเดินไปในทิศทางใดที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

❖ ควรมีการเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีในการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่การผลิตที่ยั่งยืน มากขึ้น นอกจากการเน้นใช้ภูมิปัญญาเพียงอย่างเดียว และควรสร้างความชัดเจนในบริบทของการเสนอ

❖ ควรเพิ่มเติมมาตรการในการป้องกันหายนะภัยของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และควรเน้นให้ภาคการเกษตรมีการเติบโตและขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกอาหารป้อนตลาดโลก

❖ ควรเพิ่มเติมมาตรการการควบคุมกำกับความประพฤติและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคน โดยใช้เครื่องมือต่างๆ ได้แก่ กฎระเบียบ กติกา และข้อบังคับควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาบังคับใช้กับผู้ก่อมลพิษ การออกกฎหมายป้องกันการประทุษร้ายทรัพยากร และออกกฎหมายให้สัตว์และซากสัตว์ที่ตายจากโรคระบาดต้องตกเป็นของรัฐ รวมทั้งช่องทางการสื่อสารสร้างความรู้ให้แก่ประชาชน เป็นต้น

(3) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร ค้ำครองพื้นที่วิกฤตสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศที่เปราะบาง

❖ ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมในยุทธศาสตร์ เช่น เรื่องมลพิษของเสีย การจัดการของเสียที่มาจากน้ำและจากขยะควรมีการเพิ่มเติมให้มากขึ้น เพื่อสร้างดุลยภาพในการนำเสนอระหว่างเรื่องของทรัพยากรฯ กับเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มีอยู่ในยุทธศาสตร์นี้ให้ชัดเจน

❖ การคุ้มครองพื้นที่วิกฤตที่ตั้งอยู่ของทรัพยากร เป็นเพียงสาขาเดียวของการคุ้มครองเท่านั้น ยังมีวิธีการคุ้มครองอีกหลากหลาย เช่น เทคโนโลยีใหม่ที่อยู่ในหลอดทดลอง การคุ้มครองในรูปแบบ Genetic Reform และการสร้างระบบนิเวศใหม่ที่เลียนแบบระบบนิเวศเดิม เป็นต้น นอกจากนี้ การคุ้มครองพื้นที่วิกฤตไม่ใช่ว่าการคุ้มครองเฉพาะพื้นที่เท่านั้น แต่ได้รวมไปถึงการคุ้มครองทรัพยากรทั้งที่มองเห็นและมองไม่เห็นเข้าไว้ด้วย ทั้งนี้ ทรัพยากรที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นส่วนที่แทรกตัวอยู่ตามชีวมณฑลทั้งหลายที่มีอยู่ และในส่วนที่มองไม่เห็น คือ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติที่มีขนาดเล็ก เช่น จุลินทรีย์ต่างๆ ควรได้รับการฟื้นฟูและดูแลรักษาที่ต่างหากออกไป

(4) บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

❖ ควรเพิ่มเติมมาตรการบริบทของชุมชนไว้ด้วย

❖ กฎหมายมีหลายฉบับ แต่การบังคับใช้หรือการออกอนุบัญญัติยังมีข้อจำกัดอยู่มาก และกฎหมายบางฉบับที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับบริบทในสังคมไทยและไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นต้น

(5) ประเด็นอื่นๆ

» ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร คัมครองพื้นที่วิกฤตสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่เปราะบาง และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม เป็นเรื่องเดียวกัน คือ การจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยต้องให้ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในปัจจุบัน ราชการส่วนกลางได้กระจายงานไปให้ อบต. แต่ไม่ได้ให้คนที่มีความรู้ลงไปขับเคลื่อน ทั้งที่ อบต. บางแห่งไม่ได้ขาดแคลนเงิน เนื่องจากมีรายได้จากการจัดเก็บภาษี เช่น อบจ.ปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ

» ควรมียุทธศาสตร์ในเรื่องของคน ซึ่งจะกล่าวถึงคนโดยรวมๆ ไม่ได้ เนื่องจากมีทั้งภาคธุรกิจเอกชน ภาคธุรกิจ SMEs และภาคประชาชน เป็นต้น และการเร่งพัฒนาจะต้องมียุทธศาสตร์เฉพาะจุดลงไป จึงจะสามารถดำเนินการลงไปในภาคปฏิบัติได้ และยุทธศาสตร์ที่น่าเสนอในครั้งนี้ เป็นพื้นที่ไกลและเป็นไปได้ การนำไปสู่ภาคปฏิบัติได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกัน

» ควรให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ เนื่องจากการจัดทำยุทธศาสตร์จำเป็นต้องมีพื้นที่ดำเนินการและมีผู้คนมาร่วมดำเนินการผลักดันยุทธศาสตร์ให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น หน่วยงานที่จัดทำยุทธศาสตร์ ต้องสามารถให้ประชาชนในพื้นที่ที่ดูแลฐานทรัพยากรต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าใจในยุทธศาสตร์ด้วย และภาครัฐต้องสนับสนุนและเสริมในการให้ความรู้ การพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญา และให้งบประมาณแก่ท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ได้ยุทธศาสตร์ที่มาจากความต้องการของประชาชนและความต้องการของนักวิชาการอย่างแท้จริง

3 การดำเนินงานต่อไป

สศช. จะรวบรวมผลที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ ไปปรับปรุงเอกสารเรื่อง “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” พร้อมกับพิจารณาเชื่อมโยงกับกลุ่มการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก และกลุ่มการปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อให้เกิดการบูรณาการเป็นภาพรวมอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจะนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาต่อไป

รายงานสรุปผลการประชุม **กลุ่มที่ 4**

การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

ประธาน	: นายประสิทธิ์ โฆวิไลกุล	กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้นำเสนอ	: นายอุทิศ ขาวเอียร	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้อภิปรายนำ	: นายมีชัย วีระไวทยะ	นายกสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
	: นายวุฒิสาร ตันไชย	รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
	: นายธาริต เพ็งดิษฐ์	รักษาการเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

1 สรุปผลการนำเสนอ

การนำเสนอประกอบด้วยสาระ 6 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดี สถานการณ์การบริหารจัดการที่ดีของประเทศไทยในภาพรวมและในระดับ 6 มิติ การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ดี ภาพอนาคตของการบริหารจัดการที่ดี และทิศทางการพัฒนาหลักเพื่อขับเคลื่อนสู่ภาพอนาคตดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งยึดตามกรอบของธนาคารโลก 6 มิติ ได้แก่ การออกเสียงและความสำนึกรับผิดชอบ การขาดเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากการใช้ความรุนแรง ประสิทธิภาพของรัฐบาล คุณภาพของกฎระเบียบ หลักนิติธรรม และการควบคุมคอร์รัปชัน

1.2 สถานการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดีของไทย

(1) การบริหารจัดการที่ดีของไทยในภาพรวมมีระดับคะแนนลดลงอย่างต่อเนื่องโดยสาเหตุสำคัญเกิดจากการออกเสียงและสำนึกรับผิดชอบ การขาดเสถียรภาพของรัฐบาล และการควบคุมคอร์รัปชันที่ยังไม่เข้มแข็ง โดยดัชนีวัดการบริหารจัดการที่ดี ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และต่อเนื่องถึงปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2549 - 2550) มีแนวโน้มลดลงและมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางอยู่ระหว่าง 5.60 - 6.74 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนในปี 2549 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 อยู่ที่ 5.60 คะแนน จากนั้นในปี 2550 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 คะแนนลดลงไปอยู่ที่ 5.36 คะแนน

(2) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับปานกลาง เป็นรองสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย ดัชนีการบริหารจัดการที่ดี ในช่วงปี 2545-2550 ประเทศไทยอยู่อันดับ 4 ในกลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศ มาโดยตลอด เป็นรองจากสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย โดยมีคะแนนอยู่ในกลุ่มปานกลางใกล้เคียงกับฟิลิปปินส์ เวียดนาม อินโดนีเซีย ขณะที่ลาว กัมพูชา และพม่า เป็นกลุ่มที่มีคะแนนค่อนข้างต่ำ

1.3 สถานการณ์ในระดับ 6 มิติของการบริหารจัดการที่ดี

(1) มิติการออกเสียงและสำนึกรับผิดชอบ

» ประชาชนไทยตื่นตัว รู้จักสิทธิของตนเองผ่านการใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญที่ปฏิรูปพื้นฐานการเมืองแบบมีส่วนร่วมได้มีส่วนกระตุ้นให้มีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 69.94 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 72.54 ในปี 2548 และ 74.52 ในปี 2550 ในขณะเดียวกัน การทุจริตในการเลือกตั้งก็ขยายตัวในทุกระดับและมีรูปแบบหลากหลายซับซ้อนยากต่อการตรวจสอบมากขึ้นเช่นกัน

» ประชาชนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสิทธิในกระบวนการยุติธรรม จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในช่วงปี 2544-2550 พบว่าเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 210 เรื่อง ในปี 2545 เป็น 659 เรื่อง ในปี 2547 และ 772 เรื่อง ในปี 2550 โดยเรื่องที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ สิทธิในกระบวนการยุติธรรมมีสัดส่วนร้อยละ 22.4 รองลงมา คือ สิทธิในทรัพย์สินร้อยละ 17.2 และ สิทธิในชีวิตและร่างกายร้อยละ 14.2

» ประชาชนเริ่มตื่นตัวในการมีส่วนร่วมพัฒนาผ่านกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งในการร่วมจัดทำแผนเพื่อพัฒนาชุมชน การรวมตัวเป็นองค์กรชุมชนให้ความช่วยเหลือสมาชิกในหมู่บ้านและฝึกกำลังพึ่งพาตนเองทางการเงิน โดยมีหมู่บ้านที่จัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมรวม 67,113 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 84.6 ของหมู่บ้านในชนบททั้งหมด ขณะที่องค์กรชุมชนที่มีบทบาทช่วยเหลือประชาชนในหมู่บ้านเพิ่มขึ้นจาก 42,199 องค์กรในปี 2548 เป็น 48,774 องค์กรในปี 2550 มีสมาชิกองค์กรเพิ่มขึ้นจาก 4.55 ล้านคน เป็น 9.10 ล้านคน และสามารถระดมเงินออมเพิ่มจาก 7,427.45 ล้านบาท เป็น 13,126.65 ล้านบาทในช่วงเดียวกัน องค์กรชุมชนส่วนใหญ่เป็นองค์กรการเงินมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 48.5 ของทั้งหมด รองลงมาเป็นธุรกิจชุมชนร้อยละ 33.3 และสวัสดิการชุมชนร้อยละ 7.9

(2) มิติเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากการใช้ความรุนแรง

» ภาพลักษณ์เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขาดวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่เคารพความเห็นของผู้อื่น เป็นผลให้คะแนนในเรื่องเสถียรภาพทางการเมืองลดลงจาก 57.7 คะแนนในปี 2545 ได้ลดลงเหลือ 19.2 คะแนนในปี 2549 และ 16.8 คะแนนในปี 2550 โดยอยู่ในอันดับ 7 ในกลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศ รองจากบรูไน

สิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย ลาว กัมพูชา จากที่เคยอยู่ในอันดับ 4 ในปี 2545 แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดไว้ชัดเจนให้มีการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและจริยธรรมทางการเมือง แต่การขับเคลื่อนในระยะที่ผ่านมายังไม่เป็นรูปธรรมและไม่ส่งผลที่เอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

» ประชาชนบางกลุ่มยังใช้กำลังในการตัดสินปัญหามากกว่าการใช้สันติวิธีภายใต้ระบอบประชาธิปไตย การชุมนุมประท้วงจากสาเหตุความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ทางการเมืองและผลประโยชน์ของสังคมและชุมชนมีความรุนแรงในช่วงปี 2547 - 2549 เกิดขึ้นรวมกันถึง 5,769 ครั้ง ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิต 1,908 คน และบาดเจ็บ 2,920 คน นอกจากนี้ยังมีการชุมนุมประท้วงโดยมวลชนเกิดขึ้นหลายครั้ง เช่น การชุมนุมคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่บ่อนอก และหินกรูด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

(3) มิติประสิทธิผลของรัฐบาล

» การพัฒนาระบบราชการไทยมีความก้าวหน้ามากขึ้น การดำเนินงานตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย ส่งผลให้คะแนนประเมินผลการพัฒนาระบบราชการโดยรวมเพิ่มขึ้นจาก 2.61 ในปี 2546 เป็น 4.85 ในปี 2549 (คะแนนเต็ม 5) จำนวนข้าราชการพลเรือนลดลงจาก 366,070 คนในปี 2546 เหลือ 364,486 คนในปี 2550 อีกทั้งระบบราชการยังมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ก้าวหน้ามากขึ้นหลายประการ อาทิ การปรับโครงสร้างการบริหารราชการเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน การปรับรูปแบบองค์กรลักษณะพิเศษให้มีขนาดเล็ก มีอิสระและคล่องตัว การพัฒนารูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินงานและการให้บริการ เป็นต้น

» การกระจายอำนาจการเงินการคลังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี 2544-2551 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มขึ้นจาก 1.59 แสนล้านบาท ในปี 2544 เป็น 3.3 แสนล้านบาท ในปี 2549 และ 3.76 แสนล้านบาท ในปี 2551 โดยสัดส่วนรายได้ของอปท. ต่อรายได้รัฐบาลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.79 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 20.68 ในปี 2544 บรรลุตามเป้าหมายขั้นแรกที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในปี 2544 แต่ไม่บรรลุเป้าหมายขั้นที่สองที่กำหนดรายได้เพิ่มเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปี 2549 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงร้อยละ 24 ในปี 2549 ก่อนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.2 ในปี 2550 และ 2551 เท่ากัน

(4) มิติคุณภาพของกฎระเบียบ

» กฎระเบียบภาครัฐปรับตัวดีขึ้น แต่ยังมีบางเรื่องที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขัน ดัชนีการบริหารจัดการที่ดีในมิติคุณภาพของกฎระเบียบ ในช่วงปี 2545 – 2550 เคยปรับตัวดีขึ้นจาก 6.76 คะแนน ในปี 2545 เป็น 7.44 คะแนน ในปี 2548 ก่อนจะลดลงเหลือ 6.9 คะแนนในปี 2549 และ 6.63 คะแนน ในปี 2550 เพราะภาคเอกชนมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการประกอบธุรกิจมาก

ที่สุด คือ กฎระเบียบของภาครัฐ เช่น กฎระเบียบด้านภาษีอากร การค้าการลงทุน และการถือครองหุ้น/ความเป็นเจ้าของ ตลอดจนความไม่ชัดเจนและไม่สามารถบังคับใช้ได้ของกฎหมายบางมาตรา และความล่าช้าในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

» **ธรรมาภิบาลภาคเอกชนไทยดีขึ้น** จากสำรวจติดตามและจัดทำรายงานพัฒนาการด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย พบว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีธรรมาภิบาลมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากสัดส่วนร้อยละ 50 ของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด ในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60 และร้อยละ 71 ในปี 2546 และปี 2549 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มดีขึ้นเกือบทุกด้าน ทั้งในด้านสิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเป็นธรรม หน้าที่ของผู้ถือหุ้น การเปิดเผยโปร่งใส ยกเว้นในเรื่องความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่มีแนวโน้มลดลง

(5) หลักนิติธรรม

» **กฎหมายทันสมัยและส่งเสริมการสร้างการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น** โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2550 ที่ได้กำหนดเรื่องการคุ้มครอง ส่งเสริม การขยายสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างกว้างขวาง การลดอำนาจการผูกขาดอำนาจรัฐและจัดการใช้อำนาจรัฐอย่างไม่เป็นธรรม การทำให้การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้ง การทำให้ระบบตรวจสอบมีความเข้มแข็งและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

» **กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยังเอื้อประโยชน์และคุ้มครองธุรกิจขนาดใหญ่** ระบบภาษีอากรที่ใช้ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบธุรกิจของเอกชนยังเอื้อประโยชน์และคุ้มครองภาคธุรกิจขนาดใหญ่ในการผลิตเชิงอุตสาหกรรม และการค้า มากกว่าการส่งเสริมและสนับสนุนภาคธุรกิจขนาดเล็ก/เศรษฐกิจชุมชน และเกษตรกร นอกจากนี้ กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและจัดการอาชญากรรมยังไม่สามารถป้องกันอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นได้

» **กฎหมายยังเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจหรือตีความเพื่อเอื้อประโยชน์** กฎหมายจำนวนหนึ่งยังมีเนื้อหาสาระสั้น เข้าใจยาก และเปิดโอกาสการใช้ดุลยพินิจแก่เจ้าหน้าที่รัฐมาก การตีความกฎหมาย โดยมุ่งแต่ตัวอักษรหรือตัวหนังสือเป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงทำให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่ขาดคุณธรรมสามารถใช้ช่องว่างทางกฎหมายเอารัดเอาเปรียบ แสวงหาประโยชน์จากกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

» **กฎหมายแพ่ง – พาณิชยและกฎหมายมหาชนยังมีการดำเนินงานที่แยกส่วนเฉพาะตัว** คดีความที่มีลักษณะคาบเกี่ยวกันระหว่างการใช้กฎหมายหลายฉบับ ไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในกฎหมายฉบับเดียว ผู้เสียหายต้องดำเนินการฟ้องร้อง โดยต้องแยกคดีความออกเป็นกรณี ๆ ไปทั้งที่เป็นคดีเดียวกัน

(6) มิติการควบคุมคอร์รัปชัน

➤ การปราบปรามคอร์รัปชันของไทยยังไม่เข้มแข็ง ภาพลักษณ์การควบคุมคอร์รัปชันของไทยยังไม่เข้มแข็ง โดยดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันขององค์การความโปร่งใสนานาชาติ ในช่วงปี 2544-2550 ได้เปลี่ยนแปลงดีขึ้นจาก 3.2 คะแนน ในปี 2545 มาอยู่ที่ 3.8 คะแนน ในปี 2548 จากนั้นลดลงเหลือ 3.6 คะแนน และ 3.3 คะแนน ในปี 2549 และในปี 2550 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน

1.4 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทย มีดังนี้

(1) การเติบโตของระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง จะทำให้กลุ่มคนชั้นกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลมากขึ้น

(2) ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต้องร่วมมือกันระหว่างประเทศได้ผลักดันให้ไทยต้องปรับปรุงกฎระเบียบ และแนวปฏิบัติต่างๆ ให้เอื้อต่อการสร้างความเป็นธรรมและความโปร่งใสมากขึ้น

(3) การขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างกว้างขวางส่งผลให้ประชาชนจะมีพื้นฐานการศึกษาสูงขึ้นทำให้มีอิสระในความคิด วิเคราะห์ และออกเสียงเพื่อใช้สิทธิอันพึงมีตามรัฐธรรมนูญ

(4) ความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มขยายตัวและมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้นนั้น จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและวัฒนธรรมธรรมาภิบาลในระดับฐานราก

(5) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นตัวเร่งให้ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ

(6) กลไกทางกฎหมายเอื้อต่อการพัฒนาการเมืองและราชการให้มีความโปร่งใส และจริยธรรมมากขึ้น

(7) กระแสการผลักดันให้มีการปฏิรูปและการจัดการระบบเศรษฐกิจโลกนำไปสู่การกำหนดกติกาที่ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลร่วมกัน

(8) ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้กว้างขวางรวดเร็ว ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข้อเท็จจริงได้มากขึ้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทำได้ยากส่งผลต่อความตื่นตัวในสิทธิ เสรีภาพ และเกิดเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาประเทศ

(9) การปรับบทบาทของราชการส่วนกลาง และภูมิภาคยังไม่เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนท้องถิ่น

(10) ระบบพวกพ้องและการตอบแทนบุญคุณยังคงเป็นอุปสรรคขัดขวางการเสริมสร้างธรรมาภิบาล อีกทั้งประชาชนให้การยอมรับพฤติกรรมที่จะเป็นพื้นฐานไปสู่การทุจริตในอนาคต

1.5 ภาพอนาคตที่มุ่งหวังและตำแหน่งการพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดี

(1) ภาพอนาคตที่มุ่งหวัง ประเทศไทยมีการบริหารจัดการที่ดีบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่สังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรม การเมืองมีเสถียรภาพ การบริหารภาครัฐมีความโปร่งใส เป็นธรรม และเอื้อต่อการกระจายผลประโยชน์การพัฒนาอย่างเป็นธรรม โดยภาคีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริง

(2) ตำแหน่งการพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดี ประเทศไทยจะมีการพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดีให้อยู่ในกลุ่มประเทศผู้นำร้อยละ 25 แรกของโลกในปี 2570 (ปี 2550 ไทยอยู่ในกลุ่มร้อยละ 50 แรก) โดย

➤ ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการประเทศ (Participation) อย่างกว้างขวางผ่านกระบวนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การบริหารจัดการประเทศต้องเป็นกระบวนการเปิดให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม หรือภาคประชาชนมีส่วนร่วมผนึกกำลังขับเคลื่อนสังคมร่วมกัน

➤ ผู้นำ/ผู้บริหารในทุกระดับในทุกภาคส่วนมีจริยธรรมและมีสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) พร้อมรับการตรวจสอบ การวิพากษ์วิจารณ์ และการชี้แจงตอบคำถามให้สาธารณชนได้รับทราบรับรู้ร่วมกัน และในกรณีมีผลเสียหายจากการตัดสินใจ

➤ มีกฎหมายที่ยุติธรรมชัดเจน (Fair legal framework and Predictability) และเป็นที่ยอมรับของสากล โดยการจัดสรร “สิทธิ” หรือประโยชน์ให้กับบุคคล หรือกลุ่มต่าง ๆ จึงต้องมีความชัดเจน เป็นธรรมไม่เกิดการปฏิบัติในลักษณะ 2 มาตรฐาน

➤ สังคมไทยส่วนใหญ่ยึดวัฒนธรรมประชาธิปไตยในวิถีชีวิต โดยมีการเรียนรู้ในทุกระดับ ยอมรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย ยึดมั่นในสิทธิ-เสรีภาพ เคารพความเสมอภาค เชื่อในนิติธรรมหรือกฎหมาย และมีการฟังเสียงคนส่วนใหญ่โดยคุ้มครองคนส่วนน้อย รวมทั้ง ยึดมั่นแนวทางสันติวิธีในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของสังคม

➤ กลไกการตรวจสอบและการถ่วงดุลอำนาจ มีอิสระและความเข้มแข็ง โดยเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชน ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในการตรวจสอบการทุจริตที่มีความซับซ้อน

1.6 ทิศทางการพัฒนาหลัก

(1) การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนไทยในทุกระดับ เพื่อหล่อหลอมความรู้สึก สร้างทัศนคติ ค่านิยม จิตสำนึก ในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนท้องถิ่น จนถึงระดับประเทศให้มีเหตุผล ยอมรับกติกาการอยู่ร่วมกัน ตระหนักในสิทธิหน้าที่เสรีภาพ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

(2) เสริมสร้างความเข้มแข็ง ความเป็นอิสระและความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะและพัฒนาแก้ไขปัญหาท้องถิ่นให้สามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ดูแลการพัฒนาคนทุกช่วงวัย รักษาวัฒนธรรมไทยที่ดีงามและถ่ายทอดสู่ลูกหลาน ให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตและการดำรงชีวิต และเป็นฐานสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่น

(3) สร้างภาคีการที่มีประสิทธิภาพ ลดการบังคับควบคุม คำหึงถึงความต้องการของประชาชนและทำงานร่วมกับท้องถิ่น/ชุมชน เพื่อสนับสนุนภาคเอกชนในการร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมกับประเทศต่างๆ และอนุภูมิภาค รวมทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยด้วยการปรับบทบาทโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภาครัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

(4) เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน/ประชาสังคมในการบริหารจัดการประเทศให้เข้มแข็ง ให้ประชาชนมีกระบวนการตรวจสอบและเข้าถึงอำนาจการตัดสินใจตามหลักการธรรมาภิบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรม ถ่วงดุลอำนาจภาครัฐและภาคเอกชนให้ดำเนินอย่างโปร่งใส เป็นธรรม และลดการทุจริตประพฤติมิชอบในการเมืองภาคีการ และเอกชนอยู่บนพื้นฐานของการยอมรับและการไว้วางใจกัน

(5) ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาค และในตลาดโลกที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และรับผิดชอบต่อสังคมทุกภาคส่วน

(6) ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีความเป็นอิสระ เป็นกลาง มีประสิทธิภาพ โดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และมีกฎหมายกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นธรรมกับคนทุกหมู่เหล่า ทุกอาชีพ และทุกฐานะ

(7) พัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคอร์รัปชันให้มีพลัง เพื่อป้องกัน ตรวจสอบ และปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในสังคมให้หมดสิ้นไป โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม/ชุมชน

2 สรุปความเห็นของที่ประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบกับกรอบความคิด ภาพอนาคต และทิศทางการพัฒนาหลักที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศตามที่ สศช. ได้นำเสนอ โดยมีการอภิปรายให้ความเห็นเพิ่มเติมสาระหลัก 3 เรื่อง ได้แก่ กรอบความคิด ปรัชญาเบื้องหลัง และแนวทางผลักดันการบริหารจัดการที่ดี การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคธุรกิจในการบริหารจัดการที่ดีของประเทศ และมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต สรุปได้ดังนี้

2.1 กรอบความคิด ปรัชญาเบื้องหลัง และแนวทางหลักด้านการบริหารจัดการที่ดี

(1) **ฐานคติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดี** การบริหารจัดการที่ดีของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคองค์กรปกครองท้องถิ่น มีเป้าหมายสุดท้าย เพื่อการรักษาประโยชน์ของประชาชนโดยรวม ทั้งนี้การรักษาประโยชน์ของประชาชนดังกล่าวอยู่บนปรัชญา 3 เรื่อง ที่เป็นหลักการพื้นฐาน คือ ปรัชญาที่ต้องการให้ประชาชนเข้มแข็งและพึ่งตนเอง ความพอเพียง และความยั่งยืน

➤ **ประชาชนเข้มแข็งและพึ่งตนเอง** ถ้ายึดปรัชญานี้ วิธีการในการจัดการที่ดี เพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเองได้อาจต่างกับวิธีการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ แต่ประชาชนอ่อนแอ

➤ **ความพอเพียง** ต้องน้อมนำปรัชญาเรื่องความพอเพียงมาใช้ ซึ่งขยายความ กว้างกว่าความพอเพียงทางเศรษฐกิจ แต่เป็นการใช้หลักปรัชญาของความพอเพียงมาใช้ในการสร้าง ภูมิคุ้มกัน ใช้เหตุและผล เป็นเรื่องของสังคมที่พอเพียง ซึ่งหมายถึงสังคมที่ไม่เอารัดเอาเปรียบ มีความ พยายามที่จะเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่น ปรัชญาความพอเพียงของสังคมคือการคิดที่เข้าใจว่า ไม่ควรจะมีความแตกต่างกันในสังคมจนเกินไปและมีการเคารพในความเป็นมนุษย์ ความพอเพียงที่เป็น เรื่องยากที่สุด คือ การเมืองที่พอเพียง ซึ่งหมายถึงการเมืองที่ไม่ทำการเมืองเพื่อการเมืองหรือประโยชน์ ของการเลือกตั้งอย่างเดียว แต่ทำการเมืองเพื่อบ้านเมือง เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ การบริหาร จัดการที่ดีบนปรัชญาการเมืองที่พอเพียงต้องสร้างพลัง สร้างความเข้มแข็ง และสร้างความเข้าใจให้แก่ ประชาชนในฐานะของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งว่าเขาควรพึงพานักการเมืองในเรื่องใดและในระดับใด จะเลือกคน เหล่านี้มาทำหน้าที่อะไร เพราะความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองมีขอบเขตกว้างขวาง ตั้งแต่ คาดหวังให้เสนอ กฎหมายที่ดี ผลักดันกฎหมายที่ดีมีประโยชน์ จนถึงการฝากลูกเข้าโรงเรียน ความหลากหลายนี้ทำให้เกิดปัญหาความไม่มีธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการ เพราะโยงใยกับระบบ พึ่งพาอุปถัมภ์ในทางการเมืองสูง

➤ **ความยั่งยืน** ในการบริหารจัดการที่ดีเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวมต้อง คิดถึงความยั่งยืนควบคู่ไปด้วย เป็นเรื่องที่ยังมองไม่เห็นผลในวันนี้ เป็นเรื่องระยะยาว แต่ถ้าไม่ทำในวันนี้ อีกสิบปีข้างหน้ามีปัญหา ดังนั้นหลายเรื่องในการบริหารจัดการที่ดี จึงไม่ใช่คำตอบแบบที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน เช่น การดูแลผู้สูงอายุที่ไม่มีเงินรายได้เพียงพอแบบสังคมสงเคราะห์ ด้วยการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุคนละ 500 บาท ถ้าคิดในกรอบของการบริหารจัดการที่ดีในรูปแบบของ Good Governance ก็จะพิจารณาในประเด็นว่า ดำเนินการตรงกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า เพียงพอ และ ทัวถึงหรือไม่ แต่ถ้ายึดในมิติของความยั่งยืนอาจต้องใช้นโยบายการออมยามชราภาพและถือเป็นเรื่อง สำคัญของการจัดการบ้านเมืองที่ดี

(2) **กรอบคิดเรื่องความเป็นธรรม** ความเป็นธรรมที่ได้วางหลักไว้ คือ ความเสมอภาคที่ ไม่เลือกปฏิบัติ ความเสมอภาคในโอกาสการเข้าถึง และไม่แตกต่างกันจนเกินไป การวางหลักเรื่อง ความเป็นธรรม จึงขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์ว่า กำลังวางหลักนี้ให้ทุกคนได้เท่ากันหรือกำลังวางหลักนี้ เพื่อให้มีหลักประกันว่าคนที่เข้าไม่ถึงควรได้รับการดูแลก่อน ความเป็นธรรมในที่นี้สามารถนำไป อธิบายได้ในหลายมิติ ทั้งการจัดบริการสาธารณะ การเข้าถึงและการเป็นเจ้าของทรัพยากรหรือการ กระจายโภคทรัพย์ ดังนั้นในการสร้างการบริหารจัดการที่ดีเพื่อความเป็นธรรม ต้องมีปรัชญาเบื้องหลัง รองรับและกำกับอยู่เสมอ อีกทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจกับปรัชญาดังกล่าวด้วย มิฉะนั้น การดำเนินงานจะผิดทิศทาง

(3) แนวทางในการผลักดันการดำเนินงานในระยะต่อไป

➤ **ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน** ระบบที่จะทำให้การบริหารจัดการที่ดีเป็นไปได้จริง หัวใจสำคัญที่สุดคือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการนั้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดการภาครัฐ หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น หากภาคประชาชนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของระบบเฝ้าดูของสังคม พฤติกรรมทางการเมืองที่กำลังพยายามจะบิดเบี้ยว ก็จะต้องระมัดระวังและอยู่ในแนวปฏิบัติที่ถูกต้อมากขึ้น

➤ **ขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดีโดยใช้มาตรการทั้งทางกฎหมายและทางสังคม** มาตรการตามกรอบกฎหมายในปัจจุบันมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และเมื่อมีผลบังคับใช้ก็ทำให้เกิดการเรียนรู้ของประชาชนหรือการยอมรับของประชาชนมากขึ้น เช่นในเรื่องการใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในระยะแรกข้าราชการอาจไม่เข้าใจว่าทำไมจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของทางราชการแก่ประชาชนด้วย แต่ปัจจุบันถือเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งที่ปรับเปลี่ยนไปคือ ข้าราชการมีการปฏิบัติงานอย่างระมัดระวังมากขึ้น เหล่านี้คือพัฒนาการที่เป็นผลจากการปฏิบัติตามกฎหมายแล้วทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเชิงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี

อย่างไรก็ตาม มาตรการในเชิงกฎหมายได้ผลกับองค์กรที่มีกรอบกติกา มีวินัย มีระเบียบปฏิบัติ เช่น ภาคราชการหรือภาคองค์กร แต่ไม่ค่อยได้ผลกับภาคท้องถิ่น ภาคการเมือง เพราะตัวบุคคลไม่ยอมรับกับระบบนี้ ขณะที่มาตรการทางสังคมยังอ่อนแอ แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดวิธีการจับคนทุจริตคอร์รัปชันไว้อย่างละเอียด แต่ก็จะมีวิธีทุจริตอื่นที่กฎหมายไม่ได้กำหนดเกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังนั้นแม้ว่าจะมีกรอบมาตรการทางกฎหมายอยู่แล้ว ยังจำเป็นต้องมีมาตรการทางสังคมทั้งที่เป็นระบบควบคุมกันเองทางสังคม (Social control) และระบบการลงโทษทางสังคม (Social sanction) เพื่อเป็นระบบสนับสนุนและสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วม อาทิ ระบบ merit protection ระบบคุ้มครองคน ระบบของการอำนวยการยุติธรรมที่รวดเร็ว ควบคู่กับการสร้างกลไกในทางกฎหมายที่จะทำให้คนเข้ามามีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น ซึ่งเกิดขึ้นอยู่บ้างแล้ว

➤ **ปรับทัศนคติที่มีต่อการตรวจสอบและสร้างค่านิยมหลักในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต** ในการสร้างเสริมพลังให้ภาคประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบได้อย่างแท้จริง จำเป็นต้องปรับทัศนคติที่มีต่อการตรวจสอบพร้อมกันไปด้วย โดยต้องสร้างความเข้าใจว่าการตรวจสอบไม่ใช่การจับผิด ต้องแก้ไขความคิดที่ว่าคนตรวจสอบคือคนละพวก คนละฝ่าย สร้างความเข้าใจว่าคนตรวจสอบเป็นพันธมิตรที่หวังดี เป็นกัลยาณมิตร เพราะการตรวจสอบทำให้เกิดข้อแนะนำให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้น หรือช่วยให้การทำงานรอบคอบขึ้น ต้องแก้ไขความเข้าใจทางสังคมแบบนี้

ปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการสร้างพลังทางสังคมคือ การสร้างค่านิยมหลักของสังคมให้ยึดมั่นในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความถูกต้องชอบธรรม ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นค่านิยมรอง ผลการสำรวจที่สะท้อนค่านิยมของคนส่วนใหญ่ว่า การโกงนิด โกงหน่อยไม่เป็นไร หรือการฉ้อโกง บัตรข้าราชการให้กับตำรวจเมื่อถูกขอใบอนุญาตขับขี่ ด้วยค่านิยมและวิถีปฏิบัติที่ถือว่าข้าราชการเป็นพวกเดียวกัน ต้องช่วยกัน ประชาชนรู้สึกว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เรื่องธรรมดา แต่แท้ที่จริงคือสิ่งที่ไม่

เป็นธรรมชาติมา ดั้งนั้น การขับเคลื่อนค่านิยมหลักเรื่องความซื่อสัตย์ ความถูกต้องในทำนองคลองธรรม จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องร่วมกันผลักดันให้เกิดขึ้น ถ้าปล่อยให้ความซื่อสัตย์สุจริต ความถูกต้องเป็นรองความเก่ง เป็นรองความฉลาด ความได้ประโยชน์ ประชาชนมีความคิดว่าทำอะไรก็ได้ ถ้าได้ประโยชน์กลับมา ก็ไม่มีทางที่จะทำให้การบริหารจัดการบ้านเมืองดีได้ เพราะไม่สามารถสร้างคุณค่าหลักของสังคมได้

» **ใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นทุนทางสังคมในการสร้างการบริหารจัดการที่ดี** แม้ว่าการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่มาก แต่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากก็สามารถทำงานและพยายามทำประโยชน์ให้กับประชาชน ด้วยหน้าที่ความรับผิดชอบต่อประชาชนที่มากกว่า 1 มิติ กล่าวคือ

มิติที่ 1 เป็นความรับผิดชอบต่อเช่นเดียวกับภาคราชการคือ ความรับผิดชอบต่อตามกฎหมาย (legal accountability) เช่น การจัดการศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

มิติที่ 2 ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social accountability) ซึ่งภาคราชการอาจมีน้อยกว่า แม้จะมีกรณีศึกษาว่า อบต. โกงนมเด็ก ซ่อนนมแพง นมไม่มีคุณภาพให้เด็ก แต่ปรากฏการณ์เชิงประจักษ์พบว่า อบต. ประเภทนี้มีไม่ถึงร้อยละ 5 ขณะที่กว่าร้อยละ 60-70 เมื่อรับโอนเรื่องนี้แล้ว ทำให้เด็กทั้งโรงเรียนได้ดื่มนม ซึ่งแต่เดิมมีเพียงเด็ก ป.4 ที่ได้ดื่มนม มิติดังนี้เป็นทุนทางสังคมที่สำคัญมากที่จะใช้องค์กรเหล่านี้ทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ อบต.สามารถทำเรื่องพวกนี้ได้และจะเป็นการเปิดโอกาสให้การบริหารจัดการมีธรรมาภิบาลมากขึ้น

มิติที่ 3 ความรับผิดชอบต่อทางการเมือง (Political Accountability) ซึ่งเป็นทางสองแพร่ง เพราะถ้าอยากได้เสียงทางการเมืองต้องเอาใจประชาชน แต่การเอาใจมากทำให้คนอ่อนแอ มีการฟุ้งฟายการเมืองสูงขึ้น ซึ่งไม่ใช่การบริหารจัดการที่ดี

» **พัฒนาตัวชี้วัดที่สะท้อนปรัชญา** เมื่อมีความเข้าใจร่วมกันว่าการบริหารจัดการที่ดีอยู่ในบนพื้นฐานปรัชญาดังกล่าวข้างต้น ตัววัดหรือตัวบ่งชี้ต้องสะท้อนประเด็นเหล่านั้น ไม่ใช่การวัดว่าประชาชนมารับบริการแล้วได้รับบริการเร็วขึ้นอย่างเดียว แต่ไม่สร้างวินัยให้ประชาชน หรือเรื่องที่ประชาชนขอร้องทุกข์เรื่องต้องได้รับการตอบสนองซึ่งเป็นการทำให้ประชาชนอ่อนแอ ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และไม่ใช่การบริหารจัดการที่ดีภายใต้ปรัชญาที่กล่าวมาข้างต้น

» **สร้างความเข้มแข็งของกระบวนการตรวจสอบ** การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการที่ดีโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นควรมีกฎไกที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 287 ได้กำหนดไว้แล้ว และต้องสร้างเสริมภาคประชาชนให้มีการตรวจสอบก่อนดำเนินการ (pre audit) มากกว่าการตรวจสอบภายหลังการดำเนินการ (post audit) ซึ่งปัจจุบันเน้นที่การตรวจสอบว่าใช้เงินเพื่อทำอะไรและตรวจสอบว่าถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ แต่ไม่ตรวจ สอบว่าควรใช้อะไรก่อนดำเนินการ นอกจากนี้ ควรมีสมดุลระหว่างการตรวจสอบจากภายในและภายนอก ปัจจุบันคนภายนอกมีบทบาทเข้าไปตรวจสอบ แต่ต้องเพิ่มพลังในการตรวจสอบข้างในให้

มากขึ้น และหัวใจสำคัญที่สามารถทำได้ในวันนี้คือการสร้างความเป็นเจ้าของ การทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของงบประมาณ เป็นเจ้าของทรัพยากรที่ท้องถิ่นมี ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกห่วงใยในการตัดสินใจ ปัจจุบันทิศทางการตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นดีขึ้นมาก กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปร่วมตรวจสอบมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หัวใจสำคัญการบริหารจัดการที่ดีควรวางขอบเขตให้ชัดว่า จะอยู่ภายใต้ปรัชญาเรื่องใด

2.2 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนในการบริหารจัดการประเทศ

(1) ในการพัฒนาประเทศและการสร้างธรรมาภิบาล ภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจัดความยากจน เพราะประชาชนคือเจ้าของประเทศ จึงต้องร่วมมือกันในการดำเนินการดังกล่าว โดยลดการพึ่งพารัฐบาล ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ไม่ควรคิดว่าจะต้องเป็นผู้แทนประชาชนทุกเรื่อง โดยเฉพาะการใช้ระบบสังคมสงเคราะห์

(2) การร่วมกันจัดปัญหาความยากจนทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือคนจนในวันนี้ โดยอาจตั้งเป้าหมายในอีก 20 ปีข้างหน้า ให้คนจนในวันนี้จะต้องมีรายได้เพียงพอกลายเป็นชนชั้นกลางทางเศรษฐกิจได้ สามารถไปนั่งดื่มกาแฟที่โรงแรมเอราวัณได้ ซึ่งจะส่งผลให้การเมืองมีเสถียรภาพมากขึ้น

(3) แนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ควรมีดังนี้

➤ ให้การสนับสนุนภาคเอกชนในการเข้ามามีร่วมรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อให้ภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนร่วมมือกันในการช่วยเหลือคนจน โดยมีมาตรการจูงใจ เช่น การลดหย่อนภาษีให้แก่บริษัทเอกชนที่มีกิจกรรมร่วมรับผิดชอบต่อสังคม การให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นต้น

➤ ให้ความรู้ทางธุรกิจและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่คนจน เนื่องจากคนจนเป็นผู้ไม่ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ เนื่องจากขาดทักษะความรู้ทางธุรกิจ อีกทั้งไม่สามารถกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยปกติ โดยผ่อนคลายเงื่อนไขในการกู้ยืม/ซักระคิน เช่น การใช้แรงงานค้ำประกันเงินกู้ การชดเชยหนี้ด้วยการปลูกต้นไม้ เป็นต้น

➤ วิธีการขจัดความยากจนโดยชุมชนมีส่วนร่วม สามารถดำเนินการได้ในหลายแนวทาง อาทิ การพัฒนาองค์กรประชาชน โดยมีองค์กรบริหารหมู่บ้านในรูปของคณะกรรมการหมู่บ้าน การพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยการปลูกป่าเพื่อตั้งกองทุนเงินกู้ การพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการเสริมความรู้ด้านธุรกิจแก่ประชาชน การดูแลสุขภาพอนามัยและผู้สูงอายุ การศึกษาและการพัฒนาชุมชน การพัฒนาอุตสาหกรรมบางประเภทในชุมชน

➤ สร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเน้นที่การให้การศึกษา โดยการสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในการสร้างโรงเรียน ขณะที่รัฐสนับสนุนโดยการลดหย่อนภาษี ซึ่งปัจจุบันมีโรงเรียนในลักษณะนี้แล้ว เช่น โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ที่จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เน้นการศึกษาจากข้อเท็จจริง และชุมชนมีส่วนร่วม

➤ ส่งเสริมการให้ความรู้ในเรื่องประชาธิปไตยและความเสมอภาค ที่ต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาล

2.3 มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายสำคัญและเป็นกฎหมายใหม่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมี 4 ฉบับ ดังนี้

(1) **อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nation Convention Corruption 2003 : UNCAC 2003)** เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีผูกพัน ซึ่งรัฐบาลที่ผ่านมาได้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 เมื่อปี 2550 กฎหมายฉบับนี้ได้วางมาตรการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันไว้เป็นจำนวนมาก ที่สำคัญากิ การกำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมและมาตรฐานทางคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรการของศาลอาัยการเชิงคุณภาพในการให้ความเป็นธรรม มาตรการป้องกันการฟอกเงิน การกำหนดความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องของการรับสินบน การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ การให้สินบนภาคเอกชน มาตรการเรื่องอายุความหยุดลงเมื่อหลบหนีและเริ่มนับอายุความใหม่เมื่อได้ตัวมา การยึดอายัดทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ มาตรการคุ้มครองพยาน การเปิดเผยความลับของทางธนาคารต่อหน่วยงานปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน การดำเนินงานร่วมกันระหว่างรัฐในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การสอบสวน การเอาทรัพย์สินคืน และวิธีพิเศษในการสอบสวน เป็นต้น อนุสัญญาฉบับนี้ถือได้ว่าการพัฒนาเป็นอย่างดี เพราะแม้ว่าจะมีการจัดทำกฎหมายระหว่างประเทศเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมาหลายครั้ง แต่ฉบับนี้เป็นที่ยอมรับว่าเป็นหลักธรรมาภิบาลระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อประเทศไทยเข้าเป็นภาคีแล้วสิ่งที่ต้องร่วมกันเรียกร้องต่อไปคือ การให้ได้มาซึ่งกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับนี้ต่อไป

(2) **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550** มาตรา 250 (3) ได้พยายามแบ่งแยกงานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยแบ่งแยกงานระหว่างคณะ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปปท.) โดย ปปช. จะเน้นการทำงานในกลุ่มเป้าหมายนักการเมืองและข้าราชการระดับตั้งแต่ผู้อำนวยการกองขึ้นไป ขณะที่ ปปท. มีกลุ่มเป้าหมายข้าราชการระดับ 7 ลงมา การแบ่งงานเช่นนี้ก็ใช่อีกมิติหนึ่งที่น่าจะมาถูกทาง เพราะ ปปช. จะได้ไม่ต้องเสียเวลาอยู่กับปลาตัวเล็ก มีเวลาทำงานกับเรื่องปลาตัวใหญ่มากขึ้น ในส่วนของ ปปท. ที่ดูแลข้าราชการระดับ 7 ลงมา ก็จะได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ถ้าทำไม่สำเร็จรัฐต้องเป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ในระยะยาวสองหน่วยงานแม้จะทำงานร่วมกันแต่ก็มีการแข่งขันกันทำงานอยู่ในที่ เพราะ ปปช. เป็นองค์กรอิสระ แต่ ปปท. เป็นหน่วยงานรัฐ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ดีที่มีมิติในการทำงานทั้งร่วมกันและแข่งขันกันในเวลาเดียวกัน

(3) พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารในการป้องกันการทุจริต พ.ศ. 2551 และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายที่สำคัญอีก 2 ฉบับ โดยฉบับแรก ซึ่งเป็นกฎหมายของ ปปง. มีผลบังคับใช้เมื่อ 3-4 เดือนที่ผ่านมา ร่างกฎหมายฉบับที่สองเป็นของ ปปช. มีความคล้ายคลึงกับฉบับแรกและขณะนี้อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของรัฐสภา กฎหมายทั้งสองฉบับมีมิติที่สำคัญหลายประการ อาทิ การให้ใช้ระบบไต่สวนอย่างมีคุณภาพ มีการแบ่งแยกงานของ ปปช. และ ปปท. ที่ชัดเจน มีมาตรการป้องกัน และมีแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติโดยยกระดับเป็นแผนระยะ 5 ปี หรือ 10 ปี และกำหนดวิสัยทัศน์ 20 ปี มีระบบค้นหาความจริงที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การเริ่มต้นการไต่สวนไม่จำเป็นต้องมีการกล่าวหา ถ้ามีการร้องขอหรือแม้แต่มีบัตรสนเท่ห์ที่มีข้อเท็จจริงพอสมควรก็ต้องดำเนินการ ที่สำคัญที่สุดคือกำหนดให้ตัวแทนภาคประชาชนเข้ามาร่วมไต่สวนและค้นหาความจริง โดยในการเข้ามามีส่วนร่วมรัฐต้องจัดบริการให้ทั้งในด้านค่าพาหนะ ค่าที่พัก รวมถึงค่าตอบแทน มีระบบสหวิชาชีพและการสนธิกำลังในการทำงานร่วมกัน มีระบบที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ มีการคุ้มครองพยาน และการให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้ให้เบาะแสหรือผู้ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีการวางหลักการในการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ก่อนหน้านี้ยังไม่เคยมีการกำหนดอย่างจริงจังมาก่อน และการตรวจสอบทรัพย์สินเรื่องการร่ำรวยผิดปกติก็จะมีการดำเนินการอย่างจริงจังยิ่งขึ้น

(4) ทิศทางในระยะต่อไป กฎหมายทั้ง 4 ฉบับดังกล่าว เป็นสมบัติของชาติ ที่ทุกภาคส่วนต้องช่วยกันดูแลรักษาและผลักดันให้มีการบังคับใช้ให้ผลอย่างจริงจัง เมื่อมองย้อนหลังเมื่อ 20 ปีที่แล้ว สถานการณ์คอร์รัปชันเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับวันนี้รุนแรงขึ้นหรือไม่ และในอีก 20 ปี ข้างหน้าจะเป็นอย่างไร ทิศทางการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดความรุนแรงของปัญหาได้เป็นอย่างดี ในขณะที่สถานการณ์การคอร์รัปชันรุนแรงมากขึ้น รูปแบบซับซ้อนขึ้น กลายเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แต่ทั้งภาครัฐและเอกชนมีการลงทุนในการต่อต้านการคอร์รัปชันน้อยมาก ดังนั้นต้องมีการเปลี่ยนทิศทางการลงทุนด้านนี้ โดยต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานถึงแก่นของคุณธรรมและจริยธรรม พร้อมกับสร้างความเข้าใจว่าการคอร์รัปชันเป็นปัญหาส่วนรวมของทั้งครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และต้องมีระบบบริหารจัดการอย่างดี และขอให้ข้อสังเกตว่า แม้ว่าจะมีเครื่องมือ คือกฎหมายที่ทรงประสิทธิภาพ แต่การบังคับใช้กฎหมายยังอ่อนแอ คงต้องเรียกร้องให้รัฐจัดระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ไม่เพียงแต่รูปแบบแต่ต้องให้ถึงเนื้อหาลักษณะอย่างสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง นอกจากนี้การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ภาครัฐต้องเป็นผู้บริหารจัดการให้มีกระบวนการอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม ทุกฝ่ายต้องช่วยกันส่งเสริมและรักษากฎหมายที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้การต่อต้านการทุจริตมีสัมฤทธิ์ผลในโอกาสอันใกล้

2.3 ความเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

(1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

➤ รวมพลังทุกภาคส่วนส่งเสริมให้มีการประกอบสัมมาชีพเต็มทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยศึกษาจากตัวอย่างการดำเนินงานของภาคธุรกิจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและขจัดความยากจนริเริ่มในจังหวัดน่านก่อนที่จะขยายผลและเผยแพร่ทั่วประเทศ

➤ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินรูปแบบต่าง ๆ ในชุมชน อาทิ ธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เครดิตยูเนียน โดยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนระเบิดจากข้างในตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

➤ สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลผลักดันและบริหารจัดการการพัฒนาตามแผนชุมชนที่ได้มีการจัดทำไว้แล้ว ขับเคลื่อนให้สำเร็จโดยความร่วมมือกับชุมชน

➤ เชิญชวนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมหรือดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม พร้อมไปกับเผยแพร่องค์ความรู้เรื่องการร่วมรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ (Corporate Social Responsibility : CSR) ให้ทุกภาคส่วนได้มีความรู้ความเข้าใจ

➤ ส่งเสริมให้ทุกจังหวัดมีบทบาทในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ทุกด้าน อาทิ เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข เป็นต้น

➤ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารความเสี่ยง โดยก่อนที่จะดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต้องมีการตรวจสอบ 3 ขั้นตอน 2 ความเชื่อมั่น คือ ตรวจสอบว่าแผนงาน/โครงการนั้น มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันหรือไม่ ซึ่งต้องผ่านทั้ง 3 ขั้นตอน ขาดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งถือว่าไม่พอเพียง จากนั้นตรวจสอบความเชื่อมั่นใน 2 เรื่องคือ ความรู้ และคุณธรรม

➤ สอนให้เยาวชนในหมู่บ้านใช้กระบวนการ PDCA เพื่อตรวจสอบการงาน ดำเนินการไปแล้วหรือวางแผนการดำเนินงาน และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข โดยศึกษาตัวอย่างจากชุมชนต่าง ๆ ที่ได้ทดลองใช้กระบวนการดังกล่าวในการแก้ปัญหาในชุมชน เช่น ชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอบางปลาม้า เป็นต้น

(2) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติดมิชอบ

➤ ขอเพิ่มเติมคำว่า “เป็นกลาง” ในเรื่องขององค์กรอิสระ เพราะเป็นอิสระแต่อาจไม่เป็นกลาง คำว่าอิสระกับความเป็นกลางนั้นมีความหมายต่างกัน จึงขอเพิ่มคำว่าเป็นกลาง ซึ่งหมายถึงไม่ลำเอียง ไม่ใช้สองมาตรฐาน

➤ ในการตรวจสอบถ่วงดุล ต้องให้แต่ละภาคส่วน มีส่วนร่วม มีบทบาท มีน้ำหนักที่เท่ากัน ปัญหาในปัจจุบัน คือ การขาดความสมดุล มีการตรวจสอบแต่ไม่สามารถถ่วงดุลได้ ควรให้ทุกฝ่ายสามารถเข้ามาร่วม เพื่อช่วยถ่วงดุลซึ่งกันและกัน

➤ การใช้มาตรการสังคมลงโทษ (Social sanction) ยังไม่สามารถทำได้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะทำ ต้องปลูกฝังค่านิยมใหม่ให้ประชาชนมีความกล้าในการทำสิ่งที่ถูกต้อง สังคมไทยมีคำพังเพยเพื่อปลูกฝังแต่เด็กว่านิงเสียตำลึงทอง หรือทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ควรปรับเปลี่ยนเป็นคำพังเพยใหม่ ๆ ให้เหมาะกับยุคกับสมัย เพื่อสร้างสรรค์สังคมธรรมาภิบาล เช่น ทำดีแล้วให้เด่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ เป็นต้น

» ปัจจุบันมีปัญหาข้อมูลเรื่องเดียวกัน แต่ข้อมูลไม่ตรงกัน ควรจัดทำสมุดปกขาวในด้านต่าง ๆ อาทิ การต่างประเทศ การเกษตร สิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อให้มีข้อมูลของประเทศเพียงชุดเดียว ทุกหน่วยงานสามารถใช้ร่วมกันและอ้างอิงได้ตรงกัน ทั้งนี้ข้อมูลที่จัดทำต้องมีความทันสมัย ไม่ล่าช้า และทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงสมุดปกขาวได้

» ในองค์กรธุรกิจมีการประเมินตนเองและเปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้ ดังนั้นในภาคราชการควรมีการประเมินตนเอง และเปิดเผยให้สาธารณะได้รับรู้เช่นกัน

3 การดำเนินงานต่อไป

สศช. จะนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมประจำปี 2551 มาประมวลและปรับปรุงข้อวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ประเด็นวิสัยทัศน์ประเทศไทย และประเด็นการบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีพิจารณา รวมทั้ง วิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่จะต้องดำเนินงานศึกษาวิจัยในรายละเอียดถึงแนวทางการดำเนินงานในช่วงครึ่งหลังของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สรุป ผลการนำเสนอและอภิปราย

“วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570”

ประธาน :	ดร.พนัส สิมะเสถียร	ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้นำเสนอ :	ดร.อำพน กิตติอำพน	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้อภิปราย :	ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย	องคมนตรี
	นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี	รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
	นายโมสิต ปันเปี่ยมรัษฎ์	ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
	นายประมนต์ สุธีวงศ์	ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

1 สรุปผลการนำเสนอ

ดร.อำพน กิตติอำพน

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นำเสนอสาระสำคัญของวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570 ประกอบด้วย (1) หลักการและเหตุผลของการวางวิสัยทัศน์ 20 ปี (2) การเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมการพัฒนาในระยะ 20 ปี ต่อไป (3) วิสัยทัศน์ และพันธกิจ (4) ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา และ (5) การดำเนินงานต่อไป โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(1) **หลักการและเหตุผล** การจัดทำแผนในลักษณะของวิสัยทัศน์ในประเทศไทยไม่ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจังมากนัก ที่ผ่านมาก็พอที่จะกล่าวได้ว่าการดำเนินการนั้น มี 2 ครั้งคือ ครั้งที่ 1 ในช่วงต้นปี 2500 อาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้เขียนบทความ “จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” โดยได้กล่าวถึงความฝันของท่านว่า อยากเห็นคนไทยและประเทศไทยเป็นอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการได้รับอาหารที่มีประโยชน์ โอกาสในการได้เข้าโรงเรียน การมีอาชีพ แม้กระทั่งการขายผลผลิตด้วยราคาเป็นธรรม และที่น่าสนใจมากคือ การมีอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ และมีน้ำสะอาดสำหรับดื่ม วิสัยทัศน์นี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากท่านไม่มีความคิดหรือการวิเคราะห์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ต่อมา ครั้งที่ 2 อาจารย์สปีปนนท์ เกตุทัต อดีตประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ระดมความคิดเห็นเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ 20 ปีขึ้น ภายใต้ชื่อ “ร่วมสร้างวิสัยไทยประเทศไทยสู่ พ.ศ. 2560” เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2540 ซึ่งนับเป็นการจัดทำวิสัยทัศน์ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของสังคมขึ้นเป็นครั้งแรก และต่อมาได้ใช้เป็นกรอบและแนวทางต่างๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการพิจารณาแนวทางการเปลี่ยนแปลงของโลก อาทิ การรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเคลื่อนย้ายคนอย่างเสรี และการเปลี่ยนแปลงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม

(2) การเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อไป สศช. ได้ทบทวนสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนี้

(2.1) สถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมของประเทศใน 20 ปีที่ผ่านมา พบว่าในช่วงของ 10 ปีหลัง มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก ทั้งในเรื่องการรวมกลุ่มด้านเศรษฐกิจของกระแสโลก อาทิ APEC NAFTA ACMECS และ GMS การเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และข้อตกลงต่างๆ ของโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย อาทิ ข้อตกลงในเรื่องสิ่งแวดล้อม จากการประชุม Earth Summit เมื่อปี 1992 และ WTO เมื่อปี 1994 และข้อตกลงในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี 2002 ที่สืบเนื่องมาจาก Earth Summit นอกจากนี้ เทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ โทรศัพท์มือถือ และการสื่อสารต่างๆ

(2.2) การเปลี่ยนแปลงในระยะ 20 ปีข้างหน้า ภาวะแวดล้อมการพัฒนาสำคัญที่คาดว่าจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และจะมีผลต่อประเทศไทยในอนาคตอันใกล้ มีทั้งหมด 7 แนวทาง ประกอบด้วย 1) **การรวมกลุ่มในระบบภูมิภาค** อาทิ การรวมกลุ่มของอนุภูมิภาคต่างๆ การเปลี่ยนแปลง Position ของประเทศ และแนวทางการเปลี่ยนแปลงของการรวมกลุ่มและการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจที่เรียกว่า “Chindia” หรือกลุ่มจีนและอินเดีย เป็นต้น 2) **การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของกฎระเบียบ** 3) **การเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างรวดเร็ว** ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพและอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศ 4) **เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว** ได้แก่ Bits หรือ Information ต่างๆ Atoms และ Nano Technology เป็นต้น 5) **เรื่องพลังงาน** 6) **สังคมโลกเป็นสังคมผู้สูงอายุมากขึ้น** และ 7) **ภาวะโลกร้อน** ก่อให้เกิดกระแสของภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

(2.3) การเปลี่ยนแปลงที่ได้เกิดขึ้นแล้วในประเทศไทยและแนวโน้มในอนาคต กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ ได้แก่

1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยภาคการเกษตรเริ่มมีสัดส่วนใน GDP ลดลง ซึ่งประเทศไทยยังคงต้องรักษาภาคเกษตรไว้ พร้อมกับการขยายตัวไปสู่ภาคบริการมากขึ้น ซึ่งจะต้องมีแนวทางที่จะยืดภาคการเกษตรให้เป็นฐานหลักสำหรับความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ ขณะเดียวกันก็จะเป็นฐานที่สร้างรายได้ให้แก่คนในชนบท

2) การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากปัจจุบันประมาณ 7 ล้านคน จะเพิ่มขึ้นอีก 9 ล้านคนใน 20 ปีข้างหน้า ในขณะที่วัยคน สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรในวัยแรงงานจะลดลง จาก 1:6 ในปี 2550 เหลือ 1:3 ในปี 2570 ซึ่งแสดงว่า ความสามารถในการดูแลผู้สูงอายุของประชากรวัยแรงงานลดลง นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบไปถึงเรื่อง การออม และการใช้ศักยภาพของผู้สูงอายุกลับมาสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

3) การขยายตัวของความเป็นเมือง จากการเจริญเติบโตของประชากร ที่ขยายตัวรวดเร็ว ประกอบกับการเคลื่อนย้ายประชากรระหว่างฤดูกาลเข้าไปหางานทำในเขตเมือง สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างมาก และเป็นกระแสที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน คำถาม คือ จะทำอย่างไรที่จะทำให้ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสของการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

(3) วิสัยทัศน์และพันธกิจ สศช. เห็นว่า ควรเน้นในเรื่องที่สำคัญ คือ 1) ทำอย่างไรจึงจะทำให้ การพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อเนื่องไปอีก 20 ปีข้างหน้า 2) โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในตลาดโลก จะทำให้ภาคบริการ และภาค การเกษตรเป็นเสาหลักที่ยึดประเทศไทยให้อยู่รอดและพ้นจากผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ในอีก 20 ปีข้างหน้าได้อย่างไร 3) การปรับโครงสร้างด้านสังคมให้มีการดูแลซึ่งกันและกัน การสร้างความ เข้มแข็งให้กับชุมชน 4) การดูแลเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทาง ชีวภาพ และ 5) การเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย การกระจายอำนาจสู่สังคมไทยด้วยความเป็น ธรรมบนความมีส่วนร่วมเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

(4) ประเด็นยุทธศาสตร์ มีประเด็นการพัฒนาใน 4 เรื่องที่สำคัญ คือ 1) การปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก 2) การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็ง และยั่งยืน ทั้งการพัฒนาคน การพัฒนาทางการศึกษา การดูแลผู้สูงอายุ การสร้างสังคมเอื้ออาทร โดย ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในอีก 20 ปีข้างหน้า 3) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การ พัฒนาที่ยั่งยืน และ 4) การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับระบบธรรมาภิบาล กับระบบการกระจายอำนาจ การส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้มแข็ง มีธรรมาภิบาล มีกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมและเป็นอิสระ มีระบบกลไกในการควบคุมความโปร่งใสของการ ดำเนินการในทุกภาคส่วน

(5) การดำเนินงานต่อไป สศช.จะได้นำประเด็นข้อเสนอแนะที่ได้รับในการประชุมวันนี้ ไปปรับปรุงเพื่อให้ได้แนวทางยุทธศาสตร์ที่สามารถทำเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับต่อไป ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีมติว่า สศช. จะต้องทำการทบทวน วิสัยทัศน์ 20 ปี ในทุกช่วง 10 ปี พร้อมทั้งติดตาม และนำเสนอต่อประชาสังคมว่า แนวทางและความ คิดเห็นต่างๆ ที่มีต่อกระแสโลกาภิวัตน์และกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ เหล่านี้ จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดินอย่างไร เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและภูมิคุ้มกันของประเทศไทยต่อไป

2 สรุปผลการอภิปราย

ศ.นพ. เกษม วัฒนชัย

องคมนตรี

ได้เสนอให้ประเทศไทยแปลงวิกฤติของโลกทั้ง 4 ประการ ได้แก่ ประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก วิกฤติพลังงาน และวิกฤติอาหาร ให้เป็นโอกาสของการพัฒนา 4 ประการ ได้แก่ การพัฒนาการเกษตร การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อยอด การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเน้นธรรมชาติและวัฒนธรรม และการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยี โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างสังคมและการบริหารการปกครองใน 4 เรื่องคือ การยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ การพัฒนาระบบการปกครองที่มั่นคงและน่าศรัทธา การสร้างสังคมคุณธรรมและเที่ยงธรรม และการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

(1) วิกฤติของโลก 4 ประการ ได้แก่

(1.1) ประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชากรโลกในปัจจุบันมีมากกว่า 6 พันล้านคน ซึ่งจะเพิ่มเป็น 9 พันล้านคนในอีก 40 ปีข้างหน้า และจะเพิ่มถึง 1 หมื่นล้านคน ในอีก 10 ปีถัดไป ความต้องการพื้นที่ทำการเกษตรจะเพิ่มขึ้นมาก เพื่อทำฟาร์มขนาดใหญ่ในการผลิตอาหารสำหรับคนและสัตว์เลี้ยง แต่พื้นที่ทำการเกษตรกลับจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากต้องแบ่งพื้นที่ไปเพื่อผลิตพลังงานทดแทนหรือพลังงานชีวภาพ เช่น เอทานอล ไบโอดีเซล ส่งผลให้ราคาพืชชนิดหลักของโลกเพิ่มขึ้นมาเท่าตัว หรือมากกว่าเท่าตัว จึงจำเป็นต้องทบทวนนโยบายด้านประชากรให้สอดคล้องกับนโยบายประชากรของโลก เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

(1.2) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) ขององค์การสหประชาชาติ ได้รายงาน (ครั้งที่ 4) ว่า มนุษย์เป็นผู้ทำให้บรรยากาศของโลกมีก๊าซเรือนกระจกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และทำให้อุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน ธารน้ำแข็งและหิมะจะละลาย ระดับน้ำทะเลจะสูงขึ้น นอกจากนี้ พื้นที่ผิวของโลกร้อยละ 70 ซึ่งเป็นพื้นผิวน้ำ จะดูดซึมก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้น้ำในทะเลเป็นกรดมากขึ้น ทำให้นิเวศวิทยาทางทะเลเสียไป จึงควรได้มีการเร่งวิจัยว่าเกิดอะไรขึ้นกับนิเวศวิทยาทางทะเลเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ เมื่อก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ถูกน้ำในทะเลดูดซึม จะทำให้เกิดผล 2 ประการคือ (1) น้ำจะขยายตัว และ (2) จะมี drain pulverization มากขึ้น มีการระเหยเป็นไอมากขึ้น และไอน้ำที่อยู่ในบรรยากาศมากมาย จะก่อให้เกิดพื้นดินที่มีฝนตกมากขึ้น โดยประเทศไทยจะเป็นบริเวณที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว ดังนั้น หากจัดการไม่ดี จะทำให้เกิดน้ำท่วม ดินถล่ม และภัยธรรมชาติรุนแรงอื่นๆ ในบางพื้นที่ ดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นในประเทศจีนและพม่า แต่หากจัดการได้ดี อาจทำให้สามารถเพิ่มผลิตภาพด้านการเกษตรของประเทศได้ ยิ่งไปกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกจะทำให้เกิดพื้นที่แห้งแล้งเพาะปลูกไม่ได้ขึ้นในบางส่วนของโลก ประเทศที่เพาะปลูกไม่ได้เหล่านี้จะต้องซื้ออาหารจากประเทศอื่น จึงเป็นโอกาสทองของประเทศไทยในการผลิตอาหารส่งออกได้มากขึ้น

(1.3) วิฤตพลังงาน พลังงานฟอสซิลที่กำลังจะหมด และมีราคาแพง จึงต้องหันมาใช้พลังงานทางเลือก เช่น พลังงานจากนิวเคลียร์ แสงอาทิตย์ ลม หรือการทำเกษตรกรรมเพื่อผลิตเอทานอล และไบโอดีเซล ซึ่งในปัจจุบัน ได้มีเศรษฐกิจชาวต่างชาติออกกว้านซื้อที่ดินในประเทศไทย เพื่อเพาะปลูกอาหาร สำหรับสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้กับประชาชนในประเทศของเขา ซึ่งจะทำให้ชาวไร่ชาวนาของไทยจะไม่มีที่อยู่ที่ทำกินในอนาคต

(1.4) วิฤตอาหาร ในขณะนี้ ประชากรโลกเพิ่มมากขึ้น แต่พื้นที่บางแห่งประสบภัยธรรมชาติ เพาะปลูกไม่ได้ ประกอบกับมีการใช้พื้นที่เกษตรในการผลิตพลังงานชีวภาพเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาอาหารคน อาหารสัตว์แพงขึ้นเท่าตัว ซึ่งเป็นโอกาสที่จะทำให้ชาวไร่ชาวนาชาวไทยมีรายได้มากขึ้น ฟังตนเองได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น มีการศึกษาที่ดีขึ้น

(2) การสร้างโอกาสของประเทศไทย 4 ประการ

(2.1) การเกษตรคือต้นทุนเศรษฐกิจไทย การเกษตรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างชาติไทยของเรา ดังนั้นจึงต้องมีแผนแม่บทระดับชาติระยะ 20 หรือ 50 ปี โดยมีประเด็นการพัฒนาการเกษตรสำคัญอยู่ 5 ประการคือ

1) ดิน โดยเน้นในเรื่อง 1) ความเป็นเจ้าของที่ดิน (Land Ownership) โดยขอให้ช่วยกันบอกชาวไร่ชาวนาว่าอย่าขายที่ เพื่อชาวนาจะได้มีที่อยู่ที่ทำกิน และ 2) เรื่องความสมบูรณ์ของดิน โดยให้คำแนะนำเรื่องการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

2) น้ำ เน้นเรื่องการบริหารจัดการน้ำ (Water Management) การชลประทานขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่ ให้มีน้ำอย่างพอเพียงและคุณภาพดี

3) เทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูป หน่วยงานต่างๆ ควรให้ความรู้แก่ชาวไร่ชาวนา 40 ล้านคน เกี่ยวกับความรู้ในสิ่งที่เขาเพาะปลูก และความรู้ทางสายสามัญให้มากขึ้น

4) โลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตร คือการนำผลผลิตทางการเกษตรจากท้องไร่ท้องนาสู่ผู้บริโภค ซึ่งไทยยังด้อยกว่าประเทศอื่น รัฐต้องลงทุนในโลจิสติกส์พืชผลทางเกษตรทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น Primary หรือ Secondary Products ซึ่งจะทำให้ได้ผลตอบแทนเป็นภาษีกลับมาในภายหลัง

5) การรวมตัวของเกษตรกร การรวมตัวเกษตรกรทำให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถตัดคนกลางออกไป ทำให้ให้ชาวบ้านฟังตนเองได้ หากความรู้เองได้ มีอำนาจในการต่อรองไม่ว่าจะเป็นการซื้อปุ๋ย ขายพืชผล และวางแผนตลาด

(2.2) พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยกำหนดให้การเกษตรเป็นแผนนำ และพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตร อาทิ ปุ๋ย เครื่องจักรกลต่างๆ รวมทั้งพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผลผลิตการเกษตร และอุตสาหกรรมอื่นๆ

(2.3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเน้นธรรมชาติและวัฒนธรรม ประเทศไทยเหมาะกับการทำอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร วัฒนธรรมไทย บนฐานความยั่งยืนและพัฒนา

(2.4) เลือกพื้นที่เพื่อพัฒนาความรู้และเทคโนโลยี โดยกำหนดให้วิกฤติ 4 ประการ และโอกาส 4 ประการดังกล่าวเป็นวาระแห่งชาติ โดยเน้นพื้นที่เพื่อพัฒนาปัญญาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง รวมทั้งกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรด้านการเกษตร และแผนพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อผลิตปัจจัย อุปกรณ์และเครื่องจักรกลการเกษตร

(3) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างสังคมและการบริหารการปกครอง ใน 4 เรื่อง เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนี้

(3.1) สร้างความยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระศาสนา สถาบันประชาชน อันได้แก่ ชุมชน และ ครอบครัว ทั้ง 4 มิติมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนของประเทศ

(3.2) พัฒนาระบบการปกครองที่มั่นคงและน่าศรัทธา โดยยึดเป้าหมายและสาระของระบอบประชาธิปไตยเป็นที่ตั้ง ซึ่งเป้าหมายได้แก่ ภารดรภาพ คือความเป็นพี่น้องกัน และสาระที่สำคัญคือ เสรีภาพ หมายถึงการที่คนไทยทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในกรุงเทพหรือต่างจังหวัด มีโอกาสที่จะพัฒนาตัวเองอย่างเต็มที่ รวมทั้งพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยได้รับโอกาสอย่างเสมอภาค ซึ่งสภาวะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันคือ คนไทยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ คนกรุง คนในเขตเทศบาลทั่วไป และคนนอกเขตเทศบาล ซึ่งแต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมชีวิตและคุณภาพชีวิตไม่เหมือนกัน รวมทั้งได้รับโอกาสที่ไม่เท่ากัน

(3.3) สร้างค่านิยมของสังคมที่ยึดมั่นคุณธรรมและเที่ยงธรรม ปรับเปลี่ยนค่านิยมที่ผิด เช่น เปลี่ยนจากการยกย่องคนรวยเป็นยกย่องคนดี จากวัตถุนิยมเป็นธรรมาภิบาลนิยม จากความมีมากมายและเป็นทุกข์เป็นความพอเพียงและเป็นสุข จากอัตตานิยมเป็นสาธารณนิยม จากการทำอะไรเห็นแก่พวกพ้องมาเป็นทำอะไรเห็นแก่ส่วนรวม ซึ่งการปรับเปลี่ยนเหล่านี้ต้องใช้ความพยายามของทุกฝ่ายร่วมกัน รวมทั้งมุ่งเน้นให้เกิดความเที่ยงธรรมขึ้นในทุกแห่งของประเทศ เนื่องจากความเที่ยงธรรมเป็นสิ่งสำคัญ ปัญหาความเหลื่อมล้ำภายใต้กฎหมายหรือภายใต้สังคมและศีลธรรมจะทำให้คนไทยไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มรูปแบบ

(3.4) ปลุกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เยาวชน พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทย อาทิ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม กล้าที่จะปฏิเสธความผิด ความชั่ว ความบาป มีวินัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ขยัน หนักเอาเบาสู้ และมีเมตตาธรรมต่อทุกสิ่ง

ในท้ายที่สุด ผู้อภิปรายได้สรุปว่า โลกกำลังเผชิญวิกฤติค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของโลก ทุกประเทศต้องให้ความสำคัญ ศึกษาให้เกิดความรู้ ประเทศไทยจะมีโอกาสที่ดี ถ้ามีการศึกษาวิจัยหาความรู้ และมีการจัดการที่ดี มีการพัฒนาเกษตรกรรมให้เป็นต้นธารหลักของระบบเศรษฐกิจของไทย ซึ่งทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยยึดการเกษตรเป็นฐาน และต่อยอดไปถึงด้านอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมาสังคมไทยยังต้องพิจารณาและช่วยกันปรับแก้อีกหลายจุด เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะรองรับการพัฒนาประเทศต่อไป

นพ. สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

นำเสนอเรื่องกระแสการเปลี่ยนแปลง 20 ปีข้างหน้า และการเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมทั้งประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในอนาคต โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงในอีก 20 ปีข้างหน้าเป็นเรื่องยากต่อการคาดการณ์ จะมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากกว่า 20 ปี ที่ผ่านมา เนื่องจากมีการทบต้นและมีการเติบโตแบบที่ภาษาคณิตศาสตร์เรียกว่า แบบเอ็กซ์โปเนนเชียล (Exponential) หลายสิ่งหลายอย่างจะทำให้ในอนาคตเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง ตัวอย่างเช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติมีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยที่สุดในยุค 30 ปีที่แล้ว คือเครื่องคอมพิวเตอร์ความจุ 8K และมีขนาดใหญ่เท่าห้อง ในขณะที่ปัจจุบัน คอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กลงเท่าโทรศัพท์มือถือ หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง บิลล์ เกตต์ เคยกล่าวไว้เมื่อ 20 ปีก่อนว่า ความจุของหน่วยความจำที่คนเราต้องการใช้ เพียง 256K ก็เพียงพอแล้ว ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นว่า ผิดโดยสิ้นเชิง จากตัวอย่างเหล่านี้ จะเห็นว่า เป็นการยากมากที่จะคาดการณ์ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต ในขณะที่วิวัฒนาการของโลก วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และพลังงาน เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก

(2) แนวทางในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ **1) การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน** จำเป็นต้องกำหนดภาพในอีก 20 ปีข้างหน้าให้ชัดเจน ซึ่งแม้ทำได้ลำบาก แต่เป็นสิ่งสำคัญ โดยจะต้องมีการหารือกับทุกภาคส่วน ทั้งภาคเกษตร เอกชน เยาวชน ภาครัฐ อุตสาหกรรมต่างๆ และนักวิจัย เป็นต้น **2) การวางยุทธศาสตร์** เพื่อจะรองรับภาพดังกล่าว **3) การกำหนดเครื่องมือในการรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต** และ **4) ลงมือทำอย่างมีประสิทธิภาพ** ไม่สามารถรอได้อีกแล้ว

(3) ประเด็นการพัฒนาที่จะต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

(3.1) **พัฒนาพลังงานทดแทนในกลุ่มไฮโดรเจนและนาโนเทคโนโลยี** พวกเราต้องตระหนักว่า ยุคน้ำมันราคาถูกได้หมดไปแล้ว และพลังงานทดแทนยังอยู่ในสถานะที่ไม่พร้อมหรือยังไม่มีอุปทานที่เพียงพอ ในขณะที่การคาดการณ์การใช้พลังงานในอนาคตของโลกจะสูงขึ้นจากปัจจุบันถึงร้อยละ 50 ดังนั้น จึงต้องเรียนรู้ที่จะประหยัดพลังงาน รวมทั้งให้ความสนใจจริงจังต่อการค้นคว้าพลังงานทดแทน โดยเฉพาะพลังงานไฮโดรเจนและนาโนเทคโนโลยี

1) **พลังงานไฮโดรเจน** ไฮโดรเจนเป็นก๊าซที่มีมากที่สุด และเป็นพลังงานสะอาด แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถหาซื้อได้ในราคาถูก ไม่สามารถหาได้จากธรรมชาติ และไฮโดรเจนจะต้องประกอบกับธาตุอื่น เช่น คาร์บอนหรือออกซิเจน มีการคาดการณ์ว่า ในอีก 35 ปีข้างหน้า เศรษฐกิจไฮโดรเจนจะเติบโตเหมือนธุรกิจน้ำมัน ถึงแม้ว่าในปี 2004 ได้มีรถยนต์ไฮโดรเจนเกิดขึ้นแล้ว และมีการซื้อขายกันแล้วในบางประเทศ เช่น รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา แต่ยังคงมีราคาสูง ปัจจุบันการวิจัยเรื่องไฮโดรเจนเกิดขึ้นมากมายในบริษัทต่างๆ เช่น เชลล์ เอกซอน ฮอนด้า หรือ โตโยต้า และอีกมากกว่า 20 ประเทศกำลังลงทุนในการวิจัย เรื่องนี้จึงเป็นอีกสิ่งที่จะต้องติดตามต่อไปว่า ไฮโดรเจนจะเหมือนที่วิจัยพลาสมา หรือแอลซีดี ที่มีราคาลดลงมากในปัจจุบันหรือไม่ และหากพลังงานไฮโดรเจนมีราคาถูกลง การพึ่งพา พลังงานจากน้ำมันที่มาจากฟอสซิลก็จะลดลง และไฮโดรเจนจะกลายเป็นแหล่งพลังงานที่มีความมั่นคงต่อไปในอนาคต

2) **นาโนเทคโนโลยี** เป็นการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้กับพลังงาน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับอะตอม โดยขณะนี้มีความพยายามที่จะนำเอาเทคโนโลยีมาใช้กับเอทานอล ซึ่งอาจทำให้สามารถนำมาใช้กับรถในปัจจุบันได้ อีกตัวอย่างหนึ่งคือ โรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ในรูปแบบใหม่ที่เรียกว่านิวเคลียร์ฟิวชั่น ซึ่งจะทำได้โรงงานที่ปลอดภัยกว่า สะอาดกว่า และได้พลังงานมากกว่า โดยคาดว่าจะดำเนินการได้ในปี 2015

(3.2) **พัฒนาเศรษฐกิจพื้นฐานของการพัฒนานวัตกรรม โดยการลงทุนด้านการวิจัยครั้งใหญ่** ในอดีตเชื่อกันว่า เศรษฐกิจเป็นเรื่องของการค้า การจำหน่าย การเคลื่อนย้ายเงินทุน และผลผลิตของคนและองค์กร แต่เศรษฐกิจในอนาคต อีก 20 ปีข้างหน้าจะเป็นเรื่องของนวัตกรรมหรือที่เรียกว่า Innovation Technology ดังนั้น การพึ่งพาทุนและทรัพยากรธรรมชาติจะมีความสำคัญลดลง โดยการเกษตรและอาหารซึ่งเป็นภาคการผลิตสำคัญของไทย ต้องมีการวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับนวัตกรรมทางด้านเกษตรกรรม เช่น สร้างนวัตกรรมทางการเพาะปลูก เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องมีโดยมีการลงทุนด้านวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีครั้งใหญ่ เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแหล่งอาหารสำคัญของโลก และรองรับการผลิตได้อย่างยั่งยืน สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ทั้งนี้ เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมจะต้องพึ่งพาปัจจัยที่สำคัญ 4 ด้าน คือ (1) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) โดยเน้นเรื่อง Bits (2) นาโนเทคโนโลยี (Nano Technology) โดยเน้นเรื่อง Atoms (3) ไบโอเทคโนโลยี (Bio Technology) โดยเน้นเรื่องว่า Genes จะต้องมีการทำแผนที่ยีนของมนุษย์ การวิเคราะห์และการรักษาโรคของพันธุกรรม ตลอดจนการรักษาโรคทางการต้านมะเร็ง หรือโรคทางพันธุกรรม และ (4) นิวโรเทคโนโลยี (Neuro Technology) คำว่า Neurons ที่เกี่ยวกับเซลล์ประสาท และสมอง โดยเฉพาะเมื่อโลกจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จะทำให้บทบาทของนิวโรเทคโนโลยีมีความสำคัญมาก ในการทำให้คนมีความทรงจำดีขึ้น การรักษาโรคทางตาหรือการฟิการทางตาได้ดีขึ้นและมีราคาลดลง

(3.3) จัดทำระบบบริหารจัดการน้ำ ที่จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด จากพระบรมราชเสาวณีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2551 ที่ทรงให้เห็นความสำคัญของน้ำ โดยควรมีการวางแผนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการใช้น้ำ และป้องกันการแย่งชิงน้ำ การป้องกันการทับถมที่เกิดภาวะโลกร้อนมากขึ้น และจะต้องมีระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อให้เป็นความมั่นคงของทรัพยากรในอนาคตต่อไป

อย่างไรก็ตาม ความเห็นที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ อาจเกิดขึ้นจริงหรือไม่ก็ได้ เราต้องสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดเพียงประการเดียวคือ การสร้างความรู้ และการลงทุนที่สำคัญที่สุด คือ การลงทุนด้านการศึกษา เพื่อให้คนมีความรู้ มีคุณธรรม มีความซื่อตรงและมีความรักในชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่อไป

นายโสมสิทธิ์ ปันเปี่ยมราษฎร์

ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

นำเสนอวิสัยทัศน์ด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยพิจารณาจากการขับเคลื่อนในอดีต มาจนถึงปัจจุบัน และในระยะต่อไป ที่ต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(1) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ที่ผ่านมา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

(1.1) ก่อนปี พ.ศ 2530 อาศัยทรัพยากรของประเทศเป็นแรงผลักดัน เป็นระยะที่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอาศัยทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ของประเทศเป็นแรงผลักดันสำคัญ เป็นการพัฒนาโดยอาศัย “ปัจจัยภายใน” ที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพ อาทิ ใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตรเพิ่มปริมาณและเวลาในการทำงานของคนไทย ซึ่งนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในระดับที่ดีพอสมควร

(1.2) ระหว่างปี พ.ศ 2530 – ปัจจุบัน พัฒนาท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ประเทศไทยก้าวสู่กระแสของโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลต่อประเทศทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยผลในด้านบวก อาทิ ช่วยสร้างให้เศรษฐกิจเติบโต ราคาพืชผลต่างๆ ดีขึ้น ขณะที่ในด้านลบ ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 รวมไปถึงปัญหาที่ประเทศเผชิญอยู่ในปัจจุบัน เช่น ราคาน้ำมันแพง การลงทุนและการเคลื่อนย้ายเงินทุนข้ามชาติ ซึ่งทั้งหมดสะท้อนว่ากระแสโลกาภิวัตน์ไม่ใช่คำตอบของการพัฒนาในทุกเรื่อง

(1.3) ตั้งแต่ปัจจุบัน – อนาคต การพัฒนาอยู่ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรและความผันผวนของกระแสโลกาภิวัตน์ สิ่งที่ประเทศไทยต้องเผชิญต่อไปนับจากนี้ คือการลดลงของทรัพยากรต่างๆ ที่จะนำมาใช้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และความผันผวนอย่างรุนแรงจากกระแสของโลกาภิวัตน์ ดังนั้น การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในระยะต่อไปต้องมองไปข้างหน้า และจะต้องเน้นไปที่ **การตอบโจทย์ของการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม**

(2) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในระยะต่อไป ต้องหันมามุ่งเน้นในเรื่องของ “กระบวนการเรียนรู้” โดยเริ่มต้นจากหัวใจสำคัญ คือ

(2.1) มีกระบวนการที่ดีในการตั้งโจทย์ เพราะโจทย์ของการพัฒนาไม่เคยอยู่นิ่ง และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

(2.2) มีการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยต้องสามารถเชื่อมโยง การศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรม การวิจัยและพัฒนา รวมไปถึงการสร้างสรรคเชิงพาณิชย์ต่างๆ เข้าด้วยกัน และนำไปสู่ทิศทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจว่าจะต้องทำอะไรเพื่อตอบโจทย์ที่วางไว้อย่างเหมาะสมและครบถ้วน

(2.3) มีการขยายผลของกระบวนการเรียนรู้ โดยทุกฝ่ายต้องทำงานร่วมกันมากขึ้น ไม่ปล่อยให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นของคนกลุ่มเดียว ดังเช่นในอดีตที่ปล่อยให้รัฐบาลมีบทบาทสำคัญเพียงฝ่ายเดียว หรือเป็นเรื่องระหว่างรัฐบาลประเทศหนึ่งกับอีกประเทศหนึ่ง แต่ต้องให้เกิดการ “**ผนึกกำลังของภาคส่วนต่าง ๆ**” ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ เป็นต้น

(3) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศยังจำเป็นต้องห้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์จะยังจะมีอิทธิพลต่อโลกต่อไปอีกนาน หลายประเทศเริ่มหันกลับมาเห็นด้วยกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า จะช่วยรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ประเทศไทยมีภารกิจสำคัญคือ จะต้องผลักดันและเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แพร่หลาย ไม่ให้ประเทศต้องประสบกับภาวะวิกฤตเหมือนในปี 2540 ซึ่งประเทศในขณะนั้นขาดความพอดีและขาดภูมิคุ้มกัน

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังต้องขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยคำนึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีทุนนิยมกับการกำกับดูแลความเป็นอยู่ของคนในประเทศ ดังเช่นที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในขณะนี้ ได้หันมาให้ความสำคัญในการกำกับดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ที่มีความสามารถน้อยและเป็นภาระของรัฐบาลอย่างจริงจัง อาทิ เช่นเรื่องการกำกับดูแลด้านสุขภาพ

(4) ประเทศไทยยังต้องให้ความสำคัญต่อการเตรียมรับมือกับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จากที่มีการประมาณว่า ในปี 2570 การดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ต้องอาศัยคนวัยทำงาน 3 คน ซึ่งถือว่าเป็นภาระที่เพิ่มพูน และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของคนในวัยแรงงาน ดังนั้นจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีในเรื่องสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจและสังคมของไทย เพื่อช่วยลดภาระที่จะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม สวัสดิการที่จัดขึ้น ต้องยึดหลัก **“ความเป็นธรรม”** ควบคู่ไปด้วย เพราะหากเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น จะเป็นการทำลายขวัญและกำลังใจของประชาชน

นายประมนต์ สุธีวงศ์

ประธานกรรมการสภาพัฒนาการค้าแห่งประเทศไทย

นำเสนอวิสัยทัศน์ในมุมมองของภาคเอกชน โดยกล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจในอดีต สถานการณ์ด้านความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบัน วิสัยทัศน์ของประเทศไทยในเวทีโลก วิสัยทัศน์กลุ่มธุรกิจประเทศไทย และยุทธศาสตร์ในการนำไปสู่ความสำเร็จ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(1) อดีตสู่อนาคต ในยุคแรก คือยุคที่เรียกว่า สิ้นค้าเกษตร ประเทศไทยได้ใช้ความได้เปรียบของประเทศ เช่น ที่ดิน แรงงาน และทรัพยากรธรรมชาติ ไปในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในยุคที่สอง ช่วงหลังจากปี 2500 เป็นต้นมา ได้เริ่มมีการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า และหลังจากทดแทนจนพอเพียงแล้ว จึงเริ่มมีการผลิตเพื่อส่งเสริมการส่งออก สำหรับในยุคปัจจุบัน ถือว่าเป็นช่วงที่อยู่ในระหว่างการระดมทุนเพื่อส่งเสริมภาคเศรษฐกิจที่มีทั้งการค้าระหว่างประเทศและการค้าในประเทศ

(2) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยอยู่ในอันดับเกือบ 30 และปีที่ผ่านมา (ปี 2550) ตกลงไปเล็กน้อย โดยอยู่ในอันดับที่ 33 จากทั้งหมด 55 อันดับ และเมื่อพิจารณาโดยใช้ KAM Spidergram เปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น เกาหลี และจีน จะเห็นว่า ประเทศไทยด้อยกว่าในหลายด้าน โดยคุณภาพการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ยังมีความสามารถในการแข่งขันต่ำมาก จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรต่ำกว่าประเทศอื่นๆ จำนวนนักวิจัยและพัฒนาต่อประชากร 1 ล้านคนต่ำมากเนื่องจากการวิจัยและพัฒนาของไทยไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร และประสิทธิภาพการบริหารของรัฐบาลยังอยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน

(3) ทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตต้องอยู่บนภูมิปัญญาและนวัตกรรม โดยความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ยุคที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน เป็นยุคของการตอบสนองความต้องการในการผลักดันด้านการลงทุน โดยมี 2 ประเด็นที่ควรพิจารณา (1) เศรษฐกิจบนภูมิปัญญาและนวัตกรรม เนื่องจากในอนาคต เศรษฐกิจจะเป็นเรื่องของความรู้และการแข่งขัน กล่าวคือ ความสามารถในการคิดเรื่องต่างๆ ได้ดีกว่าผู้อื่น พร้อมทั้งมีนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อจะช่วยให้การพัฒนาไปสู่การแข่งขันนั้นๆ (2) การแข่งขันบนความร่วมมือกัน โดยในปัจจุบัน ประเด็นสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ทางเศรษฐกิจของไทยในอีก 20 ปีข้างหน้า ได้แก่ การรวมตัวกันในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) สหภาพยุโรป (EU) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งในปี 2012 จะเป็นเขตเศรษฐกิจเสรี อัตราภาษีจะถูกลดเป็นศูนย์ทั้งหมด การลงทุนร่วมกันภายในกลุ่มประเทศอาเซียนจะมีความสะดวกสบายมากขึ้น ในขณะที่การแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้านก็จะสูงขึ้น เช่นเดียวกัน ซึ่งประเทศไทยจะต้องถามตัวเองก่อนว่า เราอยู่ที่ใด ความร่วมมือของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจะเป็นอย่างไร

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเรื่องอิทธิพลจากประเทศมหาอำนาจ 3 ประเทศ ที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกับประเทศไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน อินเดีย โดยภายใน 20 ปีข้างหน้า เศรษฐกิจของจีนอาจเติบโตขึ้นจนล้ำหน้าสหรัฐอเมริกา จีนจึงไม่เพียงแต่จะเป็นมหาอำนาจทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่อาจจะเป็นมหาอำนาจในด้านการเมืองด้วย ในขณะที่อินเดียจะเป็นประเทศที่คอยถ่วงน้ำหนักสำหรับภูมิภาคนี้ และญี่ปุ่นยังเป็นประเทศที่ต้องให้ความสนใจอย่างสูง การวางตำแหน่งและทิศทางของประเทศไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง จึงต้องนำปัจจัยเหล่านี้มาพิจารณาประกอบ ซึ่งการสามารถทำงานร่วมกับประเทศใหญ่ๆ เหล่านี้ จะเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการกำหนดว่า อีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะเป็นอย่างไร

(4) วิสัยทัศน์ของประเทศไทยในเวทีโลก คือการเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำที่สำคัญในภูมิภาคนี้ และมีบทบาทสำคัญบนเวทีการค้าโลก โดยมีเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว ได้แก่

(4.1) การสร้างนวัตกรรมในการผลิตและบริการ ซึ่งทำนองนายกรัฐมนตรี (นพ.สุรพงษ์ฯ) ได้กล่าวถึงแล้ว

(4.2) การสร้างความสมดุลในโครงสร้างเศรษฐกิจ ได้แก่ การบริโภคภายในและการส่งออก ปัจจุบันประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างมากในด้านการส่งออก ทำให้สัดส่วนของ GDP ในปัจจุบัน เอนเอียงไปในเรื่องการค้าระหว่างประเทศค่อนข้างมาก โดยร้อยละ 60 ของ GDP ในปัจจุบัน มาจากภาคการค้าระหว่างประเทศ และอีกร้อยละ 40 มาจากการค้าในประเทศ การที่สัดส่วนทั้งสองไม่มีความสมดุลนี้ เปรียบเสมือนขา 2 ข้างที่มีขนาดไม่เท่ากัน ทำให้ไม่สามารถเดินไปข้างหน้าได้อย่างคล่องแคล่ว ในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า จึงต้องปรับให้มีความสมดุล โดยการสร้างรายได้ให้กับบุคลากรภายในประเทศ

(4.3) ประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน ขณะนี้ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศไทยยังไม่ดีนัก การประหยัดพลังงานยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ระบบการขนส่งพลังงานยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นการขนส่งทางถนนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบการใช้พลังงานของประเทศพัฒนาแล้ว 2 ประเทศคือ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีรายได้ประชาชาติต่อหัวใกล้เคียงกันมาก (ประมาณ 40,000 เหรียญสหรัฐต่อคน) พบว่า สหรัฐอเมริกาใช้พลังงานเป็น 2 เท่าของญี่ปุ่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บางประเทศสามารถบริหารจัดการการใช้พลังงานให้มีประสิทธิภาพสูงได้ ตัวอย่างเช่น ในประเทศญี่ปุ่น ประชาชนจะใช้ระบบขนส่งมวลชนมาก ในขณะที่สหรัฐอเมริกาใช้รถยนต์ 1 คนต่อ 1 คัน เป็นต้น ดังนั้น เรื่องประสิทธิภาพการใช้พลังงาน จึงยังมีโอกาสที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อีกมาก โดยสิ่งที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้กล่าวในปาฐกถาพิเศษ ในเรื่องการปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่งนั้น เป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากหากมีการขนย้ายสินค้าผ่านระบบรางมากขึ้น จะทำให้ต้นทุนการขนส่งลดลง ซึ่งการขนส่งด้วยระบบรางนี้ เป็นเรื่องที่ถูกกล่าวถึงกันมานานแล้ว และหวังว่าจะประสบความสำเร็จภายในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยมีระบบรางที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งระบบรางเดี่ยวและรางคู่

การพัฒนาการใช้พลังงาน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ต้นทุนทางด้านพลังงาน น่าจะไม่ลดลงไปอีกแล้วนั้น เป็นประเด็นที่สำคัญมาก และแม้จะมีการหันไปใช้พลังงานทดแทน แต่พลังงานทดแทนก็มีต้นทุนเช่นกัน ดังนั้น วิธีที่จะทำให้ต้นทุนพลังงานต่ำที่สุดคือ การประหยัดพลังงาน การผลิตที่สามารถลดต้นทุนการใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการขนย้ายสินค้าและคนอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้พลังงานให้น้อยที่สุด

(4.4) ส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐและเอกชน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากหากภาครัฐและภาคเอกชนไม่สามารถกำจัดการคอร์รัปชันออกไปได้ การดำเนินการเรื่องต่างๆ จะประสบความสำเร็จได้น้อยมาก เนื่องจากต้นทุนต่างๆ จะถูกบิดเบือนให้สูงขึ้น

(4.5) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกภาคส่วน เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดวิสัยทัศน์ 20 ปีข้างหน้า

(4.6) วิสัยทัศน์กลุ่มธุรกิจประเทศไทย การกำหนดวิสัยทัศน์ให้เศรษฐกิจมีความพอเพียง สมดุล และมีการใช้พลังงานที่เหมาะสม ใช้หลักในการกำหนดคือ (1) ความได้เปรียบในด้านภูมิศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ (2) ความสมดุลของธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ (3) การส่งเสริมธุรกิจที่ใช้พลังงานน้อย และไม่สร้างมลภาวะ (4) ส่งเสริมธุรกิจที่เน้นเอกลักษณ์สำคัญประจำชาติ เช่น ความสามารถในการให้บริการ ความเป็นมิตร สังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน โดยแบ่งธุรกิจออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) เกษตรอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นภาคธุรกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย ทั้งยังมีความได้เปรียบในด้านภูมิศาสตร์ ดังนั้น การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกจึงมีความเป็นไปได้สูง สำหรับการใช้พลังงานทดแทนจากพืชเกษตร นับเป็นทางเลือกทางหนึ่ง แต่จะต้องนำมาเปรียบเทียบกับความคุ้มค่าในการใช้พื้นที่ด้วย

2) การค้าและบริการ เน้นเรื่องการเป็นศูนย์กลางดูแลสุขภาพ (Health Hub) ซึ่งท่านรองนายกรัฐมนตรี (นพ.สุรพงษ์) ได้กล่าวแล้วว่า ไทยมีประสิทธิภาพในด้านนี้ โดยควรส่งเสริมทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือก เช่น สมุนไพร เป็นต้น ในด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยมีศักยภาพสูงไม่แพ้ประเทศอื่นในภูมิภาคนี้ แต่จะต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นธรรมต่อธรรมชาติและคนในท้องถิ่น

3) อุตสาหกรรมการผลิต เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถละเลยได้ เนื่องจากประเทศยังต้องมีแหล่งจ้างงาน ซึ่งภาคอุตสาหกรรมเป็นแหล่งจ้างงานที่ก่อให้เกิดรายได้สูงพอสมควร เมื่อเทียบกับภาคเกษตร ทั้งนี้ อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนเป็นอุตสาหกรรมเด่นของไทยในปัจจุบัน โดยประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการผลิตรถยนต์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรของประเทศที่มาจากอ่าวไทยในการสร้างมูลค่าเพิ่ม อาทิ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ยังเป็นสิ่งที่ต้องให้การสนับสนุนเช่นกัน

การผลักดันอุตสาหกรรมบางประเภทยังเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เช่น อุตสาหกรรมเหล็กต้นน้ำ ซึ่งมีการใช้พลังงานสูง และสร้างมลภาวะ จึงจำเป็นต้องทบทวนความเหมาะสมว่า ประเทศไทยควรส่งเสริมอุตสาหกรรมหนักเช่นนี้หรือไม่

4) ภูมิปัญญาและนวัตกรรม อนาคตของการแข่งขันจะเน้นในเรื่องการใช้ความรู้ ความสามารถในการทำของแปลกใหม่ ซึ่งคนไทยมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้ (1) สถาปัตยกรรมและมัณฑนาศิลป์ ซึ่งเหมาะกับนิสัยคนไทย โดยในปัจจุบัน มีนักธุรกิจไทยไปทำธุรกิจด้านการออกแบบ ก่อสร้าง และตกแต่งภายใน ในประเทศแถบตะวันออกกลางเป็นจำนวนมาก (2) ซอฟต์แวร์ เกมส์ และอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในภาพรวม ไทยอาจยังแข่งขันกับอินเดียไม่ได้ แต่มีบางจุดที่ไทยสามารถเจาะเข้าไปได้ เช่น เรื่อง Animation

(5) ยุทธศาสตร์ในการนำไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ ต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

(5.1) การศึกษา เร่งรัดพัฒนาคุณภาพบุคลากรในทุกกระดับ โดยขอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยกันผลักดัน

(5.2) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เปลี่ยนจากการทำตามผู้อื่นเป็นการสร้างสินค้าของตนเอง พัฒนาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างนวัตกรรม

(5.3) Logistic เน้นในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยสาธารณูปการควรเน้นเรื่องทีนอกเหนือจากการสร้างถนน เนื่องจากถนนในประเทศไทยอยู่ในระดับดีแล้ว แต่ยังขาดการลงทุนด้านสาธารณูปการอื่นๆ รวมทั้งการยกระดับการให้บริการด้านสาธารณูปโภค เช่น น้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร เป็นต้น

(5.4) การบริหาร ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสังคม ให้เข้มแข็ง โดยการชี้นำการพัฒนาไม่ควรมาจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว แต่ควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เนื่องจากภาคเอกชนมีศักยภาพสูงในการนำเสนอ และต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

(5.5) เศรษฐกิจพอเพียง ปรับใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสังคม

ถึงแม้เศรษฐกิจของไทยและของโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่เราสามารถคาดการณ์ได้บางส่วนเท่านั้น ดังนั้น ความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกัน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ความสามัคคี ความสมานฉันท์ของคนในชาติ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

สรุปผล

ความคิดเห็นผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี 2551 ของ สศช.

ผลการสำรวจความคิดเห็นผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี 2551 ของ สศช. เรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” เกี่ยวกับการได้รับประโยชน์และความคุ้มค่า ความเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย การพัฒนาหรือการกำหนดตำแหน่งประเทศในปี 2570 ความพึงพอใจต่อการนำเสนอและอภิปรายในภาคเช้า และการจัดประชุมประจำปี 2551 ของ สศช. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1

ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมได้ตอบแบบสอบถาม รวม 452 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.13 ของผู้เข้าร่วมประชุมที่นั่งในห้องประชุมใหญ่ทั้งหมด (1,452 คน) โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.86 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ รองลงมา ร้อยละ 13.27 เป็นนักวิชาการในสถาบันการศึกษา / วิจัย ร้อยละ 11.28 เป็นวุฒิสภา ข้าราชการบำนาญ นิสิตนักศึกษา ประชาชน ร้อยละ 9.29 เป็นนักธุรกิจ / พนักงานภาคเอกชน ส่วนที่เหลือได้แก่นักพัฒนา / เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน เกษตรกร / ผู้นำเกษตรกร และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.76 เป็นเพศชาย และ ร้อยละ 34.22 มีอายุในช่วง 50 – 59 ปี ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ร้อยละ 39.42 มาร่วมประชุมประจำปีของ สศช. เป็นครั้งแรก รองลงมาเป็นผู้ที่เคยร่วมประชุมฯ มากกว่า 3 ครั้ง ร้อยละ 24.72

2

ความเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และเป้าหมาย

2.1 วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 88.70 เห็นด้วยกับข้อเสนอวิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570 ของ สศช. โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นด้วยในสัดส่วนมากที่สุด รองลงคือกลุ่มวุฒิสภา ข้าราชการบำนาญ นิสิตนักศึกษา ประชาชน กลุ่ม นักพัฒนา/เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน และกลุ่มนักวิชาการในสถาบันการศึกษา/ วิจัย ตามลำดับ

2.2 เป้าหมายการพัฒนาประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศหรือการกำหนดตำแหน่งประเทศในปี 2570 ระหว่างร้อยละ 91.01 – 96.00 โดยเห็นด้วยกับเป้าหมายการปรับระบบโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาตัวเองเพิ่มมากขึ้น มีความมั่นคงด้านอาหาร/พลังงาน และเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาคในสัดส่วนมากที่สุด ถึงร้อยละ 96.00

วิสัยทัศน์ / เป้าหมายการพัฒนา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	รวม
ข้อเสนอวิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570	88.70	8.24	3.06	100.00
ระบบโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาตัวเองเพิ่มมากขึ้น มีความมั่นคงด้านอาหาร/พลังงาน และเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค	96.00	2.82	1.18	100.00
ประเทศไทยเชื่อมโยงและเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศเพื่อนบ้านและอนุภูมิภาค	91.62	4.07	4.31	100.00
ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ที่อุดมสมบูรณ์ของภูมิภาคและโลก	93.38	4.26	2.36	100.00
ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น	91.36	4.80	3.84	100.00
สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทร มีความมั่นคงปลอดภัย และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม	91.01	5.44	3.55	100.00

2.3 ข้อเสนอแนะต่อวิสัยทัศน์ และประเด็นการพัฒนา

1) **ข้อเสนอแนะต่อการจัดการจัดทำวิสัยทัศน์** โดยผู้เข้าร่วมประชุมเห็นควรมีการปรับปรุงแก้ไขในบางเรื่องที่สำคัญ คือเรื่อง เป้าหมายของวิสัยทัศน์ยังไม่ชัดเจนมากขึ้น และควรตั้งเป้าหมายการพัฒนาไว้ด้วย นอกจากนี้ ควรมีการทำวิสัยทัศน์เฉพาะเรื่อง และจัดทำแผนที่นำทาง (road map) ให้ชัดเจน

2) **ประเด็นการพัฒนา** ที่ประชุมได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการพัฒนาสอดคล้องกับข้อเสนอของเอกสาร สรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาสังคม / ชุมชน / ท้องถิ่น	
การพัฒนาคน (เน้นสังคมคุณธรรม จริยธรรม สังคมแห่งการเรียนรู้ ฯลฯ)	36.85
การปฏิรูปการศึกษา (ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา ปรับหลักสูตร สร้างโอกาส)	21.05
การพัฒนาศาสนา วัฒนธรรม (เพิ่มบทบาทชุมชน เน้นการปรองดอง ปันพูนวัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ)	15.04
ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	
ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ (เป็นศูนย์กลางคมนาคมแห่งเอเชีย ทันสมัย แข่งขันได้)	35.13
ปรับโครงสร้างการเกษตร (เป็นผู้นำการผลิตข้าว อาหาร และพลังงาน เกษตรยั่งยืน เกษตรอินทรีย์ ฯลฯ)	32.44

ข้อเสนอแนะ	ร้อยละ
- การสร้างรายได้ (เน้นการท่องเที่ยว สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน) ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - การฟื้นฟู อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ปกป้อง คุ่มครอง อนุรักษ์ และเสริมสร้างองค์ความรู้) - การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ (จัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นฯ) ด้านการบริหารจัดการที่ดี - การพัฒนาการเมือง / จริยธรรม คุณธรรมนักการเมือง (พัฒนาระบบ กระบวนการทางการเมืองให้มีเสถียรภาพ สร้างคุณธรรม ธรรมาภิบาล จิตสำนึกสาธารณะของนักการเมืองฯ) - ส่งเสริมชุมชน ท้องถิ่นให้เข้มแข็ง (เน้นการมีส่วนร่วม เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เสริมสร้างธรรมาภิบาลกระจายอำนาจสู่ชุมชน)	27.02 61.90 23.81 50.00 22.22

3 การประเมินความสำเร็จของการจัดประชุมประจำปี

3.1 การจัดประชุมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 70.42 เห็นว่าการเข้าร่วมประชุมประจำปีในครั้งนี้มีความคุ้มค่า โดยร้อยละ 22.87 ให้เหตุผลว่าคุ้มค่าเพราะ**ได้ทราบเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ แนวทางทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่ชัดเจนมากขึ้น** ร้อยละ 18.62 สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาองค์กร ชุมชนในพื้นที่ สังคม การวางแผนของหน่วยงาน ร้อยละ 12.77 ได้รับความรู้เกี่ยวกับปัญหาของประเทศ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย และ ร้อยละ 12.23 ได้รับความรู้เกี่ยวกับปัญหาของประเทศไทย สถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

3.2 การบริหารจัดการ ซึ่งพิจารณาจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดประชุมประจำปีของ สศช. พบว่า

1) ภาพรวมของการจัดประชุมประจำปีของ สศช. ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.59 รองลง พึ่งพอใจระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.21 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2) **การนำเสนอและอภิปรายในภาคเช้า** ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการอภิปราย “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.14 รองลงมาคือ การนำเสนอ “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” และการนำเสนอวิดิทัศน์ “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570” คิดเป็นร้อยละ 56.13 และ 50.57 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ตามลำดับ

3) **การอำนวยความสะดวกผู้เข้าร่วมการประชุม** ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจด้านการลงทะเบียนมีความสะดวก รวดเร็วมากที่สุดถึงร้อยละ 81.76 รองลงมาเป็น การต้อนรับ ร้อยละ 80.1 และด้านสถานที่ที่มีความสะดวก สบาย ร้อยละ 78.7

ที่	เรื่อง	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่พึงพอใจ
1.	ภาพรวมของการจัดประชุมประจำปีของ สศช.	68.59	30.21	0.96	0.24
2.	การนำเสนอและอภิปรายในภาคเช้า				
	• การอภิปรายเรื่อง “วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570 ”	67.14	31.67	1.19	0.00
	• การนำเสนอเรื่อง“วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570”	56.10	40.38	3.52	0.00
	• การนำเสนอวิสัยทัศน์ เรื่อง “ วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570 ”	50.57	45.77	3.43	0.23
	• ปาฐกถาพิเศษของนายกรัฐมนตรีเรื่อง“ วิสัยทัศน์ประเทศไทย ในมุมมองของรัฐบาล ”	29.19	40.50	19.00	11.31
3.	การอำนวยความสะดวก				
	• การลงทะเบียนมีความสะดวก รวดเร็ว	81.76	17.55	0.69	0.00
	• การต้อนรับของเจ้าหน้าที่สร้างความประทับใจกับผู้เข้าร่วมประชุม	80.05	18.33	1.16	0.46
	• สถานที่ประชุมประจำปี 2551 มีความเหมาะสม สะดวกสบาย	78.71	20.37	0.46	0.46
	• ระบบเสียงในห้องประชุมรับฟังได้ชัดเจน	78.32	18.88	1.87	0.83
	• การจัดที่นั่งของผู้เข้าร่วมประชุมมีความเหมาะสม	64.42	31.86	3.21	0.47
	• การให้บริการอาหารแก่ผู้เข้าร่วมประชุมมีเพียงพอ	59.95	36.86	2.40	0.47
	• การได้ทราบข้อมูลชี้แจงระหว่างการประชุมทั้งภายในและภายนอกห้องประชุม	59.90	35.00	4.30	0.72
	• การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ	59.42	39.37	0.48	0.73
	• การดำเนินการด้านพิธีการและขั้นตอนการประชุม	56.74	39.95	2.36	0.95
	• การแสดงนิทรรศการด้านนอกห้องประชุมใหญ่	31.80	55.58	12.30	0.24

3.3 ข้อเสนอแนะต่อการอำนวยความสะดวก ที่สำคัญได้แก่เรื่อง ควรเพิ่มเวลาการประชุม ให้มีการจัดประชุมทุก 3 ปี 5 ปี เพื่อทบทวนวิสัยทัศน์ ควบคุมเวลาการปาฐกถา การนำเสนอให้กระชับมากขึ้น และควร เปิดให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นในภาคเช้าให้มากขึ้น รวมทั้ง ควรนำเสนอเอกสารเนื้อหาทั้งหมดของการประชุม (การนำเสนอภาคเช้า/ภาคบ่าย เอกสารประกอบการประชุม power point ของผู้อภิปรายนำ ตลอดจนการนำเสนอสรุปผลการประชุม ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม) เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ

วิสัยทัศน์ประเทศไทย สู่ปี 2570

**การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**

จุฬามาศ บาระมีชัย

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

15 สิงหาคม 2551

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

ความเป็นมา

กก.สศช. มีมติเมื่อวันที่ 28 เม.ย.51 เห็นชอบให้ สศช. จัดทำแผนพัฒนาประเทศในระยะยาว 20 ปี และเห็นชอบให้ สศช.จัดประชุมประจำปี 2551 เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2570

"วิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570"

กระบวนการระดมความคิด

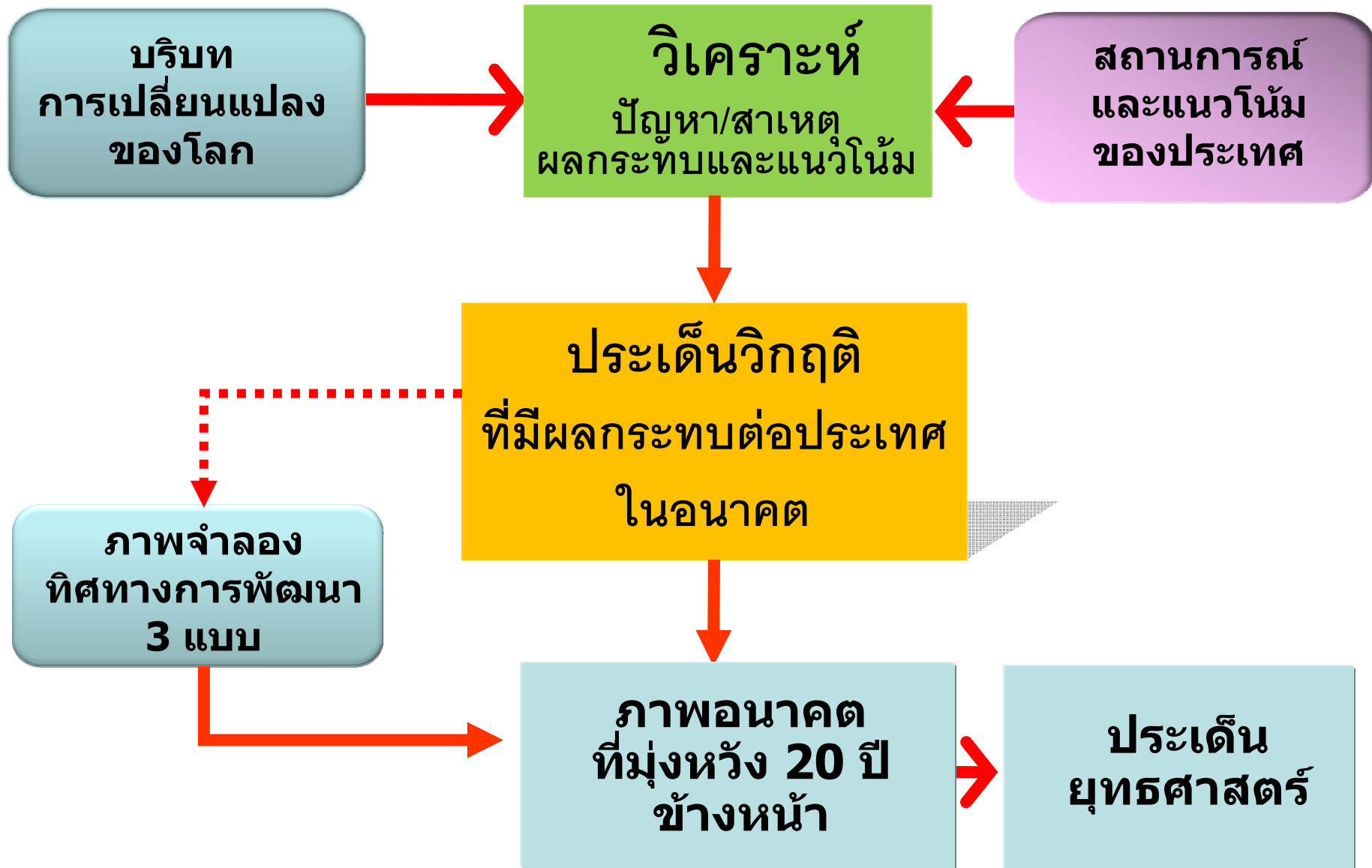
- 1.ประชุมระดมความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ สศช. เมื่อ 23-24 พ.ค.51
- 2.ลงพื้นที่ระดับหมู่บ้าน 4 ภาคเพื่อสำรวจความคิดเห็นประชาชน เมื่อเดือน มิ.ย.51
- 3.จัดประชุมศิษย์เก่า สศช. เมื่อ 4 ก.ค.51
- 4.จัดประชุม กกก. สศช. และรณม.สุรพงษ์ฯ เมื่อ 7 ก.ค.51
- 5.จัดการระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่มทรัพยากร 25 ก.ค.51
- 6.จัดประชุมประจำปี 15 สค.51

ประชุมกลุ่มย่อย

"การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน"

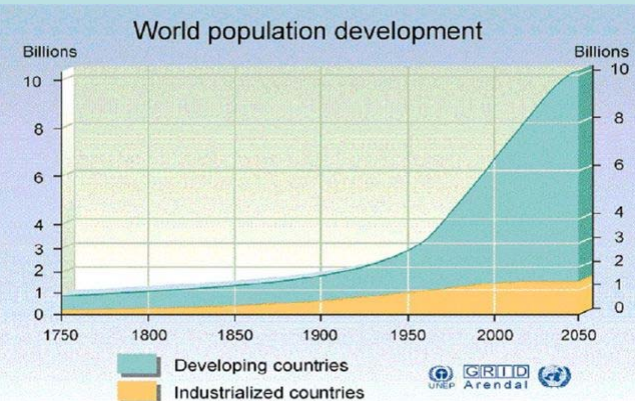
ความจำเป็น	วัตถุประสงค์	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
• การเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกัน ในมิติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่ต้องเผชิญในอนาคต	• รับฟังความคิดเห็น แนวทางการจัดการทรัพยากรฯ และ สวล.สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนจากภาคีการพัฒนาที่สำคัญ • สร้างพลังร่วมที่ผลักดันขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาประเทศระยะยาว ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง	• ทิศทางการจัดการทรัพยากรฯ และ สวล. สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนระยะยาว20 ปี และกรอบแผนชาติฉบับต่อไป • การปรับแผนฯ 10 เพื่อรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและวิกฤติที่ไทยกำลังเผชิญ

กระบวนการจัดทำ

การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก

การเพิ่มขึ้นของประชากรและการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก

เกิดการใช้ทรัพยากรและการบริโภคเพิ่มสูงขึ้น

ผลกระทบ

ทรัพยากรเสื่อมโทรมและสูญเสีย

ประมาณน้ำจืดโลก

เฉลี่ยต่อคนลดลงจาก 17,000 ลบ.ม.

- ปี 1950 เหลือ 6,000 ลบ.ม.
- ปี 2005 ลดลงเหลือ 4,800 ลบ.ม.
- ปี 2525 ความต้องการเพิ่ม 50%

การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้

- ปี 1900 - 2000 พื้นที่ป่าไม้ลดลง 600 ล้านไร่

ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน/การเปลี่ยนแปลงเป็นทะเลทราย

- พื้นที่เสี่ยงต่อการเป็นทะเลทรายคุกคาม 1 ใน 3 ของโลก

แหล่งประมง

1 ใน 4 ของโลกถูกทำลายในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา

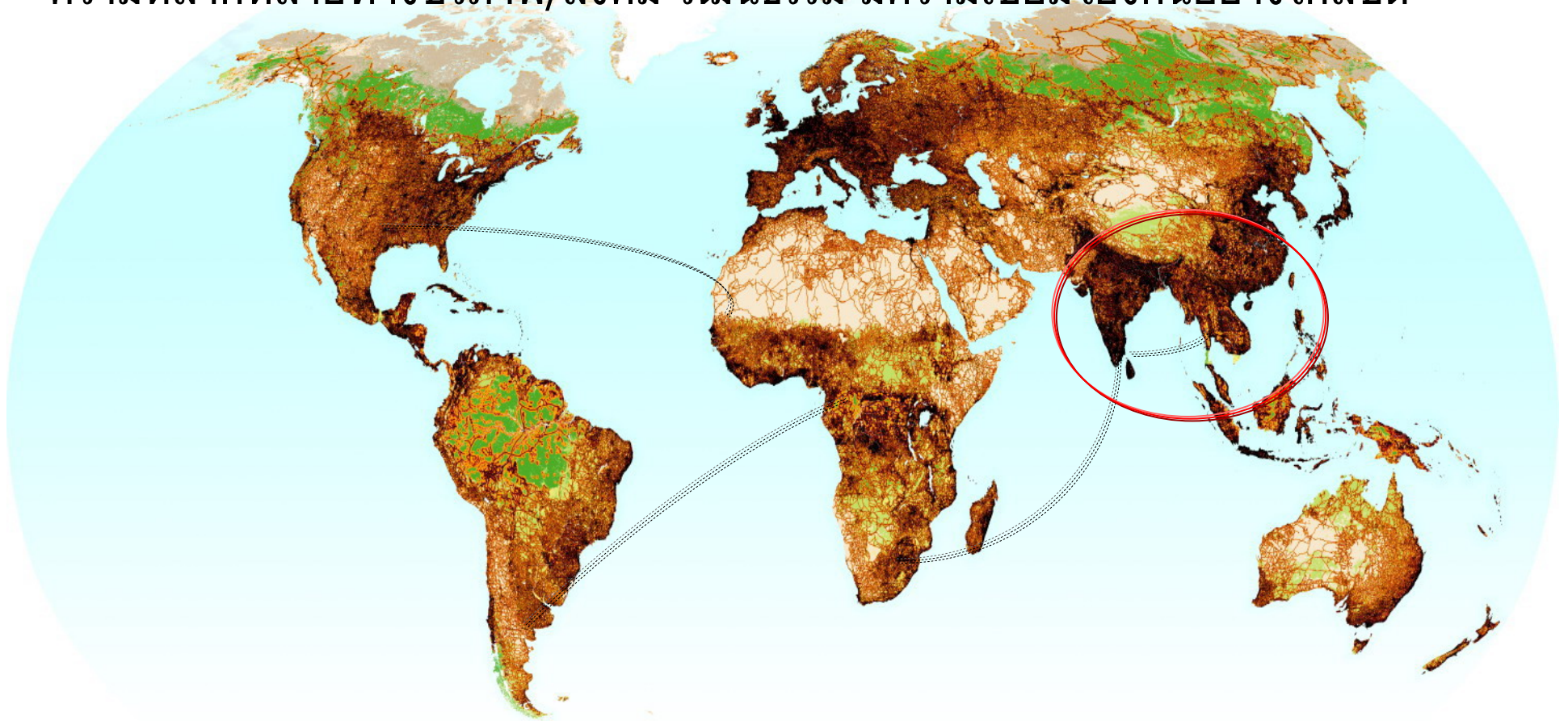
สูญเสียชนิดพันธุ์

1 ชนิด ทุก 20 นาที

การใช้ทรัพยากรที่ไม่ยั่งยืน

การเชื่อมโยงกันทางภูมิศาสตร์และระบบนิเวศน์ในภูมิภาค

ลักษณะทางชีวภูมิศาสตร์ที่ติดต่อกันทำให้ลักษณะพืชพันธุ์ สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ/สังคม วัฒนธรรม มีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด

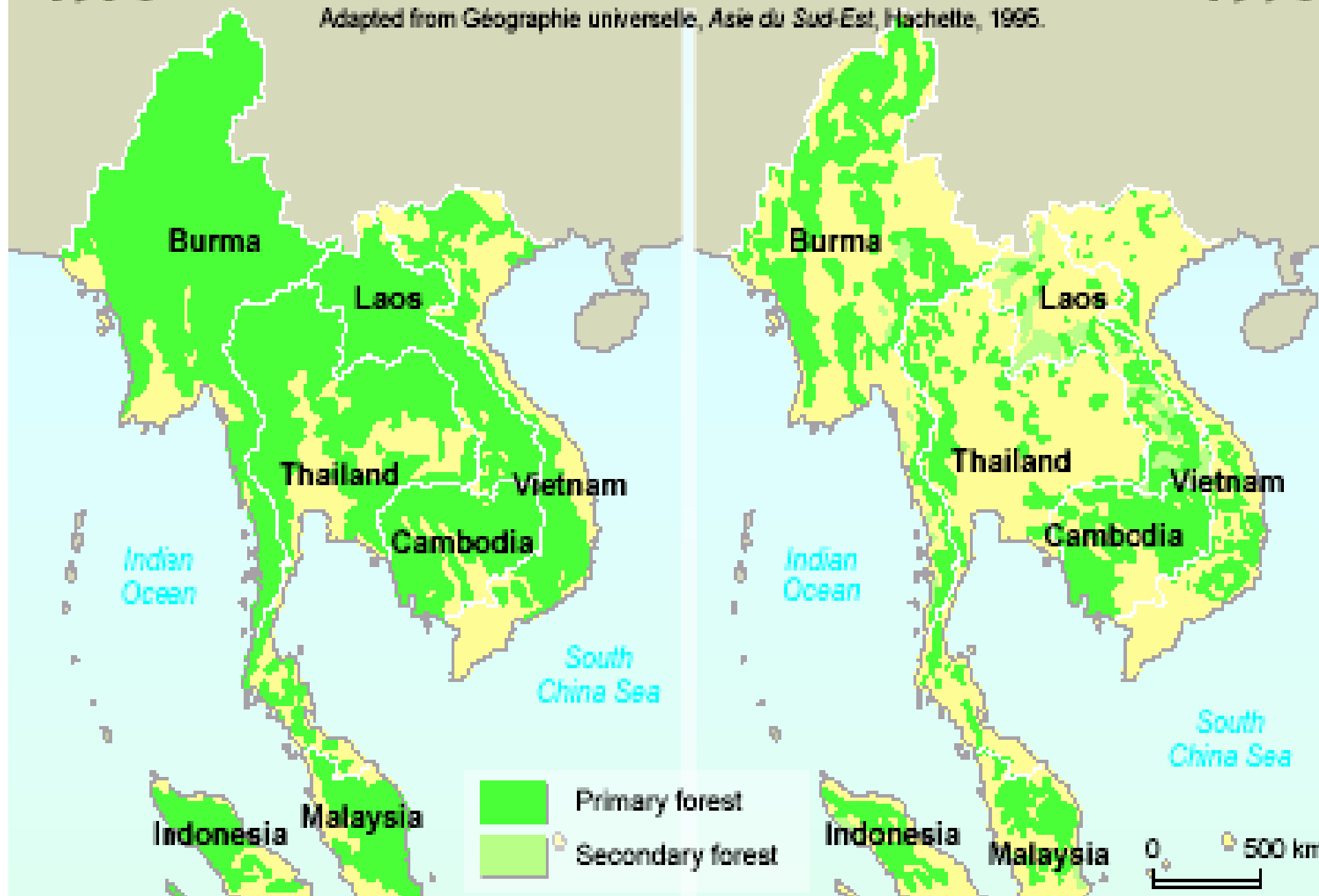
การเชื่อมโยงระดับภูมิภาค : เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่ง
โทรคมนาคม โครงข่ายสายส่งไฟฟ้าและพลังงาน /ความร่วมมือการค้า
การลงทุน การพัฒนาด้านการเกษตร ฯลฯ

1970

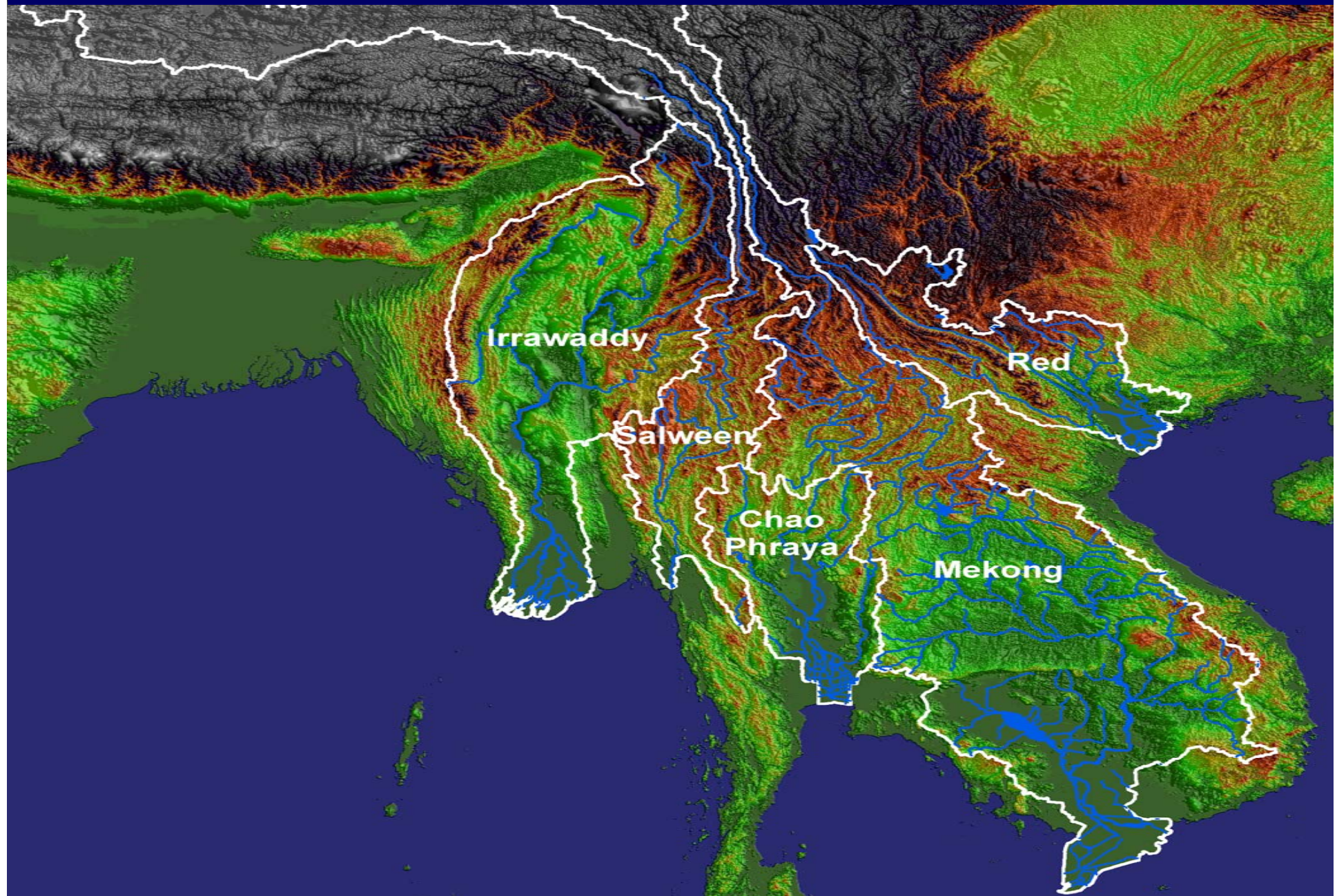
DISAPPEARING FORESTS

1990

Adapted from Géographie universelle, Asie du Sud-Est, Hachette, 1995.

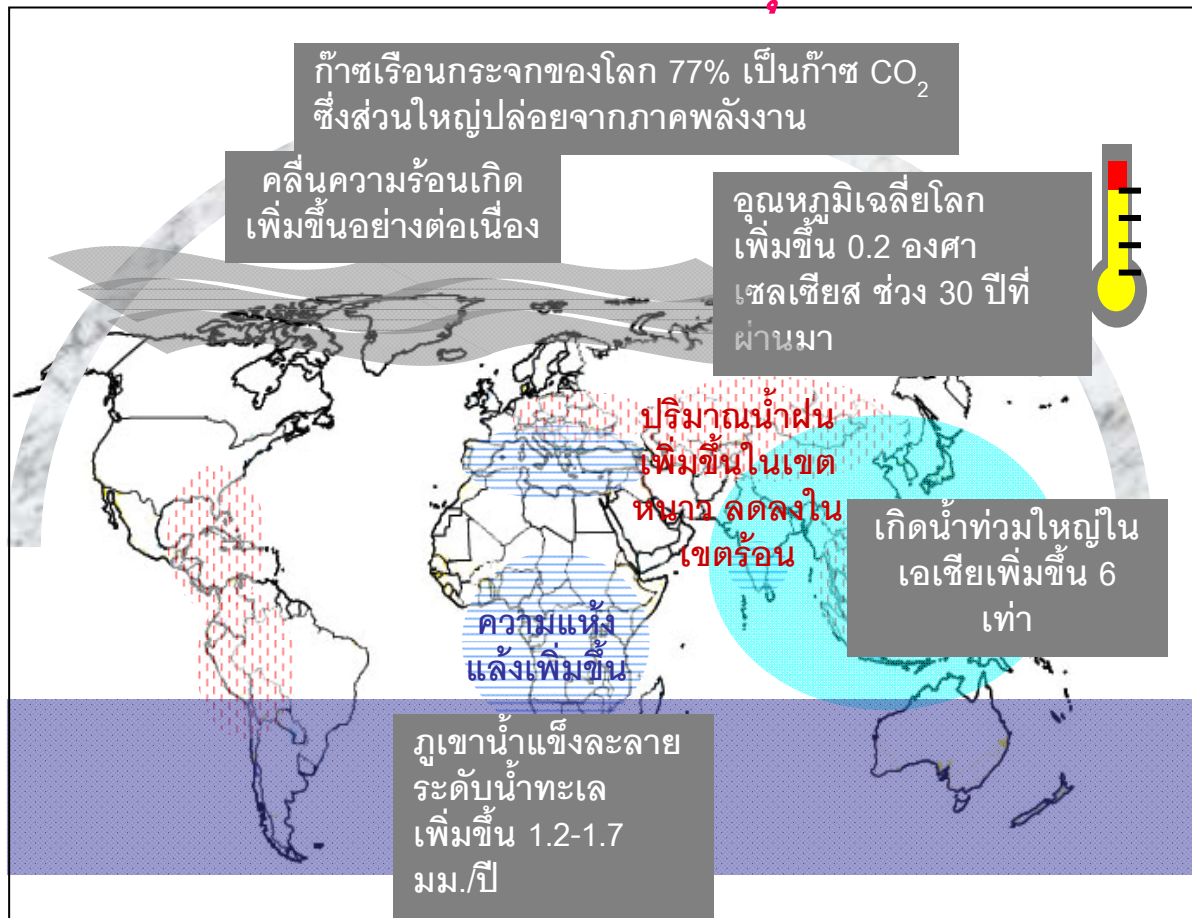

ความขัดแย้งการใช้ทรัพยากรน้ำในภูมิภาค

ภาวะโลกร้อนส่งผลกระทบต่อการใช้เครื่องมือและความสูญเสียทรัพยากรมากขึ้น

สถานการณ์ปัจจุบัน

แนวโน้มสถานการณ์ภาวะโลกร้อนในปี 2100

- อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกจะเพิ่มเป็น 1.5-5.1 องศาเซลเซียส
- น้ำทะเลสูงขึ้น 0.09-0.88 เมตร
- ปริมาณฝนตกหนัก เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
- ความถี่และความรุนแรงของภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้น

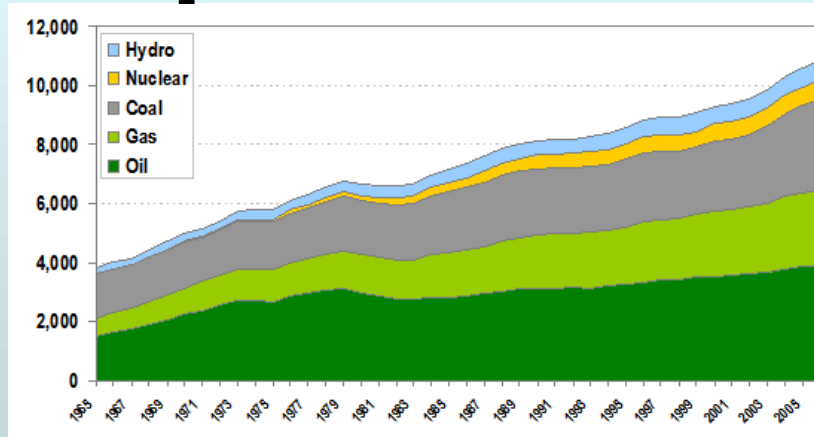
ผลกระทบ

- การขาดแคลนน้ำ ประชากร 1 ใน 6 อาจเผชิญปัญหาขาดแคลนน้ำ
- การสูญพันธุ์พืชและสัตว์ประมาณร้อยละ 20
- การเพิ่มขึ้นของโรคระบาด
- น้ำท่วมบ่อยครั้ง
- การกัดเซาะชายฝั่งสูญเสียพื้นที่เศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยว
- โครงสร้างดินอ่อนตัวลงจากการละลายของชั้นน้ำแข็งใต้ดินทำให้สิ่งก่อสร้างต่างๆ มีราคาแพง
- มหานคร 22 แห่งตั้งอยู่ในเขตเสี่ยงภัยน้ำทะเลท่วมถึง

วิกฤติอาหารและพลังงานโลก

สาเหตุหลัก

- ความต้องการพลังงานของโลกเพิ่มขึ้นสามเท่า ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาและคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 55% หรือ 17 ล้านตันใน 20 ปีข้างหน้า นำไปสู่การปล่อยก๊าซ CO₂

- ความต้องการพลังงานทดแทนจากพืชทำให้ต้องการที่ดินและน้ำเพิ่มขึ้น ปริมาณที่มีอยู่ปัจจุบันสามารถตอบสนองความต้องการพลังงานโลกไม่เกิน 15-20%
- ภาคเกษตรและผลผลิตอาหารของโลกไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น หลายประเทศเผชิญปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง จากภาวะโลกร้อน

วิกฤติอาหารและพลังงานโลกส่งผลต่อ

- ความขัดแย้งการขยายพื้นที่เพาะปลูก
- การเสียความมั่นคงอาหาร
- ค่าอาหารแพงขึ้น
- คนยากจนมีอาหารไม่พอเพียงสำหรับการดำรงชีพ

สถานการณ์ประเทศไทย

สูญเสียพื้นที่ป่าไม้ 67
ล้านไร่ในช่วง 40 ปี

สิ่งมีชีวิตสูญพันธุ์ 15 ชนิด
ใกล้สูญพันธุ์ 684 ชนิด

ดินที่มีปัญหาเพิ่มขึ้น
182 ล้านไร่ ปี 32
192 ล้านไร่ ปี 44

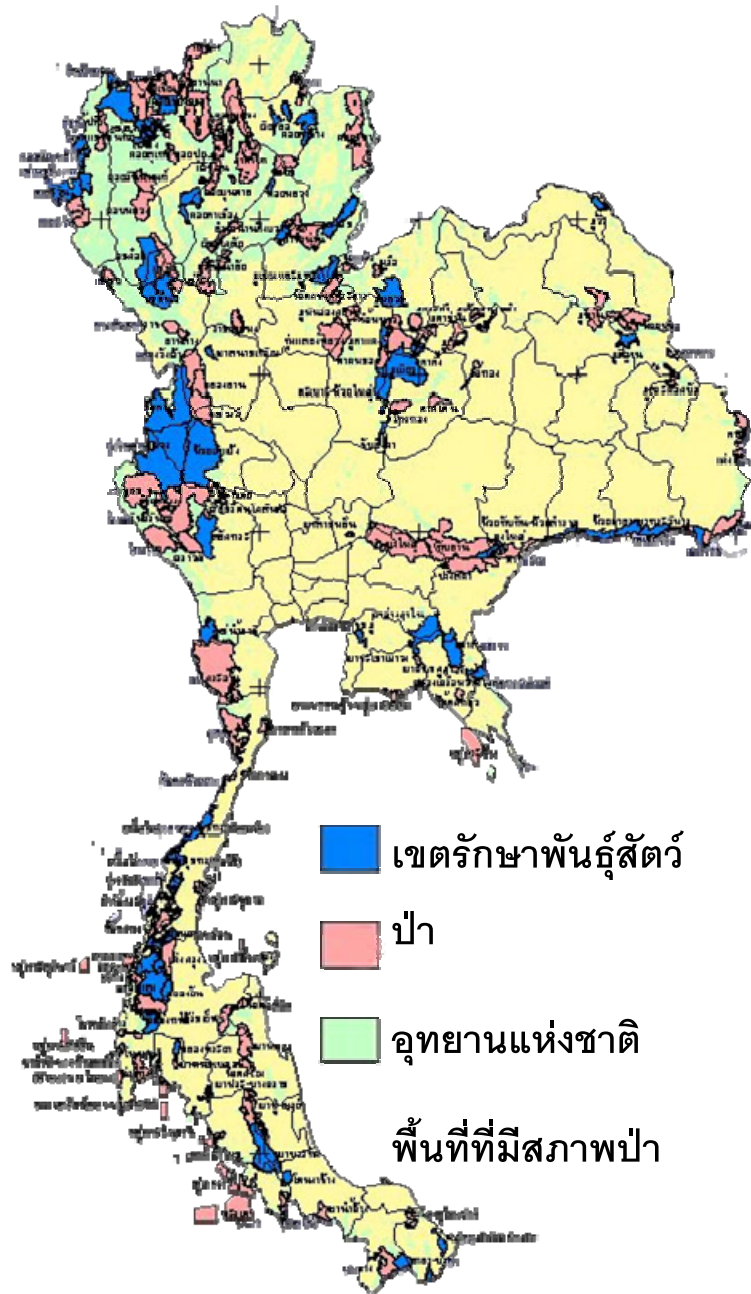
การกัดเซาะชายฝั่ง
ปากแม่น้ำเจ้าพระยา
10-20 ม./ปี

ขาดแคลนน้ำมากใน 15 จังหวัด
ประมาณความต้องการน้ำเพิ่มขึ้น
ปีละ 1,600 ล้าน ลบ.ม

ขยะชุมชน 14 ล้านตัน/ปีเพิ่มขึ้น
เฉลี่ยปีละ 0.8 ล้านตัน
ขยะอันตราย 0.8 ล้านตัน/ปี

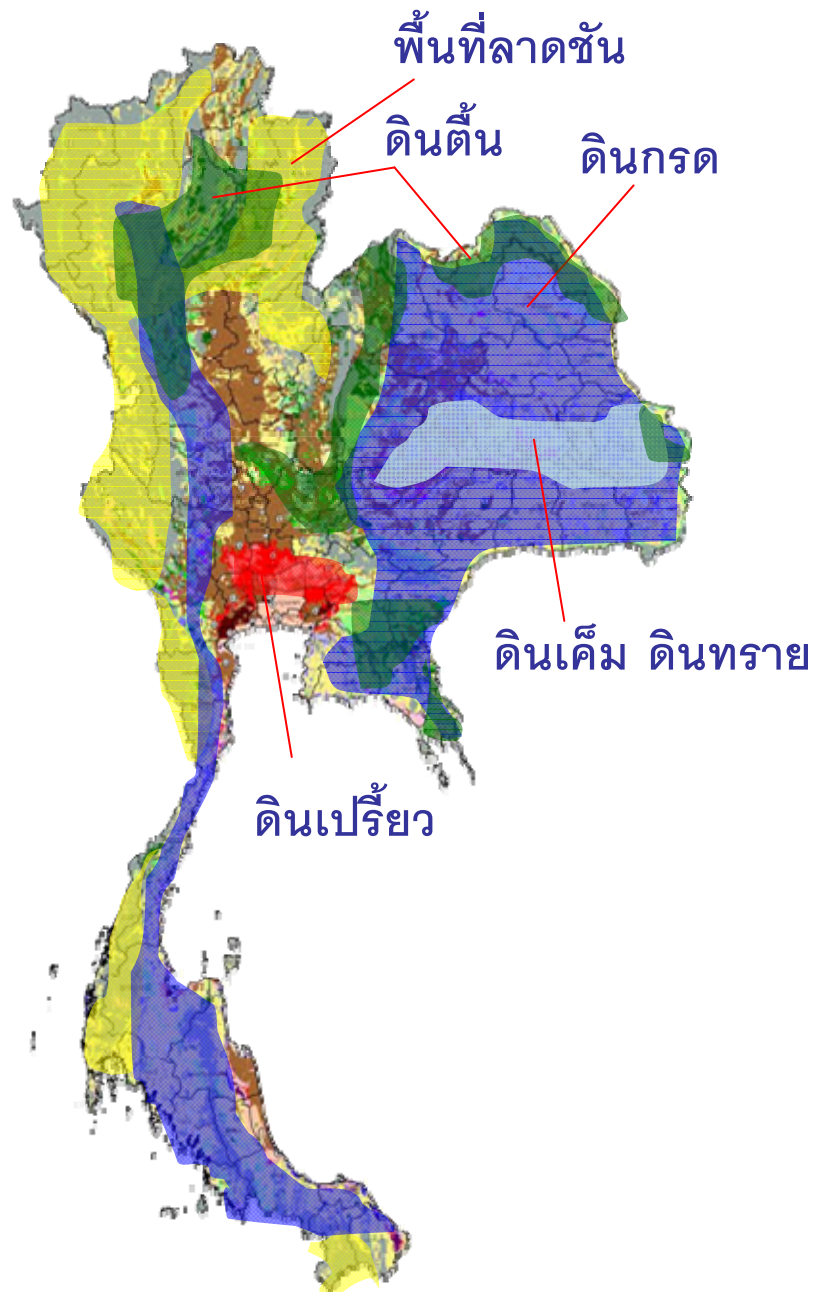
อัตราการจับสัตว์น้ำลดลง
3 เท่า ในช่วง 2527-2547

ป่าไม้และระบบนิเวศที่เปราะบางถูกทำลาย

- พื้นที่ป่า 171.0 ล้านไร่ในปี 2504 เหลือพื้นที่ป่าจริง 104.7 ล้านไร่ หรือร้อยละ 32.6 ในปี 2547 (ถูกบุกรุกทำลายกว่า 67 ล้านไร่)
- การเติบโตของเศรษฐกิจและพฤติกรรมผู้บริโภคจะกระตุ้นให้มีการบุกรุกป่าเพื่อเพิ่มผลผลิตและการส่งออก
- อาจสูญเสียพื้นที่ป่าอีกประมาณ 10 ล้านไร่ ใน 20 ปีข้างหน้า
- การลดลงของถิ่นที่อยู่ของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ แหล่งน้ำ ความสมบูรณ์ธาตุอาหารในดิน ส่งผลต่อภาคการผลิต

ดินเสื่อมโทรมใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม

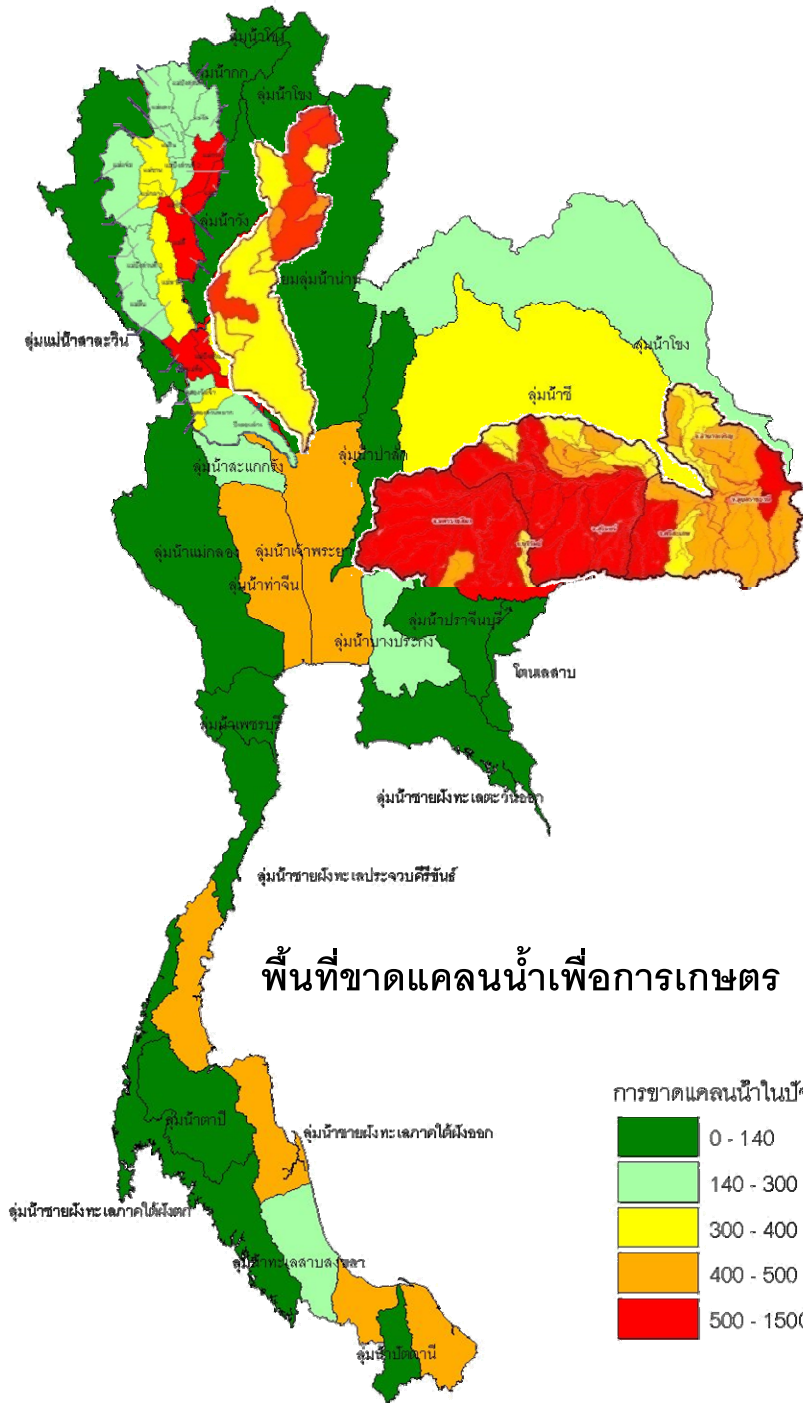
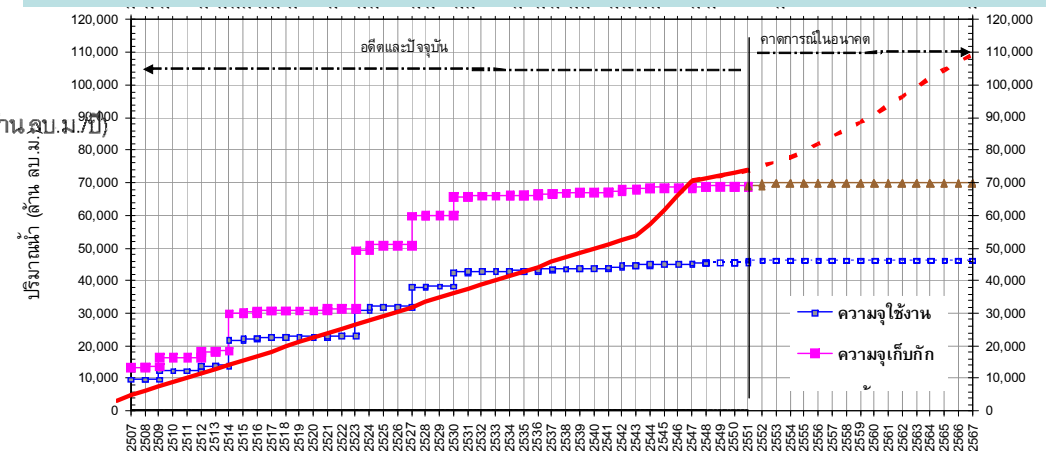
- ดินที่มีปัญหาร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มเกือบปีละ 1 ล้านไร่
- มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจเฉลี่ย 7,477 ล้านบาท/ปี
- การใช้ที่ดินที่ไม่ถูกหลัก ไม่มีประสิทธิภาพและการขยายตัวเมืองและอุตสาหกรรมทำให้ดินเสื่อมโทรม
- ความขัดแย้งในการถือครองที่ดินรุนแรงขึ้น มีผู้ไร้ที่ทำกิน 4.5 แสนครัวเรือน ที่ดินปล่อยรกร้าง 7.5 ล้านไร่

การขาดแคลนน้ำ

- ป่าต้นน้ำอยู่ในชั้นวิกฤติ 14 ล้านไร่
- ขาดแคลนน้ำ 15 จังหวัด
- คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายสำคัญต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

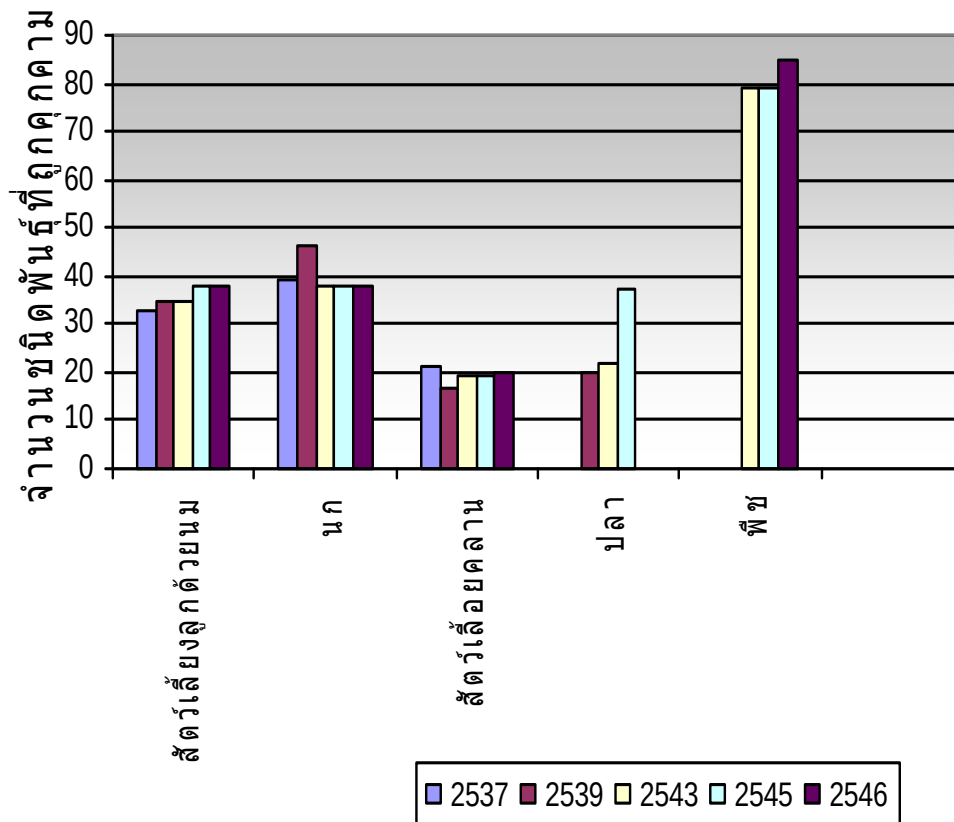
- ความต้องการใช้น้ำปัจจุบัน 73,788 ล้าน ลบ.ม. คาดว่าใน 20 ปีข้างหน้าจะเพิ่มขึ้นเป็น 114,485 ล้าน ลบ.ม. (เพิ่มเฉลี่ยปีละ 1,610 ล้าน ลบ.ม.)

ในอีก 20 ปีข้างหน้าขาดแคลนน้ำกว่า 21,017 ล้าน ลบ.ม.

สูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจำนวน
ชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ที่อยู่ในภาวะ
คุกคาม

STOCK

การสูญเสียความ
หลากหลายทาง
ชีวภาพ
มีแนวโน้มสูงขึ้น
สูญพันธุ์แล้ว 15 ชนิด
ใกล้สูญพันธุ์ 684
ชนิด

- ทุนด้านอาหารลดลง
- ทุนพันธุ์กรรมสำหรับเทคโนโลยีชีวภาพลดลง
- เสี่ยงสมดุลของระบบนิเวศ

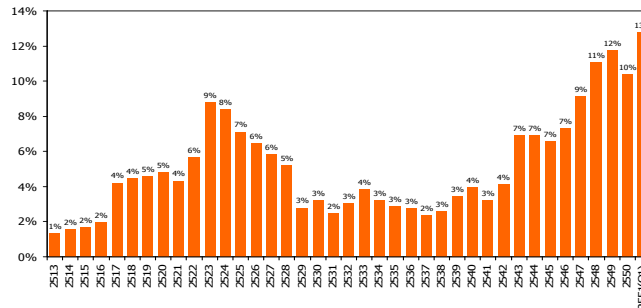
ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเสื่อมโทรม

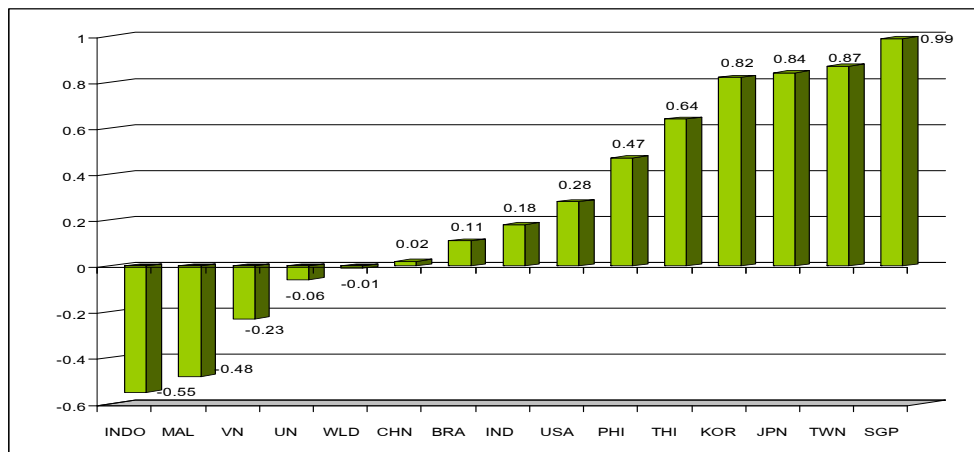
- ป่าชายเลน (แหล่งอนุบาลสัตว์น้ำลดลง) ถูกทำลายเหลือ 1.58 ล้านไร่ในปี 47
- แนวปะการังฝั่งอันดามันเสื่อมโทรมร้อยละ 50 แหล่งหญ้าทะเลเสื่อมโทรมร้อยละ 30
- ทรัพยากรประมงชายฝั่งและทะเลเสื่อมโทรม ปริมาณสัตว์น้ำลดลง
- ชายฝั่งทะเลกำลังประสบปัญหาถูกกัดเซาะอย่างรุนแรง
- ชายฝั่งทะเลเกิดการทับถมของตะกอน ทั้งฝั่งอ่าวไทย (8% ของแนวชายฝั่ง) และฝั่งอันดามัน (4% ของแนวชายฝั่ง) ส่งผลให้กระแสน้ำเปลี่ยนทิศทาง และกัดเซาะพื้นที่อื่น

พลังงาน

สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าพลังงาน
ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ(ณ ราคาตลาด)

การนำเข้าพลังงานต่อการใช้ในประเทศ

- ความต้องการใช้พลังงานเชิงพาณิชย์สูงกว่าปริมาณการผลิต 2 เท่า
- มูลค่าการนำเข้าพลังงาน/GDP เพิ่มขึ้นจาก 3% เป็น 13% (ปี 2530-2550)
- ประสิทธิภาพการใช้พลังงานต่อการขยายตัวเศรษฐกิจต่ำ การใช้พลังงานต่อ GDP เท่ากับ 1.3 ต่อ 1
- ปริมาณพลังงานสำรองเหลือไม่มากนัก (น้ำมันดิบใช้ได้อีก 11 ปี ก๊าซธรรมชาติใช้ได้ 30 ปี)

คุณภาพอากาศ

- มลพิษทางอากาศเป็นปัญหาสำคัญในเขตเมือง ความเสียหายด้านสุขภาพเฉลี่ย 5,866 ล้านบาท/ปี (TDRI,2549)
- ปัญหาสำคัญในเมืองใหญ่และพื้นที่การพัฒนาของประเทศคือ ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM_{10})
- แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ที่มีปัญหา
 - กรุงเทพฯจากกิจกรรมการขนส่งและการจราจร
 - สมุทรปราการจากโรงงานอุตสาหกรรมยานพาหนะ
 - สระบุรี จากอุตสาหกรรมโรงโม่ บดและย่อยหิน อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์
 - ระยอง(ปลวกแดง)จากอุตสาหกรรม
 - เชียงใหม่ ลำปาง จากการเผาในที่โล่ง

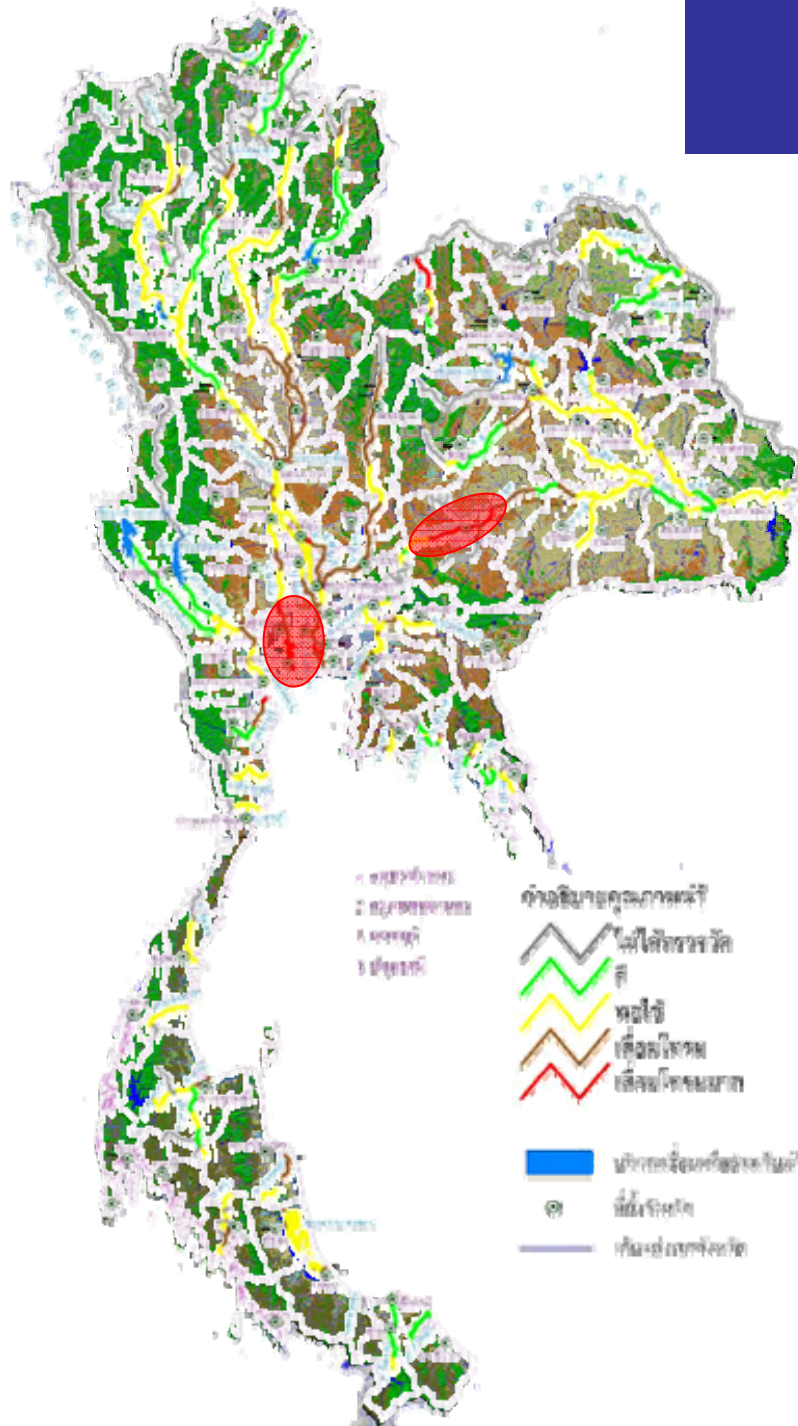
ขยะ ของเสียอันตราย

สารพิษและของเสียอันตรายมีแนวโน้มสูงขึ้น
ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

- การเพิ่มขึ้นของขยะอิเล็กทรอนิกส์ และโลหะ
- การเพิ่มขึ้นของสารเคมีการเกษตรและอุตสาหกรรม ปี 47 นำเข้าสารเคมี 29.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 67 จากปี 37
- ปริมาณของเสียอันตราย 1.83 ล้านตัน/ปี
- ขยะชุมชนปี 49 มีประมาณ 14.6 ล้านตัน หรือ 40,012 ตัน/วัน ขยะชุมชนได้รับการจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการ 14,303 ตันต่อวัน และมีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ 3.19 ล้านตัน/ปี

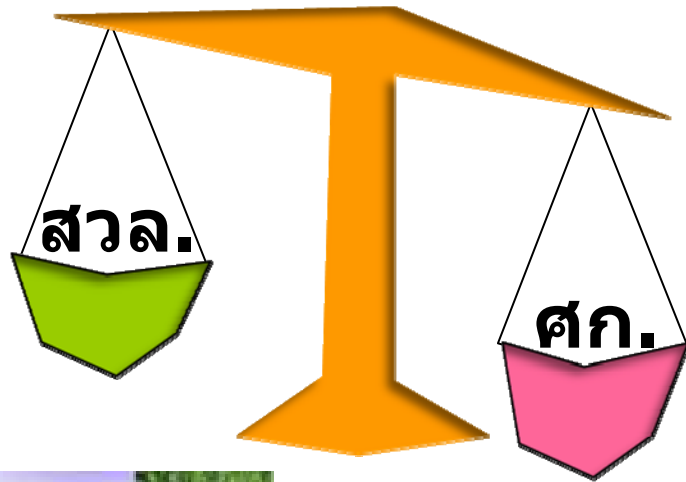

คุณภาพน้ำ

- การขยายตัวของประชากรและเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปสู่พื้นที่เกษตร อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินเสื่อมโทรมลง
- ปี 49 คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน
 - 19 % อยู่ในเกณฑ์ดี
 - 58 % อยู่ในเกณฑ์พอใช้
 - 20 % เสื่อมโทรม
 - 3 % เสื่อมโทรมมาก
- แหล่งน้ำผิวดินที่เสื่อมโทรมมากคือ แม่น้ำเจ้าพระยาและท่าจีนตอนล่าง และแม่น้ำลำตะคองตอนล่าง ซึ่งมีความหนาแน่นของประชากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการในอดีต

- ให้ความสำคัญเป้าหมายด้านเศรษฐกิจมากกว่า ไม่คำนึงผลทางสิ่งแวดล้อม
- ขาดการบูรณาการเชิงนโยบาย เน้นบทบาทภาครัฐ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เน้นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ

แนวโน้มและผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

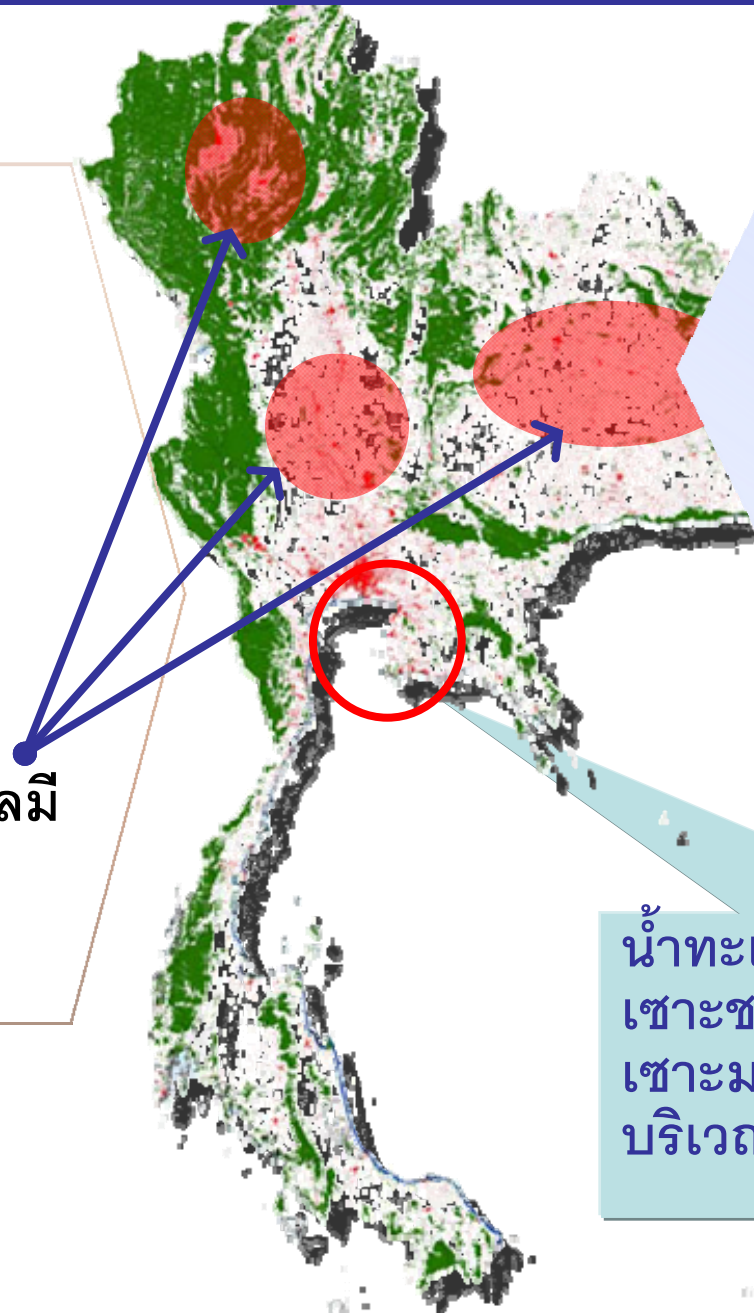
พืชพันธุ์บางชนิดมี
ผลผลิตน้อยลง เช่น
ข้าวโพด ข้าวเจ้าบาง
พันธุ์

ภัยธรรมชาติทวีความ
รุนแรงขึ้น

พื้นที่ห่างไกลจากทะเลมี
ฝนตกน้อยลง

อาจสูญเสียความ
หลากหลายทาง
ชีวภาพ ร้อยละ 25

น้ำทะเลสูงขึ้น เพิ่มปัญหาการกัด
เซาะชายฝั่งทวีความรุนแรง อาจกัด
เซาะมากกว่า 10-25 เมตร/ปี ใน
บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา

สรุปแนวโน้ม

แนวโน้ม

ปัจจุบัน

บริโภคมามากเกิน
ความจำเป็น
ทำลายทรัพยากร
ธรรมชาติและ
สวล.

ปัจจัยภายนอก

- โลกร้อน
- ประชากรโลกและการบริโภคเพิ่ม
- การรวมกลุ่มในภูมิภาค
- เทคโนโลยี

ปัจจัยภายใน

- ทรัพยากรจำกัด
- พฤติกรรมบริโภคนิยม
- การเติบโตทางเศรษฐกิจ
- Urbanization

- ผลกระทบจากโลกร้อนและภัยพิบัติจะรุนแรงขึ้น
- วิกฤติพืชอาหารและพลังงาน
- ความร่วมมือและเครือข่ายในระดับภูมิภาคมีมากขึ้น
- ทรัพยากรจะขาดแคลนและมีมูลค่าสูงขึ้นอย่างมาก เกิดความขัดแย้งแย่งชิงทรัพยากร
- การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ดิน
- ระบบนิเวศเสียสมดุลมากขึ้น สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม โดยเฉพาะในเขตเมือง

อดีต

วิถีชีวิตอยู่อย่าง
สอดคล้องกับ
ธรรมชาติ

ประเด็นวิกฤติที่มีผลกระทบต่อไทย

ภาวะโลกร้อน

- ฤดูกาลแปรวนแปร
- การกัดเซาะชายฝั่งรุนแรง 17 จังหวัดยาว 200 กม.
- สูญเสียที่ชายหาด ปะการัง แหล่งท่องเที่ยว

วิกฤติน้ำ

- น้ำต้นทุนตอบสนองได้ 2 ใน 3
- ขาดแคลนน้ำปีละ 1,281 ล้าน ลบ.ม.

วิกฤติพืชอาหาร พืชพลังงาน

- ประเทศไทยยังมีความมั่นคงด้านอาหาร แต่เสียความมั่นคงระดับครัวเรือน
- ต้องการพื้นที่ปลูกพืชพลังงานเพิ่ม
- โอกาสพัฒนาภาคเกษตร
- ผลกระทบต่อทรัพยากร สูญเสียพื้นที่ป่าไม้

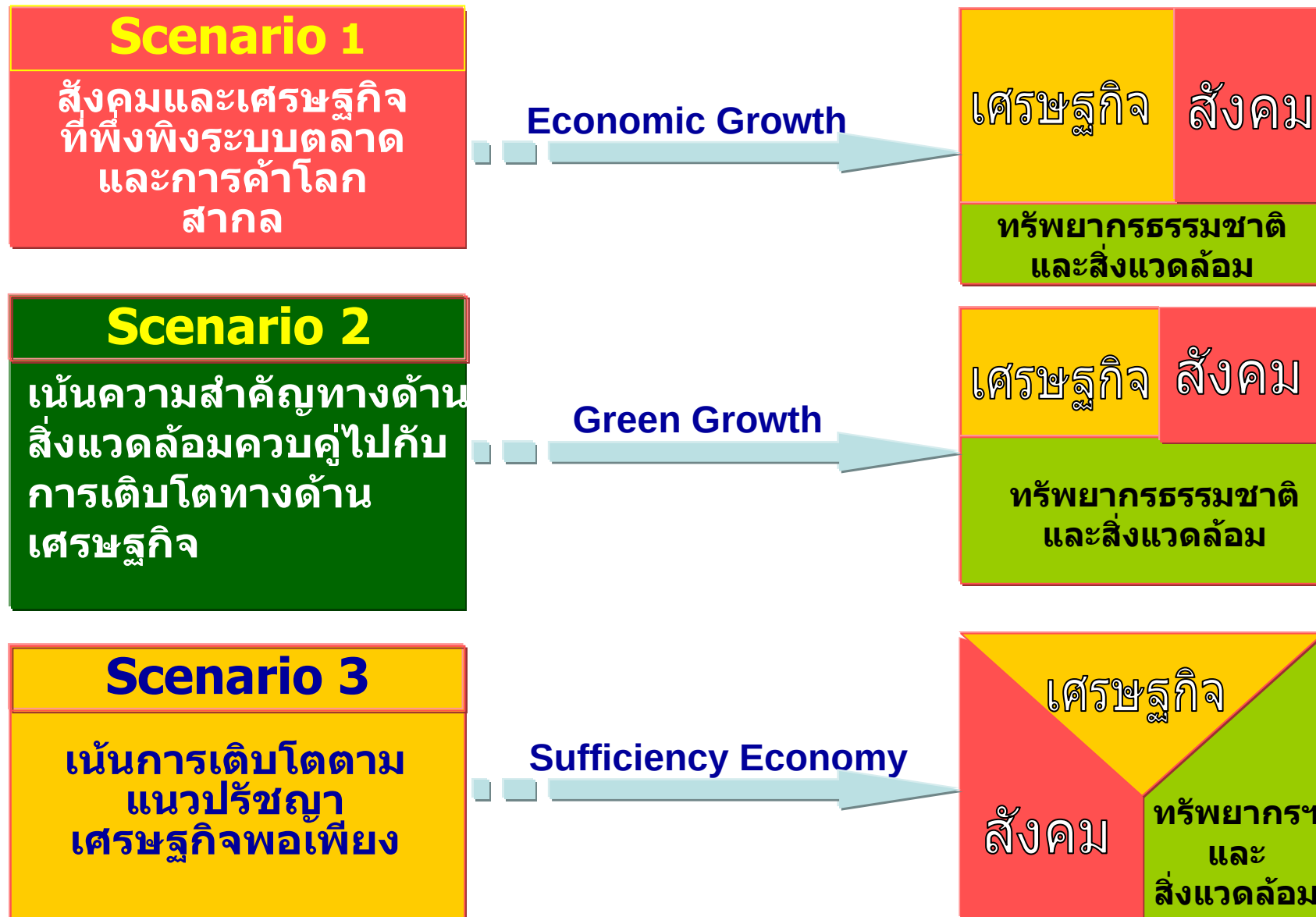
พื้นที่วิกฤติ & ระบบนิเวศ เปราะบางถูกบุกรุกทำลาย

- ลุ่มน้ำชั้น 1 A
- พื้นที่ป่าขนาดเล็ก เช่น รอยต่อ 5 จังหวัดภาคตะวันออก
- พื้นที่อนุรักษ์มีการบุกรุก
- ระบบนิเวศและพื้นที่กัดเซาะชายฝั่ง
- ทะเลสาบสงขลา

ความขัดแย้งในการใช้ที่ดิน

- ที่ดินขาดแคลน จากความต้องการที่เพิ่มขึ้น
- การสูญเสียที่ดินของเกษตรกรรายย่อย
- การใช้ที่ดินเขตเมือง อุตฯ และพื้นที่เสี่ยงภัย

ภาพจำลองทิศทางการพัฒนา 3 แบบ

Scenario 1

สังคมและเศรษฐกิจที่พึ่งพิงระบบตลาดและการค้าโลกสากล

สมมติฐาน	ปัญหาหลักที่ต้องเผชิญ	การรับมือ
• การเติบโตทางเศรษฐกิจภายใต้ระบบตลาดเสรี/ทุนขนาดใหญ่/การค้าโลก และโลกาภิวัตน์	• การแข่งขันกับทุนขนาดใหญ่ เทคโนโลยีสูง เสถียรภาพและความผันผวนของราคา	• พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ร่วมมือกับทุนระหว่างประเทศ ใช้มาตรการเศรษฐศาสตร์
• การบริโภคและการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง ไม่มีข้อจำกัด ตอบสนองตลาด	• ขาดแคลนน้ำ ที่ดิน ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ เขตอนุรักษ์	• ร่วมมือในภูมิภาคเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ควบคุมผลกระทบสิ่งแวดล้อม
• การใช้พลังงานในการผลิตและบริโภคสูงมาก	• ความไม่มั่นคงด้านพลังงาน ต้องนำเข้ามาก ลงทุนสูง	• การลงทุนพัฒนาแหล่งพลังงานขนาดใหญ่ และพลังงานทดแทน
• การเติบโตของเมืองกระจุกตัวในภาคมหานคร และเมืองหลัก	• ขาดเสียและมลพิษเพิ่มสูงขึ้นมาก ในเขตเมือง และเขตอุตสาหกรรม มีปัญหาสุขภาวะประชากร	• การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ใช้หลัก PPP • การบังคับใช้กฎหมาย และมาตรการด้านภาษี

Scenario 2

สังคมและเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

สมมติฐาน	ปัญหาหลักที่ต้องเผชิญ	การรับมือ
•การพัฒนาเศรษฐกิจ คำนึงถึงขีดความสามารถใน การรองรับของระบบนิเวศ	•ต้นทุนการผลิตที่มี มาตรฐานสิ่งแวดล้อมสูง อาจ ลดทอนขีดความสามารถใน การแข่งขันในตลาดโลก	•แสวงหาตลาดสินค้าที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนา กฎระเบียบและใช้มาตรการ เชิงบังคับ
•การบริโภคและใช้ ทรัพยากรเพื่อการผลิต อย่างจำกัด/เหมาะสม โดยใช้เทคโนโลยี	•ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าครองชีพที่สูงมาก เพราะรวมต้นทุนด้าน สิ่งแวดล้อมไว้ด้วย	•การพัฒนาเทคโนโลยีที่ สะอาด ก้าวหน้า ทันสมัย และต้นทุนต่ำ
•ใช้พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ ควบคุม มลพิษอย่างเข้มงวด	•ความต้องการใช้ พลังงานสะอาดและ พลังงานทดแทนสูงขึ้น	•พัฒนาพลังงานทดแทน โดยใช้เทคโนโลยีที่ ทันสมัย มีประสิทธิภาพ
•การเติบโตของเมือง และประชากร กระจายตัว ในภูมิภาค	•ของเสียและมลพิษใน เขตเมืองและเขต อุตสาหกรรมปานกลาง	•ใช้มาตรการกำกับการ พัฒนามากกว่าการลงทุน แก้ไขปัญหา

Scenario 3

สังคมและเศรษฐกิจที่คำนึงถึงความสมดุล พอเพียง

สมมติฐาน	ปัญหาหลักที่ต้องเผชิญ	การรับมือ
• การเติบโตทางเศรษฐกิจภายในเป็นหลัก (Localization) บนฐานภูมิสังคมของประเทศ	• ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ • การแข่งขันกับตลาดภายนอก/ทุนขนาดใหญ่	• กระจายการพัฒนาให้ทั่วถึงและเป็นธรรม • สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก
• การบริโภคและใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตโดยคำนึงถึงความยั่งยืน	• ขาดแคลนเทคโนโลยีที่เหมาะสม ขาดองค์ความรู้มาตรฐานการผลิต และความสามารถด้านการบริหารจัดการของชุมชน	• กระจายอำนาจการจัดการทรัพยากร • พัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการผลิตในระดับท้องถิ่น
• การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงข้อจำกัด	• ความมั่นคงและการพึ่งตนเองด้านพลังงานระดับประเทศและท้องถิ่น	• พัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกระดับท้องถิ่น
• การเติบโตของเมืองอย่างมีระเบียบ มีการวางแผนที่ดี และกระจายตัวในภูมิภาค	• ความขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน	• พัฒนาเมืองให้อยู่ในกรอบการใช้ประโยชน์ที่ดินและขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนา

กรอบแนวคิดในการกำหนดภาพอนาคต

Sufficiency Economy & Green Growth

การสร้างความมั่นคง
เข้มแข็งและขีด
ความสามารถในการ
พึ่งตนเองในทุกด้าน

Society

การพัฒนาที่ยึด
หลักการพึ่งพิงและ
อยู่ร่วมกันระหว่าง
มนุษย์กับธรรมชาติ
อย่างสันติและ
เกื้อกูลกัน

Economy

การรวมกลุ่ม
สร้างเครือข่าย
ความร่วมมือ
แบบบูรณาการ
กับทุกฝ่ายทั้งใน
ระดับประเทศ
และระดับภูมิภาค

Sustainable development

Environment

ภาพอนาคตที่มุ่งหวังใน 20 ปีข้างหน้า

ประเทศไทยมี
สภาพแวดล้อมที่ดี

- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ของภูมิภาคและโลก

- ศูนย์กลางการเรียนรู้การจัดการทรัพยากรชีวภาพ ป่าชุมชน การจัดการน้ำ การจัดการสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค

คนและสังคมดำเนิน
ชีวิตด้วยจิตสำนึกใน
คุณค่าของ
ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

- มีพฤติกรรมการบริโภคอย่างมีคุณภาพและพอเพียง
- ร่วมกันดูแลฟื้นฟูทรัพยากรฯ และสิ่งแวดล้อม
- อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูล

เศรษฐกิจพัฒนามาบน
ศักยภาพและภูมิสังคม

- ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเกษตรและอาหารของภูมิภาค/โลก

- มีการจัดการเกษตรแนวใหม่

- มีการเพิ่มมูลค่าของสินค้าบริการ แหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

① ปรับเปลี่ยนกระบวนการ
พรรณนด้านสิ่งแวดล้อมสู่
การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์
กับธรรมชาติอย่างสมดุล

- สร้างความตระหนักการใช้ทรัพยากรฯ
- ปลุกจิตสำนึก
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้บริโภคที่ยั่งยืน

② ปรับการบริหาร
นโยบายเศรษฐกิจสู่การ
ผลิตที่ยั่งยืน

- ปรับโครงสร้าง
การผลิตสู่ภาคเกษตร
และบริการ
- ปรับรูปแบบการผลิต
ที่เป็นมิตรกับ สวล.
- จัดการเกษตรแนวใหม่และ
สร้างความร่วมมือระดับ
ภูมิภาค

③ สร้างความมั่นคงของฐาน
ทรัพยากร คัดกรองพื้นที่
วิกฤติสิ่งแวดล้อม และระบบ
นิเวศ ที่เปราะบาง

- อนุรักษ์ พื้นฟู บริหารจัดการ
ทรัพยากร
- คัดกรองพื้นที่เปราะบางของระบบ
นิเวศและพื้นที่วิกฤติที่สำคัญ
- ปรับรูปแบบการพัฒนาพื้นที่และ
กำหนดมาตรการการจัดการใช้
ประโยชน์ที่ดิน

④ บริหารจัดการ
อย่างมีส่วนร่วมและจัดสรร
ทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

- วางระบบการจัดสรรทรัพยากร
เพื่อกระจายประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่
- กระจายอำนาจและสนับสนุนระบบจัดการ
ร่วมสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาค

ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนด้านสิ่งแวดล้อม สู่การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล

สร้างความ ตระหนัก

- เปลี่ยนแนวคิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรเพื่อประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจระยะสั้น ไปสู่การพึ่งพิงการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ปลูกจิตสำนึก

- ปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างค่านิยมในการดำเนินชีวิตและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการบริโภคที่ยั่งยืน
- ส่งเสริมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ปรับเปลี่ยน พฤติกรรม

- ส่งเสริมสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการตลาด
- ปลักดันกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

ปรับการบริหารนโยบายเศรษฐกิจสู่การผลิตที่ยั่งยืน

ปรับโครงสร้าง การผลิตสู่ภาคเกษตร และบริการ

- บูรณาการนโยบายเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมการค้า/การลงทุนที่ไม่ทำลาย สวล.
- สนับสนุนการผลิตและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การพัฒนาเน้นเศรษฐกิจพอเพียง/การเติบโตที่ยั่งยืน

ปรับรูปแบบการผลิต ที่เป็นมิตรกับ สวล.

- พัฒนาการศึกษาวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมสนับสนุน ศก.พอเพียง/การพึ่งตนเองยกระดับกระบวนการผลิต/มาตรฐานสินค้า
- กำหนดมาตรการจูงใจทางเศรษฐศาสตร์การเงิน การคลัง และปรับระบบภาษี เพื่อบริหารจัดการ สวล.
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สะอาด และประหยัดการใช้พลังงาน

จัดการเกษตรแนวใหม่ และสร้างความร่วมมือ ระดับภูมิภาค

- ส่งเสริมเกษตรยั่งยืน/เกษตรอินทรีย์/เกษตรทฤษฎีใหม่
- ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเกษตร
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยไม่ขยายพื้นที่เพาะปลูก
- วางแนวทางรักษาสมดุลระหว่างพืชอาหารและพลังงาน

สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรคุ้มครองพื้นที่วิกฤติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศที่เปราะบาง

อนุรักษ์ พื้นฟู บริหารจัดการ ทรัพยากร

- สร้างความร่วมมือระดับภูมิภาค/อนุภูมิภาค บริหารจัดการทรัพยากร และ สวล.
- ประเมินมูลค่าทรัพยากรและ สวล. ใช้เป็นเครื่องมือกำหนดนโยบาย

คุ้มครองพื้นที่ เปราะบางของระบบ นิเวศและพื้นที่วิกฤติ ที่สำคัญ

- พัฒนาระบบติดตามตรวจสอบ การเปลี่ยนแปลงของ สวล. และระบบนิเวศ
- กำหนดมาตรการประเมินผลกระทบ สวล. เชิงยุทธศาสตร์จากแผนงาน/โครงการขนาดใหญ่ เพื่อป้องกันผลกระทบ

ปรับรูปแบบการพัฒนา พื้นที่และกำหนดมาตรการ การจัดการใช้ประโยชน์ ที่ดิน

- ใช้มาตรการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ (Zoning) เป็นเครื่องมือการวางแผนประเทศ
- วางแผนและกำหนดการใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่
- คุ้มครองพื้นที่เกษตรที่มีศักยภาพ
- เตรียมการรองรับภาวะโลกร้อน เน้นการจัดการที่ดิน การวางแผนพัฒนาเมือง และชุมชน

บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม และจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

จัดสรรทรัพยากรและ กระจายประโยชน์ อย่างเป็นธรรม

- แก้ไขความขัดแย้งและการแย่งชิงทรัพยากร โดยเฉพาะที่ดิน
- ปรับปรุงกฎหมายระเบียบ กติกา
- พัฒนากลไกและเครื่องมือการบริหารจัดการให้เข้มแข็ง
- สร้างองค์ความรู้พัฒนาระบบข้อมูลและเปิดให้สาธารณชนเข้าถึงได้

กระจายอำนาจ และสนับสนุนระบบ จัดการร่วม

- กระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมสู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน
- สนับสนุนระบบจัดการร่วมระหว่างรัฐ เอกชน ชุมชน ภาควิชาการ
- สร้างกระบวนการเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย
- แก้ไขกฎ ระเบียบ เพื่อเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมและการพัฒนาของภาคประชาชน

สร้างความร่วมมือ ระดับภูมิภาค

- เน้นการบูรณาการความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ป้องกันผลกระทบจากการพัฒนาลุ่มน้ำโขงที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชนและระบบนิเวศของภูมิภาค

การขับเคลื่อนสู่วิสัยทัศน์ 20 ปี

เป้าหมาย: การพัฒนาทรัพยากรที่ยั่งยืน

ประเด็น
สำคัญ

ครึ่งแผน 10

แผนฯ 11

20 ปีข้างหน้า

โลกร้อน

- พัฒนาศักยภาพความรู้ สร้างความชัดเจนเรื่องพื้นที่และผลกระทบ

- การพัฒนานโยบาย กำหนดมาตรการ Structural Non-Structural

- มีแนวทางการปรับตัวของสาขาการผลิต และความพร้อมในการรับมือภาวะโลกร้อนและภัยพิบัติ

ปรับ
การผลิต
แนวคิด

- เพิ่มสัดส่วนภาคเกษตรและบริการ อาหาร สุขภาพ ท่องเที่ยว
- มาตรการบริโภคที่ยั่งยืน

- การขยายตัวของภาคเกษตรและบริการ
- การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภค
- มาตรการด้านภาษี

- ภาคเกษตรและบริการมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ของ GDP
- การขยายตัวของตลาดสีเขียว

วิกฤติ
อาหารและ
พลังงาน

- วิจัยการจัดการเกษตรแนวใหม่
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- กำหนดพื้นที่และแผนการเพาะปลูก

- แปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม
- สร้างความมั่นคงด้านอาหารทั้งระดับประเทศและชุมชน

- ความมั่นคงด้านพลังงาน
- ศูนย์กลางพืชพลังงานของภูมิภาค

การ
คุ้มครอง
ระบบนิเวศ

- มาตรการรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำ และ Hot spot
- วางแผน/รูปแบบการใช้พื้นที่

- การกระจายอำนาจและการจัดการร่วมในระดับท้องถิ่น

- พื้นที่อนุรักษ์คงความสมบูรณ์ ใช้พื้นที่ตามแนวจำแนกเขตที่ดิน

ความ
ร่วมมือใน
ภูมิภาค

- ความร่วมมือการใช้ประโยชน์ลุ่มน้ำโขง ด้านน้ำ การเกษตร ทรัพยากรชีวภาพ

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือและจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

- เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านทรัพยากรของภูมิภาค

ขอบคุณ
www.nesdb.go.th

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การบริหารจัดการที่ดีสู่ความเป็น ธรรมของการพัฒนาประเทศ

AFP	TO	150	150	150	0.10	GFPT	1.180	12.10	1.160	0.66
OBC	TO	41	5550	50	0.50	LEE	320	325	320	0.20
SPI	TO	21	2250	2240	0.20	SSF	230	248		240
RAM	TO	456	464	456	4	STA	1290	13.10	1290	0.50
TEAM	TO	640	645	640	0.05	T-LUKE				20
TNFP	TO	6050	56	6650	0.50	TAF	88	93		93
LNA	TO	3150	36	3175	0.25	UPOIC	93	45		45
CHK	TO	39	42	3925	0.25	RAY	1780	1790	1780	0.60
TRUBB	TO	16.10	1620	1620	0.10	BBL	105	106	106	4
BBL	HA	105	106	106	4		490	498	490	0.20
SCB	HA	56	5650	5650	15		5350	60	60	150
ATB	HA	1150	1160	1150	040		1150	1160	1150	040
PIT	HA	204	206	204	6		650	220		3.15
PTIP	HA	9350	94	9350	3		56	5650	5650	150
KBANK	HA	5950	60	60	15		1620	1630	1630	060
SCC	HA	234	235	234			256	258	256	004
IRPC	HA	575	580	575			19	120	119	001
BAV-WINHA		620	625	625			3	100	123	001
TOP		5050	51	505			10	100	100	030
BAV										030

โดย นายอุทิศ ขาวเหียร

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551

สาระการนำเสนอ

★ องค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดี

★ สถานการณ์การบริหารจัดการที่ดี

- สถานการณ์โดยรวม
- สถานการณ์แต่ละมิติ

★ การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ดี

★ ภาพอนาคตการบริหารจัดการที่ดี

★ ทิศทางการพัฒนาหลัก

องค์ประกอบการบริหารจัดการที่ดี

- ❶ การออกเสียงและสำนักรับผิดชอบ
- ❷ เสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากการใช้ความรุนแรง
- ❸ ประสิทธิภาพของรัฐบาล
- ❹ คุณภาพของกฎระเบียบ
- ❺ หลักนิติธรรม
- ❻ การควบคุมคอร์รัปชัน

สถานการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดีของไทย

- (1) การบริหารจัดการที่ดีของไทยในภาพรวมมีระดับคะแนนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยสาเหตุสำคัญเกิดจากการขาดเสถียรภาพของรัฐบาล และการควบคุมคอร์รัปชันที่ยังไม่เข้มแข็ง

คะแนน

มิติ	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1. สิทธิและเสรีภาพ รับผิดชอบ	6.82	6.48	6.48	6.05	3.98	3.98
2. เสถียรภาพทาง การเมือง	6.77	5.47	3.98	3.64	2.92	2.68
3. ประสิทธิภาพของรัฐบาล	7.40	7.45	7.64	7.59	7.45	7.16
4. คุณภาพของ กฎระเบียบ	6.76	7.10	7.29	7.44	6.90	6.63
5. หลักนิติธรรม	7.00	6.52	6.52	6.57	6.43	6.29
6. การควบคุมคอร์รัปชัน	5.66	6.00	6.10	6.39	5.90	5.40
เฉลี่ย	6.74	6.50	6.34	6.28	5.60	5.36

สถานการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดีของไทย

(2) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันปรากฏว่าประเทศไทยมีคะแนน**อยู่ในอันดับ 4** มาโดยตลอด รองจากสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย

ประเทศ	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
1. สิงคโปร์	9.90	9.65	9.81	9.88	9.65	9.58
2. บรูไน	7.55	7.55	7.59	7.40	7.48	7.54
3. มาเลเซีย	7.14	7.14	7.30	7.37	7.06	7.02
4. ประเทศไทย	6.74	6.50	6.34	6.28	5.60	5.36
5. ฟิลิปปินส์	5.24	5.08	4.72	5.23	4.81	4.61
6. เวียดนาม	4.12	4.34	4.33	4.59	4.42	4.45
7. อินโดนีเซีย	3.06	3.24	3.55	3.83	4.09	4.29
8. กัมพูชา	3.48	3.31	3.09	3.07	2.98	3.11
9. ลาว	2.85	2.11	2.47	2.54	2.90	2.93
10. พม่า	1.43	1.48	1.44	1.48	1.52	1.39

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

มิติการออกเสียงและสำนักรับผิดชอบ

- (1) ประชาชนรู้จักสิทธิของตนเองผ่านการใช้สิทธิเลือกตั้งและสิทธิชุมชนมากขึ้น

ตารางแสดงผลการพิจารณาตัดสินให้มีการเลือกตั้งใหม่
(ใบเหลือง/ใบแดง) ปี 2548 และปี 2550

มิติ	ปี 2548	ปี 2550
1. การเลือกตั้ง ส.ส.		
- จำนวนที่มีการเลือกตั้ง (คน)	400	480
- ผลการตัดสินใบเหลืองใบแดง (ราย)	5	31
2. การเลือกตั้งระดับองค์กรส่วนท้องถิ่น		
- จำนวนที่มีการเลือกตั้ง (คน)	3,711	796
- ผลการตัดสิน (ราย)	418	101
สัดส่วนผลการตัดสิน / จำนวนเลือกตั้ง (%)	11.3	12.7

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

(2) ประชาชนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเพิ่มสูงขึ้น

ตารางแสดงจำนวนเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิ
มนุษยชน 5 อันดับแรกในช่วงปี 2547-2550

หน่วย : เรื่อง

ประเภท	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
1. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	185	95	116	173
2. สิทธิในทรัพย์สิน	78	124	117	133
3. สิทธิในชีวิตและร่างกาย	83	122	103	109
4. สิทธิของชุมชน	57	102	75	77
5. สิทธิในการประกอบอาชีพ	65	83	59	54
6. อื่นๆ	191	234	174	226
รวม	659	760	644	772

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

(3) ประชาชนเริ่มตื่นตัวในการมีส่วนร่วมพัฒนาผ่าน
กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ตารางแสดงการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงขององค์กร
ชุมชนที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนาปี 2548 - 2550

ประเภท องค์กร	องค์กร (แห่ง)			สมาชิก (ล้านคน)			เงินออม (ล้านบาท)		
	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 48	ปี 49	ปี 50
ธุรกิจชุมชน	13,877	15,009	16,276	1.02	1.17	1.25	677.46	780.90	881.47
สวัสดิการ ชุมชน	2,890	3,157	3,843	0.53	0.61	1.00	118.04	130.85	141.14
องค์กร การเงิน	20,929	22,827	23,661	2.8	3.52	6.50	6,515.97	11,212.82	11,911.52
อื่นๆ	4,440	4,682	4,984	0.25	0.90	0.42	115.93	180.76	239.24
รวม	42,199	45,675	48,774	4.55	5.63	9.10	7,427.45	12,355.29	13,126.65

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

มิติเสถียรภาพทางการเมืองฯ

ภาพลักษณ์เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขาดวัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่เคารพความเห็นของผู้อื่น

ตารางแสดงเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศอาเซียน ปี 2545 -2550

หน่วย : คะแนน

ประเทศ	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
- สิงคโปร์	96.6	81.7	87.5	88.5	94.7	89.9 (2)
- บรูไน	82.3	86.1	95.7	91.8	93.3	92.8 (1)
- มาเลเซีย	59.6	55.8	56.7	63.0	56.7	52.4 (4)
- ประเทศไทย	57.7	44.7	29.8	26.4	19.2	16.8 (7)
- กัมพูชา	24.0	25.5	29.3	30.8	32.7	28.8 (6)
- ลาว	37.0	17.8	27.4	36.1	46.2	42.8 (5)

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

มิติเสถียรภาพทางการเมืองฯ

การพัฒนาระบบราชการมีประสิทธิภาพ
และการกระจายอำนาจดีขึ้น

ตารางแสดงการเปรียบเทียบรายได้ขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ก่อนและหลัง พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการ
กระจายอำนาจ พ.ศ. 2542

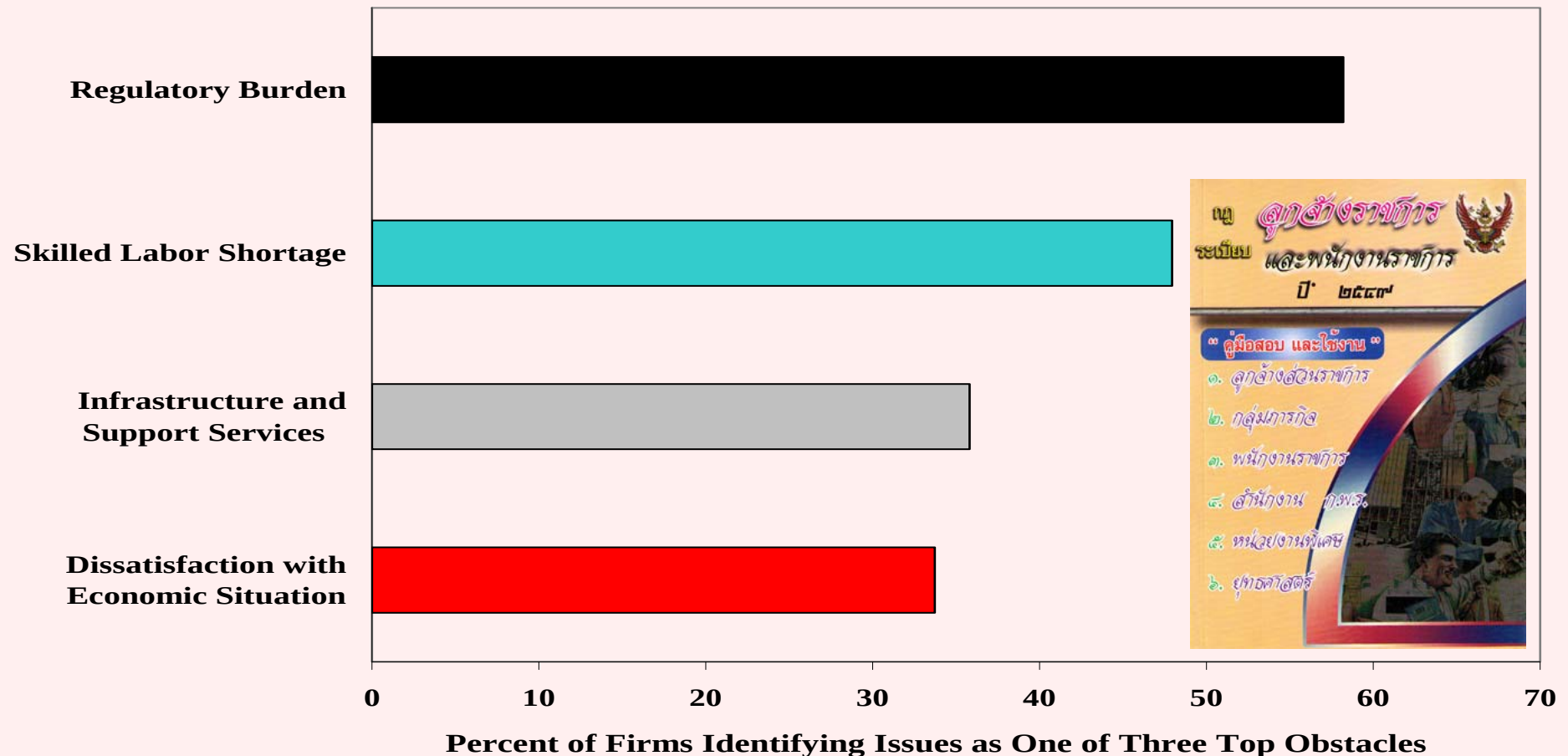
หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ปี 44	ปี 45	ปี 46	ปี 47	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 51
รายได้รวม ของ อปท./ รายได้รวม ของรัฐบาล	20.68	21.85	22.19	22.76	23.50	24.05	25.17	25.2

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

มิติกฎระเบียบ

(1) กฎระเบียบภาครัฐปรับตัวดีขึ้น แต่ยังมีกฎ
ระเบียบบางเรื่องที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขัน

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

มติดูกระเบียบ

(2) ธรรมชาติภาวภาคเอกชนไทยดีขึ้น

ตารางแสดงคะแนนบรรษัทธรรมชาติภาวภาคเอกชน
ของไทยแต่ละปีจลัย ปี 2544 - 2549

เกณฑ์การพิจารณา	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2548	ปี 2549
- สิทธิของผู้ถือหุ้น	49	58	72	66	71
- การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเป็นธรรม	43	59	69	75	75
- หน้าที่ของผู้ถือหุ้น	32	41	43	69	70
- เปิดเผยโปรงใส	35	23	65	83	82
- ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	74	76	45	53	58
บริษัทที่มีธรรมชาติภาว (ร้อยละ)	50	52	60	69	71
บริษัทจดทะเบียนทั้งหมด (บริษัท)	133	234	337	371	402
จำนวนคำถาม	54	57	85	121	132

กฎหมายทันสมัยมากขึ้น

- การแก้ไขกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550
- กฎหมายยังเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจขนาดใหญ่
- กฎหมายยังเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจ
- กฎหมายแพ่ง – พาณิชย์ : กฎหมายมหาชนยังดำเนินงานแบบแยกส่วน

สถานการณ์ในระดับ 6 มิติ ของการบริหารจัดการที่ดี

มิติการควบคุมคอร์รัปชัน

การปราบคอร์รัปชันของไทยยังไม่เข้มข้น

ตารางแสดงดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย
และบางประเทศในเอเชียระหว่างปี 2544 - 2550

ประเทศ	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
สิงคโปร์	9.2	9.3	9.4	9.3	9.4	9.4	9.3
ญี่ปุ่น	7.1	7.1	7.0	6.9	7.3	7.6	7.5
เกาหลีใต้	4.2	4.5	4.3	4.5	5.0	5.1	5.1
มาเลเซีย	5.0	4.9	5.2	5.0	5.1	5.0	5.1
ไทย	3.2	3.2	3.3	3.6	3.8	3.6	3.3
เวียดนาม	2.6	2.4	2.4	2.6	2.6	2.6	2.6
ฟิลิปปินส์	2.9	2.6	2.5	2.6	2.5	2.5	2.5
อินโดนีเซีย	1.9	1.9	1.9	2.0	2.2	2.4	2.3

การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ดี

- การเติบโตของระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง จะทำให้กลุ่มคนชั้นกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลมากขึ้น
- ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต้องร่วมมือกันระหว่างประเทศ ได้ผลักดันให้ไทยต้องปรับปรุงกฎระเบียบ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการสร้างความเป็นธรรมและความโปร่งใสมากขึ้น
- การขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ประชาชนจะมีพื้นฐานการศึกษาสูงขึ้น ทำให้มีอิสระในความคิด วิเคราะห์ และออกเสียงเพื่อใช้สิทธิอันพึงมีตามรัฐธรรมนูญ
- ความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มขยายตัวและมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้นนั้น จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและวัฒนธรรมธรรมาภิบาลในระดับฐานราก
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นตัวเร่งให้ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการบริหาร จัดการที่ดี (ต่อ)

- กลไกทางกฎหมายเอื้อต่อการพัฒนาการเมืองและราชการให้มีความโปร่งใสและจริยธรรมมากขึ้น
- กระแสการผลักดันให้มีการปฏิรูปและการจัดระบบเศรษฐกิจโลกนำไปสู่การกำหนดกติกาที่ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลร่วมกัน
- ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้กว้างขวาง รวดเร็ว ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข้อเท็จจริงได้มากขึ้น การบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำได้ยาก ส่งผลต่อความตื่นตัวในสิทธิเสรีภาพ และเกิดเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาประเทศ
- การปรับบทบาทของราชการส่วนกลางและภูมิภาคยังไม่เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนท้องถิ่น
- ระบบพวกพ้องและการตอบแทนบุญคุณยังคงเป็นอุปสรรคขัดขวางการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
- ประชาชนให้การยอมรับพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดการทุจริต

ภาพอนาคตการบริหารจัดการที่ดี

- ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการประเทศ (**Participation**) อย่างกว้างขวางผ่านกระบวนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
- ผู้นำ/ผู้บริหารในทุกระดับในทุกภาคส่วนมีจริยธรรมและมีสำนึกรับผิดชอบ (**Accountability**)
- การมีกฎหมายที่ยุติธรรมและชัดเจน (**Fair legal framework and Predictability**)
- สังคมไทยส่วนใหญ่ยึดวัฒนธรรมประชาธิปไตยในวิถีชีวิตกลไกการตรวจสอบและการถ่วงดุลอำนาจมีความเข้มแข็ง
- กลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจมีอิสระและมีความเข้มแข็ง

ทิศทางพัฒนาหลัก

- **การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย**
ให้เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย
- **เสริมสร้างความเข้มแข็ง ความเป็นอิสระและความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน**
- **สร้างภาคประชาการที่มีประสิทธิภาพ ลดการบังคับควบคุม คำนึงถึงความต้องการของประชาชนและทำงานร่วมกับท้องถิ่น/ชุมชน**

ทิศทางพัฒนาหลัก (ต่อ)

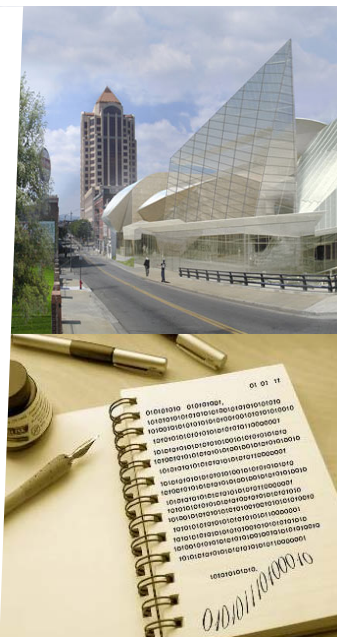
- **เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน/ประชาสังคมในการบริหารจัดการประเทศให้เข้มแข็ง**
- **ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง
สุจริต มีธรรมาภิบาล**
- **ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีความเป็นอิสระ
เป็นกลาง มีประสิทธิภาพ โดยชุมชนมีส่วนร่วม**
- **พัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคอร์รัปชันให้
มีพลัง**

ประเด็นการระดมสมอง

**ขอความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
ทิศทางการพัฒนาด้านการ
บริหารจัดการที่ดีในอนาคต**

ขอขอบคุณ
www.nesdb.go.th

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก

โดย
อัครม เต็มพิทยาไพสิฐ
รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นนำเสนอ

1

**แนวโน้มสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาโลก
และผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย**

2

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มเศรษฐกิจไทย

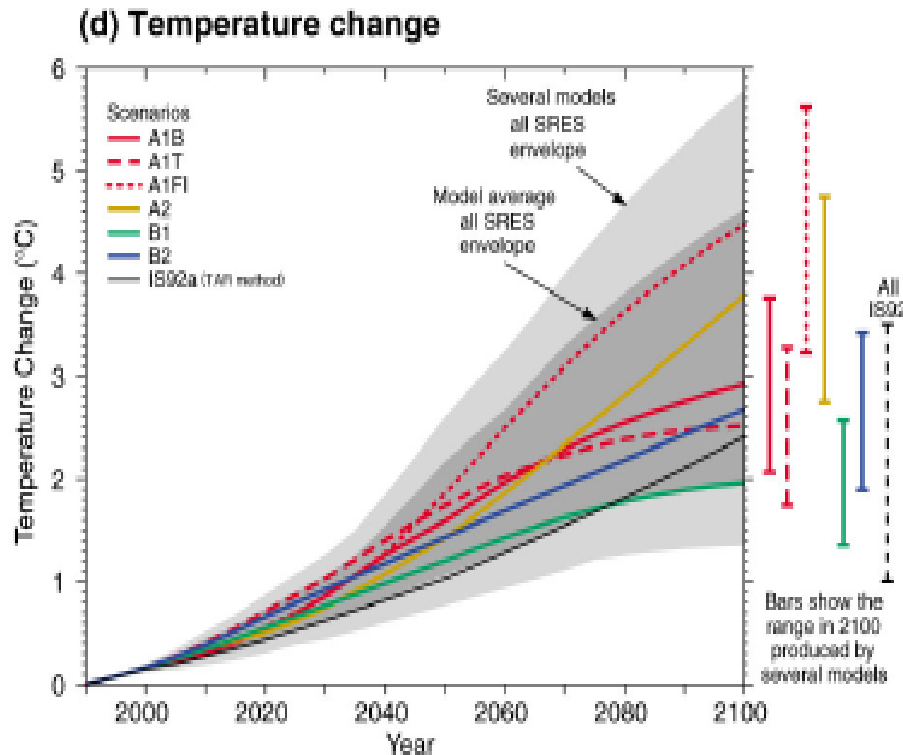
3

วิสัยทัศน์ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

1. ภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภาวะโลกร้อนจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรม การเกิดอุทกภัยและวาตภัยที่รุนแรงมากขึ้น ระบบนิเวศชายฝั่งได้รับผลกระทบจากอุณหภูมิของน้ำทะเล และระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น เพิ่มความรุนแรงของปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง และอาจทำให้เกิดการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตต่างๆ รวบรวม 25

ผลกระทบที่สำคัญจากภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เกิดความผันผวนของปริมาณน้ำ แสงแดด และการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิที่รุนแรงมากขึ้น

2. ผลกระทบต่อนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง การตั้งถิ่นฐานประชากร และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

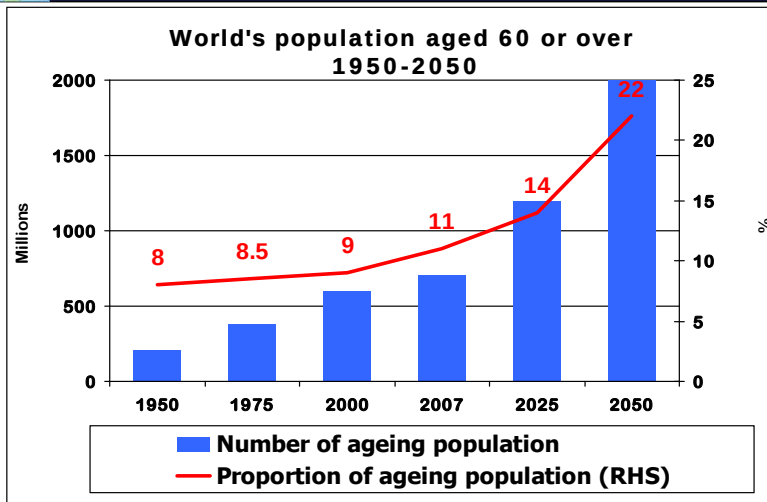
3. ผลกระทบจากการกำหนดมาตรการทางการค้าที่เข้มงวดขึ้น เช่น มาตรการให้สินค้าต้องระบุปริมาณการใช้พลังงานในการผลิต และอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

Source: Munasinghe 2007, Making Development More Sustainable: Integrating Climate Change Policies into Sustainable Development Strategy , IPCC 2001

2. สังคมผู้สูงอายุ

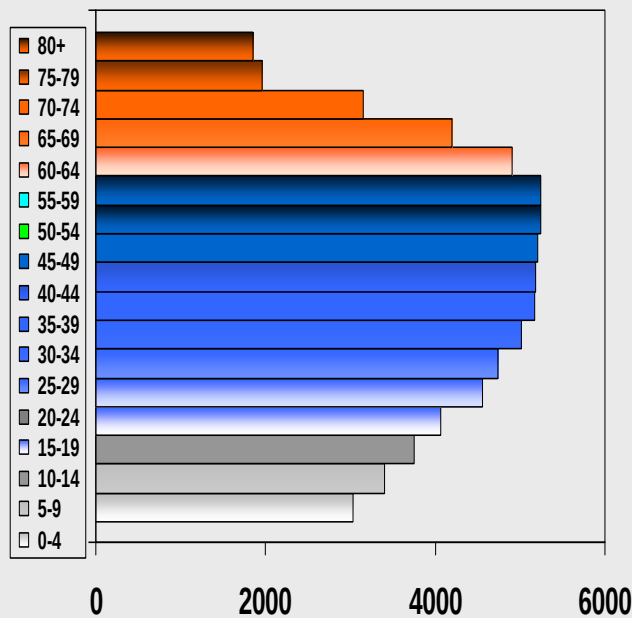
ผลกระทบที่สำคัญจากการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ผลผลิตรวมของประเทศและผลผลิตภาพการผลิต ประชากรในวัยทำงานหรือจำนวนแรงงานลดลง มีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวเพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศ และ 2nd generation of immigrant workers (ลูกหลานแรงงานต่างด้าวในสังคม)

2. การออมและการลงทุน อัตราการออมของผู้มีงานทำจะเพิ่มขึ้นในวัยทำงานแต่จะลดลงในช่วงที่เกษียณอายุแล้ว

3. พฤติกรรมผู้บริโภคต่อการผลิตสินค้าและบริการ แนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าและบริการปรับเปลี่ยนสู่ตลาดกลุ่มผู้สูงอายุมากขึ้น

Thai Population Structure in 2027

3. พลังงานและความมั่นคงทางอาหาร

เศรษฐกิจไทยมีระดับการพึ่งพิงสินค้าพลังงานที่สูง ทำให้มีความเสี่ยงต่อการผันผวนของราคาพลังงานในตลาดโลก และยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาแหล่งพลังงานและข้อจำกัดด้านอุปทานของพลังงานทดแทน ทำให้กระบวนการปรับตัวด้านพลังงานต้องใช้เวลายาวนาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยและโลก ดังนี้

1. การเพาะปลูกพืชพลังงานทดแทนอาจก่อให้เกิดปัญหาวิกฤตอาหารที่มีความรุนแรงมากขึ้น

2. ผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร แต่ละประเทศในโลกต่างสร้างมาตรการเพื่อความมั่นคงทางอาหาร ทำให้ราคาเพิ่มสูงจนอาจถึงจุดวิกฤต

ดุลพลังงาน (พันล้านบาท)

	2548	2549	2550	2548-2550
มูลค่าการนำเข้า	786.0	919.1	847.6	859.9
มูลค่าการส่งออก	165.7	219.5	207.0	197.4
มูลค่าการนำเข้าสุทธิ	620.3	699.6	667.6	662.5
% GDP	8.7	8.9	7.9	8.5

ที่มา: ธนาคารโลก

4. เทคโนโลยี

เทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21

Cheap Solar Energy

Rural Wireless Communication

Ubiquitous Information Access

GM crops

Rapid bioassays

Filter and Catalysts

Targeted drug delivery

Cheap autonomous housing

Green manufacturing

Ubiquitous RFID tagging

Hybrid vehicles

Pervasive sensors

Tissue engineering

Improved diagnostic

and surgical methods

Wearable computer

Quantum cryptography

แนวโน้มสู่การผสมผสานของเทคโนโลยีหลัก (IT, Bio, Materials, Nano) เกิดเทคโนโลยีสาขาหลักใหม่ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมเพื่อมวลมนุษย

1. ผลกระทบต่อสังคมและวิถีชีวิตของปัจเจกบุคคล: สู่สังคมการสื่อสารไร้สาย มีวิทยาการที่เสริมสร้างสมรรถนะของคน

2. ผลกระทบต่อแผนการผลิตและรูปแบบการบริโภค: เน้นการลงทุนทางปัญญามากกว่าทางกายภาพ และมีนวัตกรรมเพื่อผลิตสินค้าและบริการ ที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายได้อย่างมีคุณภาพ

3 ผลกระทบต่อพลวัตของการผลิต การค้าและบริการ เปลี่ยนแปลงสู่ธุรกิจภาคบริการรูปแบบใหม่ๆ

4 ผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและพลังงาน: เทคโนโลยีมีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหฯ อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างทางเลือกในระยะยาว

ที่มา : ปฐมบทสู่การเตรียมตัวเพื่ออนาคตของประเทศไทย, เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา ครั้งที่ 6 (2550)

5. การเงินโลก

ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและการเงินโลก
การเปลี่ยนแปลงในบทบาทของตลาดการเงินโลกจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในระยะยาว ดังนี้

1. การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของสินทรัพย์ทางการเงินโลก

2. การเคลื่อนย้ายเงินทุนและการเปลี่ยนแปลงในอำนาจทางการเงิน

3 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ

- ❑ เงินทุนสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น
- ❑ ผู้กู้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นและรวดเร็ว

มีความเสี่ยงต่อนักลงทุน
ในแต่ละภูมิภาคมากขึ้น

6. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การรวมตัวกันเป็นกลุ่มประเทศ ส่งผลให้ภูมิภาคต่างๆ ของโลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทำให้เกิดตลาดการค้าใหม่ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก โดยเฉพาะในทวีปเอเชีย ซึ่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในอนาคต จะส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกและภูมิภาคต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของโลกในอนาคต

2. จีนและอินเดียจะก้าวสู่การเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลกในอนาคต

3. การรวมตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคต่างๆ

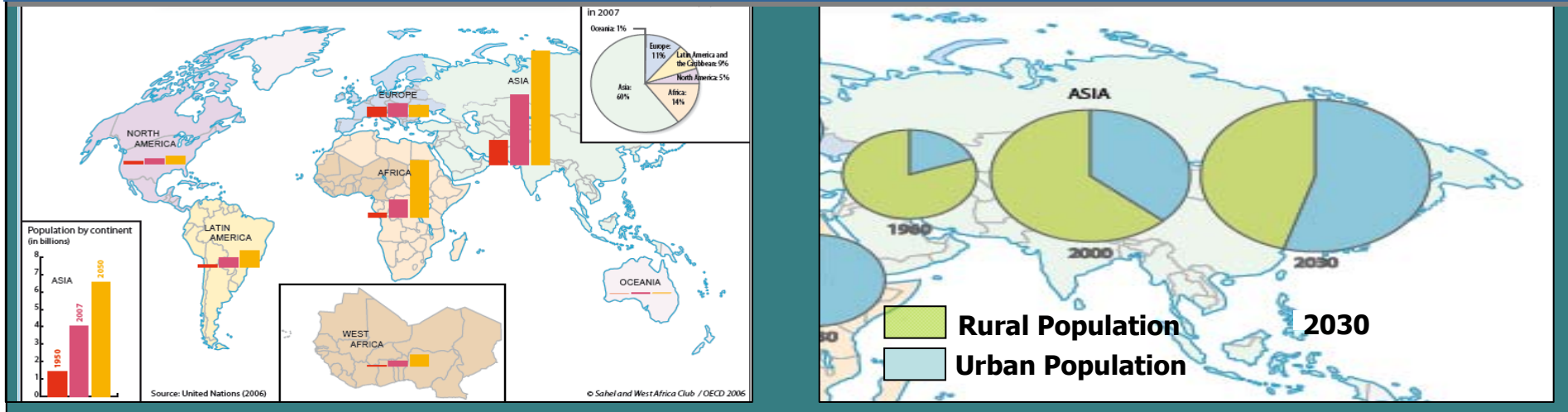
GDP Growth

	81-90	91-00	01-07	08-17	18-27
U.S.	3.28	3.28	2.54	2.39	2.33
U.K.	2.66	2.45	2.77	2.56	2.53
Canada	2.84	2.94	2.92	2.60	2.60
France	2.41	1.99	1.99	2.18	2.05
Germany	2.32	2.07	1.42	1.72	1.72
Japan	3.95	1.26	1.74	1.63	1.38
China	9.30	10.45	9.85	9.68	8.50
Brazil	1.64	2.56	3.43	4.16	4.16
India	5.83	5.58	7.09	7.97	7.97
Russia	-	-2.08	7.03	6.07	6.07
Korea	8.74	6.19	5.18	4.55	4.55
Thailand	7.94	4.59	5.01	5.80	5.80
Malaysia	6.06	7.22	5.55	5.71	5.71
Philippines	1.80	3.08	5.14	6.02	6.02
Indonesia	0.00	4.15	5.10	6.50	6.50
World*	3.0	3.1	2.8	3.4	3.2

7. เมือง ชนบท และพื้นที่เศรษฐกิจ

ประชากรเมืองของโลก จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในทวีปเอเชียเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 1 พันล้านคน ในปี 2030 ประชากรของทวีปเอเชียมากกว่า 50% จะกระจุกตัวอยู่ตามเมืองหลวง เมืองใหญ่ และเขตพื้นที่เมืองต่างๆ

ประเทศไทยมีแนวโน้ม
เปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นเมืองเร็วขึ้น
เช่นเดียวกับกระแสโลก

ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำเมือง-ชนบท ซึ่งรัฐต้อง
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงการพัฒนา
เมือง-ชนบท ให้เกื้อกูลกันมากขึ้น

การปรับเปลี่ยนโครงสร้าง
ประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิต
ของคนเมือง/ชนบท รัฐต้องเตรียม
นโยบาย/มาตรการทางสังคม

รองรับ

วิกฤตการณ์น้ำมัน
ทำให้ Strategic Location
ของไทยทวีความสำคัญยิ่งขึ้น

เหมาะสำหรับลงทุนธุรกิจ อุตสาหกรรม
และสำนักงานระดับภูมิภาคต้องเตรียม
นโยบายชัดเจนรองรับ

ประเด็นนำเสนอ

1

แนวโน้มสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาโลก
และผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

2

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มเศรษฐกิจไทย

3

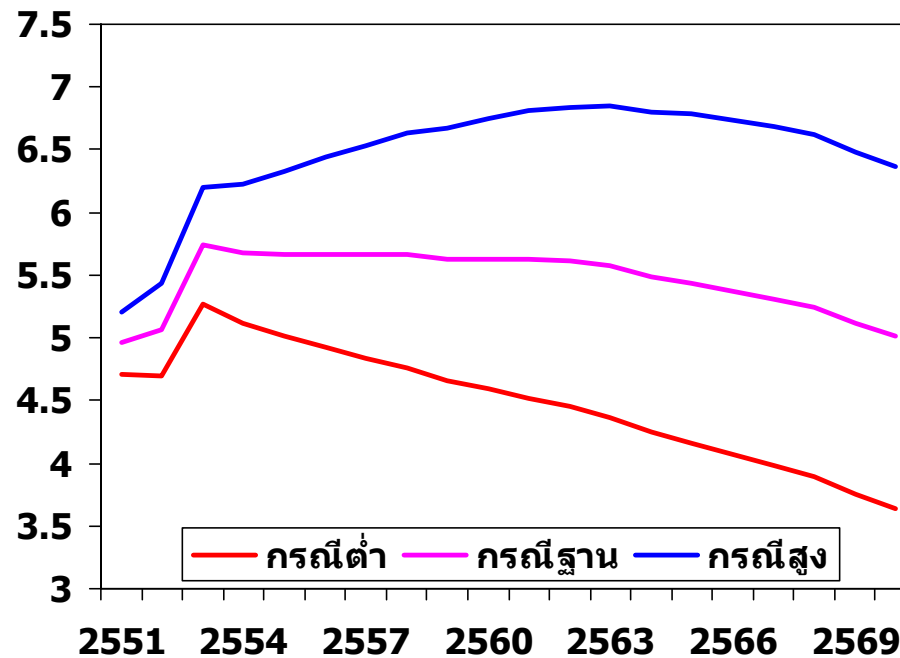
วิสัยทัศน์ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2551-2570

	51-55	56-60	61-65	66-70	เฉลี่ย
กรณีต่ำ	5.0	4.8	4.4	3.9	4.5
กรณีฐาน	5.4	5.7	5.6	5.2	5.5
กรณีสูง	5.9	6.6	6.8	6.6	6.5

ที่มา ประเมินการโดย สศช.

- ❑ คาดว่าเศรษฐกิจไทยน่าจะขยายตัวได้ระหว่างเฉลี่ยร้อยละ 4.5-6.5 ขึ้นอยู่กับการดูแลขับเคลื่อนการลงทุนและผลิดภาพการผลิต
- ❑ อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจไทยในระยะยาวมีแนวโน้มชะลอตัวลงเนื่องจากแนวโน้มการชะลอตัวและการลดลงของประชากรและกำลังแรงงานเป็นสำคัญ
- ❑ กรณีฐาน คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวเฉลี่ย
 - ร้อยละ 5.4 ในช่วงปี 2551-2555
 - ปรับตัวเข้าสู่ระดับสูงสุดที่ร้อยละ 5.7 ในช่วงปี 2556-2560
 - ชะลอตัวลงเป็นร้อยละ 5.6 และร้อยละ 5.2 ในช่วงปี 2561-2565 และ 2566-2570 ตามลำดับ

สมมติฐานด้านการลงทุนและผลิดภาพการผลิต

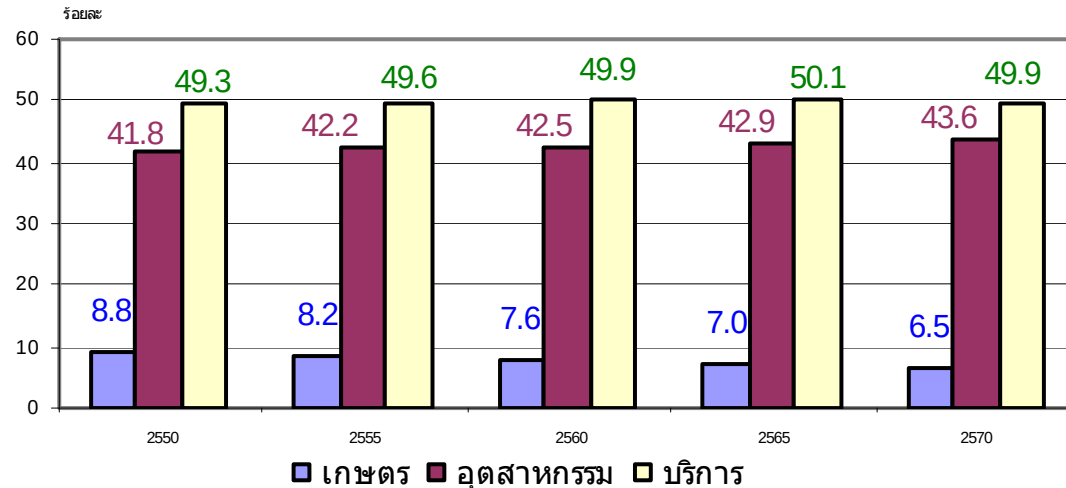
	การลงทุน	ผลิดภาพการผลิตรวม					
		เกษตร	อุตสาหกรรม	ไฟฟ้า	ขนส่ง	ก่อสร้าง	บริการ
กรณีต่ำ	3.0	-0.982	2.918	1.588	2.328	-1.262	1.938
กรณีฐาน	5.0	-0.762	3.138	1.808	2.548	-1.042	2.158
กรณีสูง	7.0	-0.542	3.358	2.028	2.768	-0.822	2.378
ค่าเฉลี่ยจริง 2546-2550	8.2	-0.412	3.490	2.165	2.900	-0.692	2.512

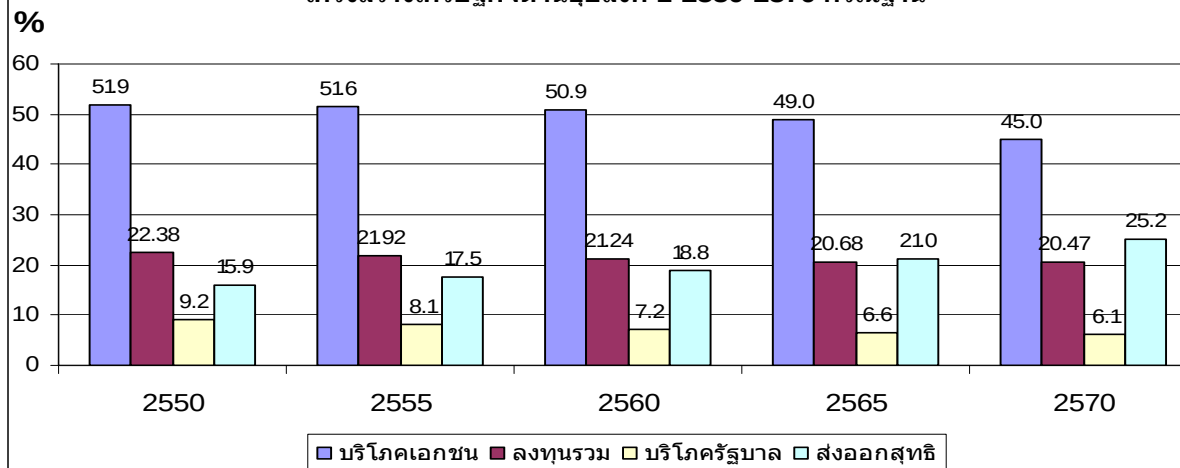

แนวโน้มโครงสร้างเศรษฐกิจไทยใน 20 ปี ข้างหน้า

โครงสร้างเศรษฐกิจด้านการผลิตปี 2550-2570 กรณีฐาน

โครงสร้างเศรษฐกิจด้านอุปสงค์ ปี 2550-2570 กรณีฐาน

- **ด้านการผลิต** ความแตกต่างด้านผลิตภาพการผลิตโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มที่จะทำให้ บทบาทความสำคัญของภาคการเกษตรลดลง และการขยายตัวของเศรษฐกิจจะถูกขับเคลื่อนโดยการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เป็น **Capital และ technology intensive**
- **ด้านอุปสงค์** สัดส่วนของการบริโภคมีแนวโน้มลดลงจากแนวโน้มการชะลอตัวและการลดลงของประชากร ในขณะที่การส่งออกสุทธิจะมีบทบาทมากขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
- แนวโน้มดังกล่าวอาจดอกย้ำปัญหาความเหลื่อมล้ำทั้งในด้านรายได้และความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่รวมทั้งอาจก่อให้เกิดความไม่สมดุลเชิงโครงสร้าง

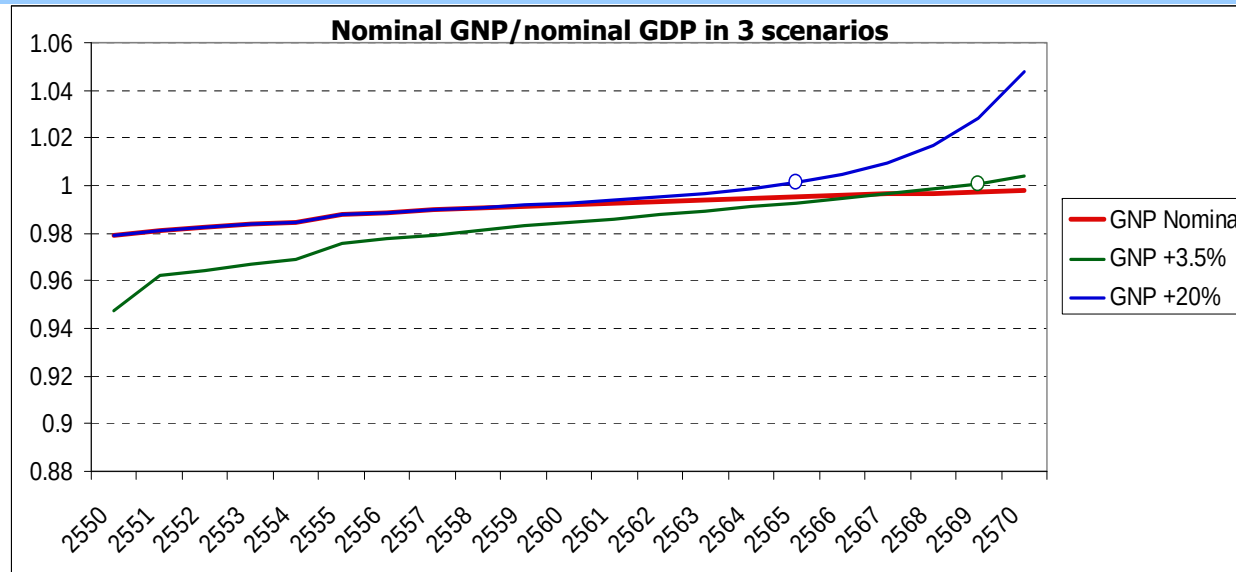

Nominal GNP/GDP Scenarios

ผลตอบแทนจากการลงทุนในต่างประเทศขยายตัวจะส่งผลให้ $GNP > GDP$

ภายใต้สมมติฐานของแต่ละกรณี ดังนี้

- ❑ เมื่อการลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.5 ต่อปี ส่งผลให้ $GNP > GDP$ ณ ปี 2569
- ❑ เมื่อการลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี ส่งผลให้ $GNP > GDP$ ณ ปี 2565

GNP Nominal		2550	2555	2560	2565	2570
กรณีฐาน	GNP พันล้านบาท	8,293	12,731	19,041	28,209	41,406
	Net factor income	-176	-157	-151	-131	-98
กรณีลงทุนในต่างประเทศเพิ่ม 3.5%ต่อปี						
	GNP พันล้านบาท	8,293	12,731	19,043	28,235	41,581
	Net factor income	-176	-157	-149	-105	77
กรณีลงทุนในต่างประเทศเพิ่ม 20%ต่อปี						
	GNP พันล้านบาท	8,293	12,731	19,053	28,375	43,501
	Net factor income	-176	-157	-139	36	1,997

ที่มา ประมาณการโดย สศช.

Nominal GDP and GNP

GDP Nominal						
		2550	2555	2560	2565	2570
กรณีต่ำ	พินล้านบาท	8,469	12,609	17,990	25,090	35,068
			(1.5)	(2.1)	(3.0)	(4.1)
	พินล้าน USD	251	373	532	743	1,038
กรณีฐาน	พินล้านบาท	8,469	12,888	19,192	28,340	41,504
			(1.5)	(2.3)	(3.3)	(4.9)
	พินล้าน USD	251	381	568	839	1,228
กรณีสูง	พินล้านบาท	8,469	13,172	20,512	32,156	49,391
			(1.6)	(2.4)	(3.8)	(5.8)
	พินล้าน USD	251	390	607	952	1,462
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงจำนวนเท่าจากปี 2550						

GDP Deflator					
		51-55	56-60	61-65	66-70
อัตราการขยายตัวเฉลี่ย (ร้อยละ)		3.2	2.5	2.4	2.3

GNP Nominal						
		2550	2555	2560	2565	2570
กรณีต่ำ	พินล้านบาท	8,293	12,452	17,840	24,959	34,970
	สัดส่วนต่อ GDP	97.92	98.75	99.16	99.48	99.72
กรณีฐาน	พินล้านบาท	8,293	12,731	19,041	28,209	41,406
	สัดส่วนต่อ GDP	97.92	98.78	99.22	99.54	99.76
กรณีสูง	พินล้านบาท	8,293	13,015	20,362	32,025	49,294
	สัดส่วนต่อ GDP	97.92	98.81	99.27	99.59	99.80

ที่มา ประเมินการโดย สศช.

ประเด็นการบริหารเศรษฐกิจใน 20 ปี ข้างหน้า

- ภายใต้แนวโน้มอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจดังกล่าว ประเทศไทยจะต้องใช้เวลา 40 ปี (กรณีสูง) - 58 ปี (กรณีต่ำ) ในการยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้ทัดเทียมกับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในประเทศอุตสาหกรรม
 - ดังนั้น จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องดูแลให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพ แม้ว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะไม่ใช่เป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาก็ตาม
-
- การใช้การลงทุนเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจะมีข้อจำกัดมากขึ้น ควรให้ความสำคัญต่อ
 - การเพิ่มผลิตภาพการผลิต
 - หากผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้นอีกเฉลี่ยร้อยละ 0.3 จะทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (กรณีฐาน) เพิ่มขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ 5.8/ปี
 - การใช้ภาคอุตสาหกรรมและการส่งออกเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อาจก่อให้เกิดปัญหาความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ควรให้ความสำคัญต่อ
 - การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยเพิ่มสัดส่วนของภาคเกษตรและบริการ และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอุปสงค์ในประเทศมากขึ้น

	51-55	56-60	61-65	66-70	เฉลี่ย
กรณีฐาน	5.4	5.7	5.6	5.2	5.5
กรณีฐาน + ผลิตภาพการผลิ ติอีกร้อยละ 0.3 ต่อปี	5.7	5.9	5.9	5.5	5.8

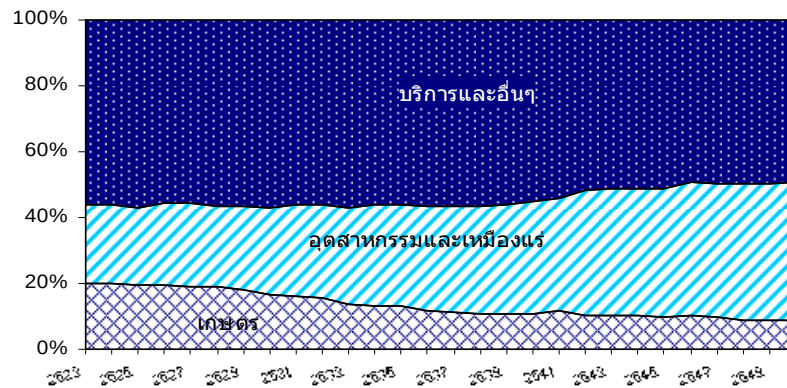

ภาพรวมแนวโน้มภาคการผลิตและเกษตร

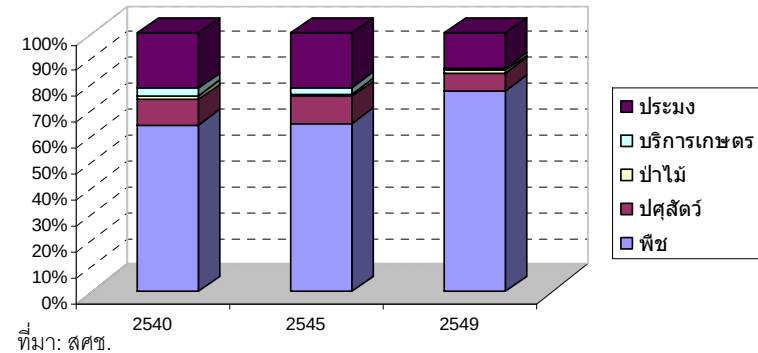
ไม่ว่าโครงสร้างภาคการผลิตใน 20 ปีข้างหน้าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม ประเด็นหลักจะอยู่ที่ การเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตของทั้งสามภาคการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยควบคุมผลกระทบด้านลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

สัดส่วน GDP รายสาขา ณ ราคาคงที่

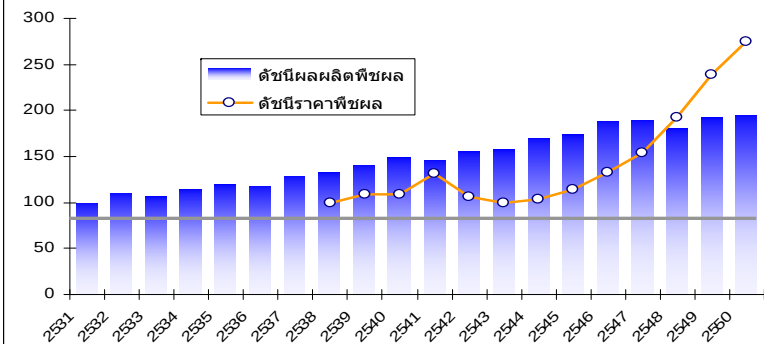

ที่มา: สศช.

โครงสร้างการผลิตสาขาเกษตร

ที่มา: สศช.

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

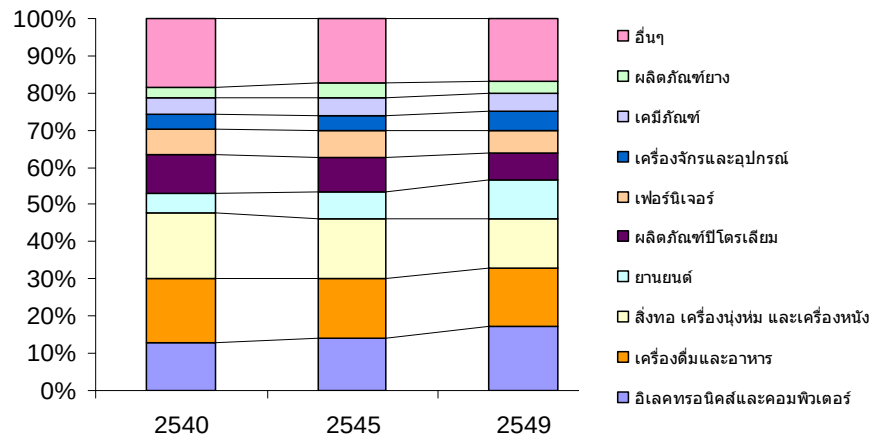
- ❑ **เกษตร:** พืชกลุ่มพลังงาน (มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน) มีการขยายตัวสูงและราคาดี ขึ้น: ความสมดุลของ ความมั่นคงทางอาหาร และพลังงานทางเลือก
- ❑ ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรซึ่งอยู่ในระดับต่ำ และมีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับคู่แข่ง

ภาคการผลิต (อุตสาหกรรม และบริการ)

โครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม

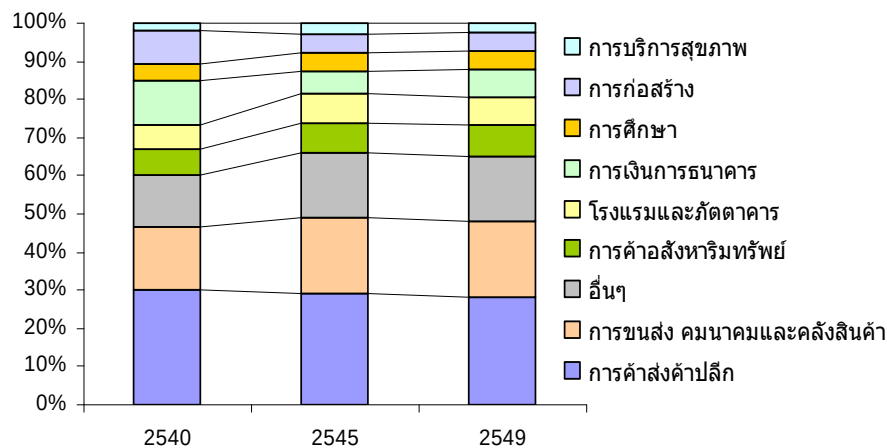

ที่มา: สศช.

ภาคอุตสาหกรรม: ให้ความสำคัญต่อ

- ❑ ใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ❑ เพิ่มผลผลิตภาพการผลิตและความสามารถในการแข่งขัน
- ❑ เชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีมาตรฐานและคุณภาพมากขึ้น
- ❑ พัฒนาพื้นที่ใหม่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการโดยคำนึงถึงความยั่งยืนด้วย

โครงสร้างภาคบริการ

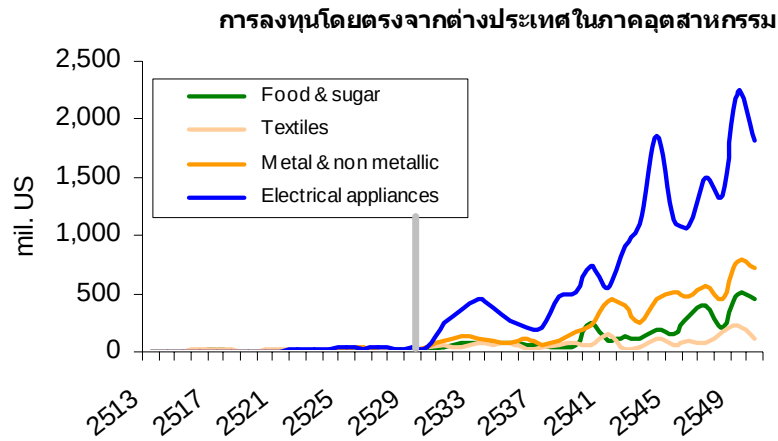
ที่มา: สศช.

- ❑ ภาคบริการจะเป็นภาคเศรษฐกิจหลักของประเทศ และเป็นแหล่งสำคัญในการสร้างงานและรายได้ที่เกิดจากโอกาสและกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโลกและไทย
- ❑ ภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเชื่อมโยงกับสาขาบริการ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร การบริการสุขภาพ และรวมไปถึงการขนส่งและคมนาคม จะมีการขยายตัวและมุ่งเน้นสู่การให้บริการที่มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น

การค้าระหว่างประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศ

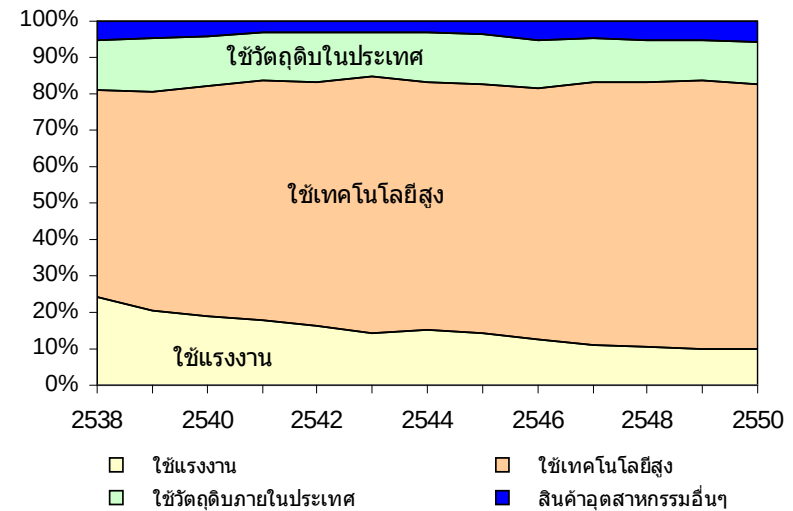

การลงทุนจากต่างประเทศในระยะต่อไป ต้องให้ความสำคัญต่อการลงทุนที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

- การพัฒนาผู้ประกอบการและแรงงานไทย
- มีความเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม การวิจัยพัฒนา
- การเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต
- คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ชุมชนและแรงงาน และความสามารถในการพึ่งพาตนเอง

ส่งเสริมลงทุนในต่างประเทศของนักลงทุนไทย (Outward FDI)

สัดส่วนสินค้าอุตสาหกรรมส่งออก

- ✓ มูลค่าการค้าจะพบว่าสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีมูลค่าประมาณ 1.2 เท่าของ GDP
- ✓ โครงสร้างการส่งออก พบว่าการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตจากอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในสัดส่วนที่สูง มาเป็นการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีมากขึ้น (ประมาณร้อยละ 70 ของมูลค่าส่งออก)

แนวโน้มของบทบาทประเทศไทยในอนุภูมิภาค

พัฒนาสู่การเป็นผู้นำของเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ปรับบทบาทเป็น Donor Country ในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในภูมิภาคและอนุภูมิภาคผ่านนโยบาย "Forward engagement"

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ กัมพูชา ลาว พม่า ปี 2545-2554

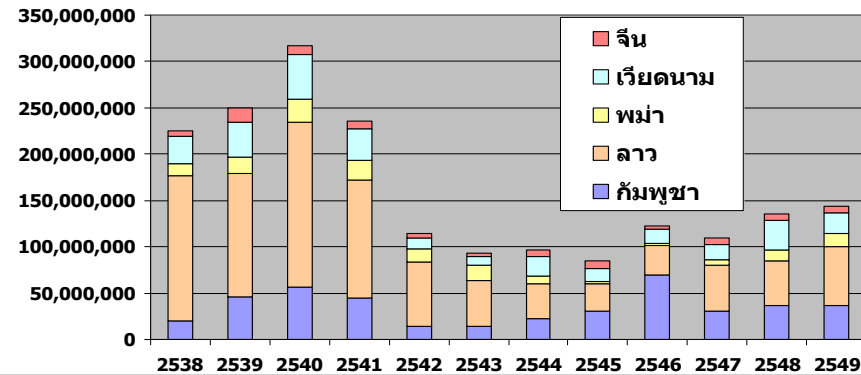
หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	พม่า	ลาว	กัมพูชา	ยอดรวม
ถนน (8)	126.61	2,433	2,293.80	4,853.41
รถไฟ (1)	-	197	-	197
สะพาน (5)	38	2,590	288	2,916
สนามบิน (2)	-	640	-	640
ด่านพรมแดน(1)	1.3	-	-	1.3
รวม	165.91	5,860	2,581.80	8,607.71
ร้อยละ	1.9	68.1	30.0	100.0

การให้ความช่วยเหลือผ่านสำนักงานพัฒนาความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.)

ปี 2538-2549 รวมวงเงิน **1,928 ล้านบาท**

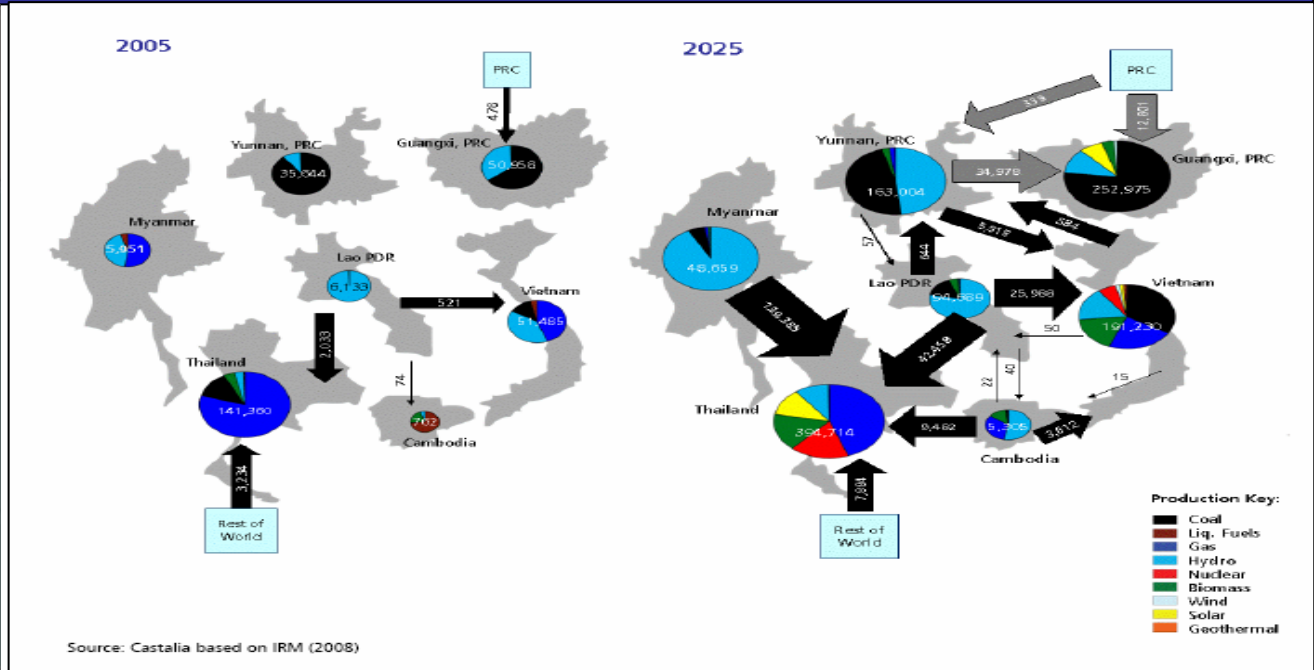
หน่วย : บาท

- เน้นช่วยเหลือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ถนนเชื่อมโยงระหว่างประเทศตามแนว Economic Corridor สะพาน เขื่อน และโรงไฟฟ้า เชื่อมโยงระบบคมนาคม และพลังงาน รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาว
- ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิควิชาการ เช่น ฝึกอบรมบุคลากรในสาขาต่างๆ อาทิ ศึกษา สาธารณสุข เกษตร คมนาคม การเงิน การธนาคาร ในลักษณะเดียวกันกับ UN และ ADB

แนวโน้มการพัฒนาอนุภูมิภาค 20 ปีข้างหน้า

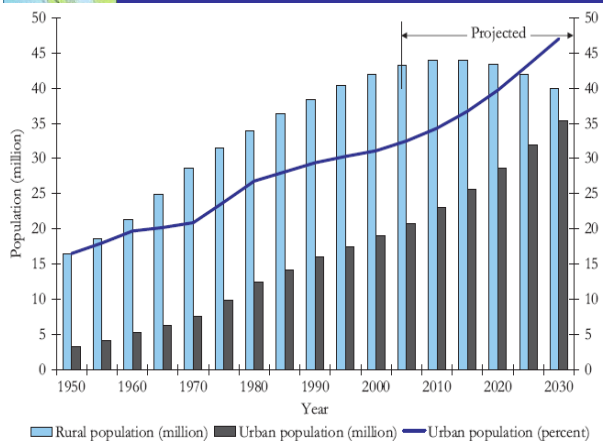
ประเทศไทยมีบทบาทนำในอนุภูมิภาค และมีการรวมกลุ่มในลักษณะ Economic & Social Development Partnership

สร้างความร่วมมือพันธมิตรเพื่อการพัฒนาผ่านการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา สาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือด้านสังคม และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

การให้ความช่วยเหลือด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น พลังงาน และท่าเรือน้ำลึกในอนุภูมิภาคควร ควบคู่ไปกับการสนับสนุนให้ภาครัฐวิสาหกิจที่มีศักยภาพรวมทั้งส่งเสริมภาคเอกชนเข้าไปลงทุนในธุรกิจที่ มีความเชี่ยวชาญ เพื่อสร้างรายได้ และยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน

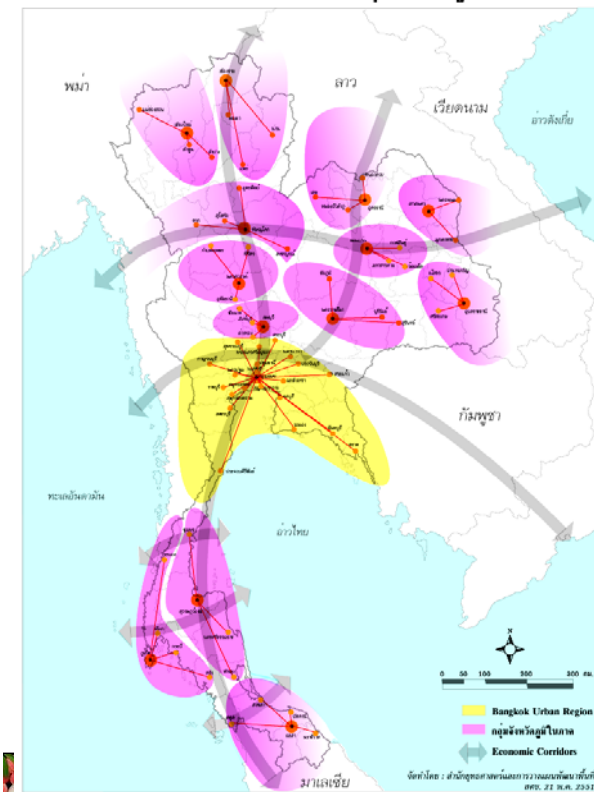
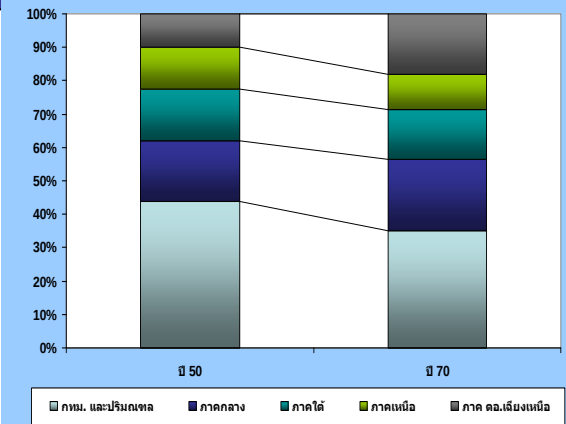
สถานะปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความเป็นเมือง

ปี 2550 ประเทศไทยมีความเป็นเมือง
เมื่อรวม peri-urban 39.0 % และจะ
เพิ่มเป็น 47.2 % ในปี 2570

การกระจายตัวของประชากร ยังคงขาด
สมดุล มีการกระจุกตัวในตอนกลางของ
ประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่สมรณะสูง
รอบอ่าวไทย (BMR ESB WSB)

ขาดเมืองขนาดกลางที่จะเชื่อมโยง
เมือง-ชนบท

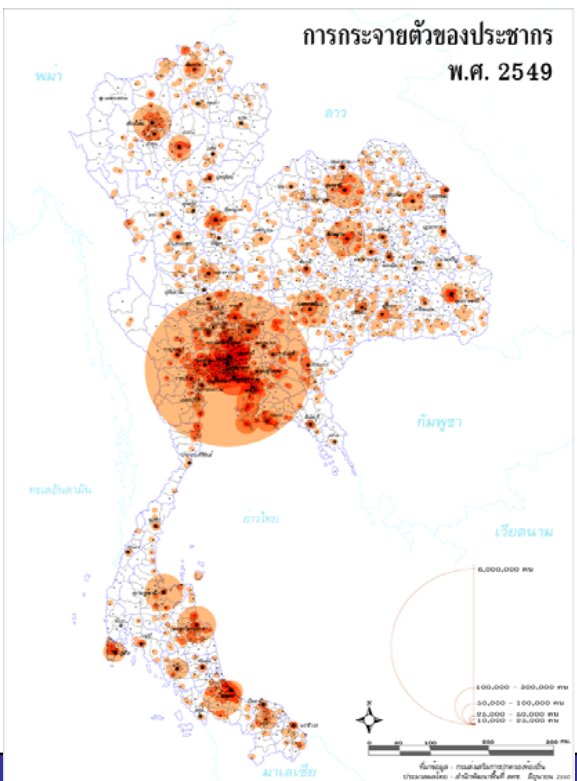
สังคมไทยเปลี่ยนจากสังคมชนบทสู่
เมืองมากขึ้น เนื่องจาก peri-urban
ขยายตัวอย่างรวดเร็ว

ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา และการ
อพยพของคนจากชนบทสู่เมืองใหญ่
เพิ่มขึ้น

ปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมเมือง และ
ความขัดแย้งด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
รุนแรงขึ้น

ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานทาง
เศรษฐกิจและสังคมเพิ่มขึ้น เป็นผลจาก
การขยายตัวของเมืองและกิจกรรมทาง
เศรษฐกิจต่างๆ

พื้นที่เศรษฐกิจในภูมิภาคจะเติบโตเป็น
ฐานเศรษฐกิจของประเทศใน 20 ปี
ข้างหน้า

แนวโน้มการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจในภูมิภาค

1

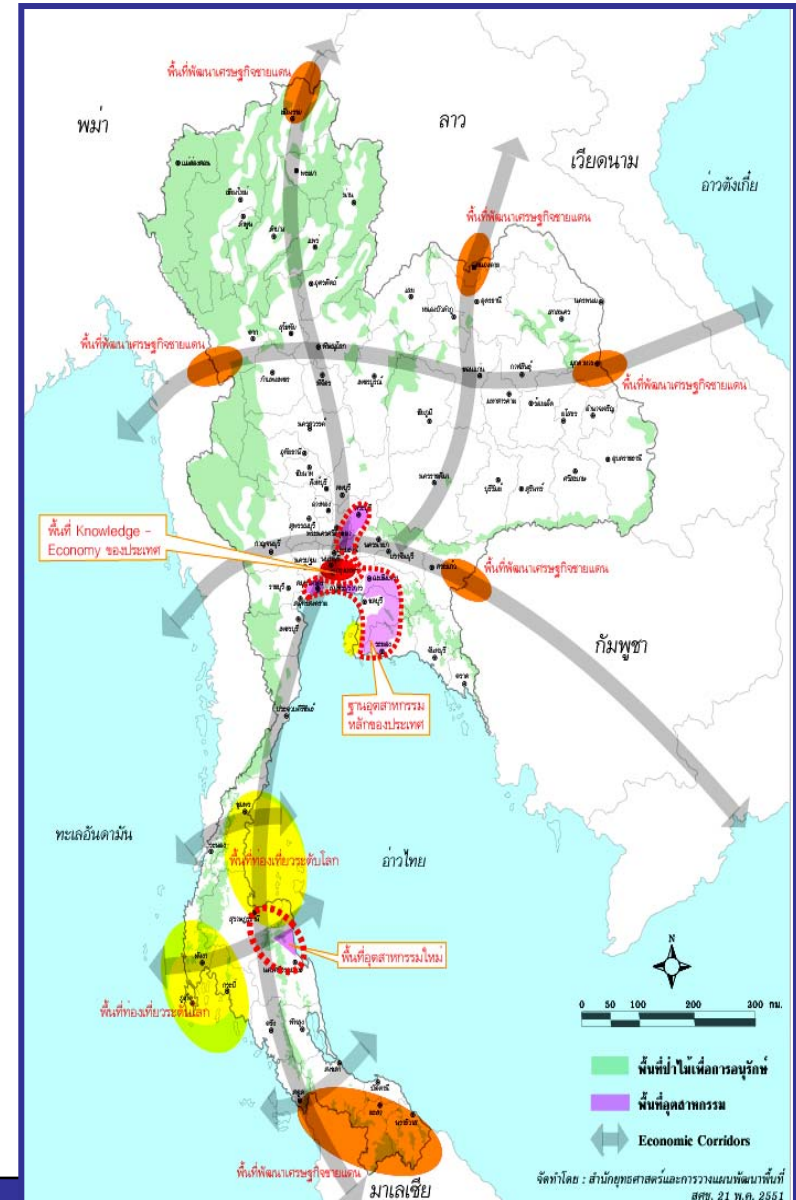
ESB : ปัจจุบันเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ในระยะ 20 ปีข้างหน้าจะยังคงเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักของประเทศแต่มีข้อจำกัดมากขึ้นและความได้เปรียบในการแข่งขันลดลง

2

SSB : มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานในอนาคตจะมีบทบาทเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจใหม่ และเป็นประตูการค้า(Gateway) ที่สำคัญของประเทศเชื่อมสู่นานาชาติมากขึ้น

3

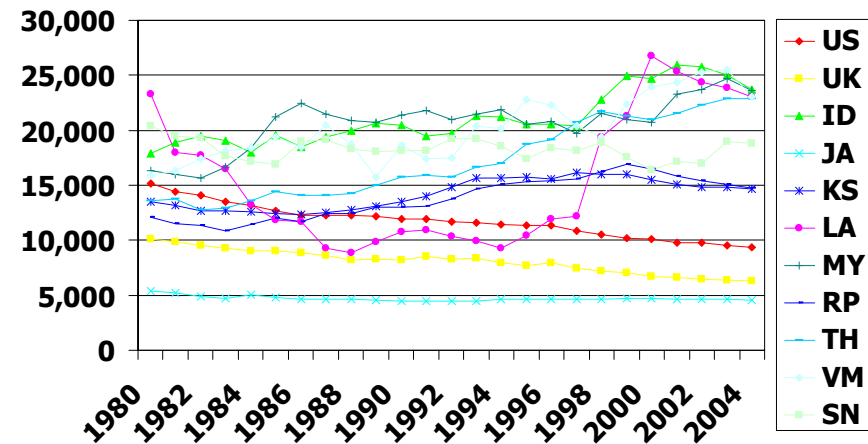
พื้นที่เศรษฐกิจชายแดน : มีโอกาสพัฒนาภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ได้แก่ GMS ACMECS BIMSTEC IMT-GT และ JDS ในระยะต่อไปยังคงเป็นโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนและชุมชนที่สำคัญในภูมิภาค ทั้งด้านการค้า การลงทุน และบริการท่องเที่ยว

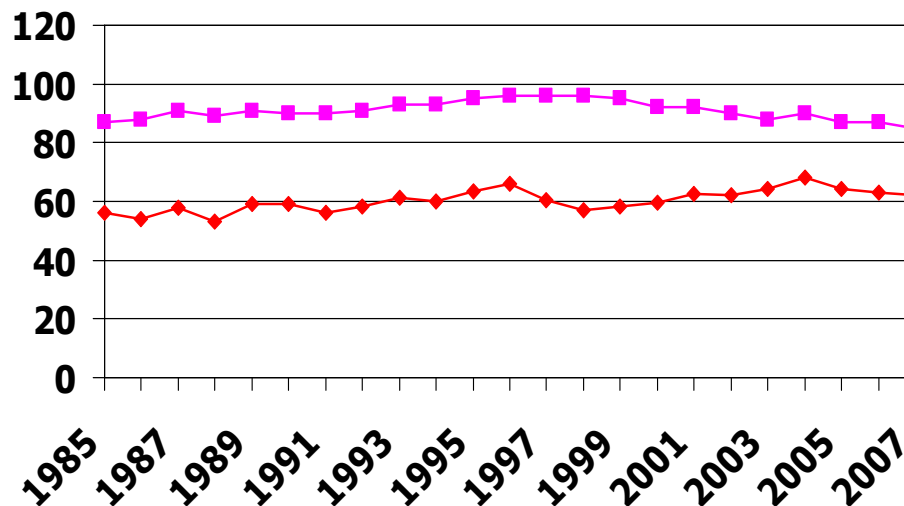

พลังงาน

ความเข้มข้นของการใช้พลังงานของประเทศไทย (Energy Intensity) อยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศพัฒนาที่อยู่ในระดับต่ำกว่าและมีแนวโน้มลดลงหรือทรงตัว

ที่มา : Energu Information Administration

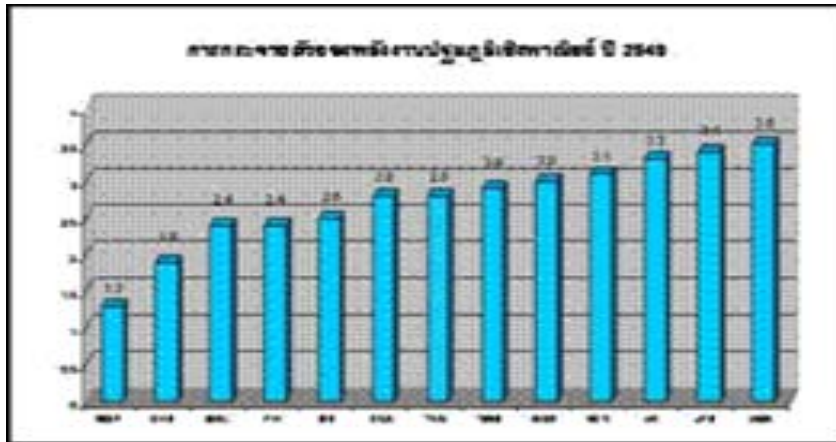
◆ Energy Dependency ■ Oil Dependency

ศักยภาพพลังงานภายในประเทศ มีอยู่จำกัด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศถึงร้อยละ **60** จึงมีความผันผวนของราคา รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อเหตุการณ์ในต่างประเทศ

แนวโน้มการพัฒนาด้านพลังงาน

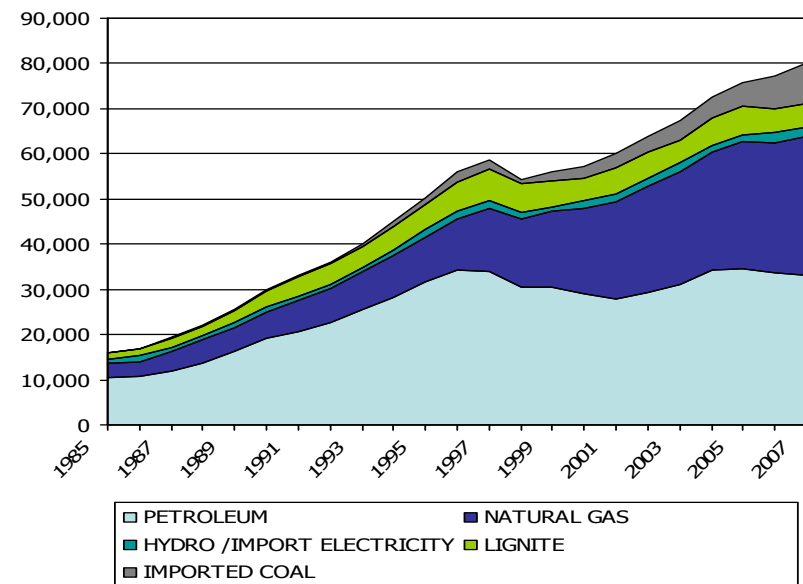
ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

ดัชนีการกระจายตัวของพลังงาน (Energy diversity index)

อยู่ที่ 2.8 ต่ำกว่าค่า Benchmark ซึ่งเท่ากับ 3 โดยการผลิตไฟฟ้ามีสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติร้อยละ 66 ในปี 2550 และเพิ่มเป็นร้อยละ 70 เมื่อสิ้นแผนฯ 10 สำหรับภาคขนส่งมีการใช้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมถึงร้อยละ 95

แนวโน้มความต้องการใช้ไฟฟ้า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 6 ในอีก 15 ปีข้างหน้า หรือเพิ่มขึ้นปีละ 1,800 เมกะวัตต์

การผลิตไฟฟ้าในปี 2564 มาจากพลังน้ำร้อยละ 29 ก๊าซธรรมชาติร้อยละ 36 ถ่านหินนำเข้าร้อยละ 14 นิวเคลียร์ร้อยละ 10 ลิกไนต์ร้อยละ 6 และที่เหลืออีกร้อยละ 5 เป็นการผลิตจากพลังงานทดแทนและซื้อไฟฟ้าจากเอกชนรายเล็กและมาเลเซีย

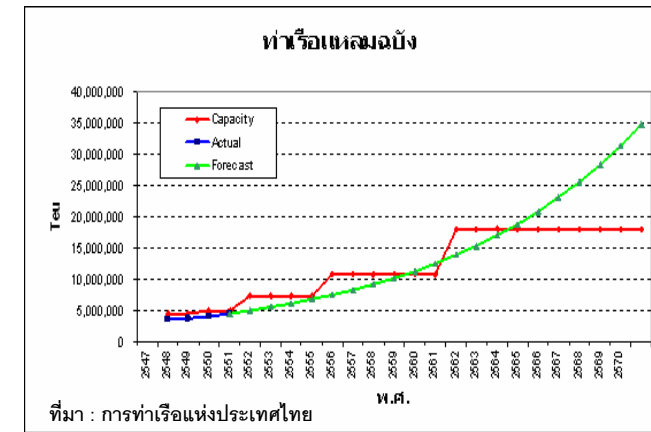
ที่มา : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

แนวโน้มสาขาขนส่ง ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

การขนส่งทางทะเล จะเพิ่มขึ้นจาก 4.56 ล้าน TEUs ในปี 2550 เป็น 34.75 ล้าน TEUs ในปี 2570 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อปี ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาท่าเรือน้ำลึกเพิ่มในบริเวณใกล้เคียงในช่วง พ.ศ. 2564

แผนการพัฒนา Motorway

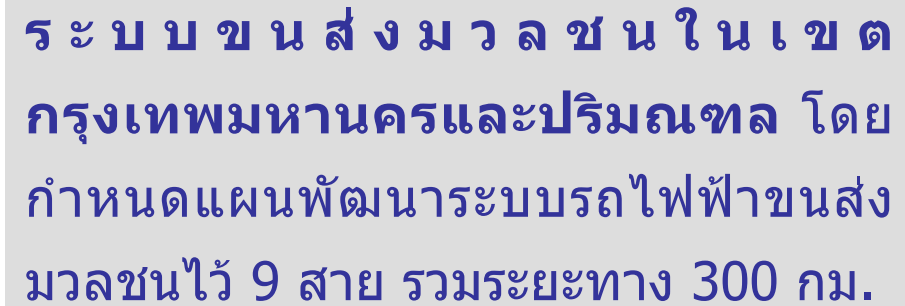
การขนส่งทางบก มีแผนพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (Motorway) ในเส้นทางสายหลัก รวมระยะทาง 4,345 กม.

แผนพัฒนารถไฟทางคู่

การขนส่งทางราง มีแผนที่จะพัฒนารถไฟทางคู่ (Standard gauge) ระยะทาง 2,344 ก.ม.

ผู้โดยสารผ่านทางอากาศผ่านกรุงเทพ

ปี	Capacity (พันคน)	Actual (พันคน)	Demand (พันคน)
2547	35,000	35,000	35,000
2548	45,000	40,000	40,000
2549	45,000	45,000	45,000
2550	45,000	45,000	45,000
2551	45,000	45,000	50,000
2552	45,000	45,000	55,000
2553	45,000	45,000	60,000
2554	45,000	45,000	65,000
2555	45,000	45,000	70,000
2556	70,000	70,000	75,000
2557	70,000	70,000	80,000
2558	70,000	70,000	85,000
2559	70,000	70,000	90,000
2560	70,000	70,000	95,000
2561	70,000	70,000	100,000
2562	95,000	95,000	100,000
2563	95,000	95,000	105,000
2564	95,000	95,000	110,000
2565	95,000	95,000	115,000
2566	95,000	95,000	120,000
2567	95,000	95,000	125,000
2568	95,000	95,000	130,000
2569	95,000	95,000	135,000
2570	120,000	120,000	140,000

ที่มา : บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร จะควบรวมกัน (Convergence) ระหว่างการสื่อสารภาพและเสียง และโครงข่ายสื่อสารจะปรับเปลี่ยนจากเคเบิลไปสู่โครงข่ายสื่อสารไร้สายมากขึ้น ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง (Broad Band Wi-Fi)

แนวโน้มการลงทุนโครงการขนาดใหญ่

หน่วย : ล้านบาท

สาขาเศรษฐกิจ	2552	2553	2554	2555	รวม	สัดส่วน
Mass Transit	61,248	100,843	138,712	193,782	494,585	28%
Airport Link	9,167	-	-	-	9,167	1%
คมนาคม	63,833	126,734	141,001	61,885	393,453	22%
- ทางบก	48,620	73,152	76,617	1,139	199,528	11%
- ทางราง	9,048	21,383	14,768	20,928	66,128	4%
- ทางอากาศ	3,158	26,502	44,282	39,818	113,760	6%
- ทางน้ำ	3,007	5,696	5,334	-	14,037	1%
ทรัพยากรน้ำ	23,548	44,891	63,599	52,031	184,069	10%
การศึกษา	38,089	43,134	42,910	-	124,133	7%
สาธารณสุข	13,813	11,157	10,083	-	35,053	2%
ที่อยู่อาศัย	30,897	28,701	21,478	-	81,076	5%
พลังงาน	110,619	163,784	110,941	79,969	465,314	26%
รวม	351,213	519,244	528,725	387,667	1,786,849	100%

ที่มา : สศช.

ประเด็นนำเสนอ

1

แนวโน้มสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาโลก
และผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

2

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มเศรษฐกิจไทย

3

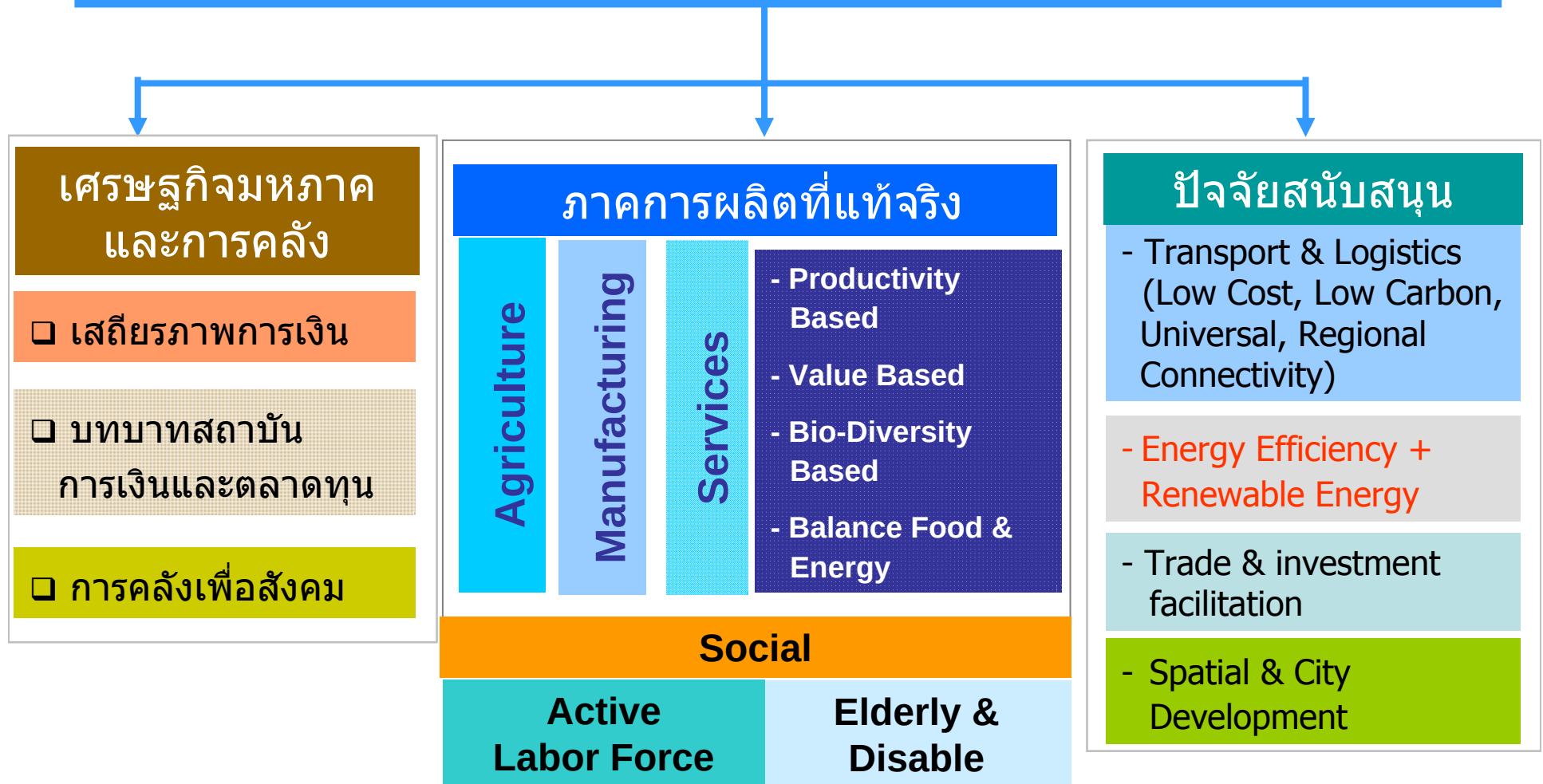
วิสัยทัศน์ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

ภาพรวมวิสัยทัศน์และประเด็นยุทธศาสตร์ ใน 20 ปี ข้างหน้า

เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ฐานการผลิต การค้า การลงทุน รวมทั้งการขนส่ง และพลังงาน ในอนุภูมิภาค โดยเชื่อมโยงกับพื้นที่ภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์ประเทศไทยในระยะ **20 ปี** ข้างหน้า

ภาพอนาคตเศรษฐกิจไทย

ภาคการผลิต

ผลักดันภาคการเกษตรเป็นฐานของการผลิต และเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตอื่นๆ สู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาค

จะต้องมีบทบาทนำด้านเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ผ่านการให้ความช่วยเหลือต่างๆ และขยายการลงทุนสู่อนุภูมิภาค

เมือง ชนบท และพื้นที่เศรษฐกิจ

พัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน มีความยั่งยืน และเสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคมไทย รวมทั้งมีความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ อย่างมีบูรณาการ

พลังงาน

พัฒนาแหล่งพลังงานในพื้นที่ทับซ้อนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในระดับประเทศพัฒนาแล้ว

โครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์

เชื่อมโยงเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ให้เพียงพอต่อการปรับโครงสร้างภาคการผลิต และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์

ภาคการผลิต

- ❑ เร่งปรับปรุงผลิตภาพการผลิตให้สูงขึ้น
- ❑ สร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตบนพื้นฐานความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
- ❑ สนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่อง และธุรกิจอุตสาหกรรมและบริการสร้างสรรค์
- ❑ สนับสนุนการลงทุนในต่างประเทศ และอำนวยความสะดวกทางการลงทุน
- ❑ พัฒนาภาคบริการใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว
- ❑ พัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ
- ❑ พัฒนาแรงงานใหม่ให้พร้อมและสอดคล้องกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ
- ❑ เตรียมพื้นที่รองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค

- ❑ ดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุกในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการรวมกลุ่มระหว่างประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาค
- ❑ สร้างความร่วมมือพันธมิตรเพื่อการพัฒนาผ่านการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม
- ❑ ดำเนินการเจรจาด้านความร่วมมือที่เอื้อประโยชน์ต่อภาคเอกชนของไทยในการขยายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน
- ❑ ส่งเสริมความร่วมมือด้านสังคม และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับประเทศในอนุภูมิภาค

ประเด็นยุทธศาสตร์

เมือง ชนบท และพื้นที่เศรษฐกิจ

- ❑ เชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างเกื้อกูล
- ❑ ปรับระบบการพัฒนาพื้นที่และชุมชนโดยใช้สองแนวทางคู่ขนาน โดยพัฒนากรุงเทพฯและปริมณฑลควบคู่กับการพัฒนากลุ่มจังหวัดให้พึ่งตนเองได้
- ❑ จัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน เน้นการพัฒนาเมืองแบบกระชับ และสนับสนุนการพัฒนาเมืองน่าอยู่
- ❑ กำหนดเขตการใช้ที่ดิน (Zoning) สำหรับพื้นที่เกษตร พื้นที่เมือง พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่อนุรักษ์/คุ้มครอง
- ❑ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

พลังงาน

- ❑ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และให้ความสำคัญต่อเป้าหมายด้านความเข้มข้นของการใช้พลังงานให้อยู่ระดับเดียวกับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว
- ❑ จัดหาพลังงานให้เกิดความมั่นคง พอเพียง และทั่วถึง รวมทั้งลดการนำเข้าพลังงาน โดยการพัฒนาพลังงานหมุนเวียน โรงไฟฟ้าขนาดใหญ่จากแหล่งพลังงานใหม่ และใช้ประโยชน์จากแหล่งพลังงานในพื้นที่ทับซ้อนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ❑ พัฒนาพืชพลังงานอย่างสมดุล ทั้งด้านปริมาณอาหาร ราคา และสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์

โครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์

- ✓ พัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน (ประหยัดพลังงาน)
 - ❑ พัฒนาระบบขนส่งมวลชน และการขนส่งทางราง และการขนส่งสินค้าในรูปแบบ multimodal
 - ❑ พัฒนาการขนส่งทางบกให้เป็นโครงข่ายเชื่อมโยงหลักระหว่างประเทศในอนุภูมิภาค
 - ❑ พัฒนาท่าอากาศยาน ศูนย์กลางภูมิภาค
 - ❑ พัฒนาอุตสาหกรรมการบิน
- ✓ พัฒนากลไกทางการเงินและการลงทุนสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure financing)
- ✓ ปรับปรุง กฎ ระเบียบ การบริหารที่เกี่ยวข้องด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ✓ เทคโนโลยี
 - ❑ พัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
 - ❑ ศึกษา วิจัยความเป็นไปได้ และเตรียมความพร้อมในกรณีจำเป็นต้องมีการพัฒนาโรงงานผลิตไฟฟ้านิวเคลียร์ เพื่อลดข้อจำกัดด้านทรัพยากรและต้นทุนเชื้อเพลิง

ขอบคุณ

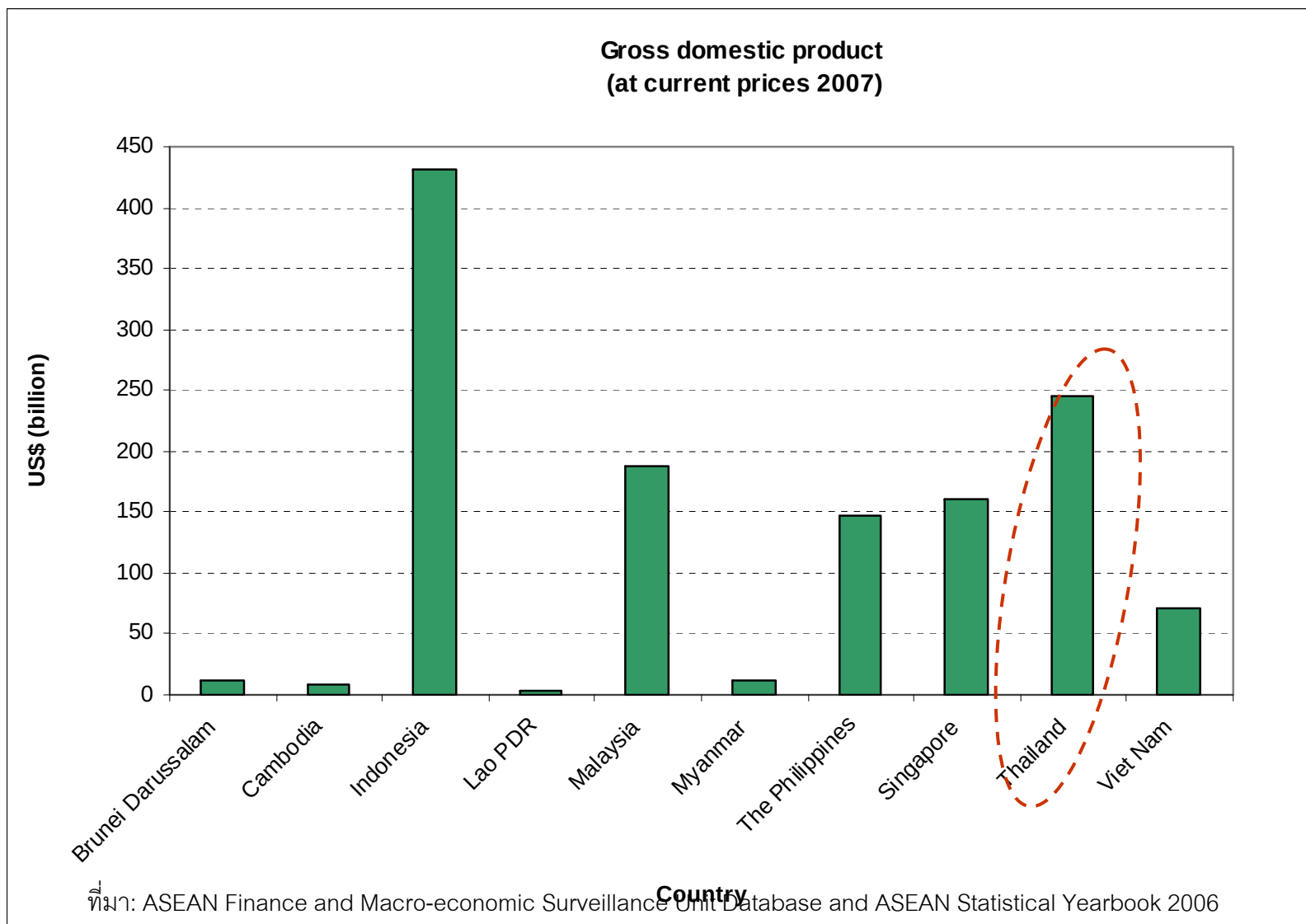

Back-up

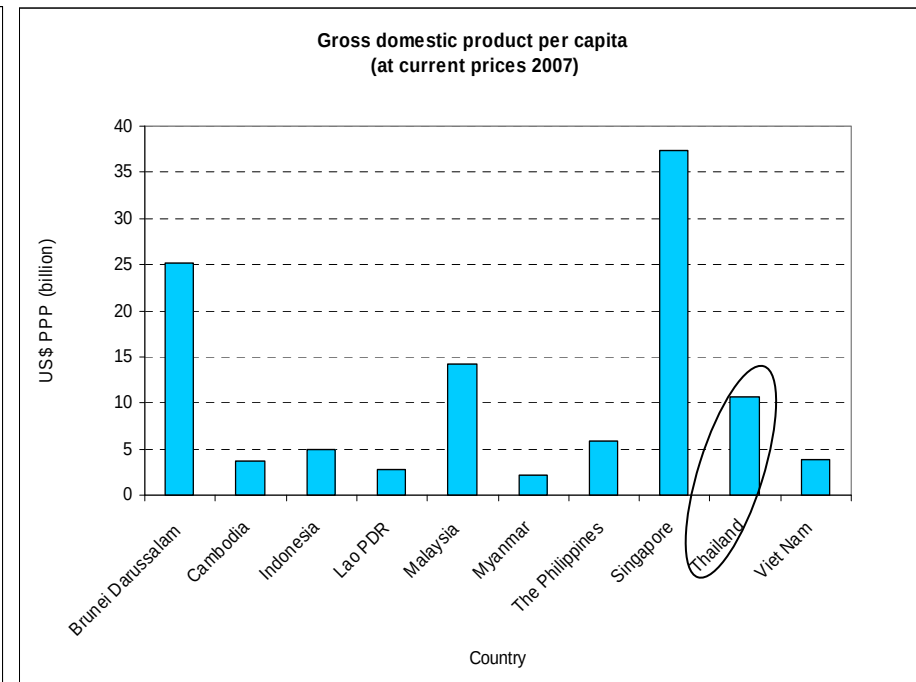
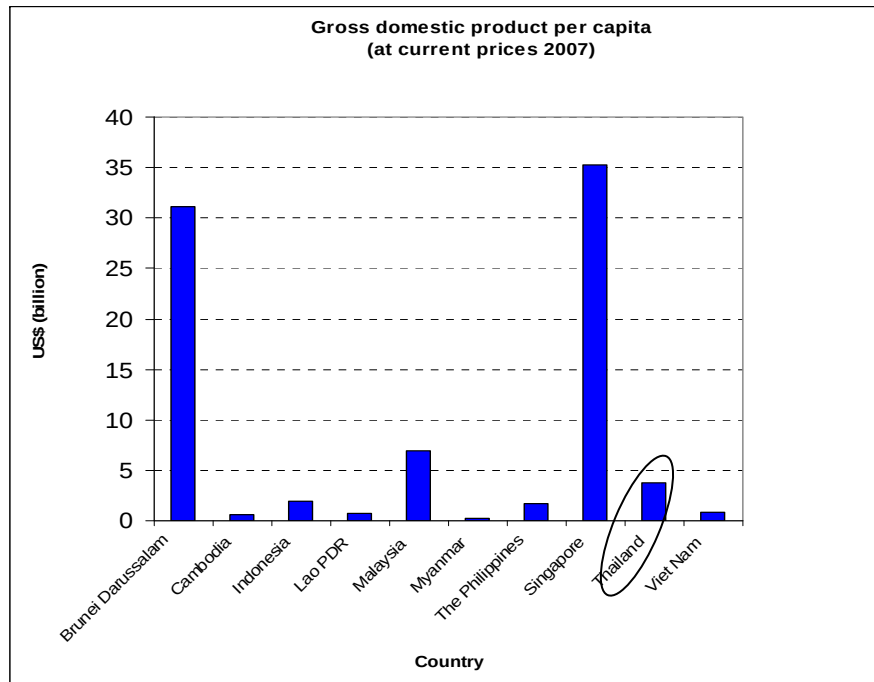

ASEAN GDP

ASEAN GDP Per Capita

ที่มา: ASEAN Finance and Macro-economic Surveillance Unit Database and ASEAN Statistical Yearbook 2006

การประชุมประจำปี 2551 สศช.

วิสัยทัศน์ประเทศไทย สู่ปี 2570

กลุ่มที่

2

**การปรับโครงสร้างทางสังคม
ให้เข้มแข็งและยั่งยืน**

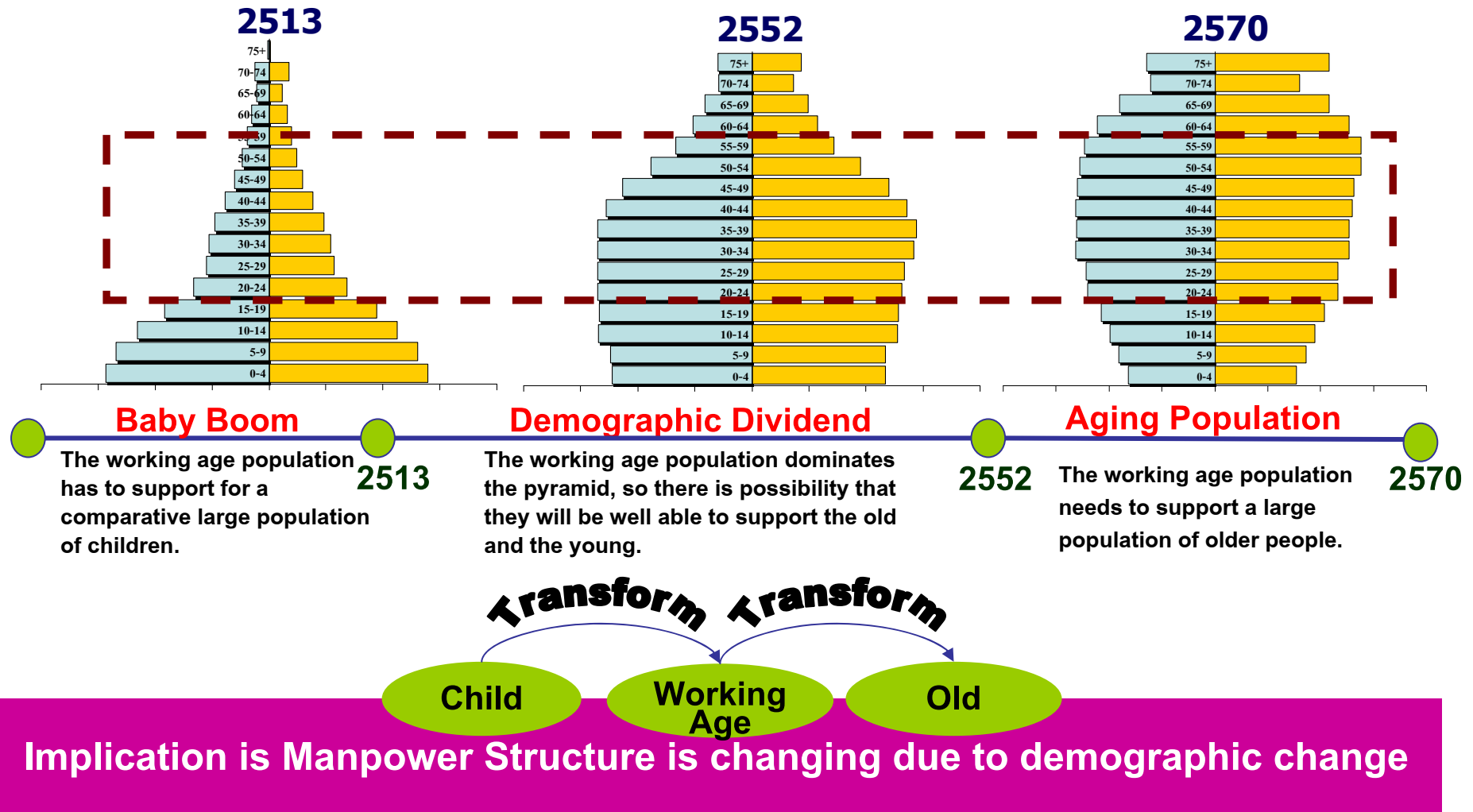
วันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2551

**ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี
จังหวัดนนทบุรี**

ไทยกำลังผ่านพ้นช่วงโอกาสจากการปันผลทางประชากร โครงสร้างในอนาคต ประชากรวัยทำงานจะต้องแบกรับ ผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น

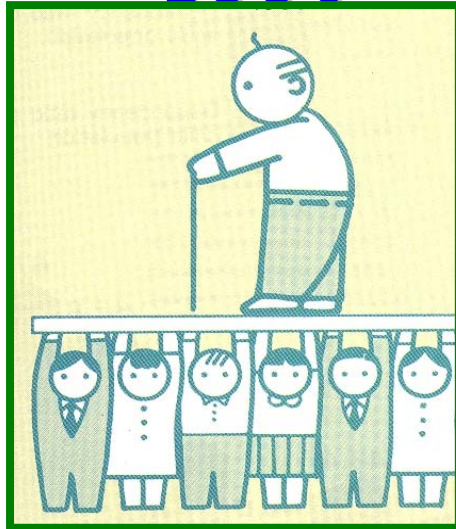
Pyramid of Thai Population

ผลการเปลี่ยนแปลงประชากร

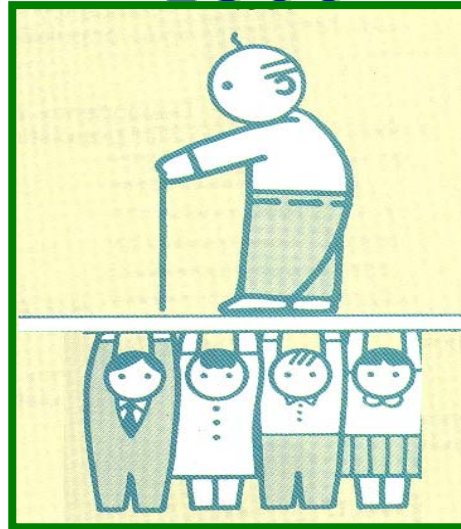
อัตราส่วนการเป็นภาระ $\Rightarrow$ วัยแรงงานต่อผู้สูงอายุ

2550

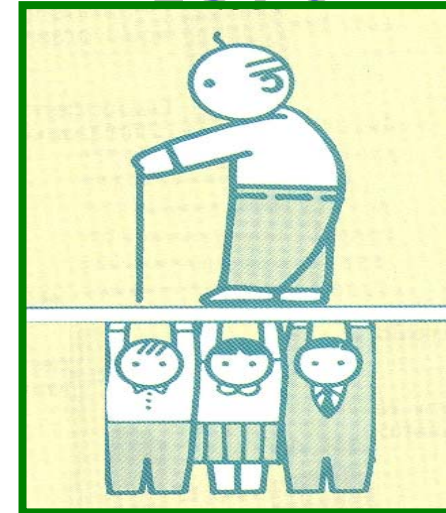
วัยแรงงาน 6 คน
ต่อผู้สูงอายุ 1 คน

2560

วัยแรงงาน 4 คน
ต่อผู้สูงอายุ 1 คน

2570

วัยแรงงาน 3 คน
ต่อผู้สูงอายุ 1 คน

- ▣ การลงทุนด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านสวัสดิการสังคม
- ▣ การมีอัตราภาวะเจริญพันธุ์ที่ต่ำกว่าระดับทดแทน อาจเป็นปัญหาในระยะยาว
- ▣ ประชากรรวมของประเทศ 66.04 ล้านคน ปี 2550 จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จนถึงปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงสุด 70.65 ล้านคน และเริ่มลดลงจากนั้น

**ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**

**แนวโน้มนการ
เปลี่ยนแปลงจาก
ปัจจัยภายนอก**

**แนวโน้มนการ
เปลี่ยนแปลงจาก
ปัจจัยภายใน**

**สภาพ
สังคม
ไทย
ที่พึง
ปรารถนา
ใน
20 ปี**

ประเด็นยุทธศาสตร์

**การปรับโครงสร้าง
ทางสังคม**

**การส่งเสริมบทบาท
ครอบครัวและชุมชน**

**การพัฒนาคน
ทุกกลุ่มตามช่วงวัย**

**เสริมสร้างความร่วมมือ
กับประเทศในภูมิภาค**

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สังคมไทยจะเผชิญ

ปัจจัย
ภายนอก

- โครงสร้างประชากรโลกเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ประชากรเมืองมากกว่าร้อยละ 60

- การเคลื่อนย้ายของคนเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น

- ภาวะโลกร้อนส่งผลต่อความมั่นคงด้าน
เกษตร อาหาร สุขภาพอนามัยประชาชน

- การรวมกลุ่มความร่วมมือระหว่าง
ประเทศมีมากขึ้นในมิติสังคม
วัฒนธรรม

- เทคโนโลยี
ก้าวกระโดด
ผสมผสาน

ปัจจัย
ภายใน

- โครงสร้างประชากรไทย
เปลี่ยน ส่งผลให้ไทยเป็นสังคม
ผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ปี 2570

- ความเป็นเมืองมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลต่อวิถีชีวิต
ความเป็นอยู่ ปฏิสัมพันธ์ของคนในเมือง-ชนบท

- สถาบันครอบครัวมีแนวโน้มอ่อนแอ สัมพันธภาพเปราะบาง

- ชุมชนและท้องถิ่นจะทวีบทบาทความสำคัญ มีส่วนร่วมใน
กระบวนการพัฒนา แก้ไขปัญหาทุกมิติอย่างบูรณาการ

สภาพสังคมไทยที่พึงปรารถนาใน 20 ปีข้างหน้า

คนไทยมีความรู้ ความสามารถ และทักษะชีวิตที่ดี มีจิตสาธารณะ มีทักษะความรอบรู้ ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

ครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น มีสัมพันธภาพที่ดี เสริมสร้าง ค่านิยมที่ดีให้แก่สมาชิกในครอบครัว

ชุมชนมีความเอื้ออาทรพึ่งตนเองได้ รวมกลุ่มเข้มแข็ง ปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีบทบาทในการพัฒนา จัดการปัญหาด้วยตนเอง

สังคมมีความปลอดภัย มั่นคง ด้วยปัจจัยพื้นฐาน บริการสาธารณะ ที่มีคุณภาพ พอเพียงเกื้อหนุนการสร้างสังคมไทยให้เข้มแข็ง มีการพัฒนาที่สมดุลในทุกมิติตามภูมิสังคม

ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านและอนุภูมิภาค

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

การปรับ
โครงสร้างทาง
สังคม รองรับ
การเปลี่ยนแปลง
และเชื่อมโยงกับ
การปรับ
โครงสร้างทาง
เศรษฐกิจ

- ปฏิรูปโครงสร้างการลงทุนด้านสังคม ออกแบบจัดบริการที่มีมาตรฐานเพียงพอ คำนึงถึงประสิทธิภาพ
- กำหนดนโยบายประชากรให้มีโครงสร้างที่สมดุล มีคุณภาพ กระจายตัวสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่
- เพิ่มผลิตภาพของสังคมไทยอย่างเป็นระบบ
- พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม น่าอยู่ ปลอดภัย
- ปรับบทบาทกลไกตั้งแต่ระดับชาติถึงหมู่บ้าน

การส่งเสริม
บทบาทสถาบัน
ครอบครัวและ
ชุมชนใน
กระบวนการ
พัฒนา

- พัฒนารูปแบบสถาบันครอบครัวเป็นพลังสร้างสังคมที่มีคุณภาพ ควบคู่กับสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการให้เกื้อหนุนการสร้างครอบครัวเข้มแข็ง
- เพิ่มบทบาทชุมชนให้เป็นกลไกหลักในการแก้ปัญหาและจัดการชุมชนด้วยตนเองบนพื้นฐานของทุนและความหลากหลายที่ชุมชนมี

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

การพัฒนาคน
ให้เหมาะสมตาม
ช่วงอายุ และ
สอดคล้องกับการ
เปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจ และ
สภาพสังคมใน
อนาคต

- การปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ
- การพัฒนาคุณภาพของประชากรวัยเด็กให้ทั่วถึง
- การเพิ่มผลิตภาพแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิต บริการ เทคโนโลยี
- การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุและวัยแรงงาน

การเสริมสร้าง
ความร่วมมือกับ
ประเทศต่างๆ ใน
ภูมิภาคอย่าง
เข้มแข็ง

- การสร้างความร่วมมือด้านวัฒนธรรม ศึกษา สุขภาพ แรงงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับภูมิภาคแบบเป็นหุ้นส่วน
- การพัฒนาเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ พลังงาน อาหาร การป้องกันภัยพิบัติ และเตรียมพร้อมรองรับการเคลื่อนย้ายคนเข้า-ออกเสรี

...ข อ ข อ บ ค ุ ณ...

www.nesdb.go.th

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประชากรตามกลุ่มวัย

ประชากร (พันคน/(%))	2550	2560	2570	ทิศทางที่สำคัญ
วัยเด็ก (0-14 ปี)	14,523 (21.99%)	12,429 (17.89%)	10,182 (14.41%)	• ลงทุนด้านการจัดการ ศึกษา / พัฒนา EQ IQ MQ/ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
วัยแรงงาน (15-59 ปี) <i>(18-24 ปี)</i>	44,372 (67.19%) <i>(7,371)</i> <i>(11.16%)</i>	46,335 (66.71%) <i>(6,902)</i> <i>(9.94%)</i>	44,060 (62.38%) <i>(6,214)</i> <i>(8.80%)</i>	• พัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ • เพิ่มทักษะและผลิตภาพ แรงงาน
วัยสูงอายุ (60 ปี+)	7,147 (10.82%)	10,691 (15.39%)	16,055 (22.73%)	• ลงทุนด้านสาธารณสุข บริการ/สวัสดิการสังคม • พัฒนาผู้สูงอายุในกลุ่ม ต่างๆ ตามศักยภาพ
(65 ปี+)	4,835 (7.32%)	6,975 (10.04%)	11,155 (15.79%)	
ประชากรรวม	66,041 (100%)	69,455 (100%)	70,640 (100%)	• สร้างโอกาสพัฒนา คุณภาพประชากร • อัตราเกิดต่ำกว่าระดับ ทดแทนอาจเป็นปัญหา ในระยะยาว

ภาพอนาคตและลักษณะของคนในอนาคต

คุณลักษณะของคนที่ดีควรเป็น

ที่มา: Howard Gardner: Five Mind for the Future

เครือข่ายสังคมเป็นตัวช่วย

- เครือข่ายความร่วมมือในสังคม เป็นที่มาของการถ่ายทอดต่อยอดความรู้ ทางธุรกิจ และ fine-tune ความคิดเพื่อนำไปใช้จริง
- เครือข่ายที่ทำให้ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

ที่มา: The role of Social Capital in Today Economy

วิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2570

คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย
มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง
ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตยและ
หลักธรรมาภิบาลการบริการสาธารณะ
ขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ
สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะ
แวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน
ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความ
มั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทาง
เศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก
สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลก
ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

การพัฒนาคุณภาพชีวิต
และขจัดความยากจน โดยภาครัฐกิจเอกชน

(The Privatization of Poverty Alleviation)

ภายใต้

การบริหารจัดการที่ดี

สู่ความเป็นธรรมของการพัฒนาประเทศ

มีชัย วีระไวทยะ นายกสมาคม

สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน

ในอดีต มาตรการที่ใช้
ในการขจัดความยากจน
ของประเทศกำลังพัฒนา
มักจะไม่ประสบความสำเร็จ ..
มีผู้ที่ยากจนในโลก เพิ่มขึ้นทุกปี

เนื่องจาก เราใช้

“ระบบสังคมสงเคราะห์”

เพื่อช่วยเหลือคนจน

ที่ดำเนินการ โดย

หน่วยงานราชการ

ระบบสังคมสงเคราะห์...ที่ใช้

1. ไม่ก่อให้เกิดทักษะใหม่ๆ
2. ไม่เสริมสร้างความเข้มแข็ง
3. เพาะนิสัยในการขอ

การแก้ปัญหาที่ “ปลายเหตุ” เช่นนี้

ไม่สามารถช่วย

ให้คนจนหลุดพ้นจากวงจรของ

“ความยากจนเรื้อรัง” ได้

...ความช่วยเหลือลักษณะนี้จึง

ไม่ยั่งยืน

ภาครัฐสามารถจัดการเกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ได้

- ถนน ทางรถไฟ สนามบิน
- ระบบไฟฟ้า ประปา
- โรงพยาบาล โรงเรียน
- เครือข่ายการสื่อสาร

และให้บริการสาธารณะ

แต่โครงสร้างพื้นฐาน
และระบบสังคมเคราะห์
ยังไม่เพียงพอที่จะ
ขจัดความยากจน

ในปัจจุบัน

ภาครัฐไม่สามารถจัดทำหรือให้บริการ

ทุกประเภทที่ประชาชนต้องการ

ขณะเดียวกัน ประชาชนจำนวนหนึ่ง

ไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อบริการ

ของภาครัฐกิจเอกชนได้

(Market imperfection)

จึงได้มีกลุ่มบุคคลอื่น

เช่น

องค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์ (NGO)

และ

กิจกรรมธุรกิจเพื่อสังคม (CSR)

ของภาคธุรกิจเอกชนเข้ามาช่วยชาวบ้าน

ที่ไม่สามารถรับความช่วยเหลือ

หรือบริการจากรัฐและเอกชนได้

ซึ่งการเข้ามาช่วยเหลือเหล่านี้
เป็นส่วนหนึ่งของ

การร่วมรับผิดชอบต่อสังคม
(Corporate Social Responsibility-CSR)

“คนจน”

ที่แท้จริงคือ

คนที่ไม่ประสบความสำเร็จ

ในการทำธุรกิจ

พวกเขาล้วน

ทำธุรกิจ

และพยายาม

สร้างผลกำไร

เช่นเดียวกับนักธุรกิจทั่วไป

แต่ได้กำไรน้อยมาก

และ ยังคงยากจน

เพราะ..

1. ขาดทักษะทางธุรกิจ

2. ไม่สามารถกู้เงินในอัตราปกติ

ภาคธุรกิจ

สามารถที่จะ

ช่วยเสริมความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ

และ

จัดตั้งกองทุนเงินกู้หมู่บ้านได้

นักธุรกิจ

จึงเป็น

ผู้ที่เหมาะสม

ในการช่วยแก้ปัญหา

และบริหารจัดการความยากจน

~~ตั้งคมตั้งดา~~

~~ศาสนา~~

ทั้งนี้เพราะ มีทางออกเดียว
ที่จะทำให้คนจนหลุดพ้นจาก
ความยากจนเรื้อรังได้

คือ

“เส้นทางธุรกิจ”

สิ่งที่ช่วยกันทำนี้

จึงเสมือนการพัฒนาคนจนให้เป็น

“นักธุรกิจเท้าเปล่า”

(Barefoot Entrepreneurs)

ที่สามารถช่วยตนเองได้

ด้วยความร่วมมือของ

นักธุรกิจ

วิสัยทัศน์ของการขจัดความยากจนในมิติใหม่

โครงสร้างพื้นฐาน
(ภาครัฐ)

สมาคม
(PDA)

ขจัดความยากจน
(ภาคธุรกิจ)

5 กิจกรรมหลักของโครงการ

1.การพัฒนาองค์กรประชาชน

2.การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

3.การพัฒนาเศรษฐกิจ

4. การดูแลสุขภาพอนามัยและผู้สูงอายุ

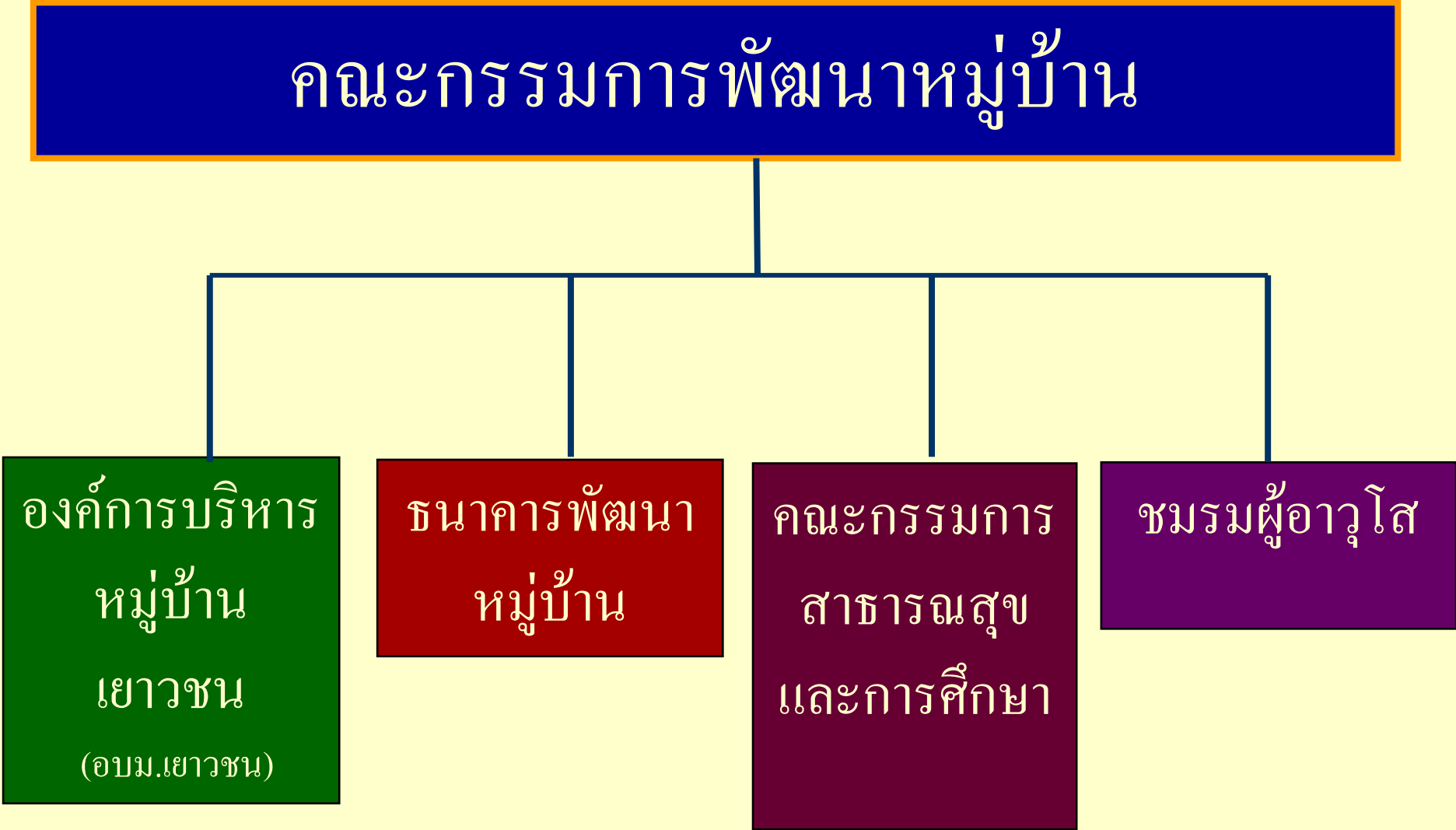
5. การศึกษาและการพัฒนาเยาวชน

1. การพัฒนาองค์กรประชาชน

(การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน)

คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน


```
graph TD; A[คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน] --> B[องค์การบริหารหมู่บ้าน  
เยาวชน  
(อบม.เยาวชน)]; A --> C[ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน]; A --> D[คณะกรรมการ  
สาธารณสุข  
และการศึกษา]; A --> E[ชมรมผู้อาวุโส];
```

องค์การบริหาร
หมู่บ้าน
เยาวชน
(อบม.เยาวชน)

ธนาคารพัฒนา
หมู่บ้าน

คณะกรรมการ
สาธารณสุข
และการศึกษา

ชมรมผู้อาวุโส

ครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการต้องเป็นผู้หญิง

2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน

ปลูกป่าเพื่อจัดตั้งกองทุนเงินกู้

บริษัทจะบริจาคเงิน 40 บาท ต่อต้นไม้ 1 ต้น
และ ชาวบ้านช่วยแรงงาน

กิจกรรมใดที่ต้องใช้เงิน

ในการดำเนินงาน

ต้องแลกเปลี่ยน

กับการปลูกต้นไม้

3. การพัฒนาเศรษฐกิจ (การสร้างรายได้)

- เสริมความรู้ด้านธุรกิจ
(Barefoot MBA)
- จัดตั้งกองทุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ
(Village Development Bank)

ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน

ดำเนินการ โดย
คณะกรรมการจำนวน
8 คน ที่ได้รับการ
เลือกตั้งจากชาวบ้าน
และต้องเป็นผู้หญิง
ครึ่งหนึ่ง

ชุมชนทั้งหมดมีส่วนร่วม

ปลูกต้นไม้ 20,000 ต้น
นำเงินเข้าธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน
800,000 บาท

การฝึกอบรมเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ (Barefoot MBA)

น้ำปุ๋ยหมักชีวภาพ

พัฒนาการปลูกข้าวและการตลาด

การเลี้ยงหมูหลุม

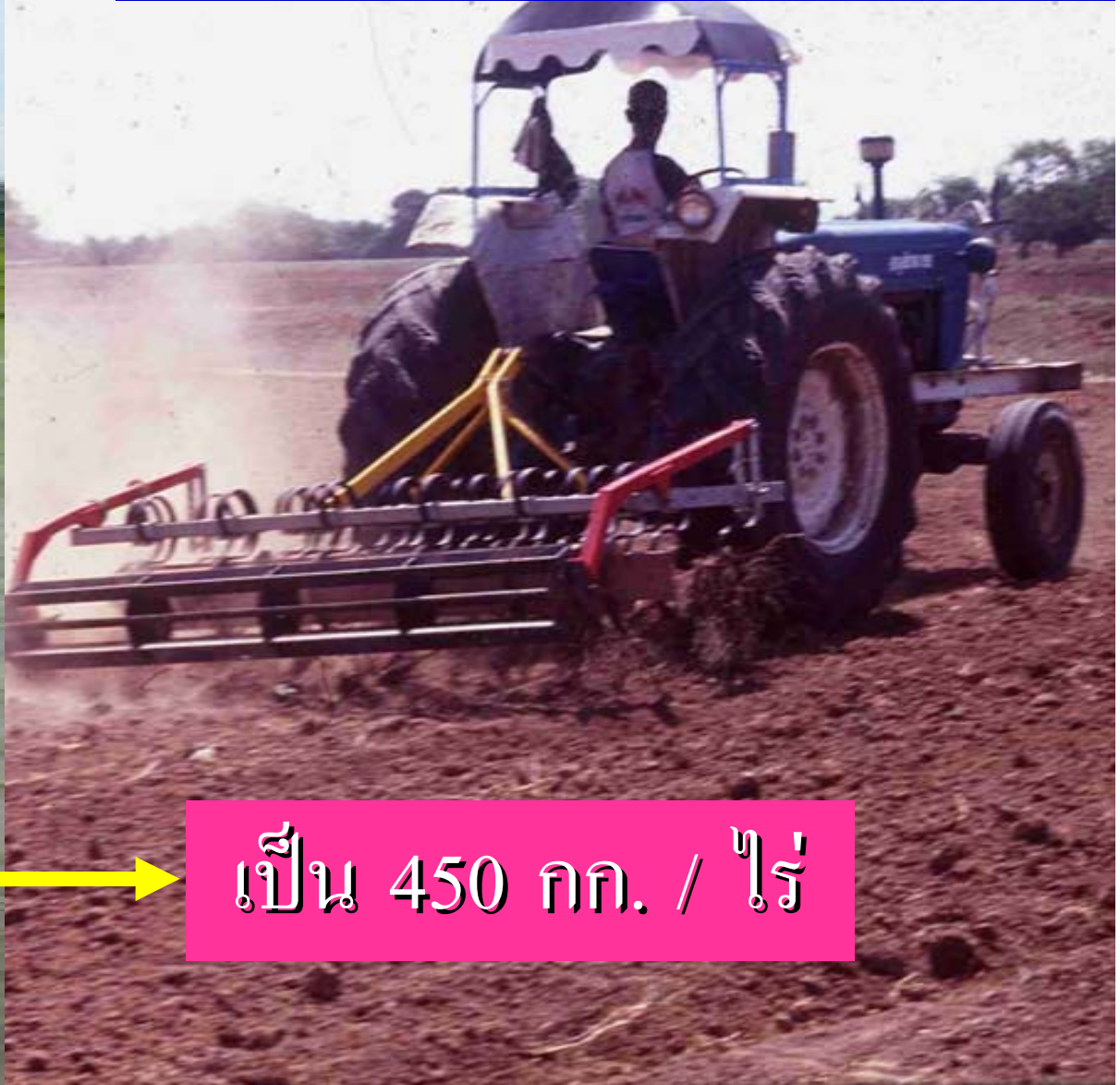
ทำโอ่งน้ำ

ตั้งวิทยาลัยข้าวไทย

สำหรับสอนชาวนา เพื่อเพิ่มผลผลิต
และพัฒนาสายพันธุ์ใหม่

จาก 350 กก. / ไร่

เป็น 450 กก. / ไร่

ตัวอย่างของธุรกิจที่ดำเนินการ
ด้วยเงินกู้
จากธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน

การทำธุรกิจโดยใช้เงินกู้จากธนาคาร

ขายผลไม้

ซ่อมรองเท้า

ตัดผม

การทำธุรกิจโดยใช้เงินกู้จากธนาคาร

ทำน้ำพริกแกงและเส้นบะหมี่

ธุรกิจร่วมทุนสำหรับเยาวชนและปู่ย่าตายาย เพื่อการศึกษาและเงินบำนาญ

การเพาะเห็ดฟางแบบกองเตี้ย

ปลูกผักและเพาะชำต้นไม้ (ต้นสบู่ดำสำหรับใช้ผลิตไบโอดีเซล)

สวนไม้ดอก-ไม้ประดับ

เปลี่ยน....จากพืชที่ทำรายได้ต่ำ
เป็น....การปลูกต้นไม้ที่มีรายได้สูง

ต้นไม้...สามารถขายให้แก่สนามกอล์ฟ ทางหลวง
การเคหะฯ และส่งออกไปได้ทุกวัน สิงคโปร์ ฮองกง

สร้างรายได้เพิ่ม 30 เท่า... ไม่ยากจนอีกต่อไป

4. การดูแลสุขภาพอนามัย เด็กและผู้สูงอายุ

ตรวจสุขภาพและสายตา

ผลการตรวจสอบสภาพเด็กนักเรียนประถม
8 แห่ง (1,350 คน) ใน 2 จังหวัดภาคใต้
พบว่า ร้อยละ 90 มีปัญหาสุขภาพ

- 72% ฟันผุ

- 52% เป็นเหา

- 35% ขาดสารอาหาร

เรียนรู้สุขอนามัย

เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน: สร้างการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ อาหารและรายได้

อาหารกลางวันในโรงเรียน

ผู้ปกครองช่วยในการเตรียมอาหาร

ชมรมผู้สูงอายุ

ส่งเสริมกิจกรรมและ
สร้างบทบาทในกลุ่มของ
ผู้สูงอายุ

5. การศึกษาและ การพัฒนาเยาวชน

ทุนการศึกษา

ทุนการศึกษา

ชำระคืนด้วยการช่วยเหลือสังคม

เงินกู้ทำธุรกิจ เพื่อการศึกษา

.....อย่างยั่งยืน

จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ไอทีเพื่อชุมชน และสร้างครูไอทีเท้าเปล่า

การรณรงค์เรื่องโรคเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียน
ดำเนินการ โดยนักเรียนและสนับสนุนโดยภาคธุรกิจ

องค์การบริหารหมู่บ้านเยาชน (อบม.เยาชน)

เยาชนชายและหญิง อายุ 14 – 24 ปีได้รับการเลือกตั้ง

ฝึกฝนและเรียนรู้เกี่ยวกับ
ประชาธิปไตย ความโปร่งใส
และความเสมอภาค

ริเริ่มและจัดทำกิจกรรมใหม่ๆ
สำหรับเยาชนและผู้สูงอายุ

ประสานงานและรณรงค์
ให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย

จัดทำโครงการและ
แสวงหาแหล่งทุน
เพื่อเริ่มสร้างธุรกิจ

บริหารและจัดการงานเยาวชน

เขาคือ..

ผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสังคมวันนี้
และผู้นำที่ซื่อสัตย์ในอนาคต (ในสังคมและอบต.)

การปฏิวัติด้านการศึกษาเพื่อให้โอกาสคนจน

(Privatization of Education for the Poor)

เรียนรู้ด้วยความรัก

8 9 03

ตัวอักษร กับ ประชาธิปไตย

เรียนรู้การอนุรักษ์

เรียนรู้นอกห้องเรียน

ระดมความคิดและเสนอการแก้ปัญหา

อบรมผู้ปกครอง

วันหนึ่ง..หนูจะเป็นผู้นำของประเทศ

ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเยาวชนและชุมชน

ศูนย์พัฒนาคูณภาพชีวิตชุมชนลำปลายมาศ
Lampaimat Community Development Center

สรุปการประเมินคุณภาพ
ด้านการบริหารการศึกษาและการจัดการ
ของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา

โดย

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ประเทศออสเตรเลีย

กรกฎาคม — ตุลาคม 2549

หลักสูตรและวิธีการสอน ถือเป็นตัวอย่างของโรงเรียน
ต้นแบบที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย

“โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา
เป็นโรงเรียนระดับมาตรฐานโลก
ที่สามารถเทียบได้กับโรงเรียนนานาชาติของ
เอกชน ไม่ใช่เพียงแค่เทียบเท่าโรงเรียนของ
รัฐบาลในท้องถิ่น”

สำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

การประเมินคุณภาพภายนอก
ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา (ส.ม.ศ.)

โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา
มีผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดีมาก

โครงการร่วมรับผิดชอบต่อสังคมนี้
จะมีการจัดตั้งหน่วยงานและ
ดำเนินกิจกรรมที่ยั่งยืน
ในระดับหมู่บ้านและตำบล
เพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไป
หลังสิ้นสุดความช่วยเหลือจากบริษัท

กิจกรรมถาวรในระดับหมู่บ้าน

- โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน
 - ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน
 - องค์การบริหารหมู่บ้านเยาวชน
(อบม.เยาวชน)
 - ชมรมสุขภาพและผู้สูงอายุ
 - ชมรมเพื่อการศึกษาและสุขภาพอนามัย

มีการจัดตั้งองค์กรที่ยั่งยืน (ระดับตำบล)

- มูลนิธิพัฒนาตำบล
- บริษัทพัฒนาตำบล
- ทำงานร่วมกับ อบต.
(อบต. — องค์การบริหารส่วนตำบล)

โครงการร่วมพัฒนาหมู่บ้าน
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
และขจัดความยากจนอย่างยั่งยืน

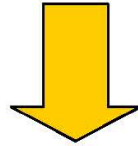
สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน

โทร. 0 2229 4611-28 www.pda.or.th

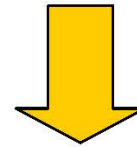
Email: mechai@pda.or.th

ทางเลือกประเทศไทย

วิกฤติ 4 ประการ

โอกาส 4 ประการ

ปรับเปลี่ยน 4 ประการ

วิกฤติ 4 ประการ

1. ประชากรโลกเพิ่มเร็ว
2. การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก
3. วิกฤติพลังงาน
4. วิกฤติอาหาร

1. ประชากรโลกเพิ่มเร็ว

- ปัจจุบันมากกว่า 6 พันล้านคน
อีก 40 ปี จะถึง 9 พันล้านคน
อีก 50 ปี จะถึง 1 หมื่นล้านคน
- ต้องการอาหารสำหรับมนุษย์มากขึ้นเรื่อยๆ
- ต้องการอาหารสำหรับสัตว์เลี้ยง-การทำฟาร์ม
ขนาดใหญ่ (สัตว์บกและสัตว์น้ำ)

2. การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก

- ก๊าซเรือนกระจกเพิ่มอย่างรวดเร็ว

ทำให้อุณหภูมิของโลกเฉลี่ยเพิ่มเร็วด้วย

- ระบบนิเวศวิทยาของทะเลและพื้นดินเปลี่ยนไป
- การปรับตัวของพืชและสัตว์
- การปรับตัวของมนุษย์

ผลจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก

- จะมีพื้นที่บางแห่งแห้งแล้ง เพาะปลูกไม่ได้
- ฝนตกชุกบางแห่ง-มรสุมบ่อยและรุนแรง
- ธารน้ำแข็งและหิมะละลาย ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น

ผลจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก

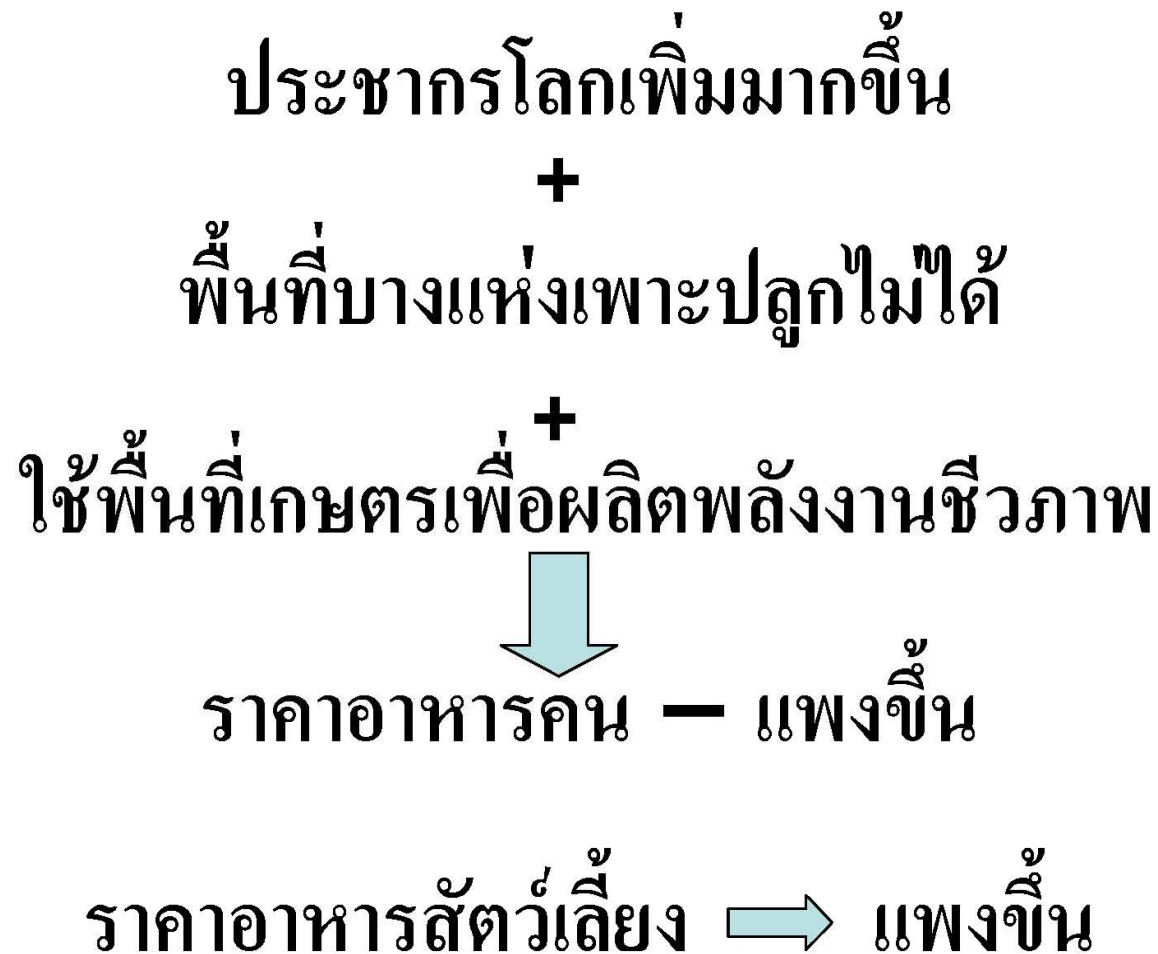
ไทย

- การเปลี่ยนแปลงของทะเลและชายฝั่ง
- ฝนตกชุกกว่าเดิม - ? มรสุม
 - (1) ถ้าจัดการไม่ดี : น้ำท่วม ดินถล่ม
 - (2) ถ้าจัดการดี : ใช้น้ำจัดไว้ใช้ โดยเฉพาะเกษตรและประมงน้ำจืด

3. วิกฤติพลังงาน

- พลังงานฟอสซิล $\Rightarrow$ กำลังจะหมด $\Rightarrow$ ราคาแพง
- พลังงานทางเลือก
 - นิวเคลียร์ / แสงอาทิตย์ / ลม ฯลฯ
 - เกษตรกรรม $\Rightarrow$ เอทานอล และไบโอดีเซล

4. วิกฤติอาหาร

โอกาส 4

1. เกษตร คือ ต้นธารเศรษฐกิจไทย
2. พัฒนาอุตสาหกรรมต่อยอด
3. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเน้นธรรมชาติและวัฒนธรรม
4. เลือกพื้นที่เพื่อพัฒนาความรู้และเทคโนโลยี

1. เกษตร คือต้นธารเศรษฐกิจไทย

* เป้าหมายของการเกษตร

- (1) เพื่อผลิตอาหารคน - “อาหารโลก - ครั้วโลก”
- (2) เพื่อผลิตอาหารสัตว์เลี้ยง
- (3) เพื่อผลิตพลังงานชีวภาพ

*** ประเด็นเพื่อการพัฒนาการเกษตร 5 ประการ**

(1) ดิน : - เจ้าของที่ดิน

- ความสมบูรณ์ของดิน

(2) น้ำ : - การชลประทานขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่

- น้ำพอเพียง - น้ำดี

(3) เทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูป

(4) โลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตร

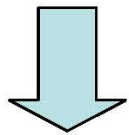
(5) การรวมตัวของเกษตรกร

2. พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- อุตสาหกรรมเพื่อการเกษตร
 - (1) ปักจี้เพื่อการผลิต-การแปรรูป
เช่น ปัก-เครื่องจักรกลการเกษตร ฯลฯ
 - (2) การกระจายและการจำหน่ายสินค้าเกษตร
- อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอดผลผลิตการเกษตร
- อุตสาหกรรมอื่นๆ

3. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเน้นธรรมชาติและวัฒนธรรม

- การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- วัฒนธรรมไทย

บนฐานความยั่งยืนและพัฒนา

4. เลือกพื้นที่เพื่อพัฒนาความรู้และเทคโนโลยี

- วาระแห่งชาติ “วิฤตติ 4 — โอกาส 4”
- เน้นพื้นที่เพื่อพัฒนาปัญญาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง
- แผนพัฒนาบุคลากรด้านการเกษตร
- แผนพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อผลิตปัจจัย-อุปกรณ์และเครื่องจักรกลการเกษตร

ปรับเปลี่ยน 4

1. ยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ
2. พัฒนาระบบอุปถัมภ์ที่มั่นคงและน่าศรัทธา
3. สร้างสังคมคุณธรรมและเที่ยงธรรม
4. ปลุกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ

ต้องเร่งสร้างอุดมการณ์ชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในสถาบันหลักทั้งสามของชาติ

(1) สถาบันพระมหากษัตริย์

(2) สถาบันพระศาสนา

(3) สถาบันประชาชน อันได้แก่ ชุมชน และ

ครอบครัว

2. พัฒนาระบบการปกครองที่มั่นคงและน่าศรัทธา

เป้าหมายและสาระของระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เป้าหมาย : ภารดรภาพ คือความเป็นพี่น้องกัน

สาระ : เสรีภาพ คือการที่คนไทยทุกคนมีอิสระในการ
พัฒนาศักยภาพของตนให้ถึงขีดสุด

เสมอภาค คือการที่คนไทยทุกคนต้องเท่าเทียมกัน
ในความรับผิดชอบต่อกฎหมาย กฎเกณฑ์สังคม
และกรอบคุณธรรม

3. สร้างสังคมคุณธรรมและเที่ยงธรรม

ตัวอย่าง

(1) ยกพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มั่นคงในความดี
ความสุจริตใจ

(2) ปรับ “ค่านิยมไทย”

จาก “ชนนิยม” มาสู่ “ธรรมนิยม”

จาก “วัตถุนิยม” มาสู่ “ธรรมชาตินิยม”

จาก “อัตตนิยม” มาสู่ “สาธารณนิยม”

(3) ทำความเที่ยงธรรมให้ปรากฏในทุกแห่งหน

4. ปลุกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตัวอย่าง

- (1) ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม กล้าปฏิเสธความผิด-ความบาป
- (2) มีวินัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
- (3) ยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง
- (4) ขยัน-หมั่นเพียร
- (5) มีเมตตาต่อสรรพสิ่ง

Vision in 20 years

วิสัยทัศน์ประเทศไทย ในอีก 20 ปี

โดย
ดร.อำพน กิตติอำพน
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นนำเสนอ

- หลักการและเหตุผลของการวางวิสัยทัศน์ 20 ปี
- การเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมการพัฒนา
ในระยะ 20 ปีต่อไป
- วิสัยทัศน์และพันธกิจ
- การดำเนินงานต่อไป

หลักการและเหตุผลของการวาง วิสัยทัศน์ 20 ปี

วิสัยทัศน์ประเทศไทยก่อนปี 2550

**คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง: จากครรภ์ถึงเชิงตะกอน
ปวย อึ้งภากรณ์ (เหลียวหลัง แลหน้า –พ.ศ. 2519)**

“เมื่อผมอยู่ในครรภ์ของแม่
ผมต้องการให้แม่ได้รับประทานอาหารที่มีคุณประโยชน์....
ผมต้องการไปโรงเรียน....
....ผมต้องการอาชีพที่มีความหมาย....
....มีโอกาเรียนรู้อะไรถึงความคิด และวิชาของมนุษย์ทั้งโลก....
ผมต้องการให้ชาติของผมได้ขายผลผลิตแก่ต่างประเทศด้วยราคาอันเป็นธรรม....
ผมต้องการสุขภาพอนามัยอันดี....
ผมต้องการอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ น้ำบริสุทธิ์สำหรับดื่ม....”

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “ร่วมสร้างวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ พ.ศ. 2560”

โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
วันที่ 30 พฤษภาคม – 1 มิถุนายน 2540
ณ โรงแรมเฟลิกซ์ ริเวอร์แคว จังหวัดกาญจนบุรี

การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

5 บริบทการเปลี่ยนแปลงหลัก

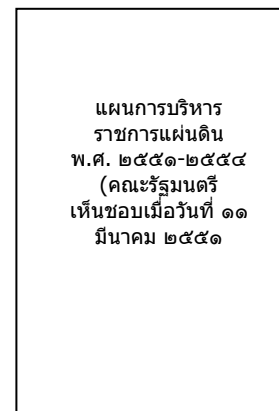
1. การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินโลก

2. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด

3. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม

4. การเคลื่อนย้ายของคนอย่างเสรี

5. การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มติคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีมติเมื่อวันที่ 28 เม.ย. 2551 เห็นชอบให้ สศช. จัดทำวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศระยะยาว 20 ปี และให้มีการทบทวนวิสัยทัศน์เพื่อการปรับแผนทุก 5 ปี

การเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมการ พัฒนาในระยะ 20 ปีต่อไป

CAFTA-DR

Costa Rica, Guatemala,
El Salvador, Honduras,
Nicaragua,
Dominican Republic

การเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมามาของกระแสโลก: การค้า

The United States

NAFTA

Canada
Mexico

APEC (FTAAP)

Chile, Hong Kong, Chinese Taipei
Papua New Guinea, Peru, Russia

APTA

BIMSTEC FTA

SAARC (SAFTA)

Bangladesh
Sri Lanka

Bhutan
Nepal

Maldives
Pakistan

ASEAN+6 (CEPEA)

India

ANZCERTA

Australia
New Zealand

ASEAN+3 (EAFTA)

Northeast Asian FTA

Japan

Korea
China

ASEAN (AFTA)

Brunei
Philippines
Vietnam
Singapore
Malaysia, Indonesia

Laos

Myanmar

Cambodia

Thailand

— Current
Regional
Agreement

— Proposed
Regional
Agreement

ANZCERTA: Australia & New Zealand Closer Economic Relations Trade Agreement
APEC: Asia Pacific Economic Cooperation
ASEAN: Association of Southeast Asian Nations
CAFTA-DR: Central America Free Trade Agreement and The Dominican Republic
EAFTA: East Asia Free Trade Area
NAFTA: North America Free Trade Area
SAFTA: South Asian Free Trade Area

AFTA: ASEAN Free Trade Area
APTA: Asia Pacific Trade Agreement (Known as Bangkok Agreement)
BIMSTEC: Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation
CEPEA: Comprehensive Economic Partnership in East Asia
FTAAP: Free Trade Area of the Asia-Pacific
SAARC: South Asian Association for Regional Cooperation

การเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมาของกระแสโลก: กฎระเบียบด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

-
- 1991** International Convention for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV)
 - 1992** UN Conference on Environment and Development (Earth Summit), a blueprint for sustainable development
 - 1992** Convention on Biological Diversity
 - 1995** Global Programme of Action (GPA) launched to protect marine environment from land-based sources of pollution
 - 1995** TRIPS agreement (TRIPS covers 7 forms of IP: copyrights, trademarks, geographical indicators, industrial designs, patents, layout designs for integrated circuits, and trade secrets.
 - 2000** Millennium Declaration – environmental sustainability included as one of eight Millennium Development Goals
 - 2002** World Summit on Sustainable Development

Trend ในอนาคต

External Forces

1. Regional Integration

2. Chindia Hub of ASIA

3. Global Finance

4. Aging World

5. Technology

6. Energy

7. Global Warming

Globalization

Internal Forces

8. Economic Restructuring

9. Aging

10. Urbanization and Regional Development

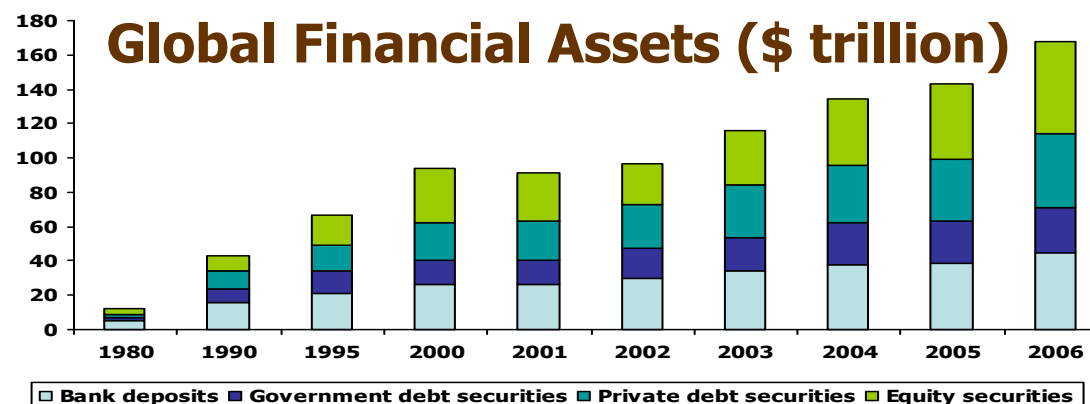
External Forces

Chindia Hub of Asia

	2007	2017	2027
G-7	64.09	58.39	50.78
- U.S.	27.33	24.25	21.75
- U.K.	5.90	5.44	4.98
- France	5.26	5.12	4.47
- Germany	7.25	6.75	5.70
- Japan	11.28	10.48	8.56
BRIC	9.18	13.34	19.13
- China	3.04	5.21	8.39
- Brazil	1.56	1.67	1.79
- India	1.89	2.59	3.97
- Russia	2.68	3.88	4.98
Korea	2.03	2.21	2.45
ASEAN-4	1.21	1.53	1.96
- Thailand	0.29	0.38	0.47
- Malaysia	0.35	0.44	0.55
- Philippines	0.07	0.09	0.11
- Indonesia	0.51	0.62	0.83
World*	100.00	100.00	100.00

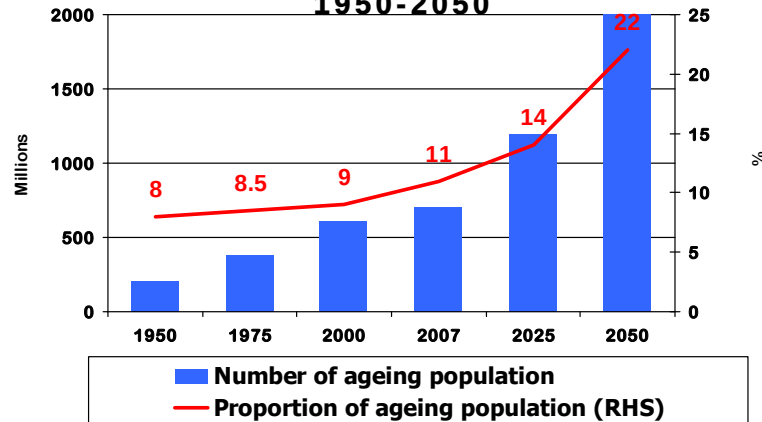

Regional Development Trends

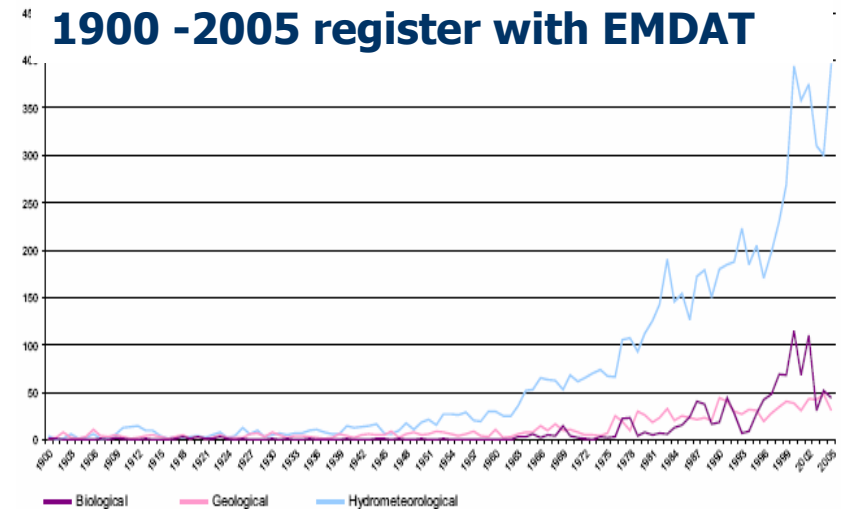

External Forces (cont')

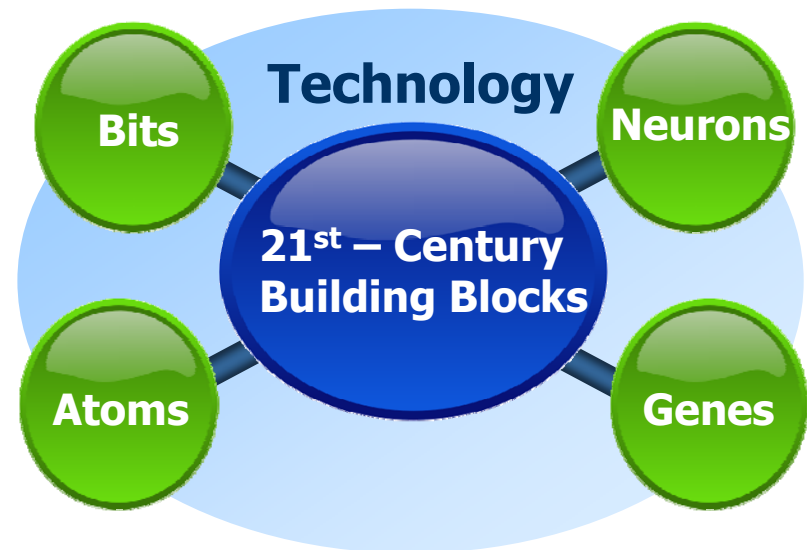
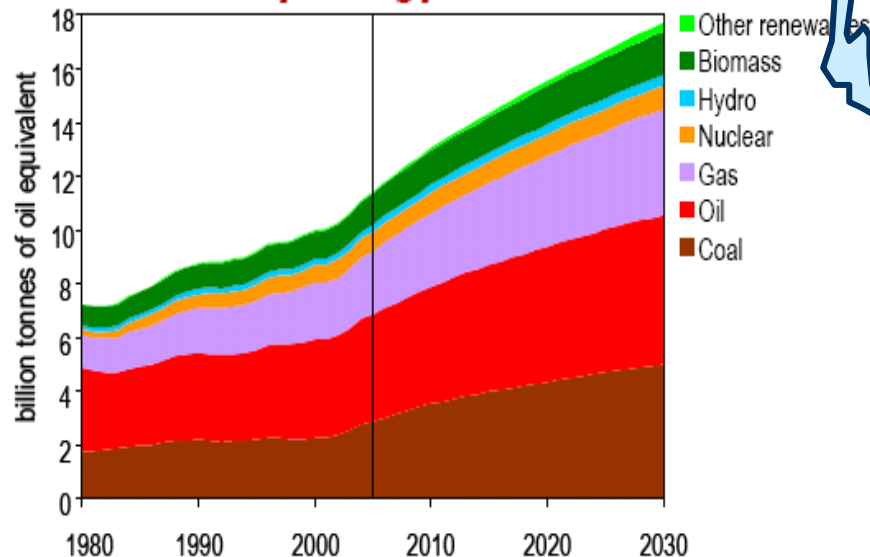
World's population aged 60 or over
1950-2050

Number of Natural disasters from
1900 -2005 register with EMDAT

World Primary Energy Demand

Trend ในอนาคต

External Forces

1. Regional Intergration

2. Chindia Hub of ASIA

3. Global Finance

4. Aging World

5. Technology

6. Energy

7. Global Warming

Globalization

Internal Forces

8. Economic Restructuring

9. Aging

10. Urbanization and Regional Development

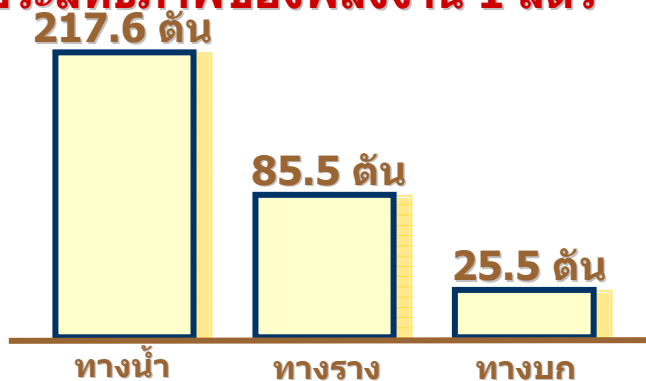
Internal Forces

ที่มา : สศช. * ตัวเลขประมาณการ
ภาวะและโครงสร้างภาคการผลิตของเศรษฐกิจไทย

	อัตราการขยายตัว (%)						สัดส่วน (%)					
	2545	2546	2547	2548	2549	2550*	2545	2546	2547	2548	2549	2550*
ภาคการเกษตร	0.7	12.7	-2.4	-1.9	3.8	4.0	10.0	10.5	9.6	9.0	8.9	8.8
ภาคนอกการเกษตร	5.9	6.5	7.4	5.2	5.2	4.8	90.0	89.5	90.4	91.0	91.1	91.2
การอุตสาหกรรม	7.1	10.7	8.2	5.2	5.9	6.1	36.8	38.0	38.7	38.9	39.2	39.7
การก่อสร้าง	5.4	2.8	7.2	5.7	4.3	1.4	2.5	2.4	2.4	2.4	2.4	2.3
บริการและอื่น ๆ	5.0	3.7	6.7	5.2	4.8	4.0	50.8	49.1	49.3	49.6	49.5	49.1
GDP	5.3	7.1	6.3	4.5	5.1	4.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

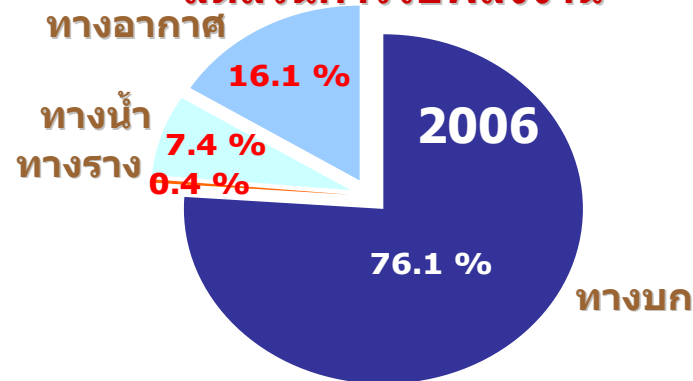
การขนส่งส่วนใหญ่ของไทยใช้การขนส่งทางถนนซึ่งมีต้นทุนสูง

ประสิทธิภาพของพลังงาน 1 ลิตร

ที่มา: กระทรวงคมนาคม, UNESCAP

สัดส่วนการใช้พลังงาน

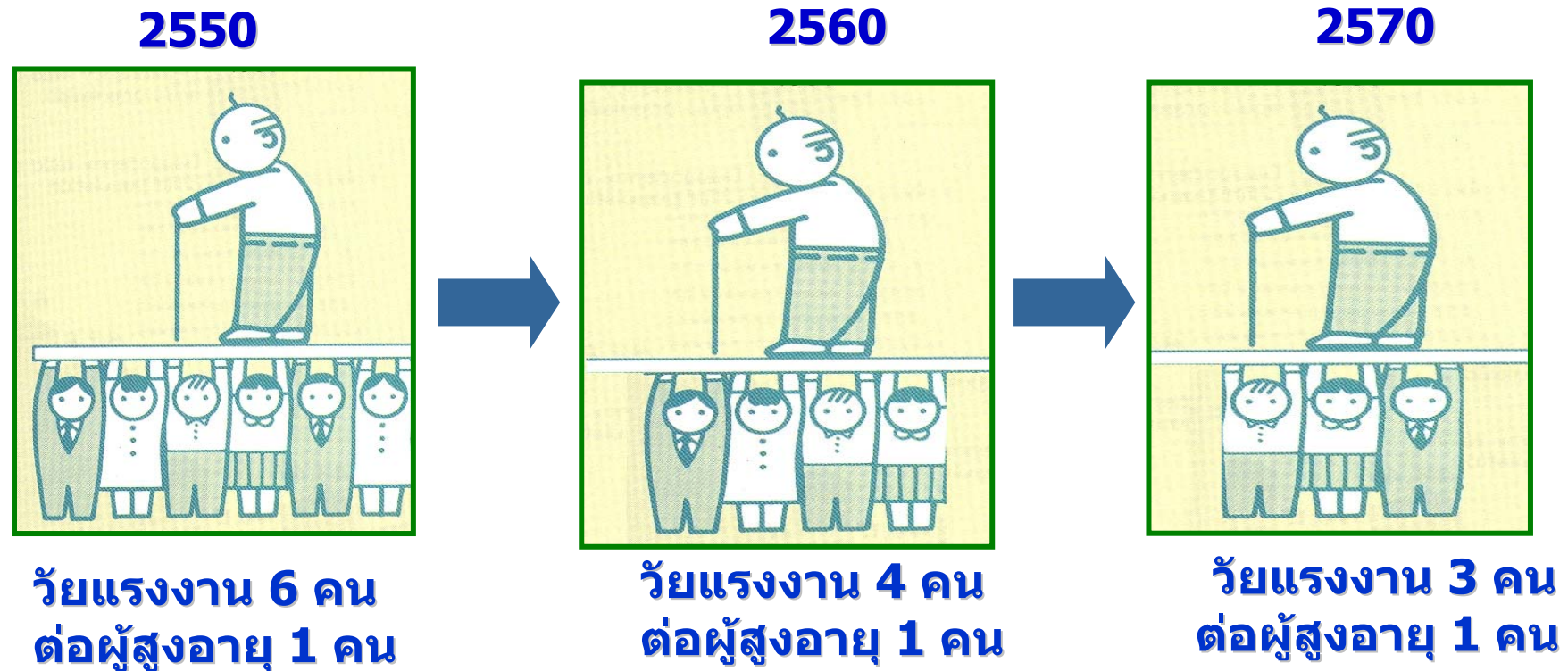

ที่มา: ศูนย์ ITC กระทรวงคมนาคม

การขนส่งทางรางจะช่วยลดต้นทุนได้ประมาณ 70%

Internal Forces (cont')

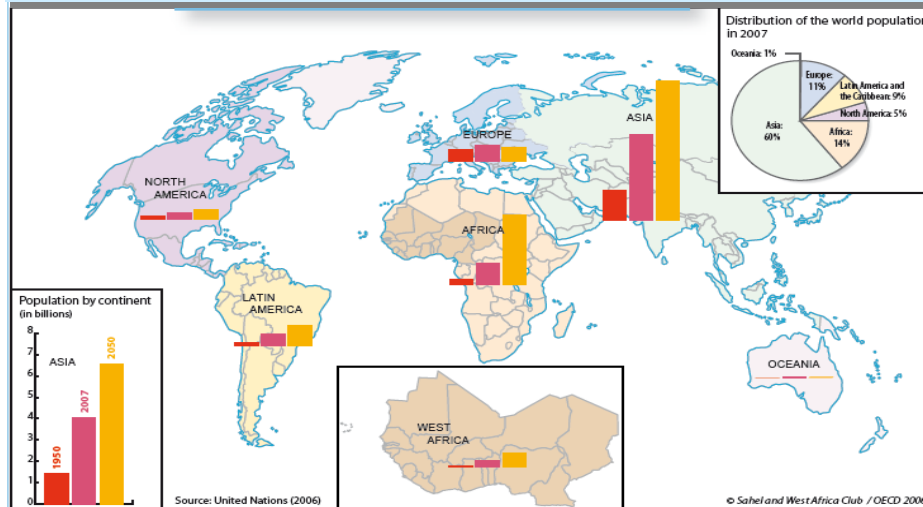
อัตราส่วนการเป็นภาระ ⇔ วัยแรงงานต่อผู้สูงอายุ

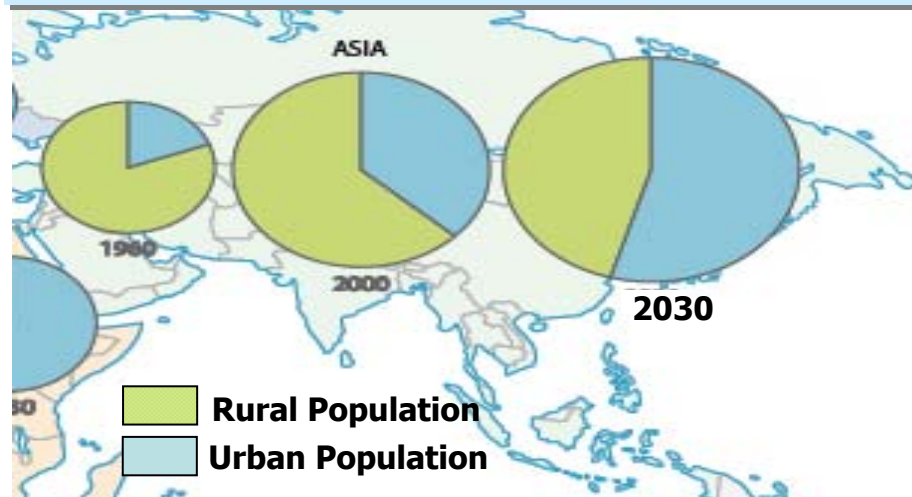
- อัตราส่วนภาระพึ่งพิงของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.11 ปี 2550 เป็นร้อยละ 23.07 ในปี 2570
- อายุคาดหมายเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดเพิ่มขึ้นในช่วง 2548-2553 จากชาย 70.59 หญิง 77.54 เป็นชาย 75.96 หญิง 82.66 ในช่วง 2563-2573
- จำนวนประชากรรวมของประเทศ 66.04 ปี 2550 และเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จนถึงปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงสุด 70.65 ล้านคน และเริ่มลดลงหลังจากนั้น

Internal Forces (cont')

ประชากรเมืองจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในทวีปเอเชีย เพิ่มขึ้นอีกประมาณ 1 พันล้านคน ในปี 2030

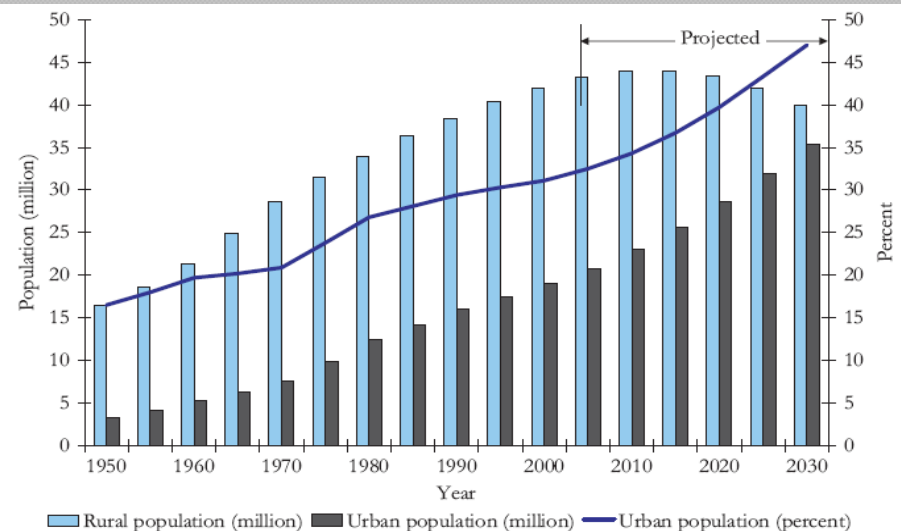
ในปี 2030 ประชากรของทวีปเอเชียมากกว่า 50% จะกระจุกตัวอยู่ตามเมืองหลวง เมืองใหญ่ และเขตพื้นที่เมืองต่างๆ

หลายประเทศในเอเชียมีแนวโน้มความเป็นเมืองที่เพิ่มสูงขึ้น โดยไทยมีประชากรเมืองเพิ่มขึ้นกว่า 14 ล้านคน ภายในปี 2030

	GDP per capita (PPP, \$) 2003	Population (million) 2005	Urban Population (million) 2005	Proportion Urban (%) 1950	Proportion Urban (%) 2005	Proportion Urban (%) 2030	Estimated Increase in Urban Population (million) 2005-2030	Estimated Increase in Urban Population (%) 2005-2030
World		6,453.6	3,172.0	29	49	61	1,772.7	56
Asia		3,917.5	1,562.1	17	40	55	1,102.2	71
Malaysia	9,512	25.3	16.5	20	65	78	10.8	66
Thailand	7,595	64.1	20.8	17	33	47	14.6	70
PRC	5,003	1,322.3	536.0	13	41	61	341.6	64
Philippines	4,321	82.8	51.8	27	63	76	34.8	67
Sri Lanka	3,778	19.4	4.1	14	21	30	2.4	59
Indonesia	3,361	225.3	107.9	12	48	68	80.0	74
India	2,892	1,096.9	315.3	17	29	41	270.8	86
Viet Nam	2,490	83.6	22.3	12	27	43	24.5	110
Pakistan	2,097	161.2	56.1	18	35	50	79.3	141
Cambodia	2,078	14.8	2.9	10	20	37	5.8	197
Bangladesh	1,770	152.6	38.1	4	25	39	48.4	127
Lao PDR	1,759	5.9	1.3	7	22	38	2.3	177

สัดส่วนประชากรเมืองของไทยจะเพิ่มสูงขึ้น ประชากรชนบทลดลง

วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2570

"คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน ที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหาร และพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี"

พันธกิจของประเทศ

1. การพัฒนาต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจประเทศไทยให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในตลาดโลก
3. ปรับโครงสร้างทางสังคมให้มีความเอื้ออาทรและพึ่งพาตนเองได้ สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง
4. ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนต้องดำเนินชีวิตด้วยจิตสำนึกในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยควบคู่กับการบริหารจัดการที่ดีเพื่อสร้างสันติสุขและความเป็นธรรมในสังคมไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา- เศรษฐกิจ

1. มุ่งสู่ภาคการผลิตที่มีความเชื่อมโยงกันสูงระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ นำไปสู่ การสร้างมูลค่าเพิ่ม
2. มีบทบาทนำด้านเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคในรูปแบบพันธมิตรเพื่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมใน อนุภูมิภาค
3. พื้นที่เศรษฐกิจของประเทศไทย ได้รับการพัฒนาให้เป็นฐานในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ มีความยั่งยืนของระบบนิเวศน์ และความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคมไทย
4. มีความมั่นคงด้านแหล่งพลังงาน
5. เครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์มีความเชื่อมโยง มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการตอบสนองการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการให้มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา- สังคม

**1. ปรับโครงสร้างทางสังคมรองรับการเปลี่ยนแปลงและเชื่อมโยงกับ
การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ**

2. การส่งเสริมสถาบันครอบครัวและชุมชนในกระบวนการพัฒนา

**3. การพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงอายุ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
ทางเศรษฐกิจและสภาพสังคมในอนาคต**

4. การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอย่างเข้มแข็ง

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา- สิ่งแวดล้อม

1. ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมสู่การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล การส่งเสริมสถาบันครอบครัวและชุมชนในกระบวนการพัฒนา

2. ปรับการบริหารนโยบายเศรษฐกิจสู่การผลิตที่ยั่งยืน การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอย่างเข้มแข็ง

3. สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร คุ่มครองพื้นที่วิกฤติสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ที่เปราะบาง อนุรักษ์ ป่าไม้

4. บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา- ธรรมนูญศาล

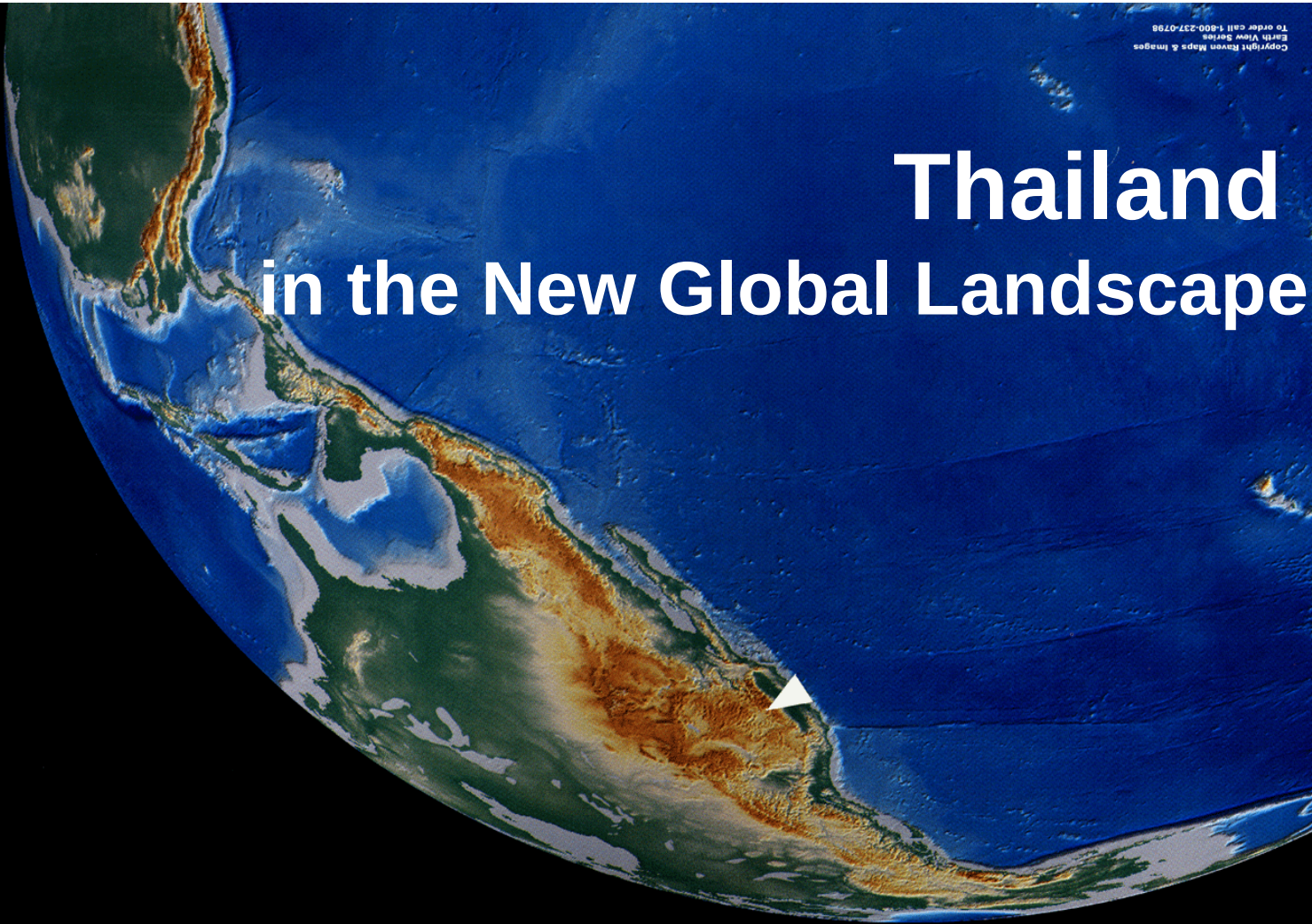
1. การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนไทยในทุกกระดับ
2. เสริมสร้างความเข้มแข็ง ความเป็นอิสระและความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร ค้ำครองพื้นที่วิกฤตสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ที่เปราะบาง
3. สร้างภาคราชการที่มีประสิทธิภาพ ลดการบังคับควบคุม คำนึงถึงความต้องการของประชาชนและทำงานร่วมกับท้องถิ่น/ชุมชน
4. เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน/ประชาสังคมในการบริหารจัดการประเทศให้เข้มแข็ง
5. ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล
6. ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีความเป็นอิสระ เป็นกลาง มีประสิทธิภาพ โดยชุมชนมีส่วนร่วม
7. พัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคอร์รัปชันให้มีพลัง

การดำเนินการต่อไป

การดำเนินการต่อไป

- 1. ระดมความเห็นเรื่องแนวโน้มของอนาคตใน 20 ปี ปัญหาหลักของการพัฒนา วิสัยทัศน์และแนวทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว**
- 2. ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปี**
- 3. ระดมความเห็นเรื่องกลไกการผลักดันไปสู่การปฏิบัติ**

ขอบคุณ

A satellite map of Southeast Asia, showing the Malay Peninsula and the island of Sumatra. A white arrow points to the country of Thailand on the eastern coast of the Malay Peninsula. The map shows land in shades of green and brown, and the ocean in deep blue. The title text is overlaid on the right side of the map.

Thailand in the New Global Landscape

Suvit Maesincee
Sasin Institute for Global Affairs

Agenda

Global Structural Change

The Wealth of the Nation

Searching for the New Mental Model

Global Structural Changes

Democratization of Power and Wealth

- The Rise of the Multipolarity
 - The Rise of the Rest
-

Global Imbalance

- Global Inflation
 - Financial Instability
 - Wealth Inequality
 - Demographic Obligation
-

The Global Shifts in Geo-politics and Geo-economics

Key Driver

Structural Change

Geo-politics

- The collapse of Socialism
 - The decline of American hegemony
- The rise of the multipolarity

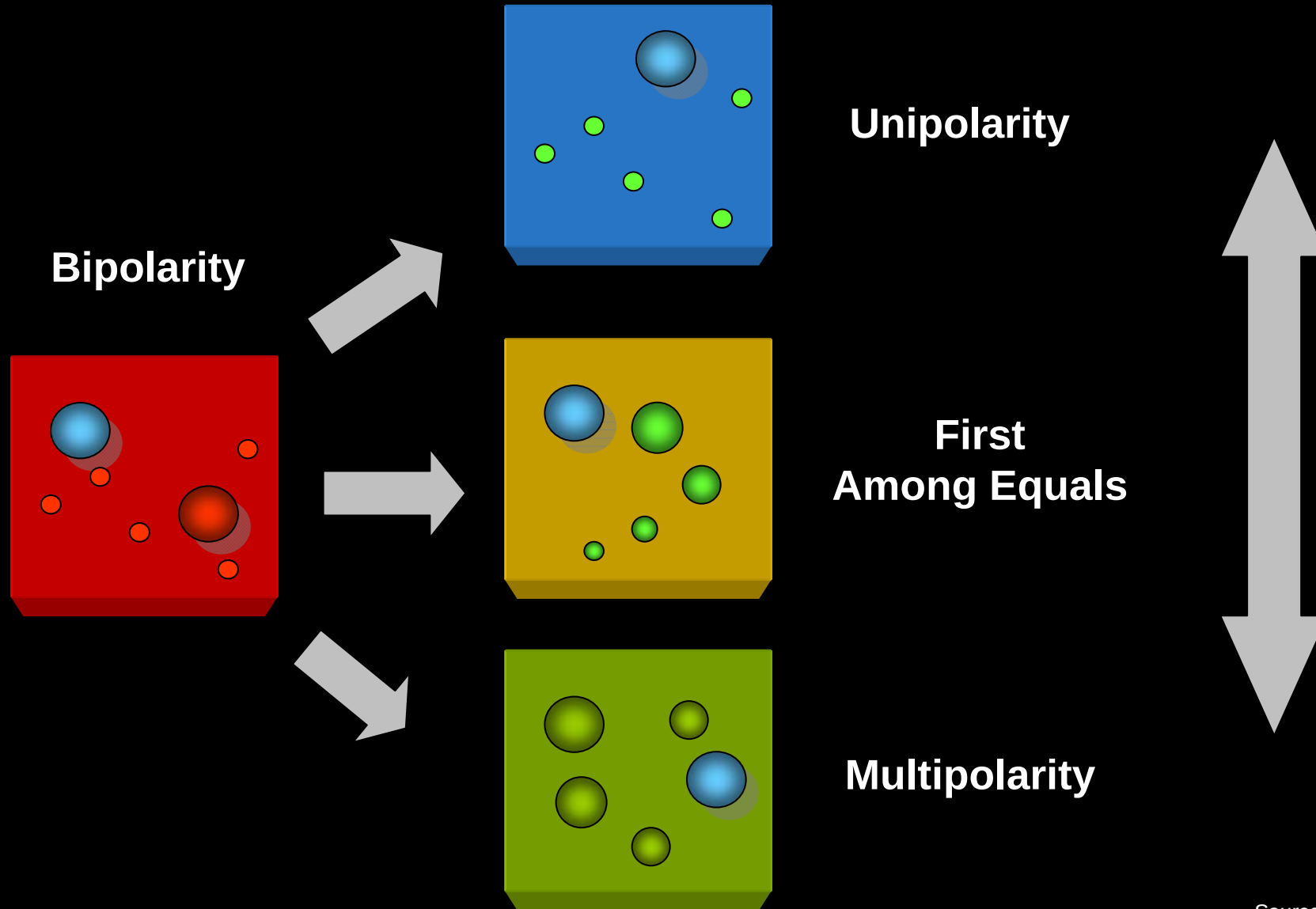
Geo-economics

- Global production network
 - International division of labor
- The rise of the rest
-

Global Structural Changes...Democratization of Power and Wealth...

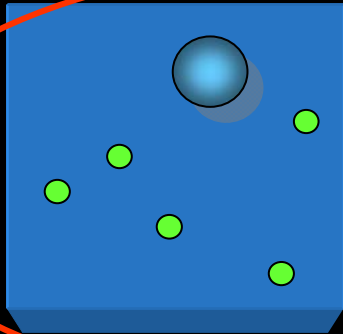
Democratization of Power

The US Position

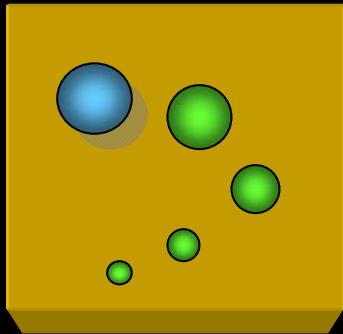

Source: Tanaka Akihiko

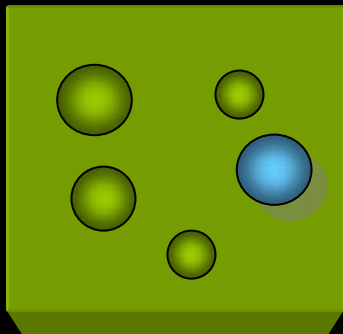
Does the US Influence Over the World Geopolitics?

Unipolarity

First
Among Equals

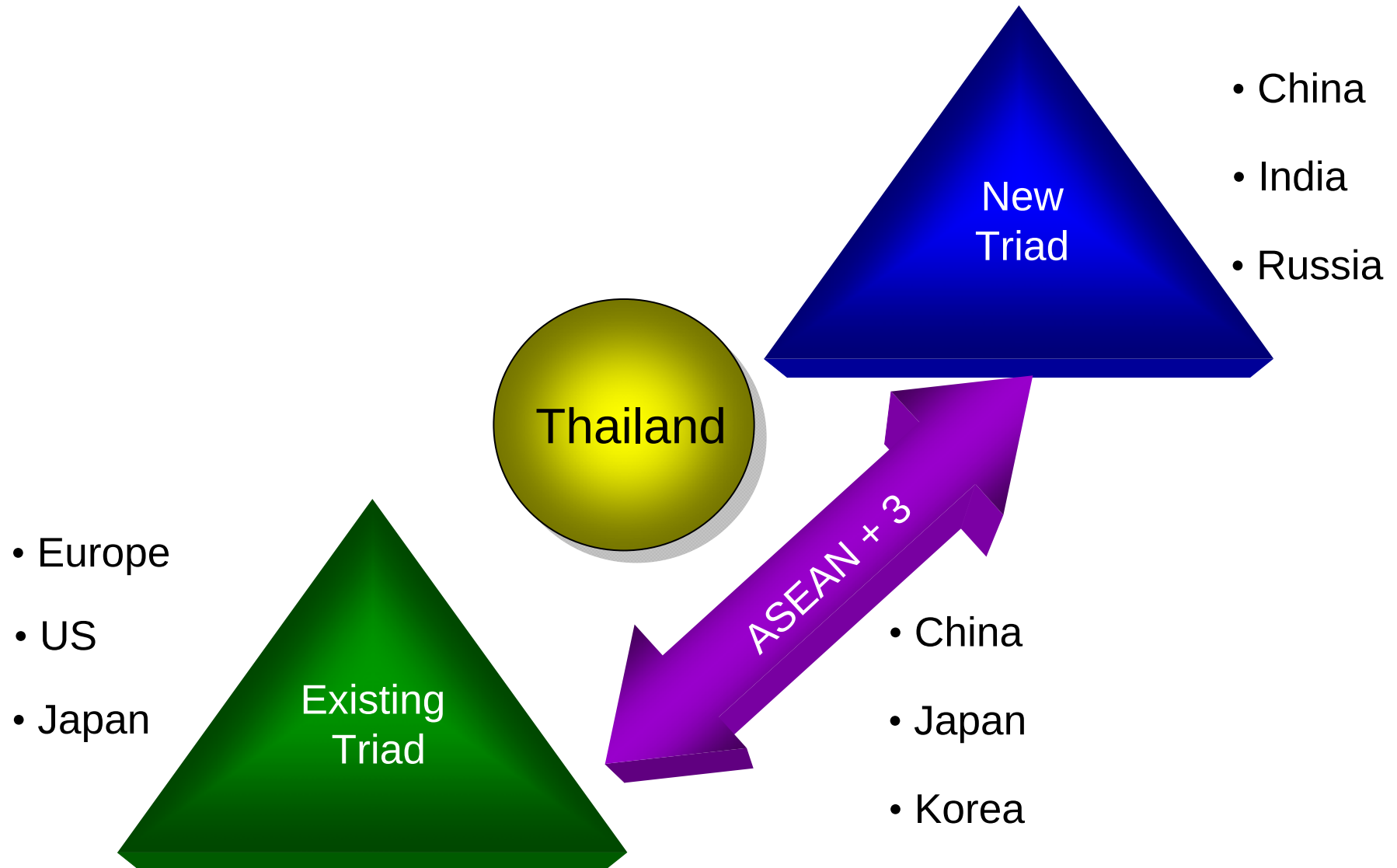
Multipolarity

- Peace
- Free Trade
- Currency Stability
- Certain 'Regimes'

The Geopolitics of 2026

- By 2026 , China's economy will be bigger than the US
- India's will be much larger than that of any individual European country
- The press will be full of articles about “Asian Value’ and the “Beijing Consensus”
- As economics might shift from the north and west to the south and east, so will the cultural power
- Ancient civilizations like China and India will become more self-confident and will project their own ideas on to concept such as democracy, freedom and the rule of law

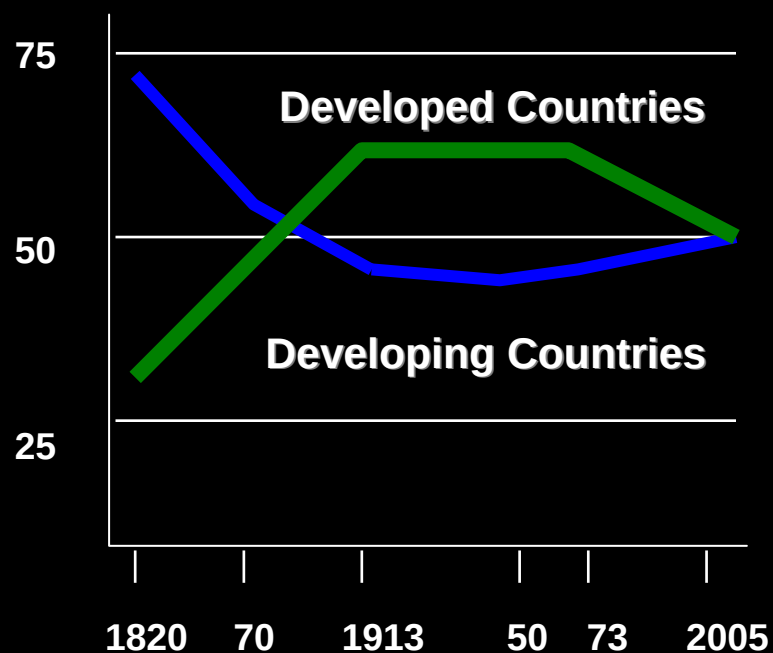
Policy Responding to the Rise of Multipolarity

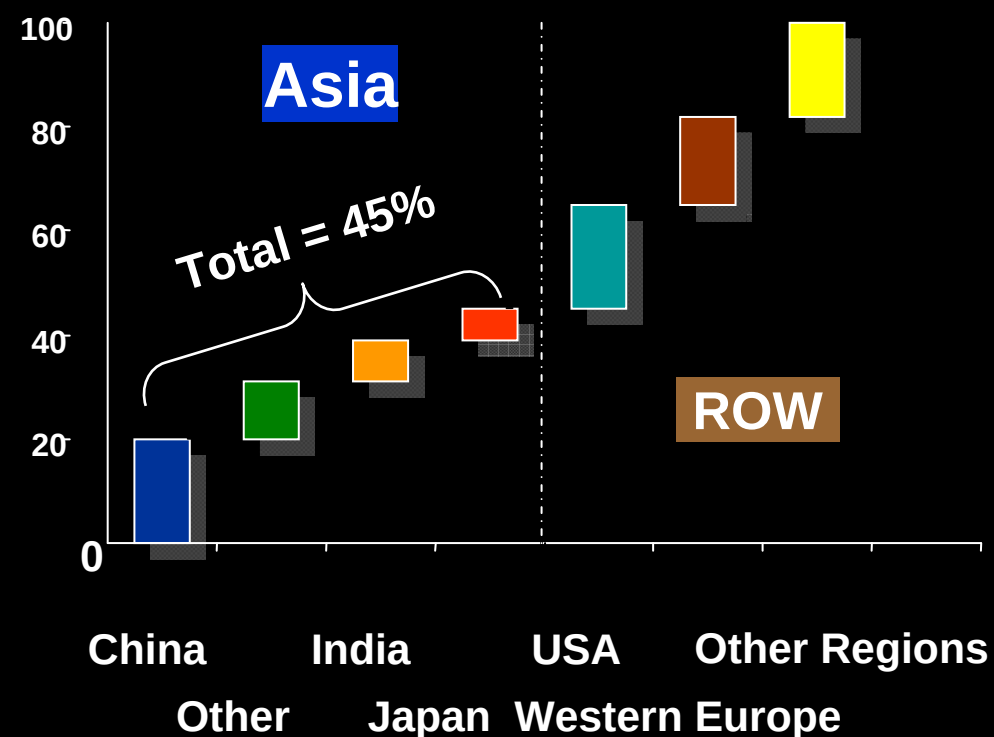
Global Structural Changes...Democratization of Power and Wealth...

The Rise of the Rest

Global GDP* %

% Global GDP 2015

* At purchasing power parity
Source: The Economist Jan 21st-27th 2006

Global Structural Changes...Democratization of Power and Wealth...

The New USA

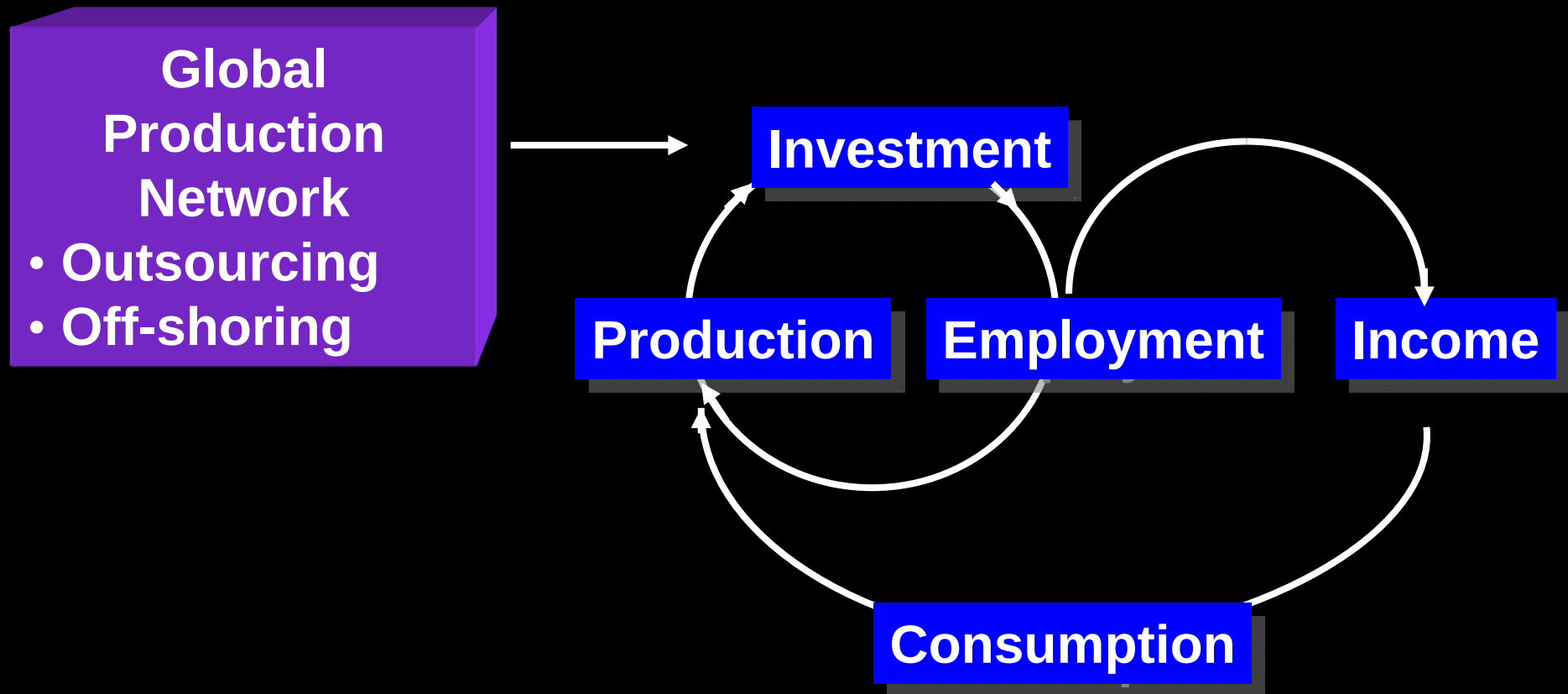
East Asia

South Asia

Southeast Asia

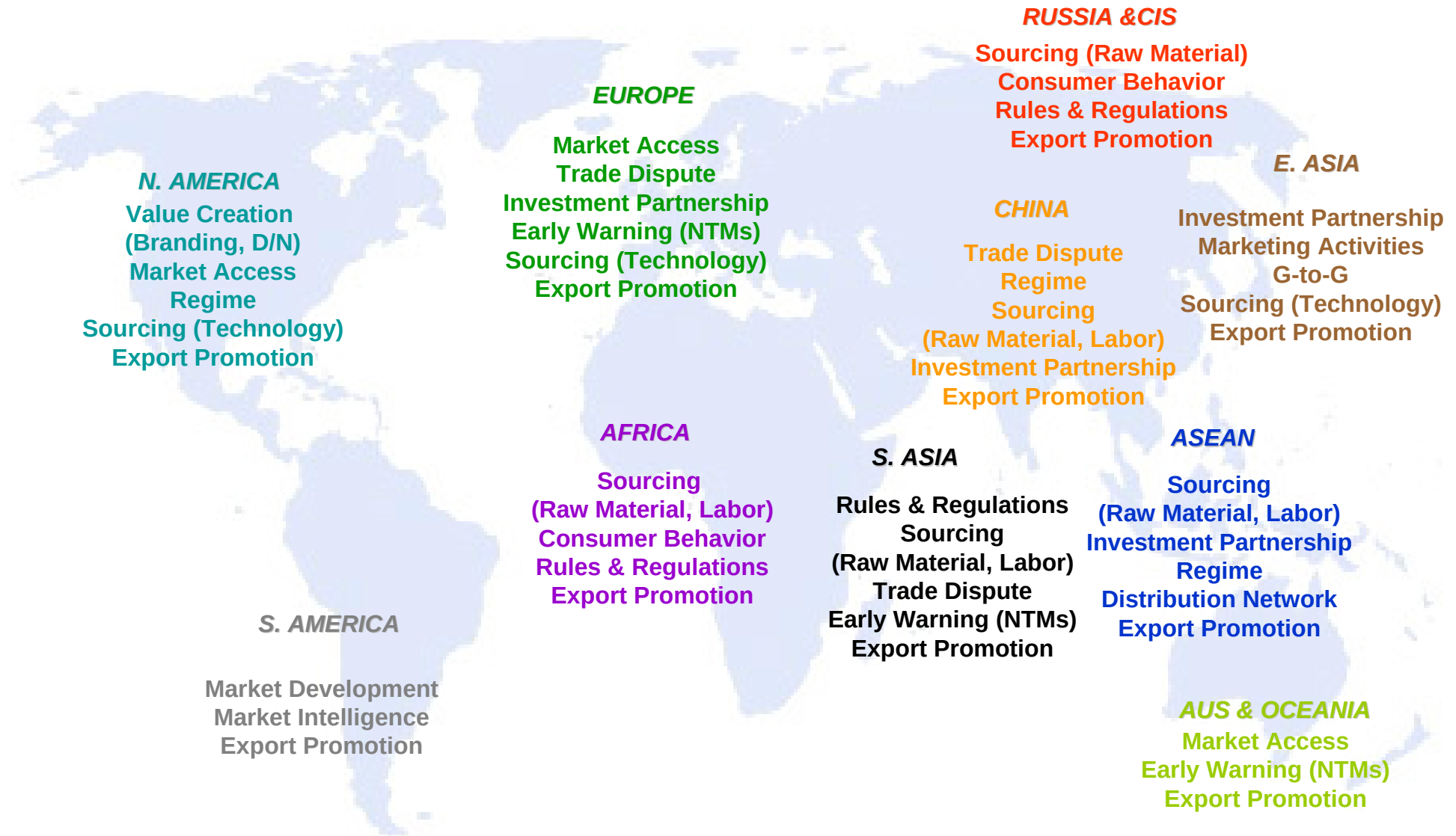
Global Structural Changes...Democratization of Power and Wealth...

Democratization of Wealth

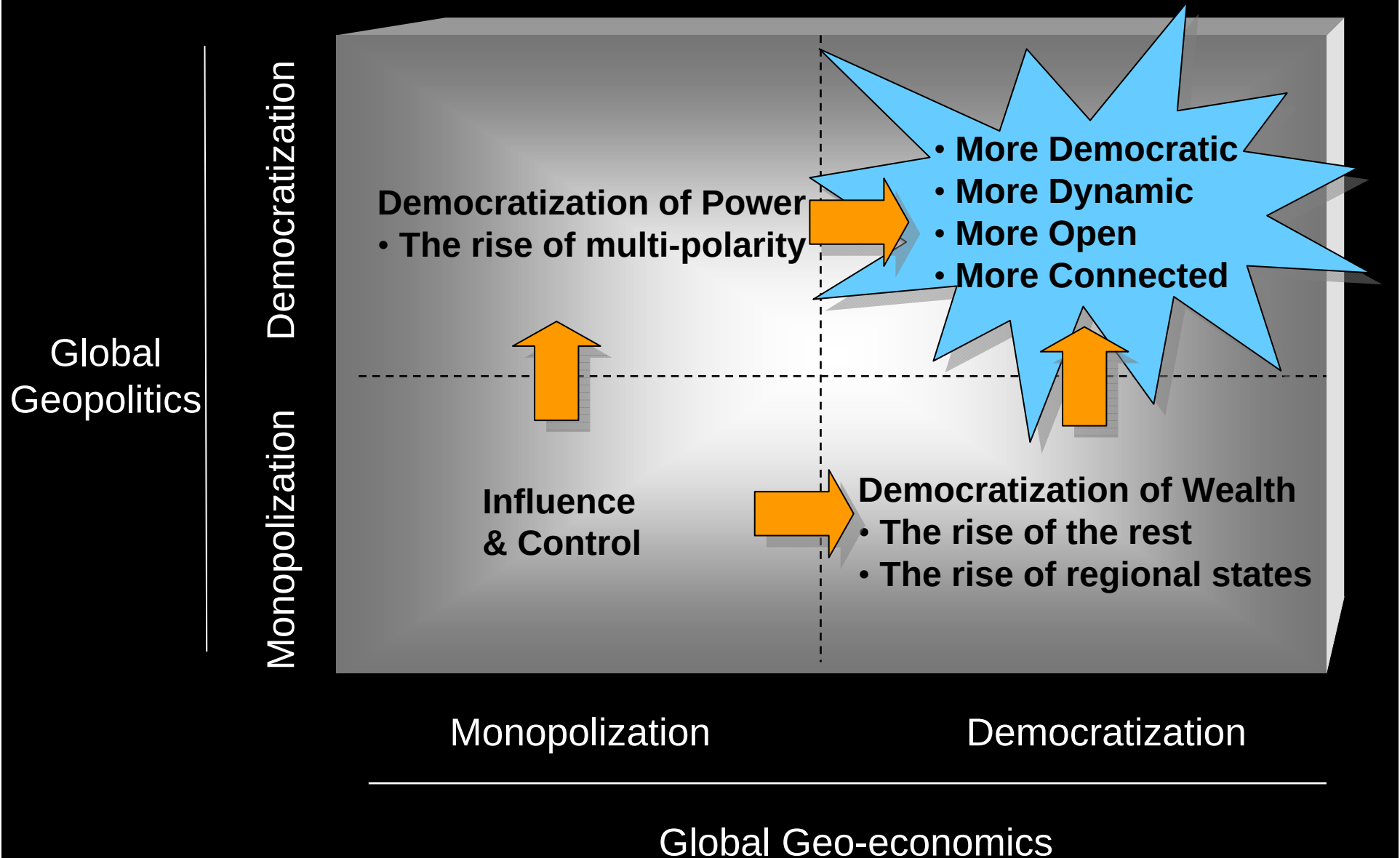

Democratization of Power and Wealth...Policy and Managerial Implications...

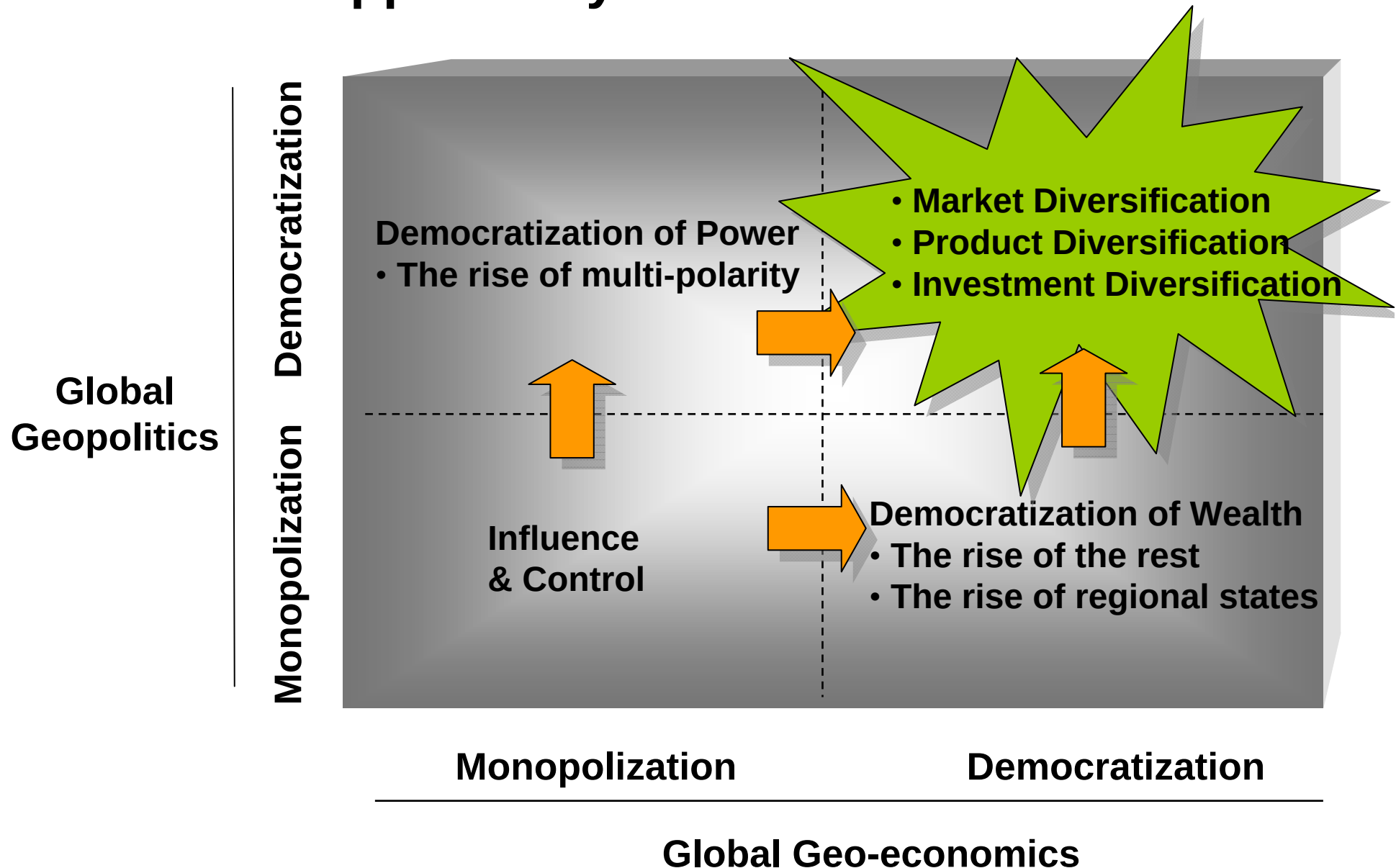
Policy Responding to the Rise of the Rest

Democratization of Power and Wealth

Business Opportunity for Thailand

Global Imbalance

- Global Inflation
- Financial Instability
- Wealth Inequality
- Demographic Obligation

Global Shifts in Environmental and Human Spaces

Key Driver

Structural Change

Environment

- Climate Change
 - CO2
 - Deforestation

- Food shortage
- Water shortage
- Energy shortage

Wealth

- Greed
- Materialism
- Consumerism

- Global financial instability
- Extreme poverty

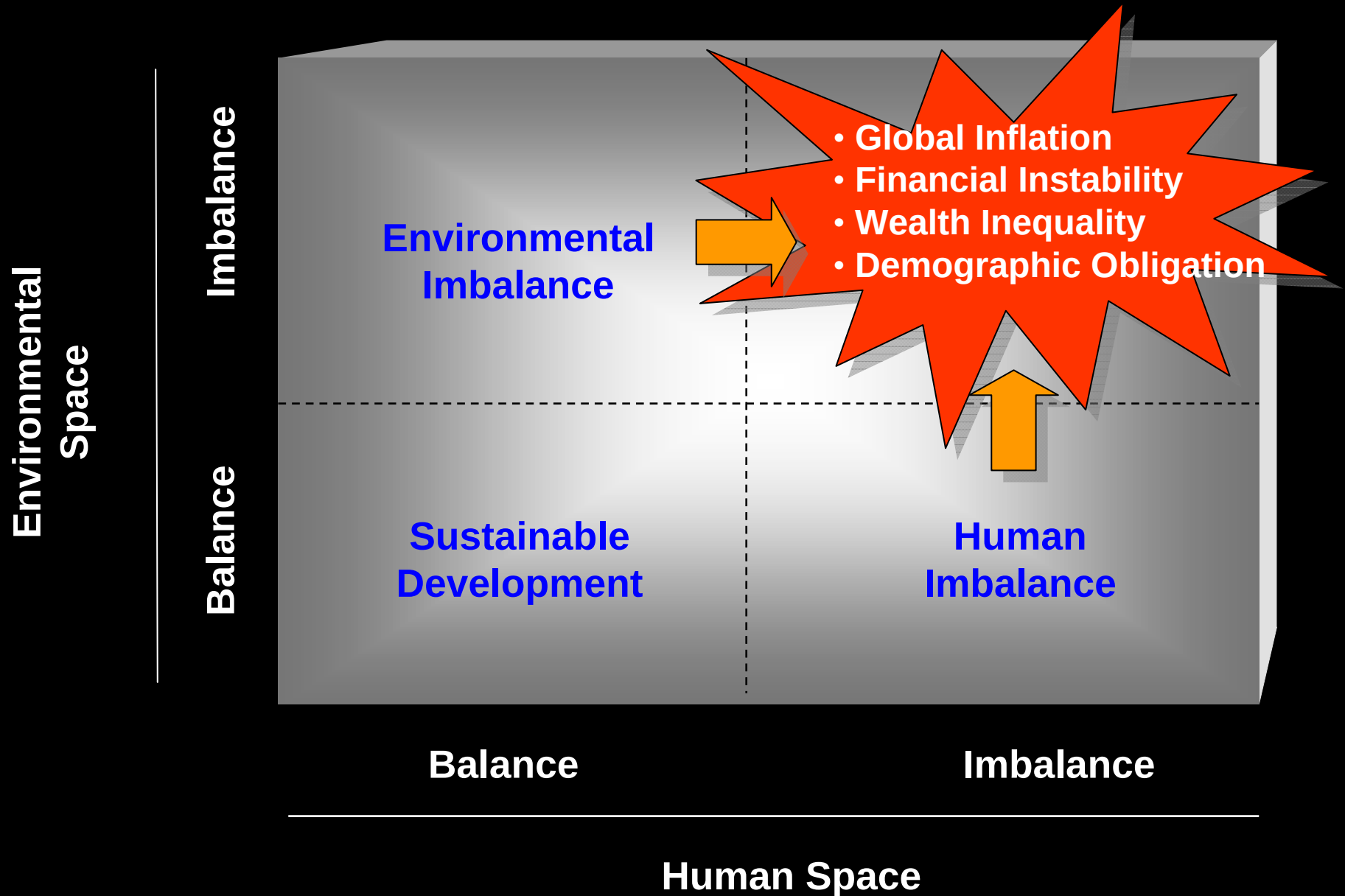
Demographic

- Effective birth control
- Demand for skilled and knowledge workers

- Aging population
- Shortage of talent

Global Imbalance...

A Path to Global Imbalance

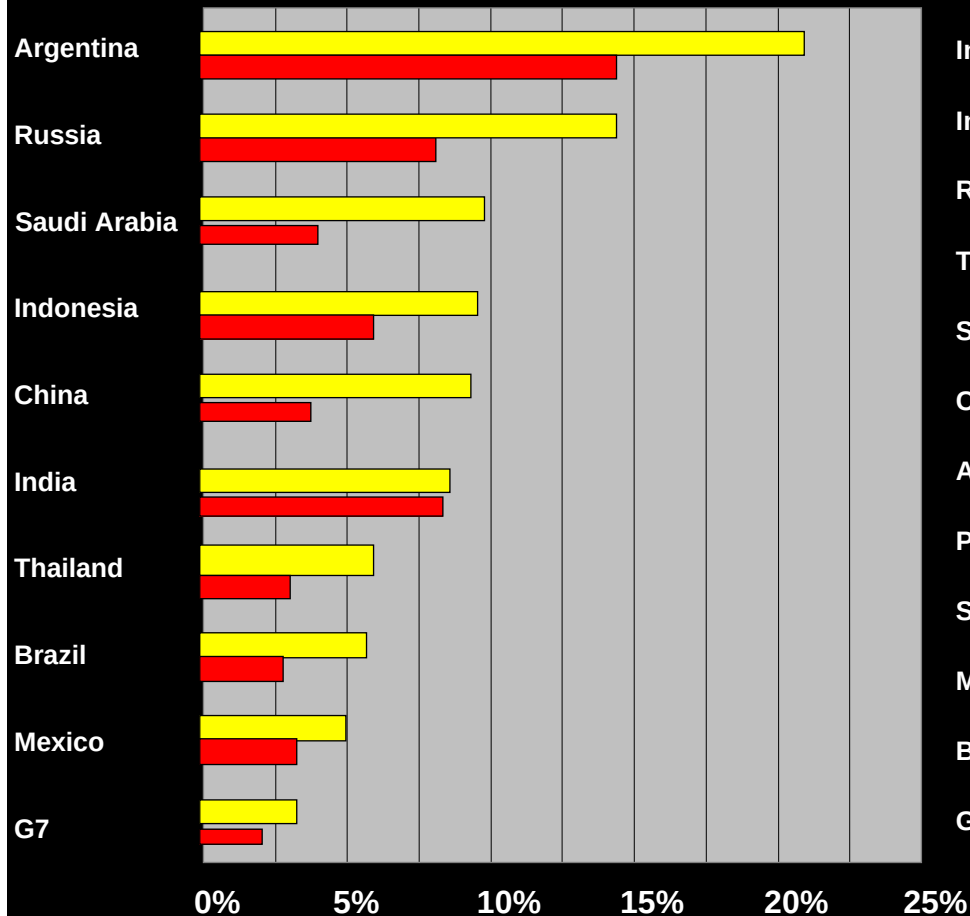
Global Imbalance

- Global Inflation
- Financial Instability
- Wealth Inequality
- Demographic Obligation

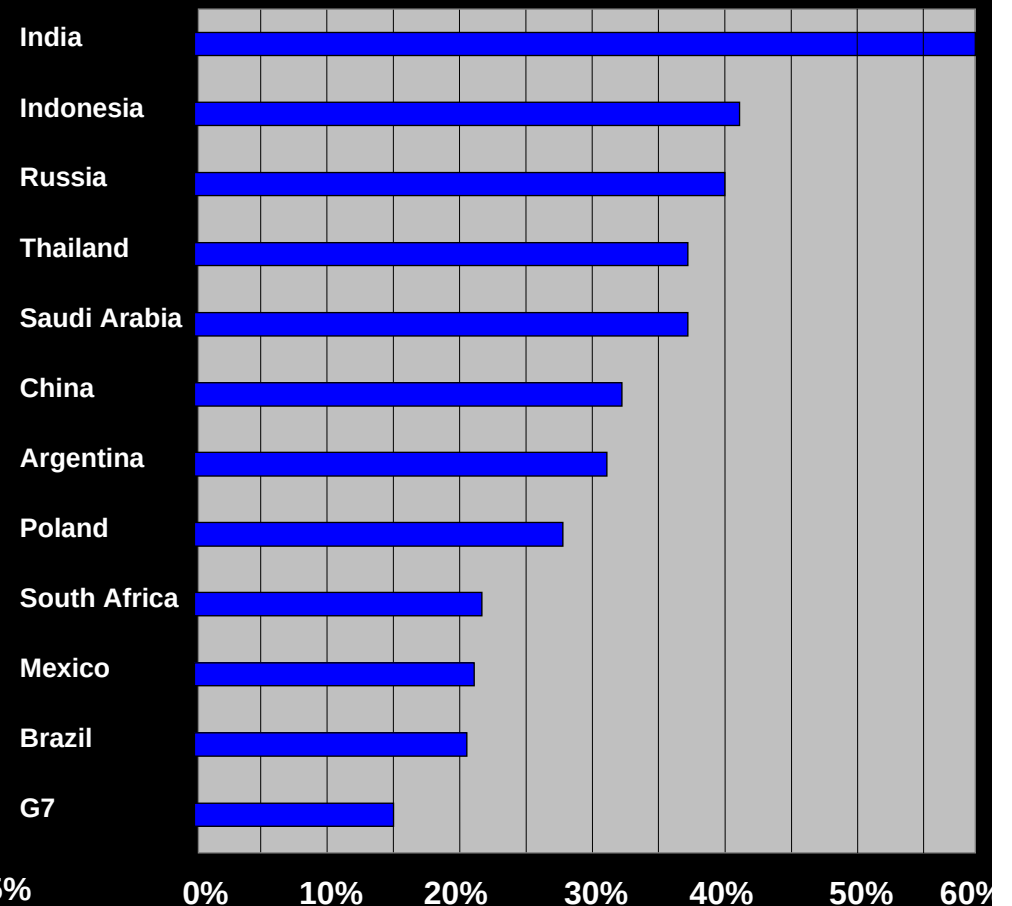
Global Imbalance...Global Inflation...

The Hard Facts of Global Inflation

Consumer Price Inflation (%)

Food as % of Consumer Price Basket

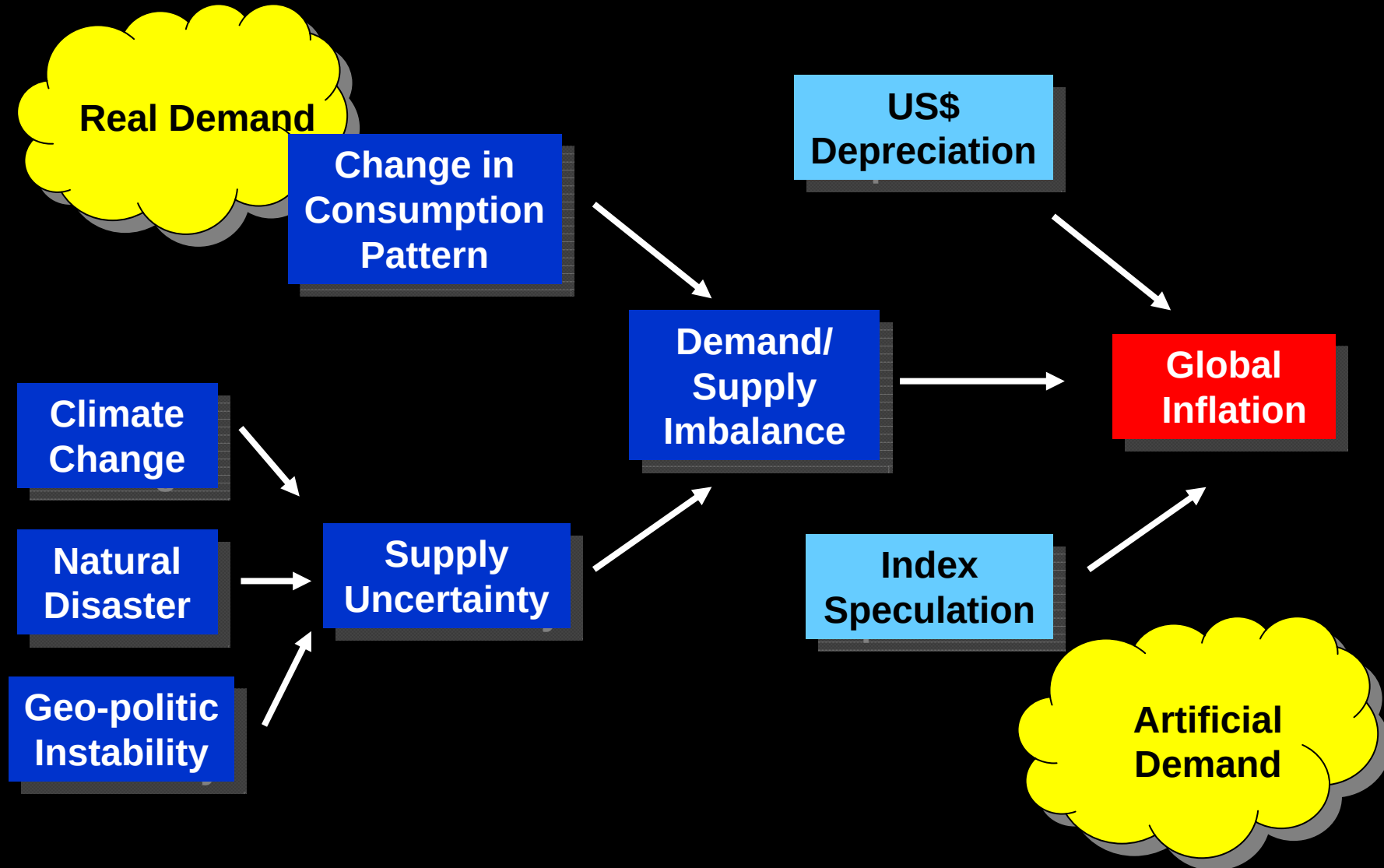

2008
2007

Source : the Economist

Global Imbalance...Global Inflation...

The Root Causes of Global Inflation

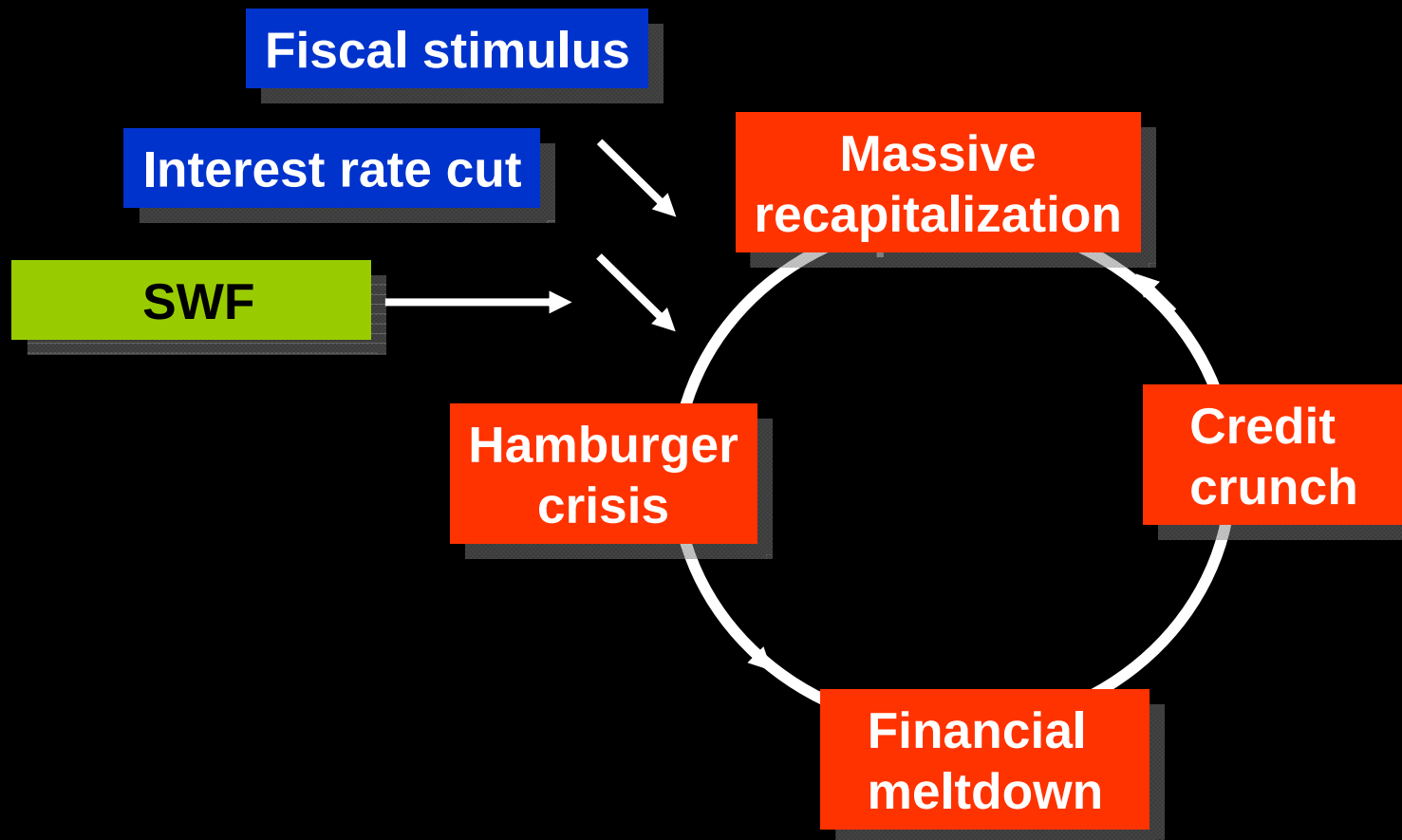

Global Imbalance

- Global Inflation
- Financial Instability
- Wealth Inequality
- Demographic Obligation

Global Imbalance...Financial Instability...

Financial Instability

Global Imbalance...Financial Instability...

The Capital Reversal

Past

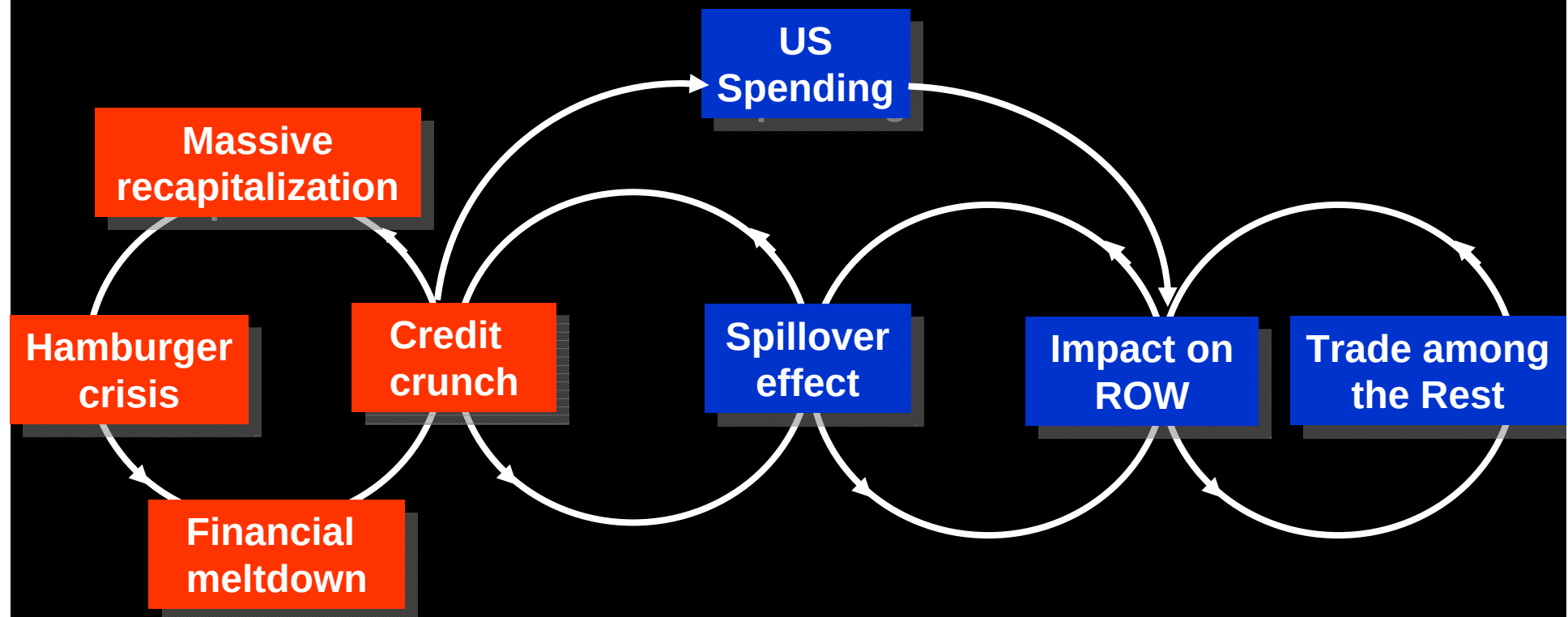

Present

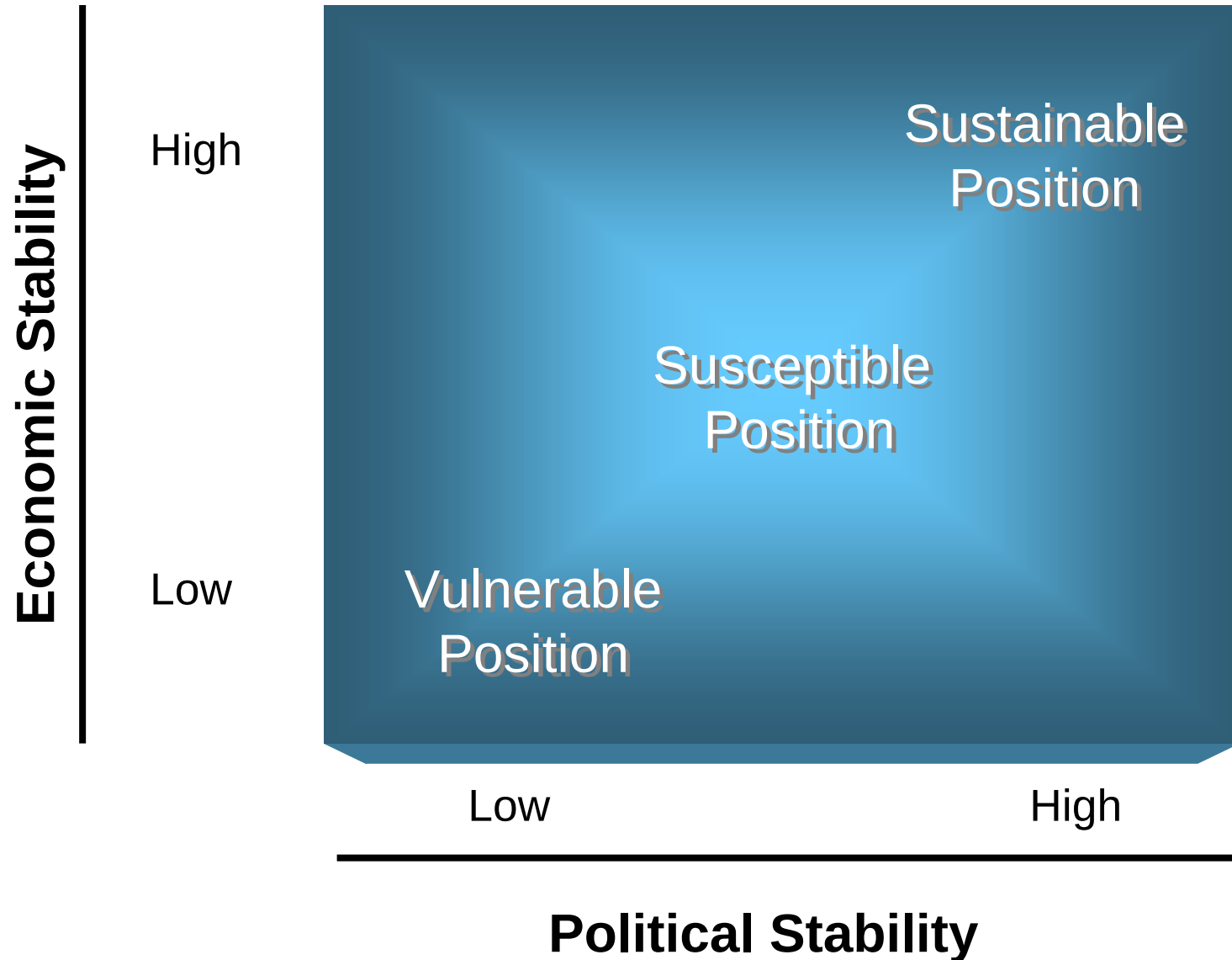

Global Imbalance...Financial Instability...

Decoupling Theory

Financial Instability—Strategic Issues

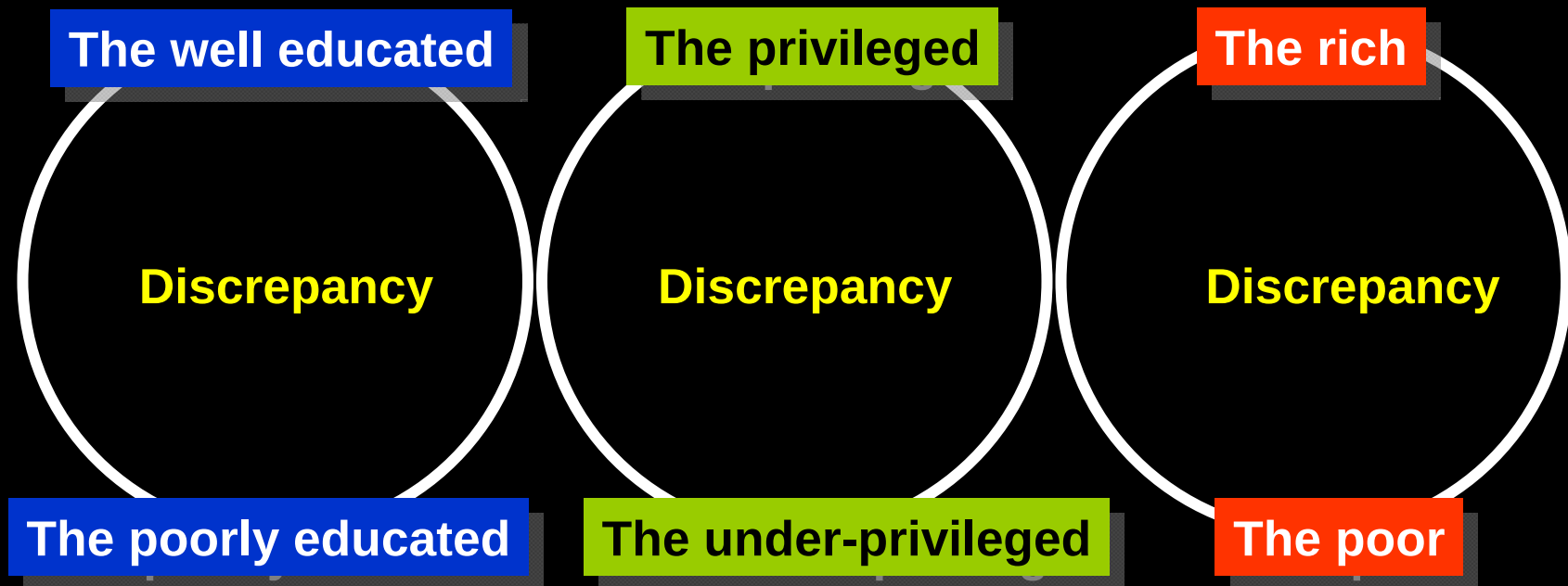

Global Imbalance

- Global Inflation
- Financial Instability
- **Wealth Inequality**
- Demographic Obligation

Global Imbalance...Wealth Inequality...

The Wider Wealth Gaps

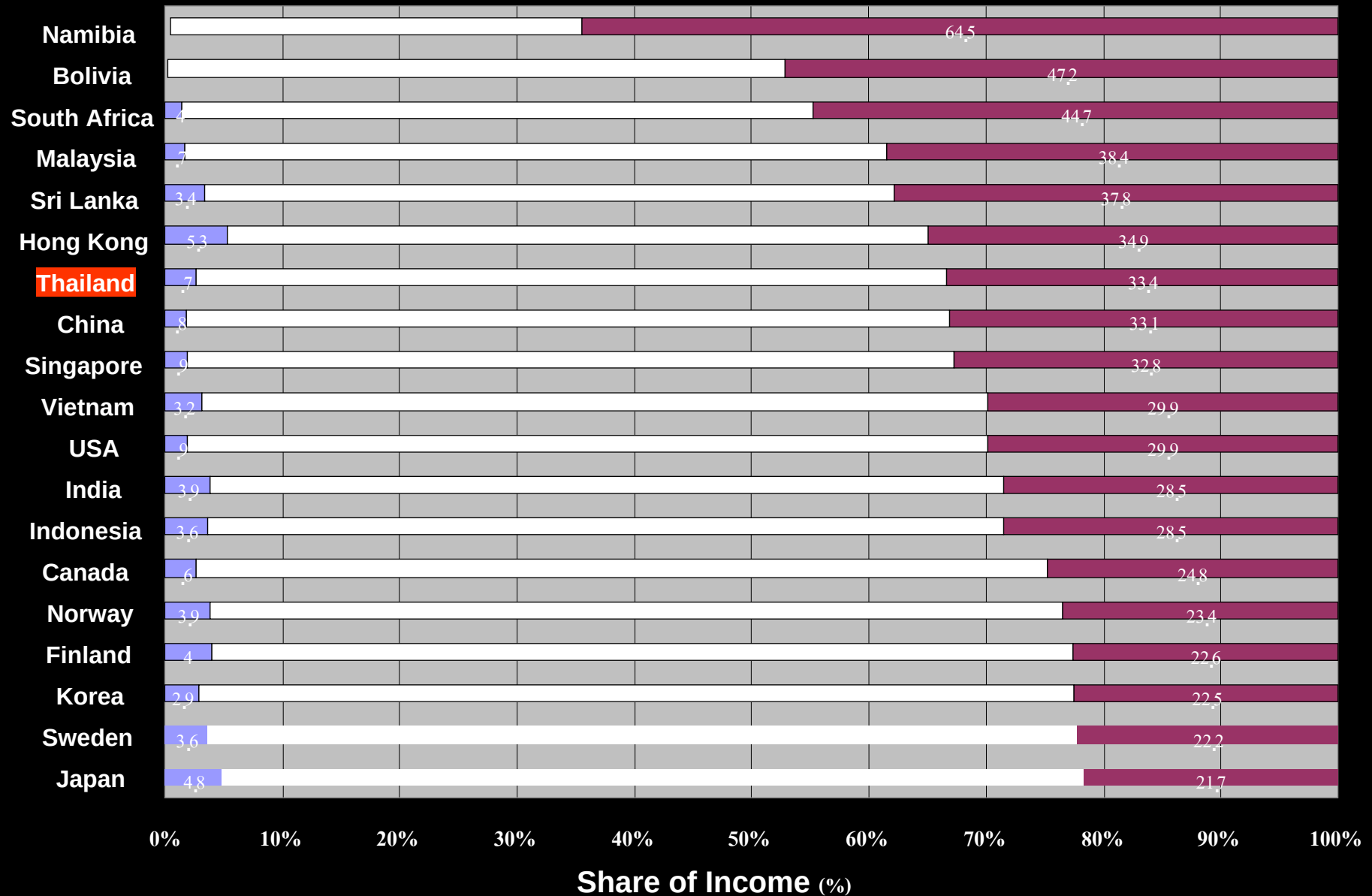

Global Imbalance...Wealth Inequality...

Wealth Inequality

Income Inequality of Population at 10 Percentile

Poorest 10 Percentile
Richest 10 Percentile

Wealth Inequality—Strategic Issues

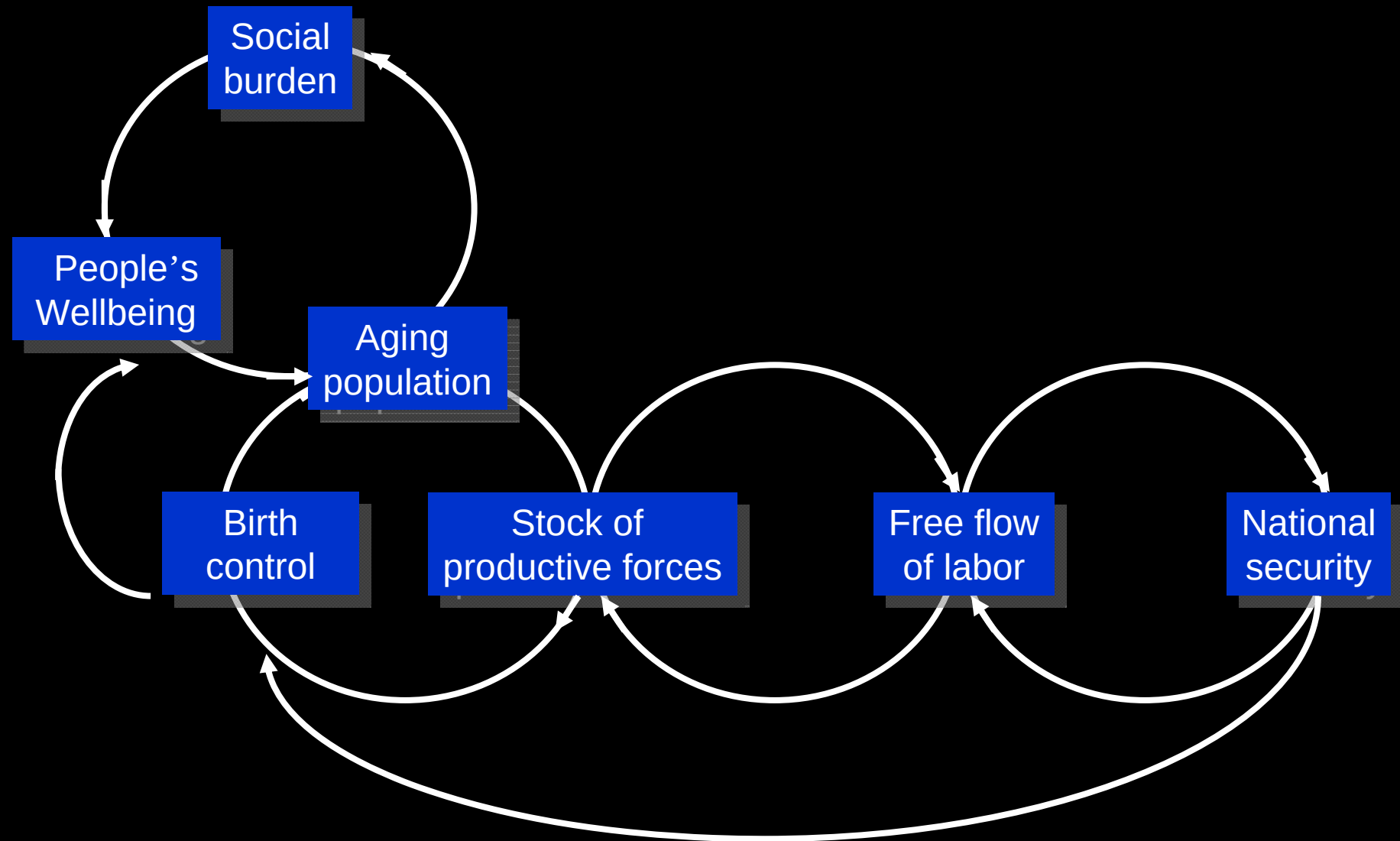
- **Confrontation between middle class in the cities and the lower income in the rural**
- **Long-term foundation policies Vs. Short-term populist policies**
- **Short-term loss, long-term gain Vs. Short-term gain, long-term loss**
- **Survival Vs. Sustainability**

Global Imbalance

- Global Inflation
- Financial Instability
- Wealth Inequality
- Demographic Obligation

Global Imbalance...Demographic Obligation...

Changes in Demographic Structure and Labor Force

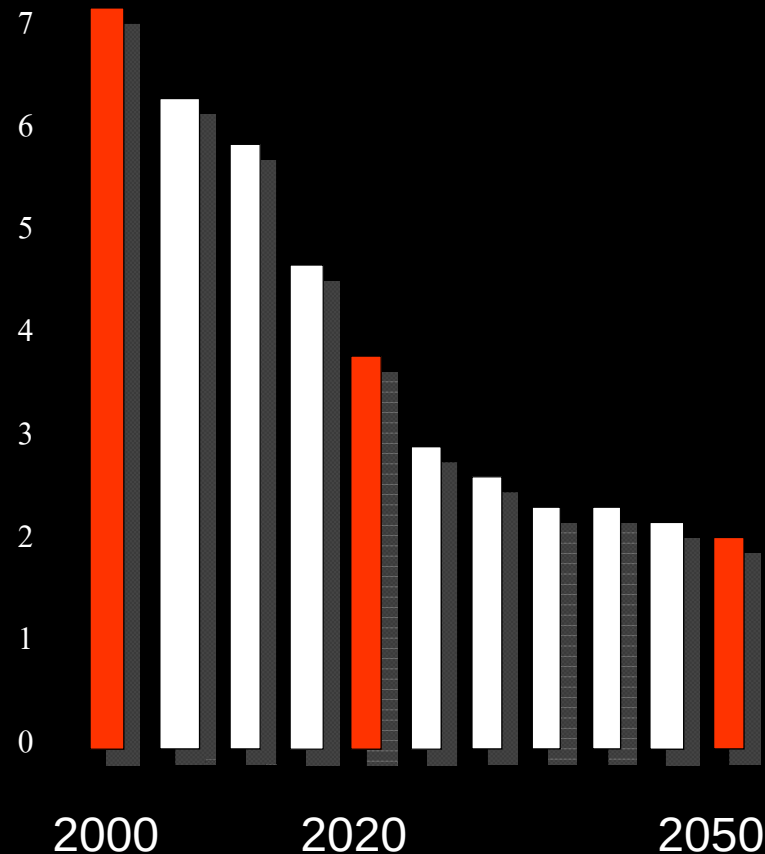

Global Imbalance...Demographic Obligation...

Demographic Obligation

Issues & Challenges

Potential
supportive ratio

Economic

Shortage of Labor

Socioeconomic

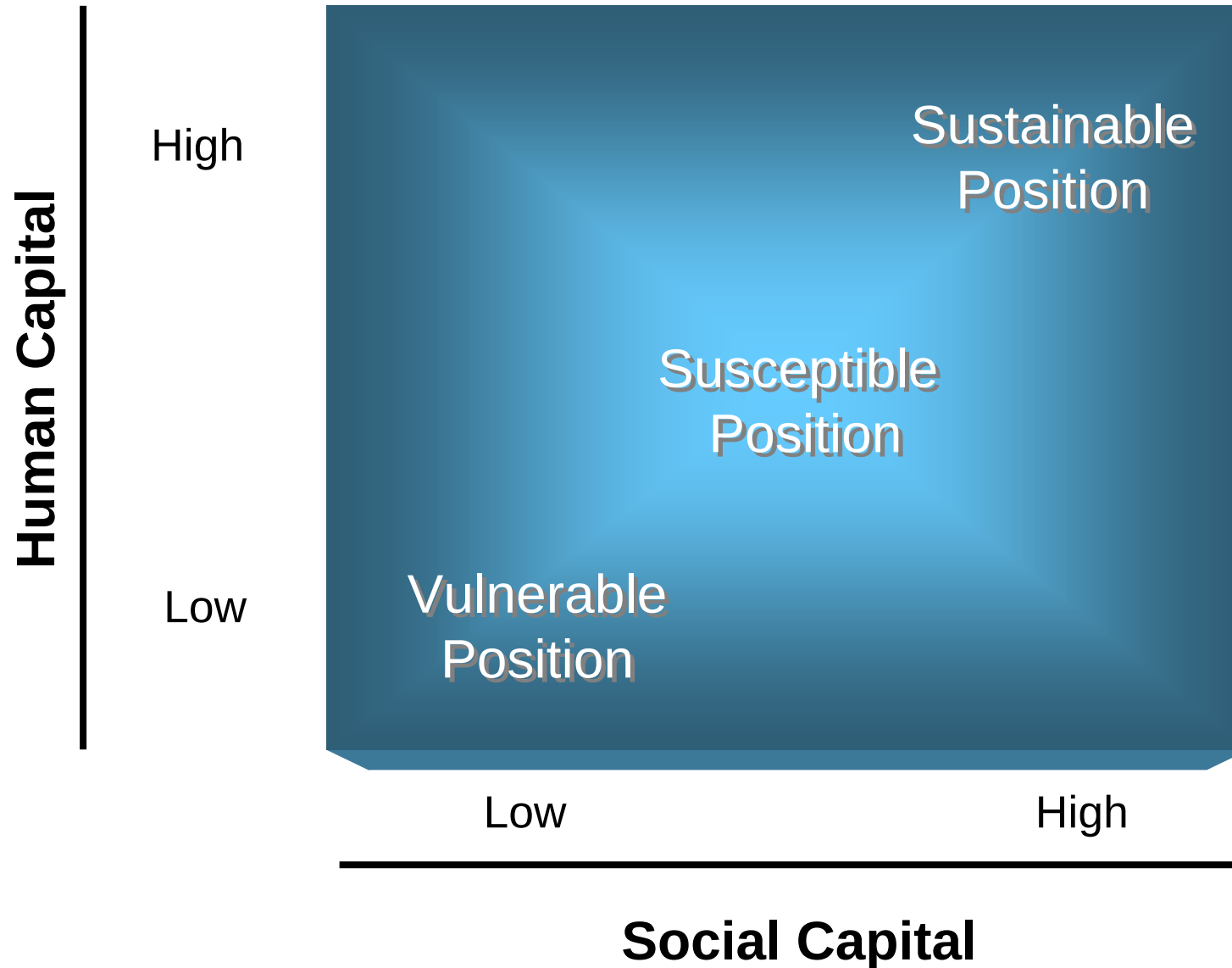
Lower potential
supportive ratio

Sociological

1:2:4

Source: Kua Wongboonsin

Demographic Obligation—Strategic Issues

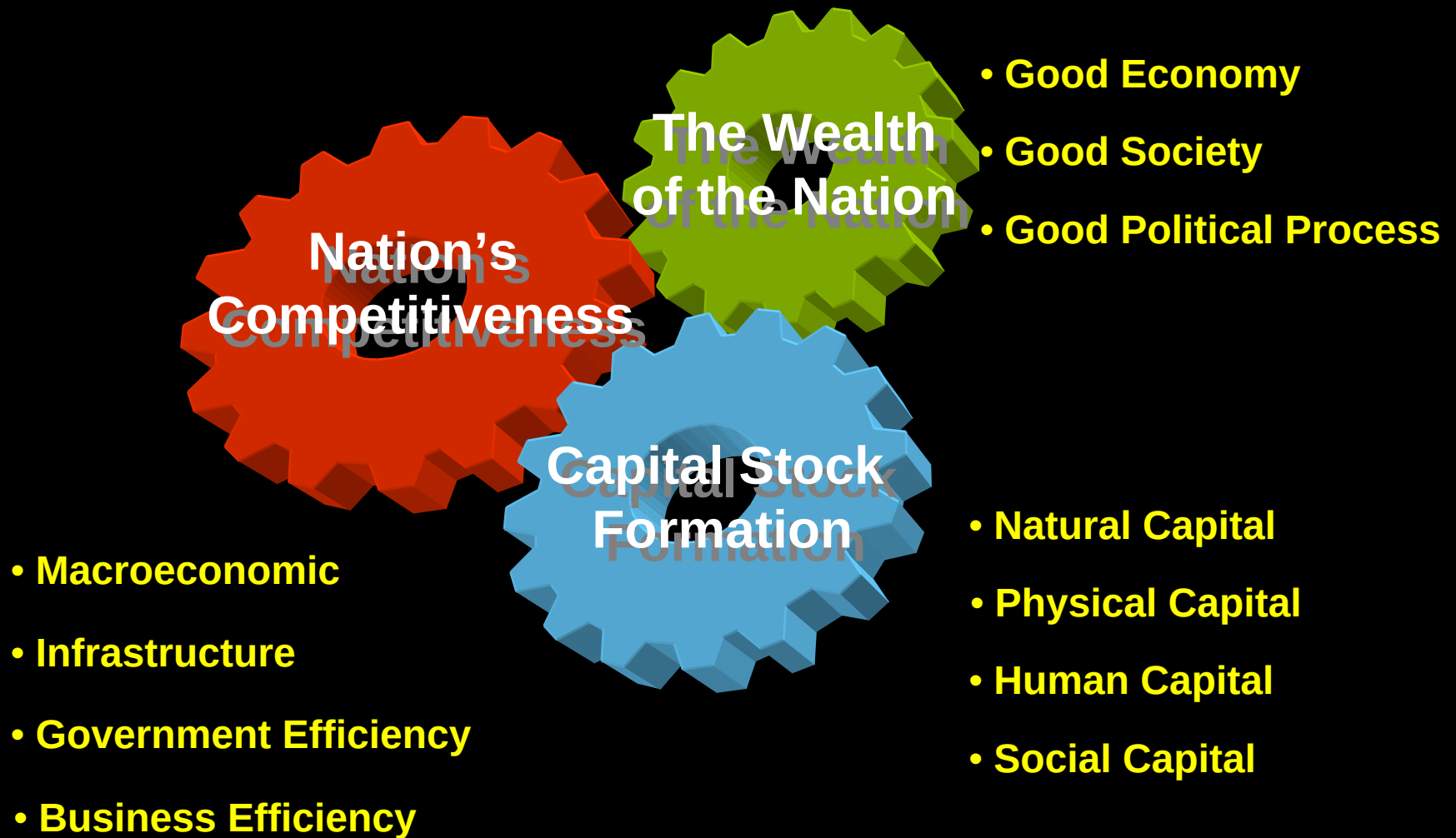
Agenda

Global Structural Change

The Wealth of the Nation

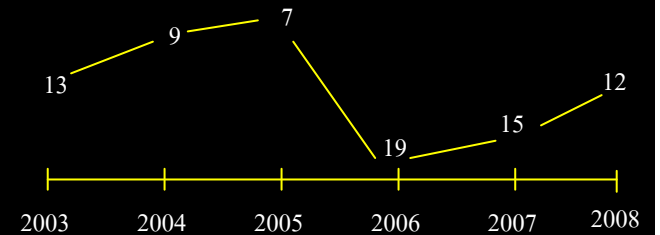
Searching for the New Mental Model

The Wealth of the Nation Process

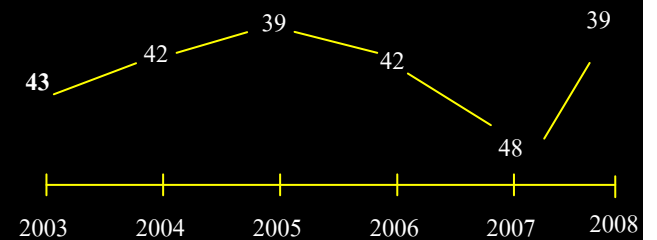

Thailand's Competitiveness

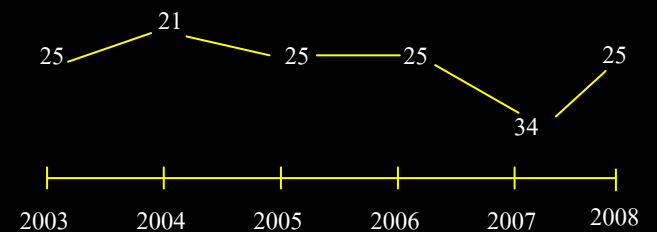
Macroeconomic

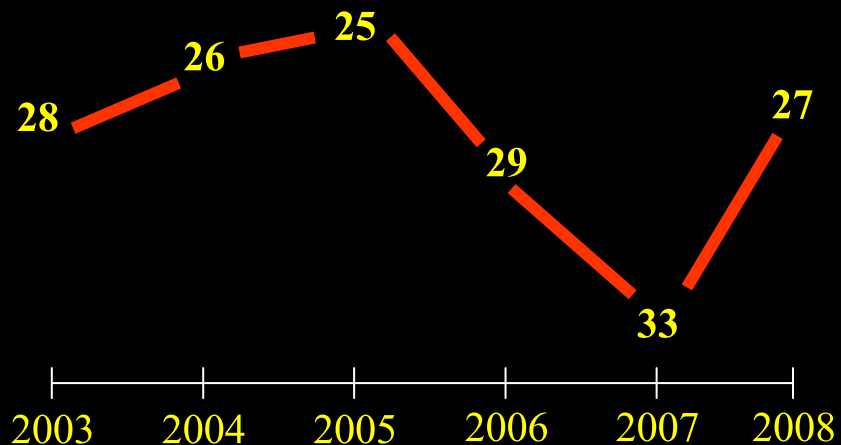
Infrastructure

Business Efficiency

Government Efficiency

Overall Competitiveness

Thailand's Competitiveness 2008

**Economic
Performance**

**Government
Efficiency**

**Business
Efficiency**

Infrastructure

Weakest point:

**International
investment (47)**

**Institutional
framework (40)**

**Low
productivity &
efficiency (48)**

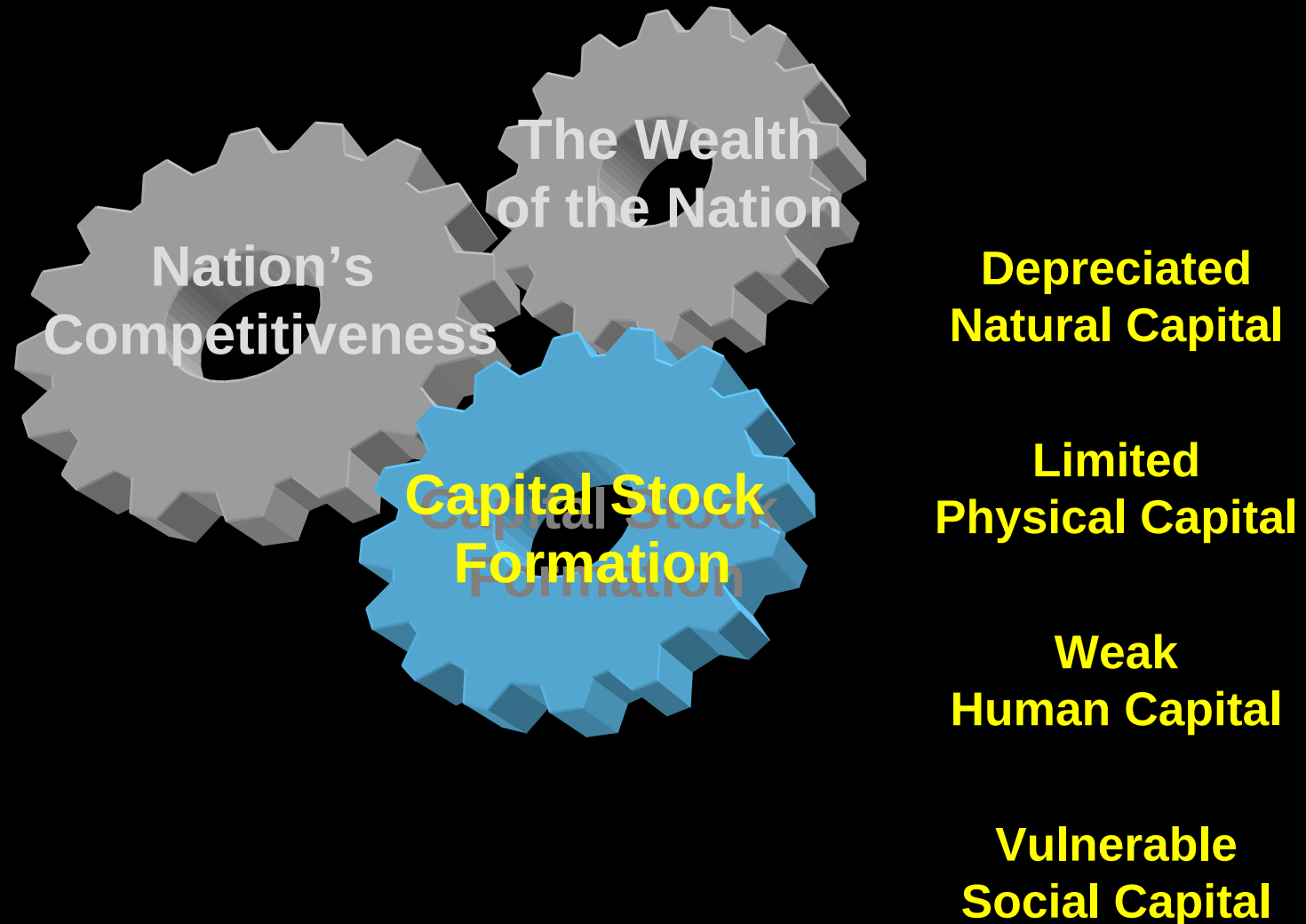
**Health &
environment
(47)**

**Technology
infrastructure
(43)**

**Lack of R&D
(51)**

Capital Stock Formation...

The Core Issues of Our Capital Stock

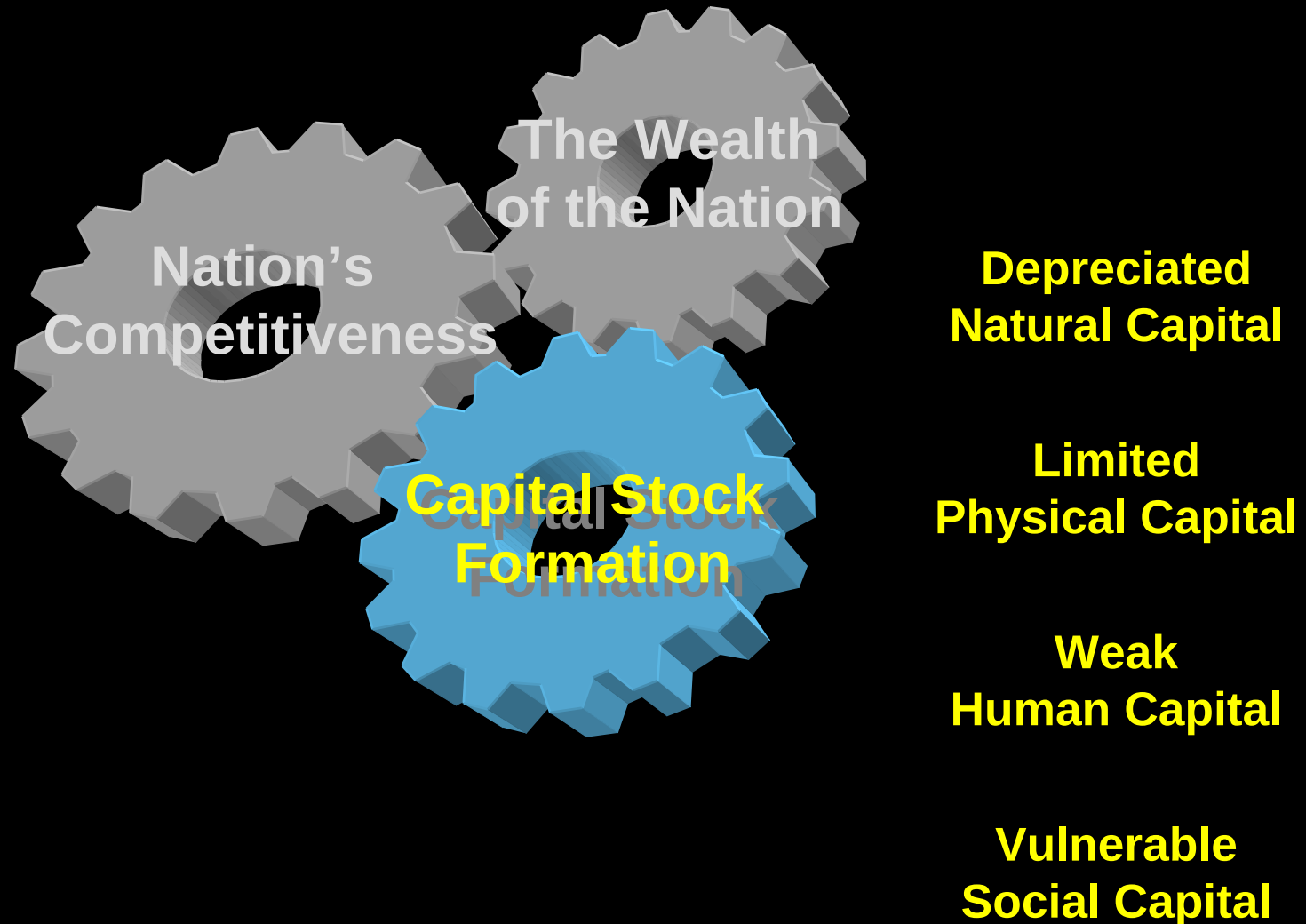

Weak Human Capital

- The level of inter-communication between Thai and the world is on the 49th rank from 64 nations, while Singapore is at the 3rd and Malaysia is at the 19th
- Thailand has researchers at the proportion of 0.33 per 1,000 people, whereas Japan, Taiwan and Korea are at 7.07, 4.77 and 2.92 respectively
- There is an increase on the average year of Thai attending the education system. Still, it is at the period of 7.8 years which is below than the other countries of the region. This trend will keep continuing to at least 5 years from today

Capital Stock Formation...

The Core Issues of Our Capital Stock

Weak Human Capital

- The level of inter-communication between Thai and the world is on the 49th rank from 64 nations, while Singapore is at the 3rd and Malaysia is at the 19th
- Thailand has researchers at the proportion of 0.33 per 1,000 people, whereas Japan, Taiwan and Korea are at 7.07, 4.77 and 2.92 respectively
- There is an increase on the average year of Thai attending the education system. Still, it is at the period of 7.8 years which is below than the other countries of the region. This trend will keep continuing to at least 5 years from today

Weak Human Capital

- Ratio of teacher per Thai student is estimated at 1: 45 while Ireland is 1:25, and England is 1:23 for Elementary school, and 1:17 for Secondary school
- From 102 countries, the quality of Thai education system is at the 41st rank with the score of 3.8 from 7. Finland is on the 1st rank with the score of 6.0
- For Mathematics and Science education quality, Thailand is at the 42nd rank with the score of 4.5, while Singapore is on the 1st rank with the score of 6.5 out of 7

Weak Human Capital

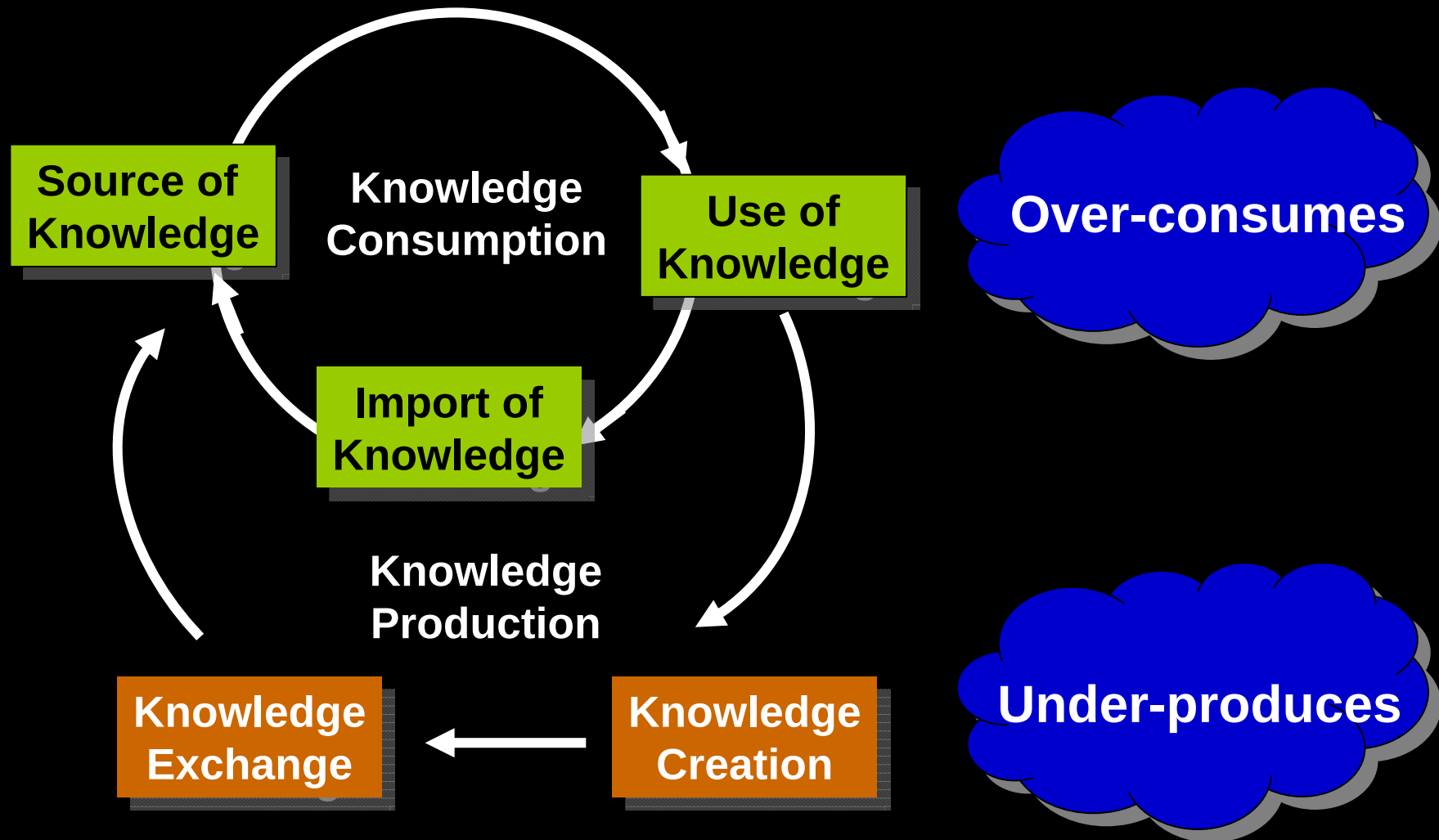
- **Once the learner standard is evaluated, it is found that the analyzing, synthesizing, considering and creative ability is at 11.1 % while the skill of self acquiring of knowledge, eagerness to learn and continuing self development is only at 26.5 %**
- **On average, Thai people buys 1.6 books per person per year, or at the expense of 260 baht per person per year**
- **The proportion of using IT by Thais is at a very low rate. There are the utilizing of just 43 computers per 1,000 people, comparing to 477 in Japan, 324 in South Korea, 314 in Taiwan and 137 in Malaysia**

Capital Stock Formation...Human Capital...

Weak Human Capital

- **Presently, there is only 54.6% of people in the rural area who are literate, comparing to 70.8% in the city**
- **In the total workforce age between 25-64 years, more than two third has the education of equal to or under elementary school. Only 13% of the workforce comes from people with higher than secondary school education**
- **From 2005 survey, juvenile age between 15-17 years old did not have the chance to attend secondary and vocational school at 39.3% of the population from the same age level**

Knowledge Consumption Vs. Knowledge Production

Vulnerable Social Capital

- One in every ten children are born from the adolescent parent
- High divorcing rate of 1 in every 4 new spouses
- One fourth of the elementary school students does not live with their parents
- 39 % are families which are violent to their children
- 62% are families with alcoholic parents
- 46% are families with smoking parents
- 1 in 4 Thais are suffering from various levels of mental illness
- IQ of Thais have plummeted from 92 in 1997 to 88 in 2004

Vulnerable Social Capital

Core Values of Thai Society

- Authoritarianism
- Nepotism
- Cronyism
- Hedonism

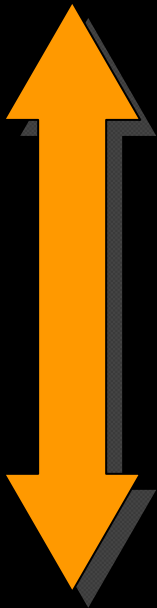

Characters of Thai People

- Envy
- Tricky
- Lazy
- Boastful

Poor Political Governance

**Political
Governance**

**Corporate
Governance**

Level of **C**orruption

Effectiveness of **L**egal System

Effectiveness of **E**nforcement Policies

Transparency of **A**ccounting

Regulatory Quality and Enforcement

Thailand

58

34

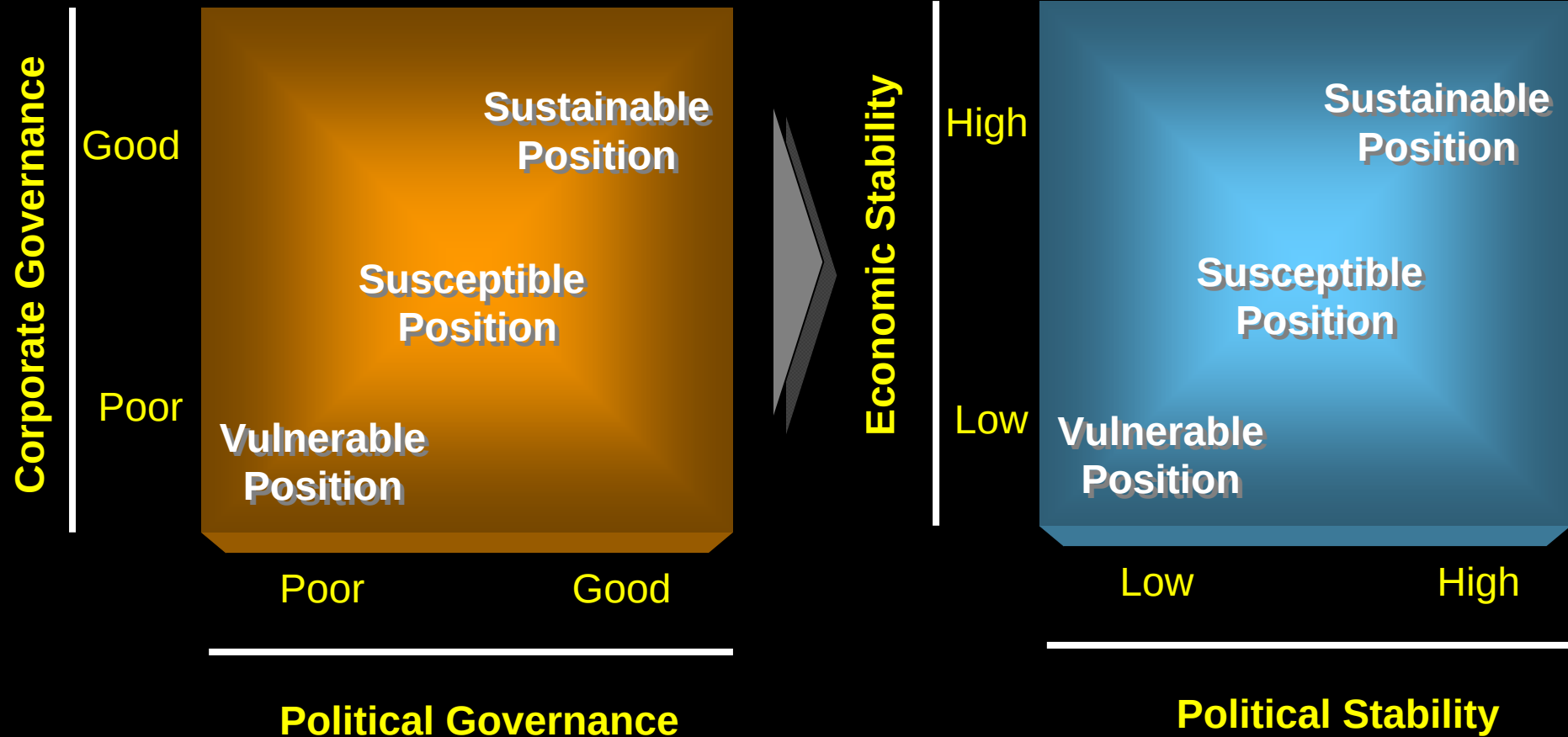
35

20

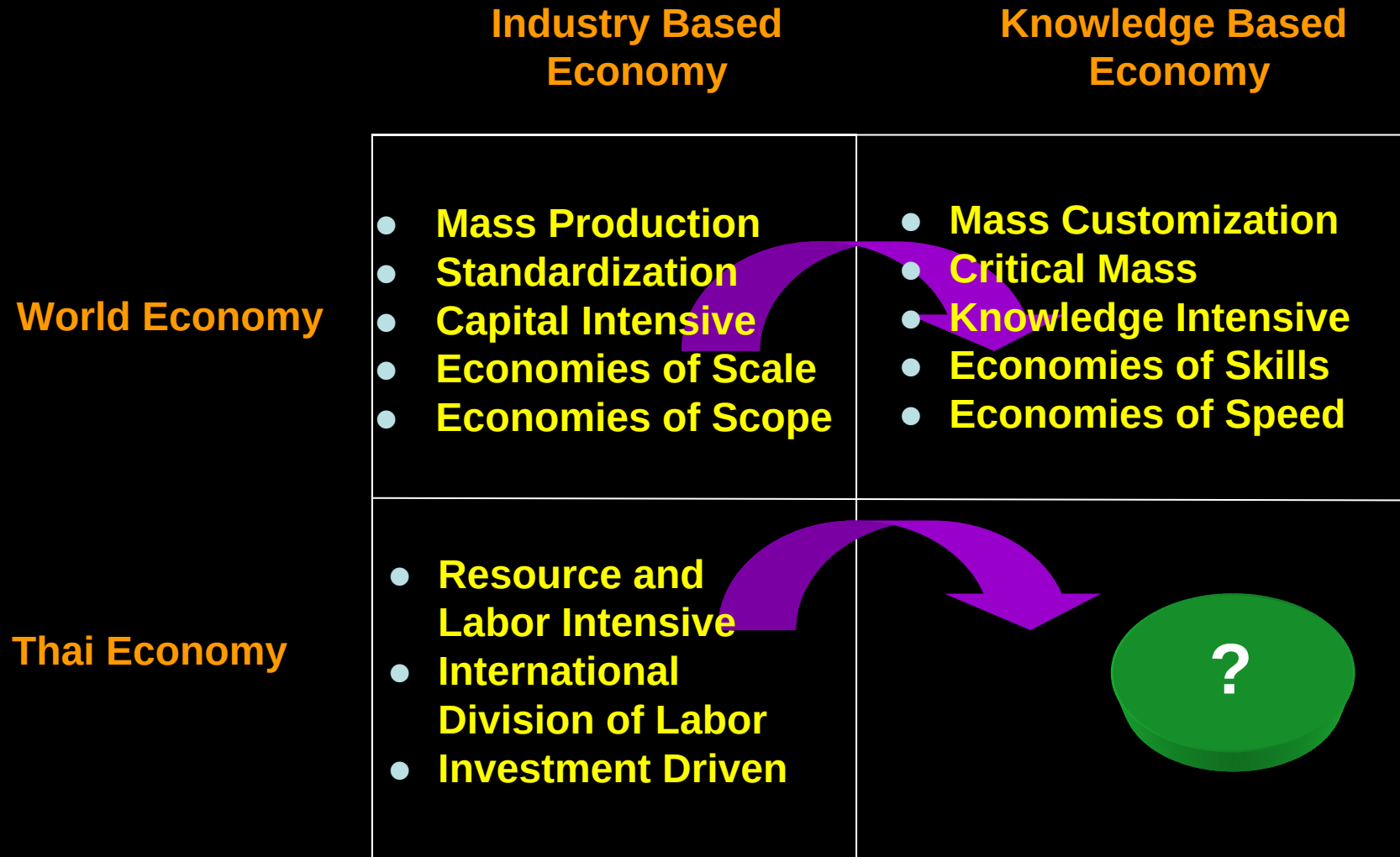
21

Capital Stock Formation...

Cause and Effect

Can Thailand Compete in the New Competitive Landscape?

Agenda

Global Structural Change

The Wealth of the Nation

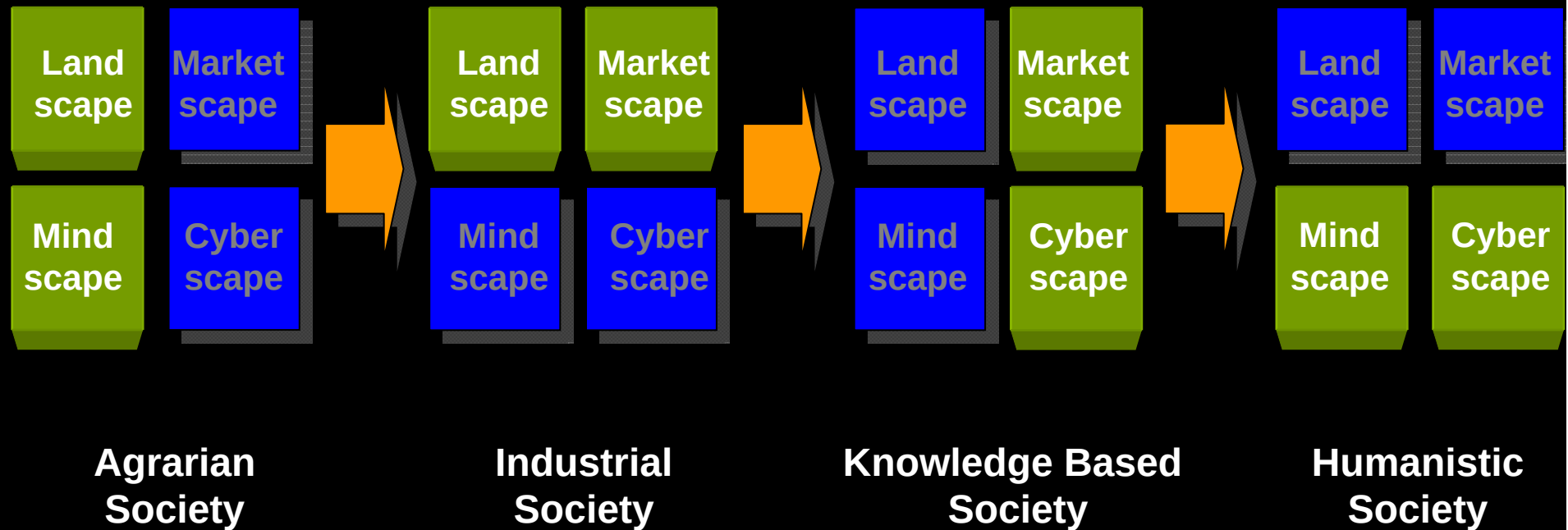
Searching for the New Mental Model

Searching for the New Mental Model

- An Emergence of the New Social Structure
- The Rise of the New Business Constituencies
- Paradox of the Paradigm
- Sufficiency Economy Philosophy

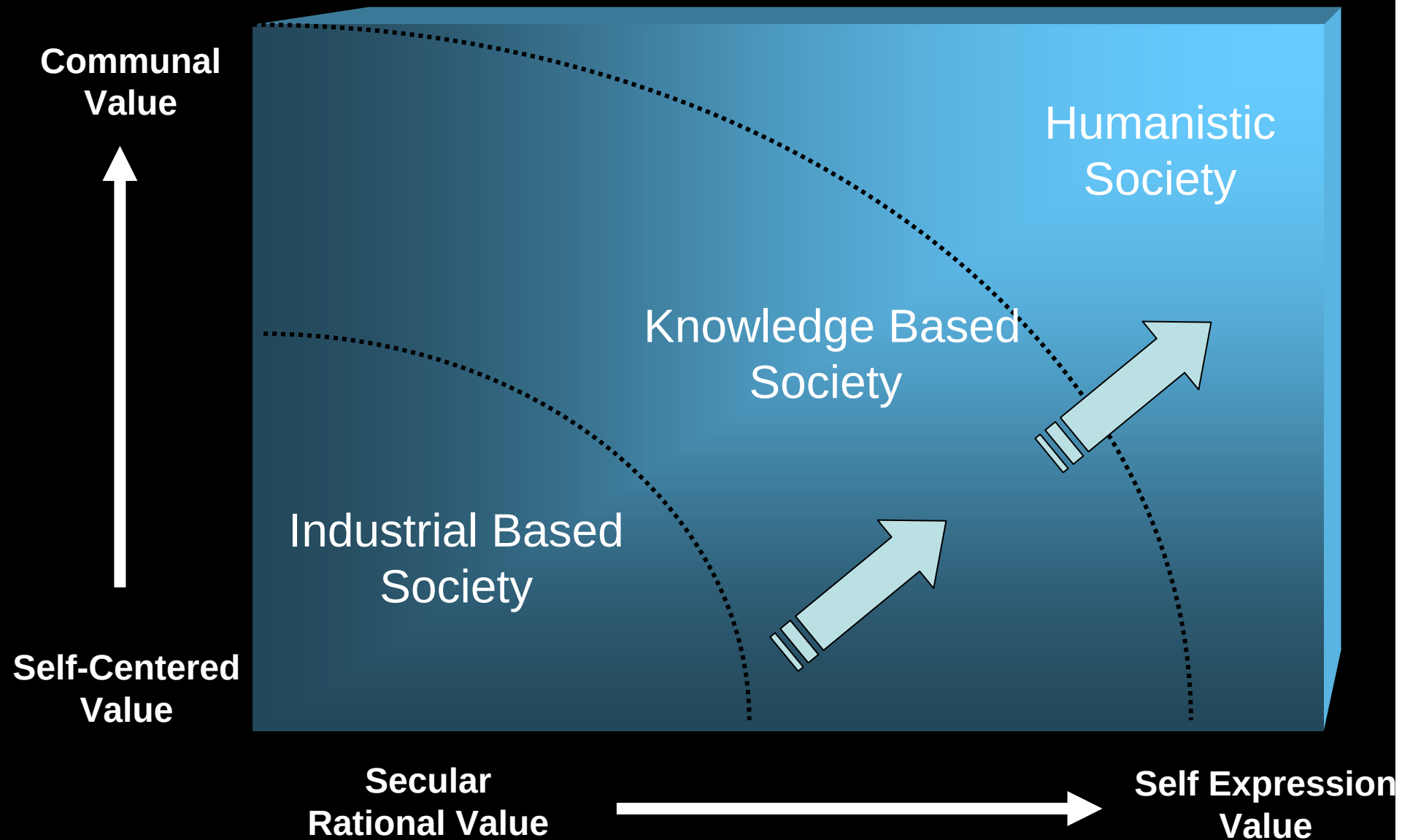
An Emergence of the New Social Structure...

Transformation toward Humanistic Society

An Emergence of the New Social Structure...

Social Transformation

An Emergence of the New Social Structure...

Nine Major Shifts in the Humanistic Society

Survival

Sustainability

Democratization of Information

Democratization of Everything

Market Capitalism

Social Capitalism

Sense & Respond

Care & Share

Many 2 Many

Mind 2 Mind

Close 2 Close

Open 2 Open

Private Investment

Collective Action

Intellectual Property

Wisdom of the Crowd

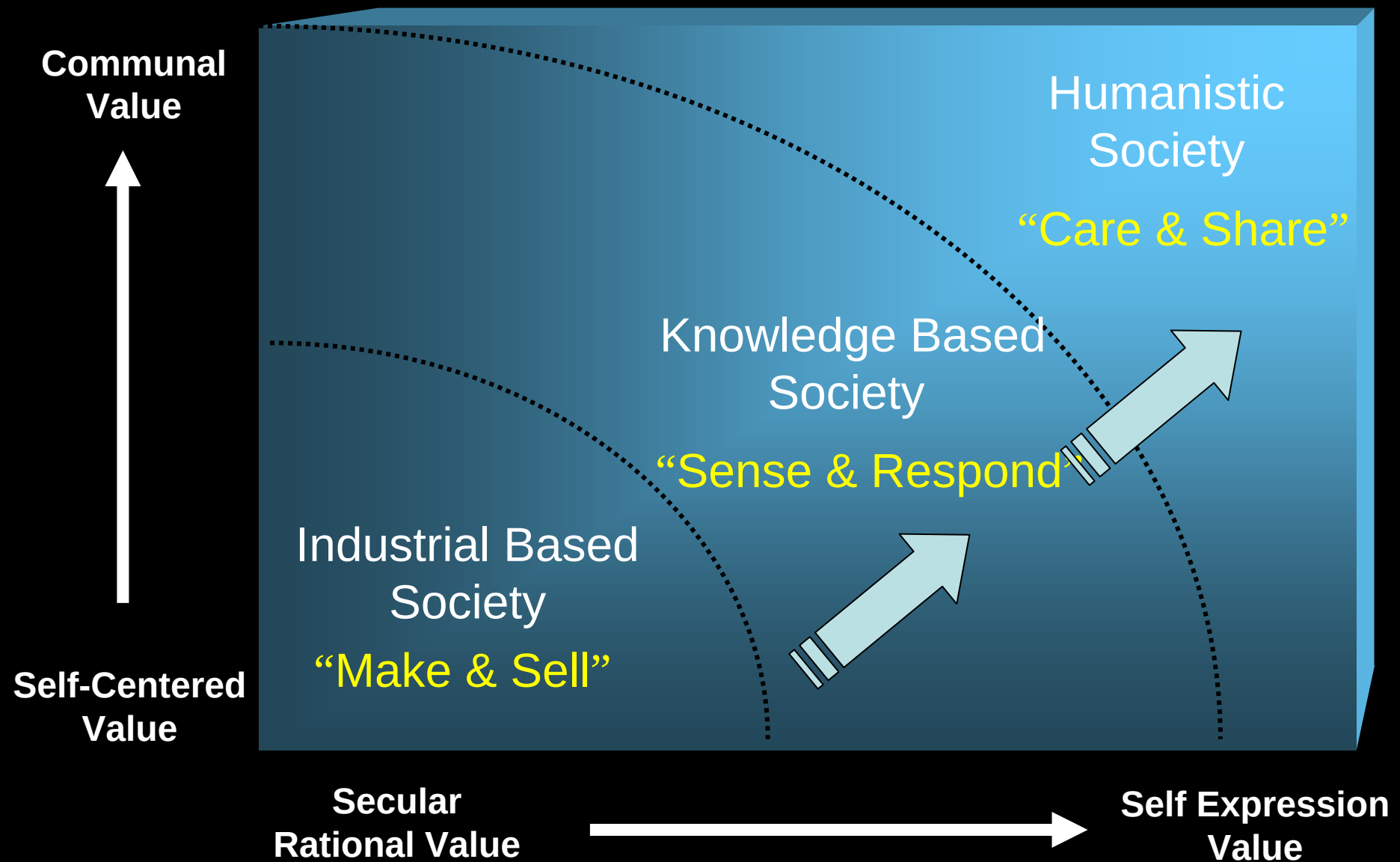
Exchange

Reciprocity

An Emergence of the New Social Structure...

The Change in Business Mindset

Searching for the New Mental Model

- An Emergence of the New Social Structure
- The Rise of the New Business Constituencies
- Paradox of the Paradigm
- Sufficiency Economy Philosophy

The Rise of the New Business Constituencies...

People Empowerment

Democratization

Monopolization

Humanization

Materialization

Commonization

Privatization

The Rise of the New Business Constituencies...

Democratization

**Democratization of
Consumption**

From the Top of Pyramid
to the Bottom of Pyramid

**Democratization of
Consumer**

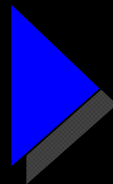
From Product Centricity
to People Centricity

**Democratization of
Innovation**

From Intellectual Property
to Wisdom of the Crowd

**Democratization of
Ownership**

From Private Investors
to Citizen investors

The Rise of the New Business Constituencies...

Democratization of Consumption

Process

Shift

Macro

**Democratization of
Wealth**

From Triad to the Rest

Micro

**Democratization of
Consumption**

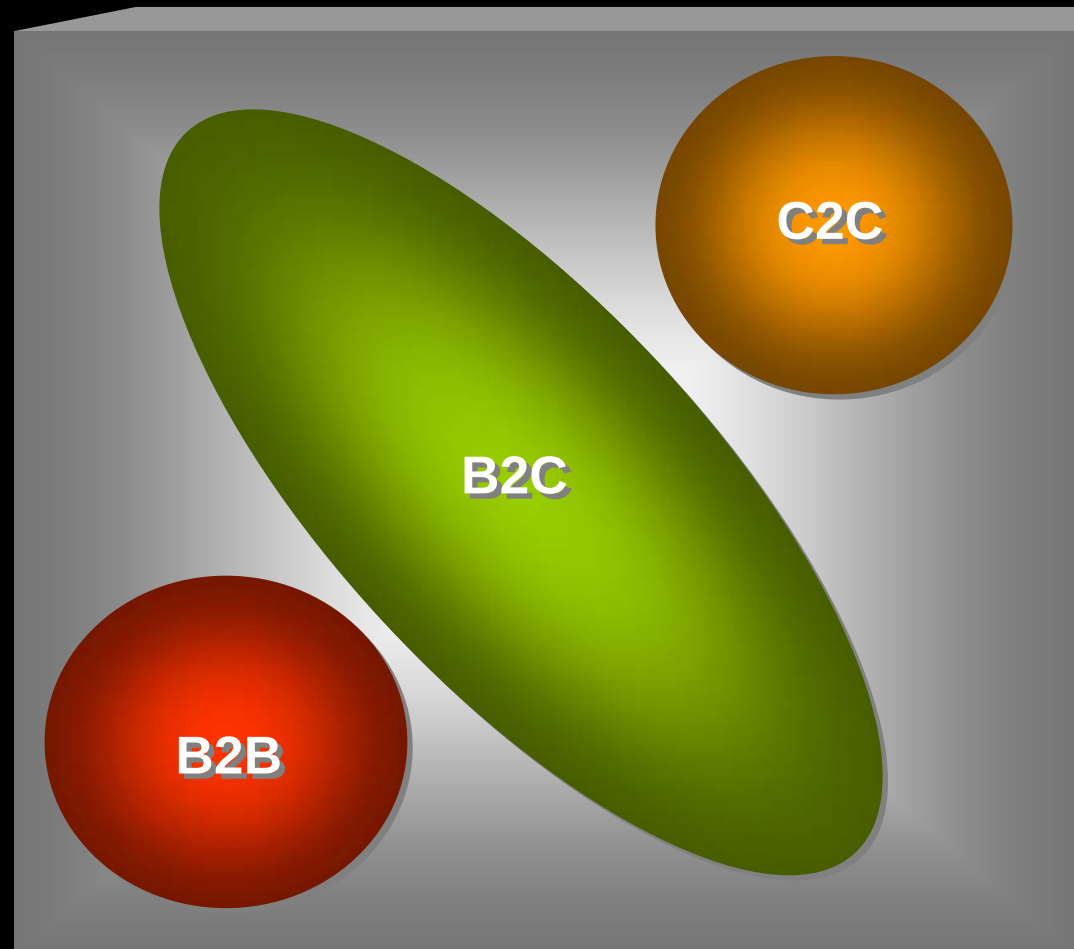
From the Top of Pyramid
to the Bottom of Pyramid

The Rise of the New Business Constituencies...

Democratization of Consumer

Consumer

Business

Business

Consumer

The Rise of the New Business Constituencies...

C2C Space

Space

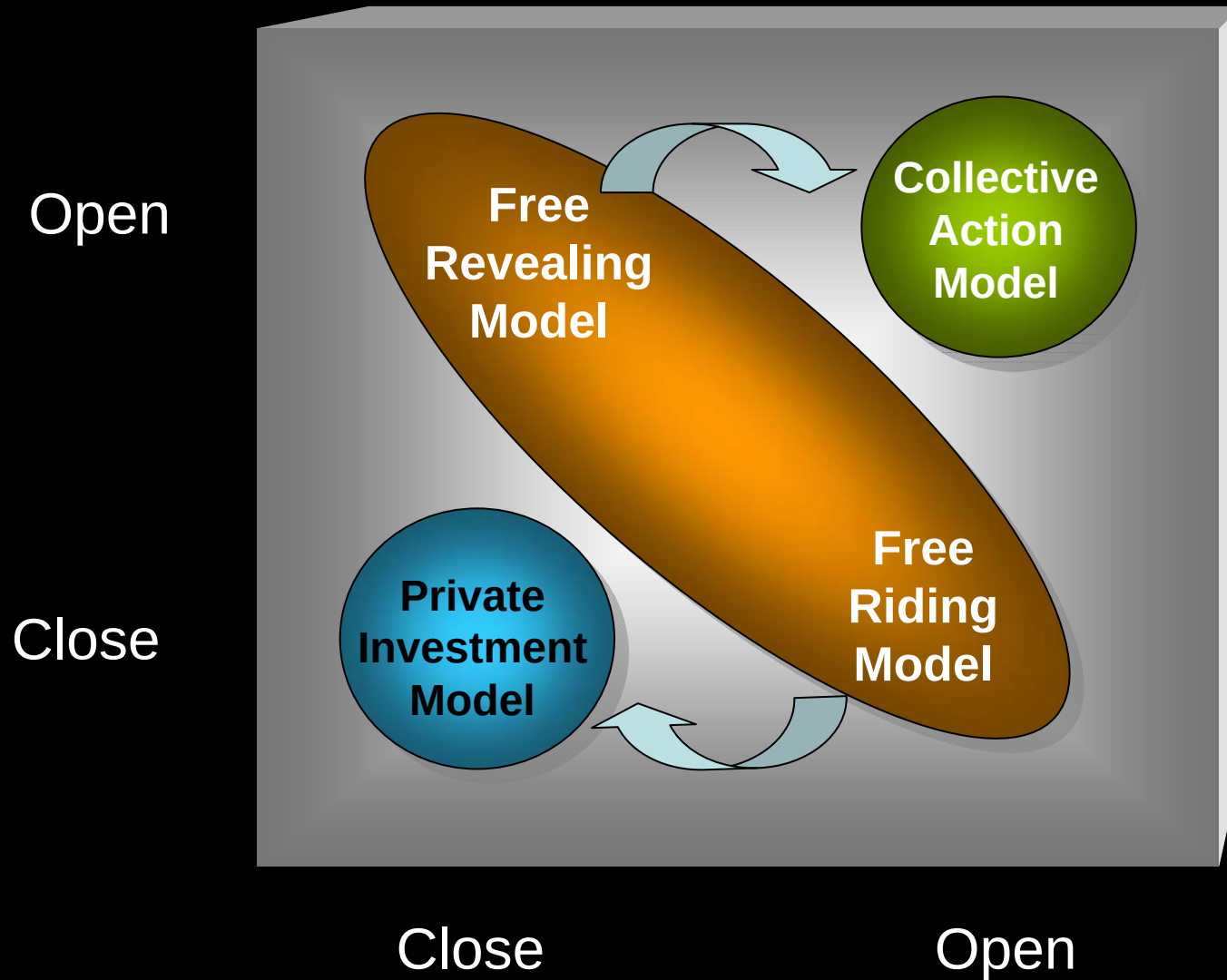
- **Creating Space**
 - **Connecting Space**
 - **Collaborating Space**
 - **Reacting Space**
 - **Organizing Space**
-

Examples

- **Blogs, UGC, Podcast**
 - **Social Networks, Virtual Worlds**
 - **Wiki, Open Source**
 - **Forum, Ratings, Reviews**
 - **Tags**
-

The Rise of the New Business Constituencies...

Democratization of Innovation

From R&D to C&D

In consumer product development, Proctor & Gamble switched from internal R&D to research and development with the external world via a **“Connect & Develop Model” (C&D)**

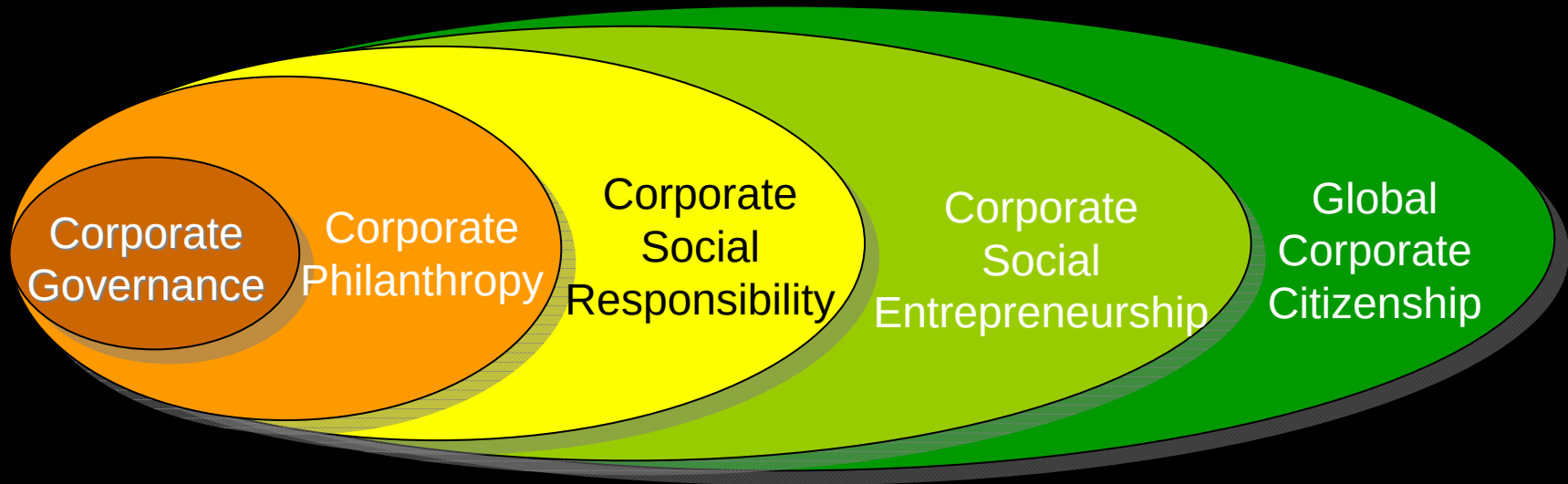
P&G sets up a new position called Director of External Innovation who is responsible for connecting internal development with external innovation

It is projected that within 5 years, half of P&G's innovations will come from outside

P&G has 8,600 in-house scientists with the new product development knowledge, while it has a whopping 1.5 million external people

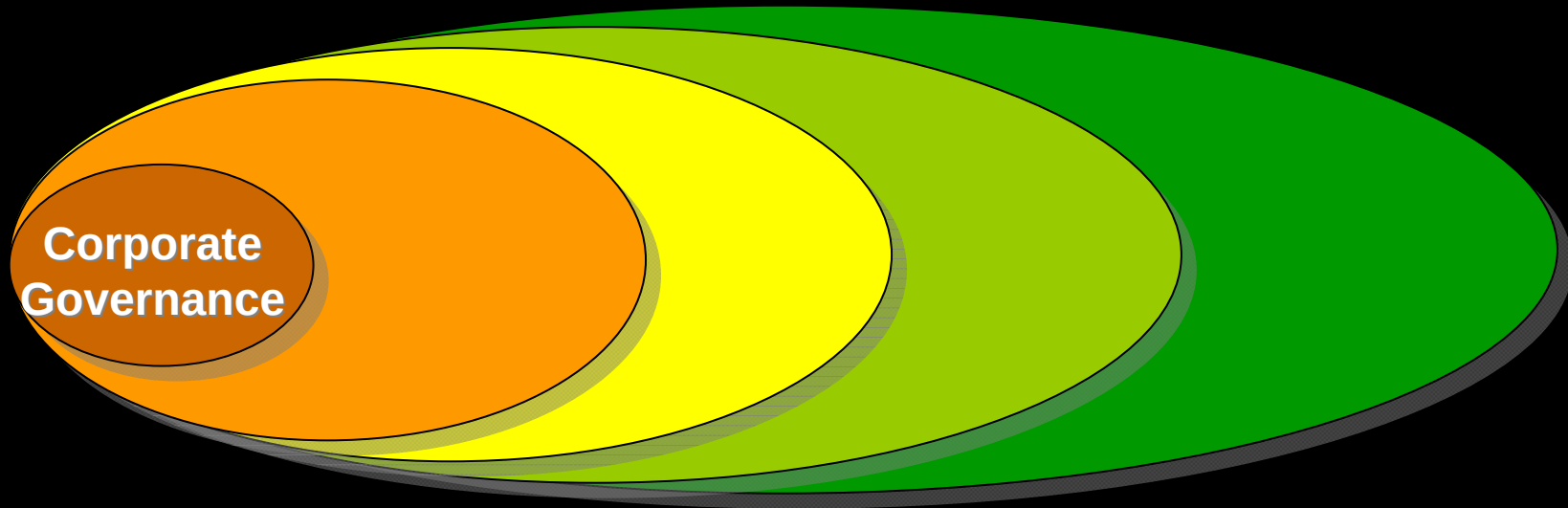
The Rise of the New Business Constituencies...

Humanization

The Rise of the New Business Constituencies...

Corporate Governance

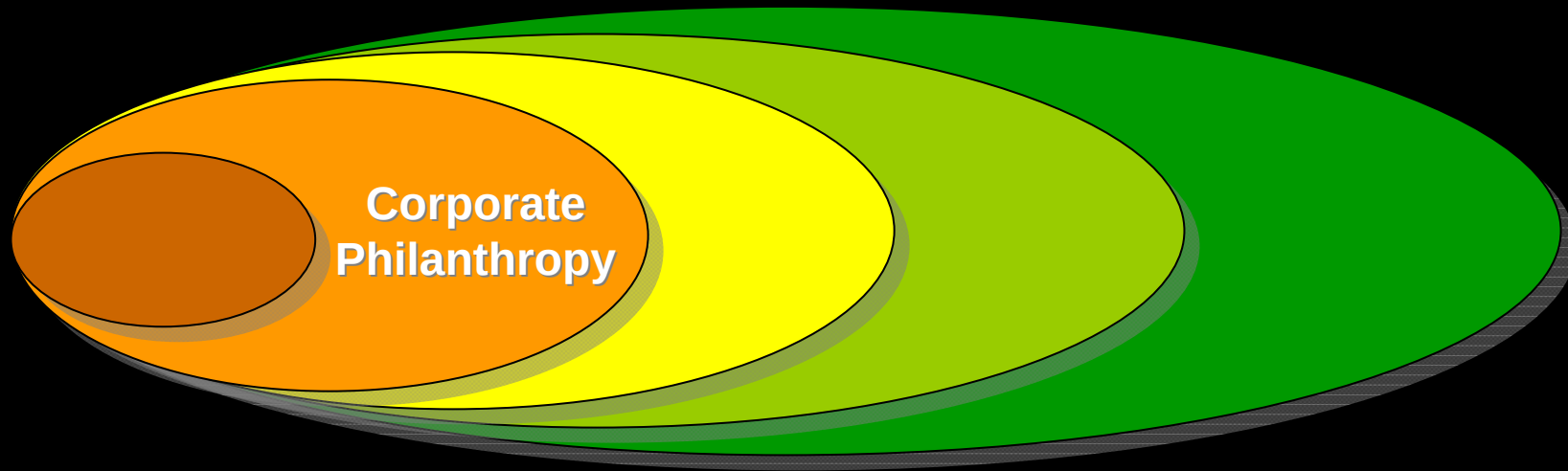

- Complies with local and international laws, transparency and accountability requirements, ethical norms and environmental and social codes of conducts

Source: Global Corporate Citizenship, Klaus Schwab

The Rise of the New Business Constituencies...

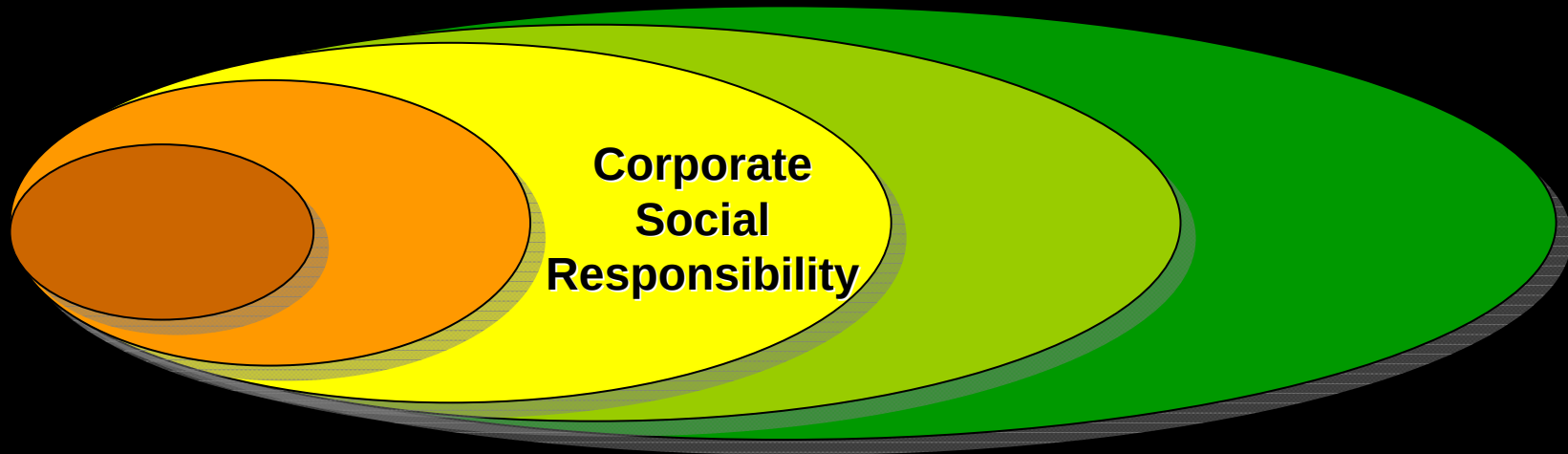
Corporate Philanthropy

- The preferred way for company to give back to society
- Includes cash contribution, grants, donations as well as social investing

Source: Global Corporate Citizenship, Klaus Schwab

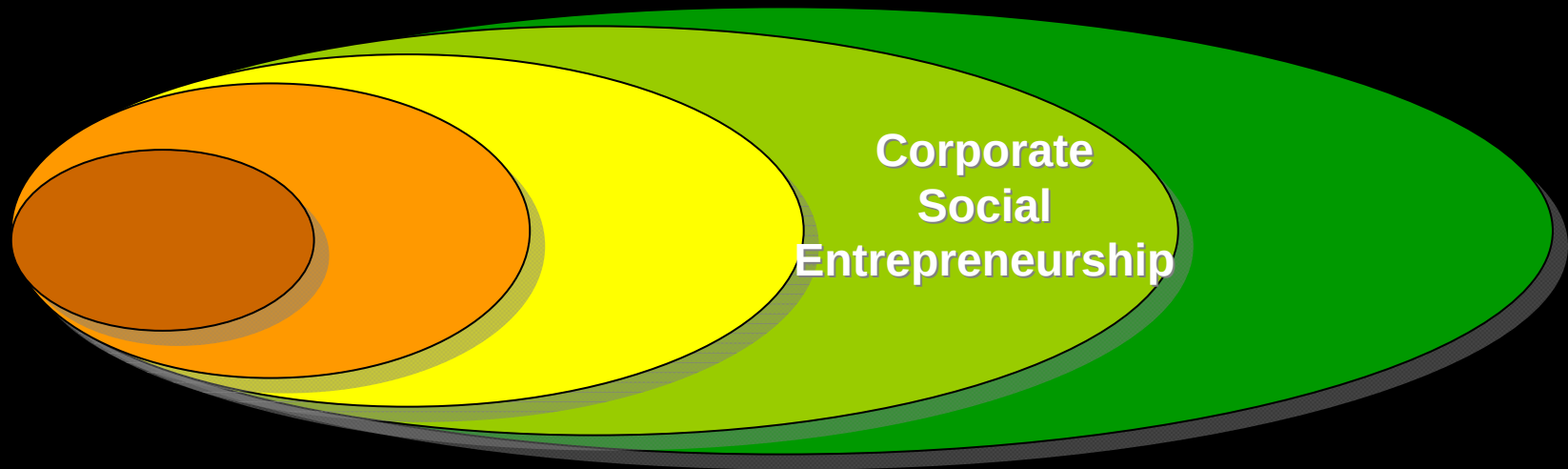
Corporate Social Responsibility

- **Involves how a corporate responds to the expectations of its stakeholders**
- **Covers a wide range of all that financial, environmental and social impacts of all that the company does**
- **Entails minimizing the negative effects of the actions of a company and maximizing the positive ones on stakeholders as well as on the communities in which the company operates and the governments with which it must work**

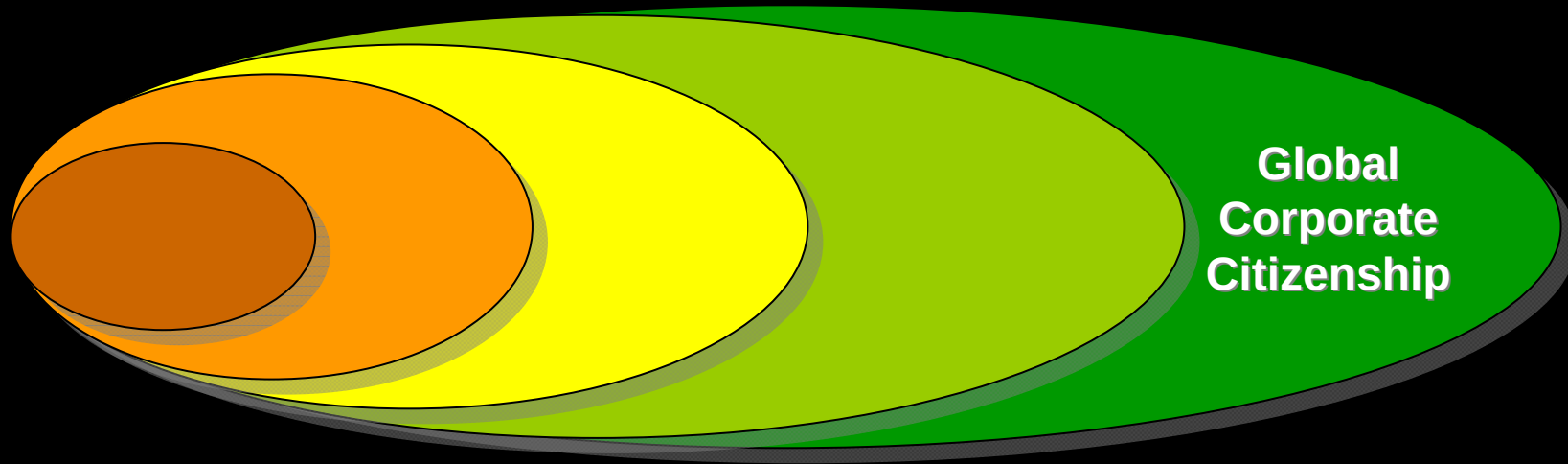
The Rise of the New Business Constituencies...

Corporate Social Entrepreneurship

- **Transforms of socially and environmentally responsible ideas into products/services**
- **Examples include**
 - **Deutsche Bank offering innovative microfinance schemes or socially responsible investment products**
 - **Toyota Motor producing a hybrid car**

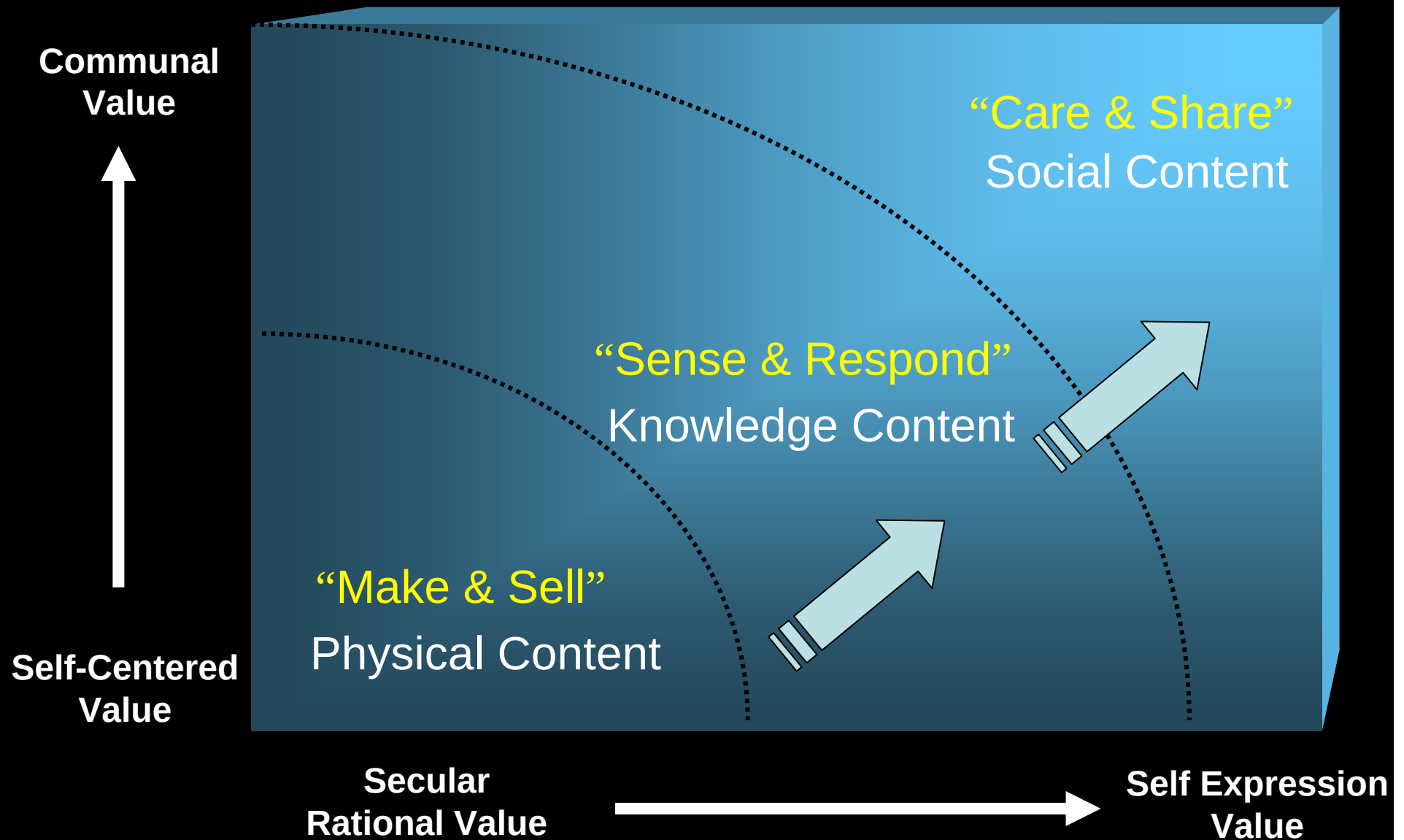
Global Corporate Citizenship

- Focuses on “global space”
- Engages at the macro level on issues important to the world
- Contributes to enhancing the sustainability of the global marketplace
- Examples include
 - Microsoft’s Unlimited Potential Initiatives
 - World Economic Forum’s Global Education Initiative

The Rise of the New Business Constituencies...

The New Business Content

The Rise of the New Business Constituencies...

Commonization

Free Culture

New Principle

- Free to Share
 - Free to Take
-

Open Collaborative Platform

New Practice

- Nobody owns
 - Everybody can use it
 - Anybody can improve it
-

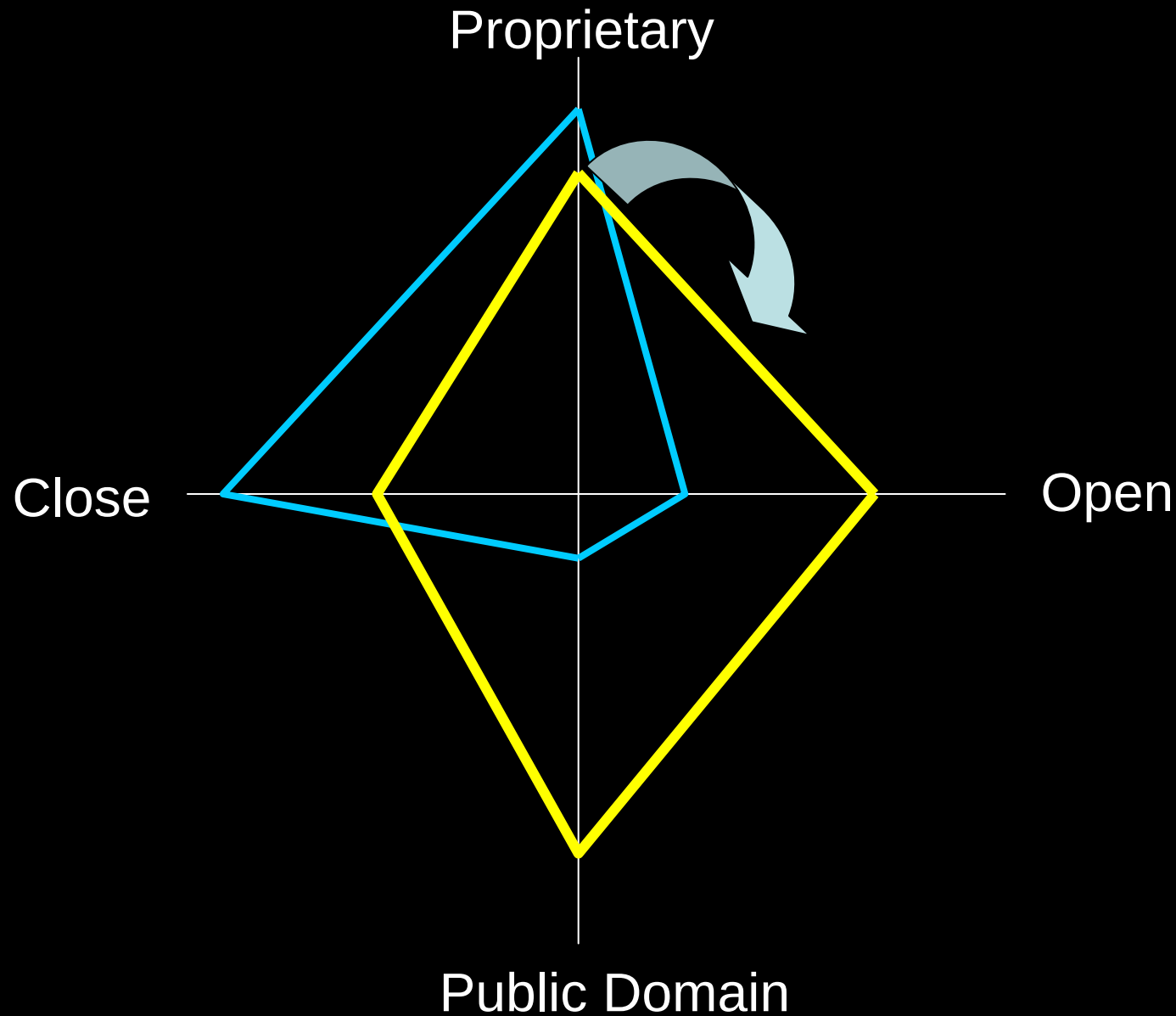
The Rise of the New Business Constituencies...

Sharing, rather than protecting, trade secret— is quickly becoming the way forward

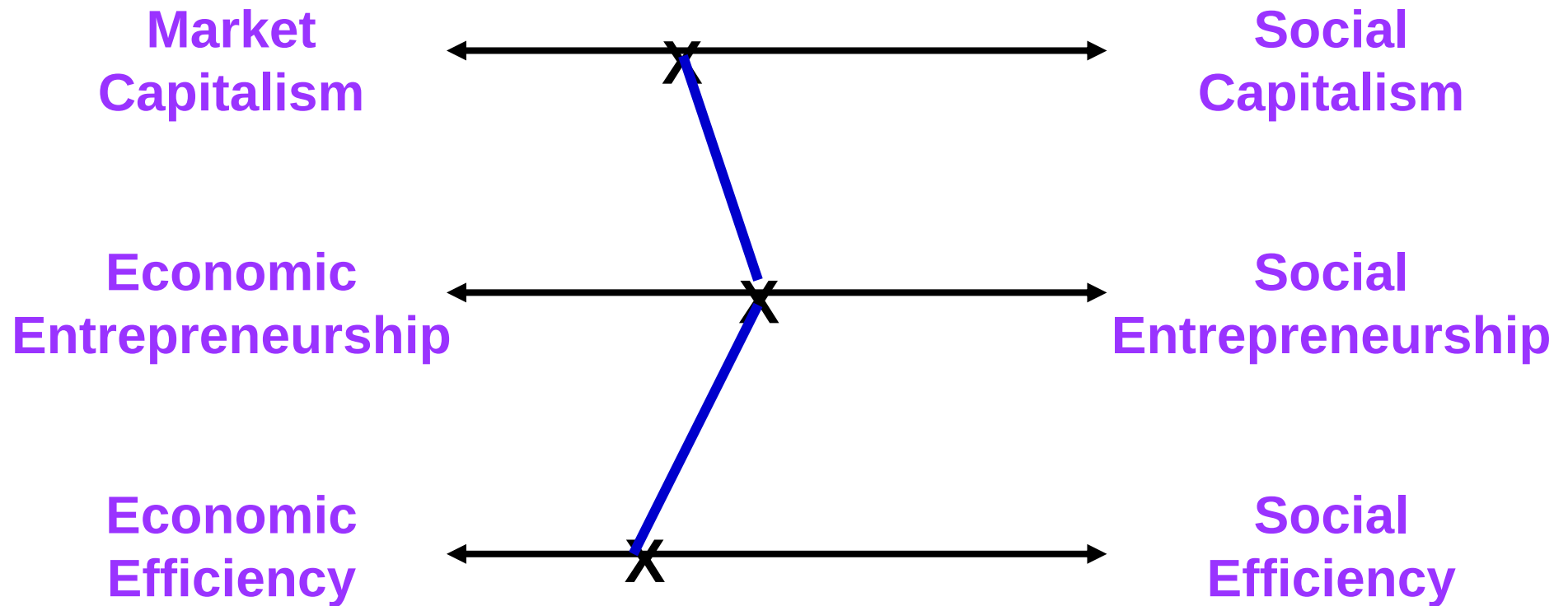
- **IBM, Intel, AT&T, Eli Lilly and many others are decentralizing R&D**
- **At Google, the motto is “the many are smarter than the few”**
- **The fastest growing academic fields are sciences like behavioral economics and nanotechnology, which combine experts from many different fields to solve problems**
- **Many Governments, including China, India, Brazil and South Korea, have begun moving away from proprietary, closed software (read: Microsoft) and toward an open-source model**

The Rise of the New Business Constituencies...

Open Source/Open Innovation Economy

Reorienting the Business

Alternative Business Models

- Social Production
- Distributed Creativity
- Creative Collaboration
- Peer Production
- Common/ Shared Production
- Etc.

Searching for the New Mental Model

- An Emergence of the New Social Structure
- The Rise of the New Business Constituencies
- Paradox of the Paradigm
- Sufficiency Economy Philosophy

Paradox of the Paradigm...

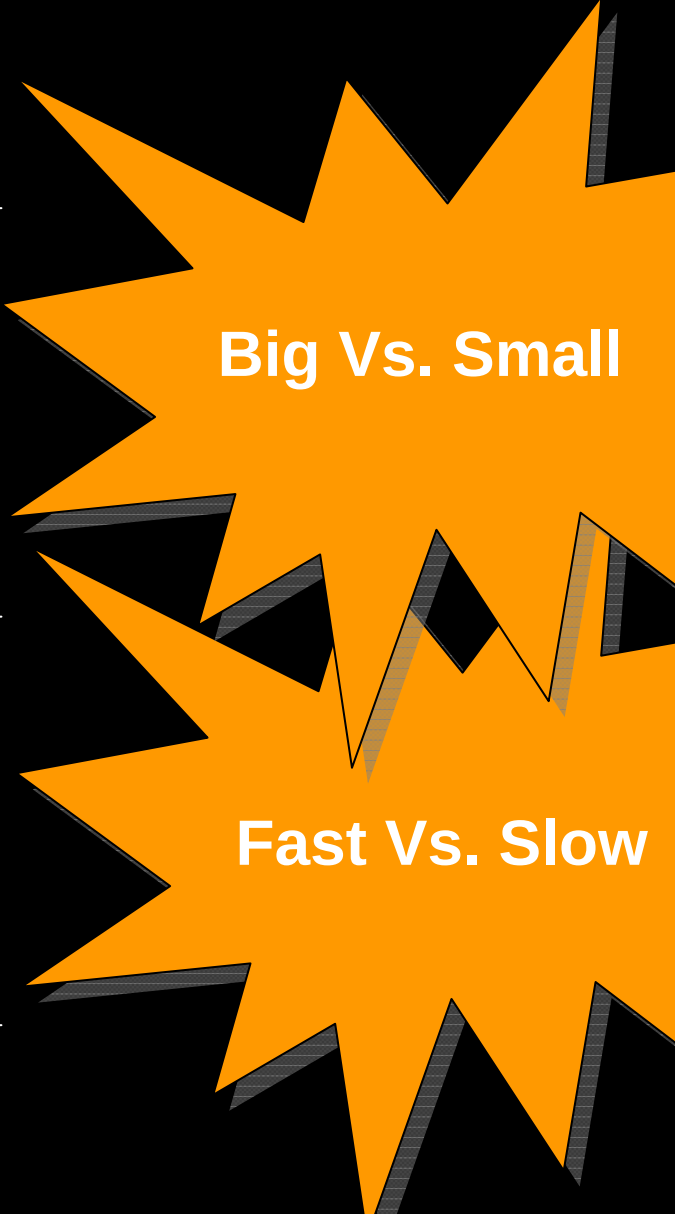
Current Management Paradigms

Space

- Economies of Scale
 - Economies of Scope
-

Time

- Economies of Speed
 - Turbo-capitalism
-

Big Vs. Small

Fast Vs. Slow

Paradox of the Paradigm...

Business As a Speed of Thought

1980s - Ready, Aim, Fire

1990s - Ready, Fire, Aim

2000s - Fire, Fire, Fire

Paradox of the Paradigm...

The Paradox in the Paradigm

Paradigm

Paradox

The faster, the better

Time-sickness

The bigger, the better

Over-invest, overcapacity,
hyper-competition

The shock therapy

Too many shock,
too little therapy

Paradox of the Paradigm...

Paradigm Shift

Old Paradigm

New Paradigm

The bigger, the better

The smarter, the better

The shock therapy

Gradualism

The faster, the better

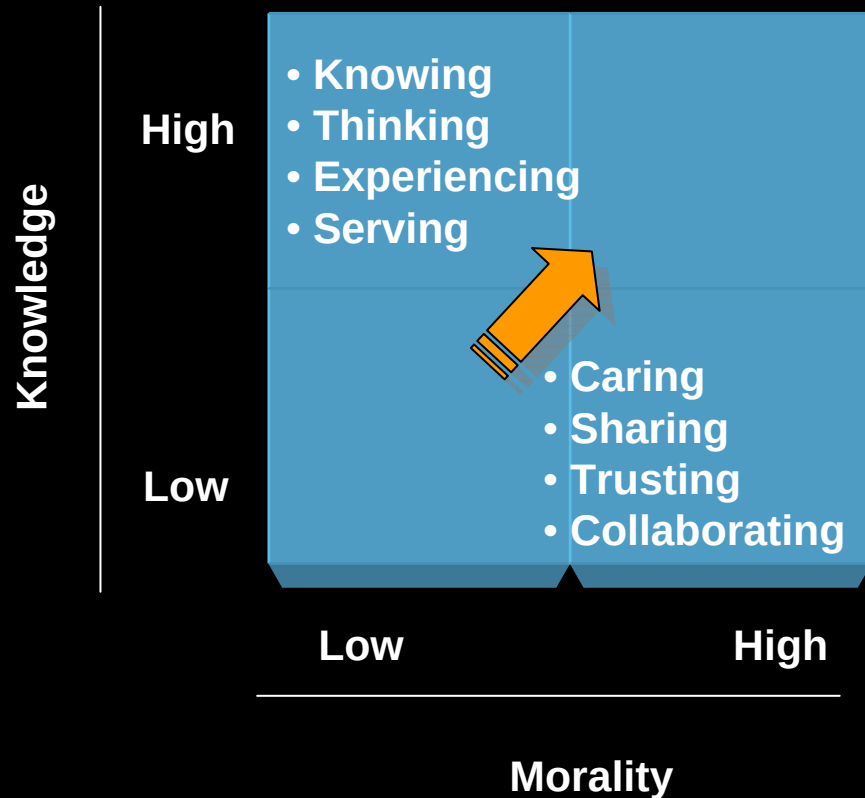
The better, the faster

Searching for the New Mental Model

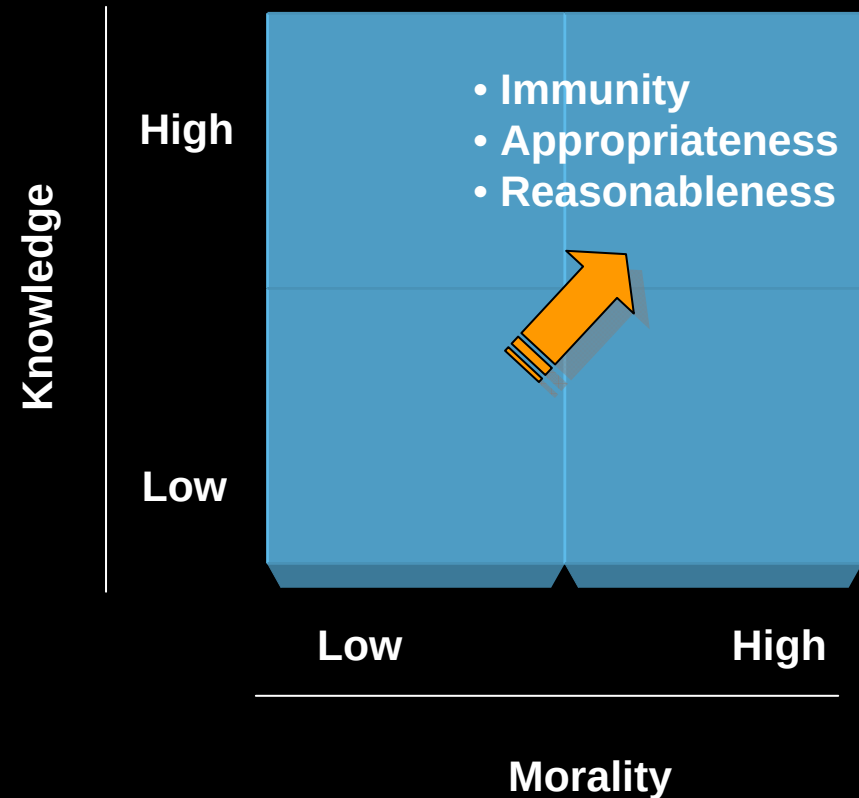
- An Emergence of the New Social Structure
- The Rise of the New Business Constituencies
- Paradox of the Paradigm
- Sufficiency Economy Philosophy

The Other Side of the Coin

Humanistic Society

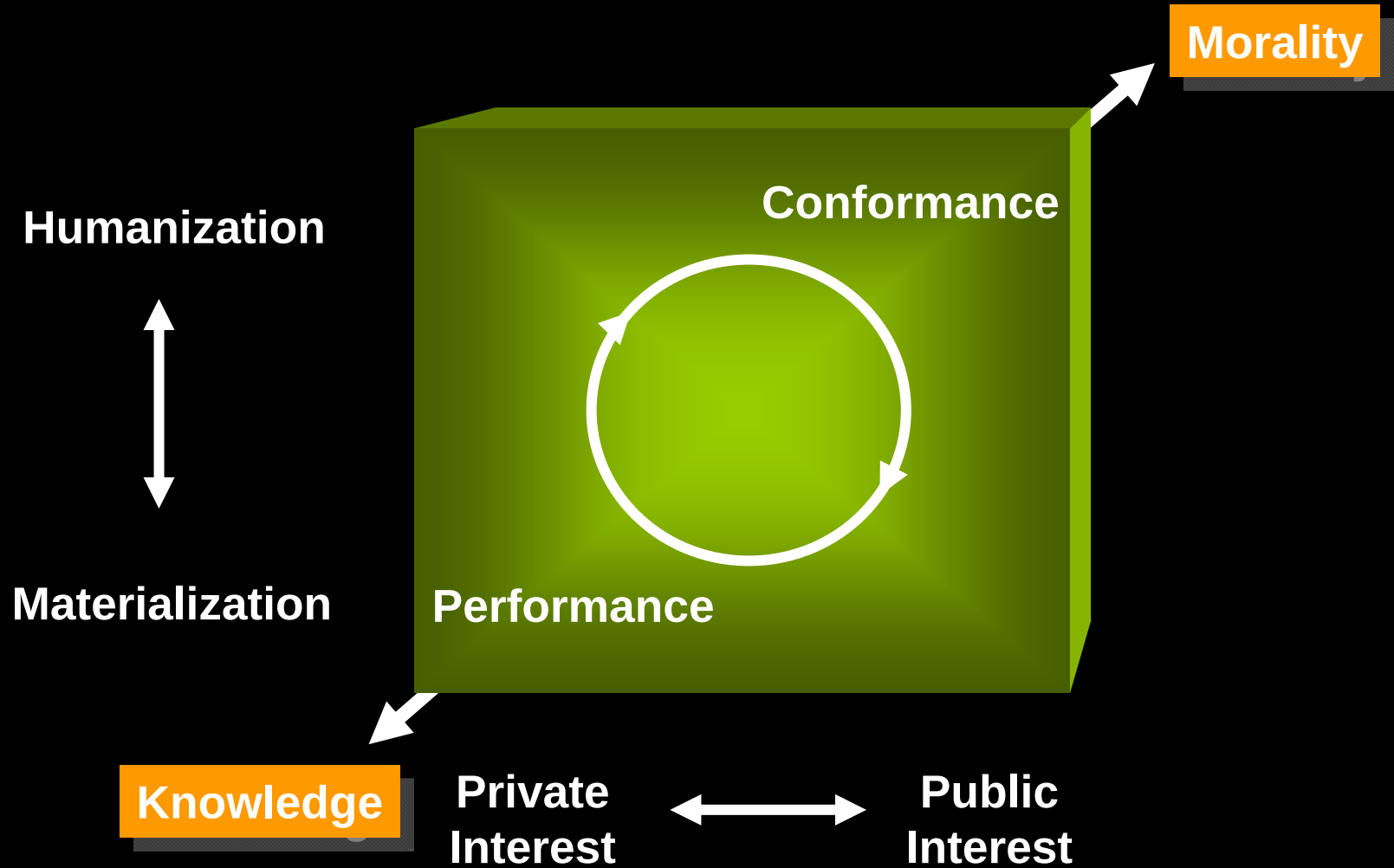

Sufficiency Economy

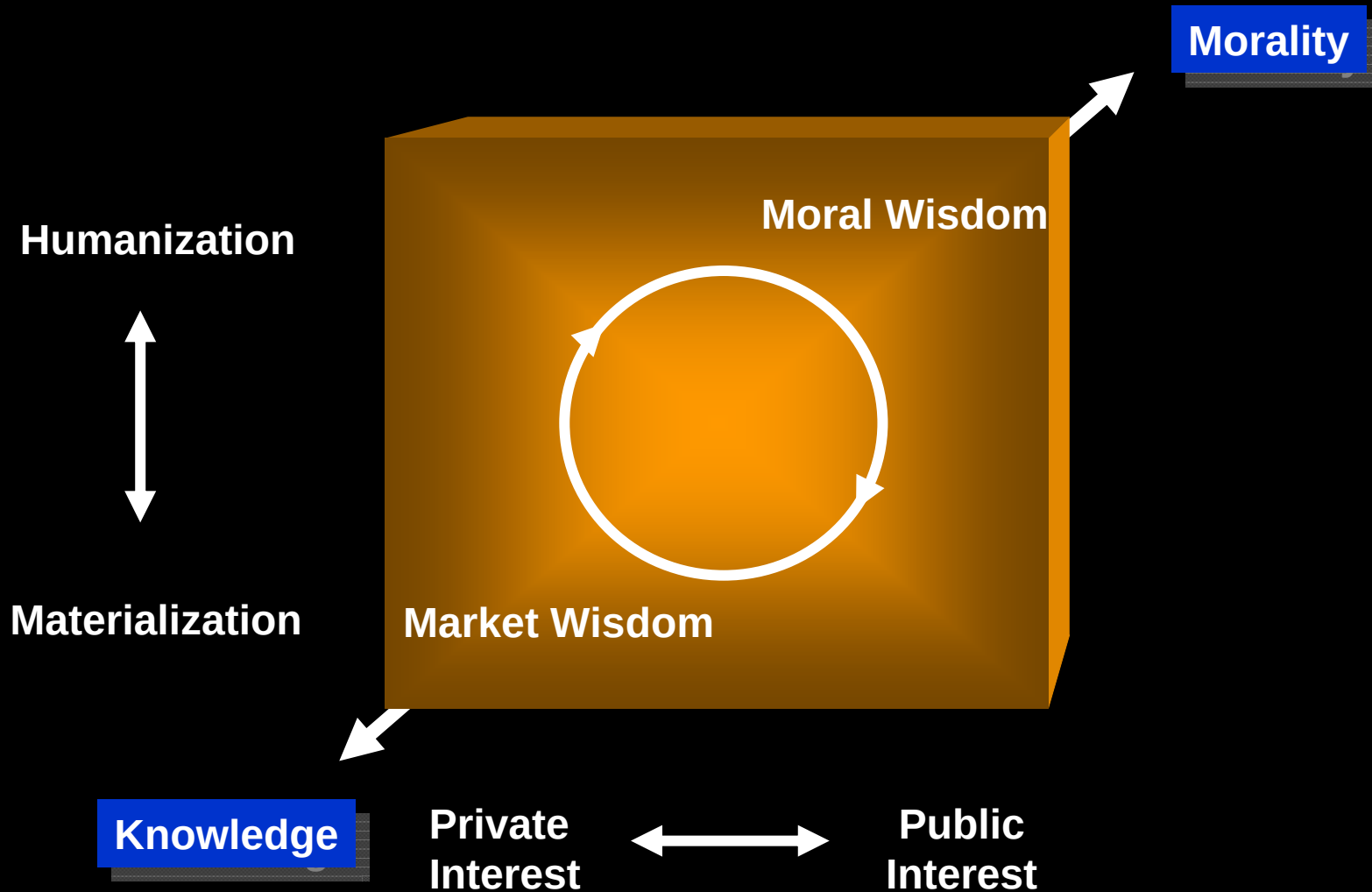
Sufficiency Economy Philosophy...

Business Constituency

Sufficiency Economy Philosophy...

Individual Constituency

The Sufficiency Economy Process

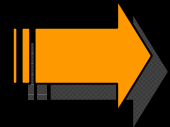
Input

- Knowledge

- Knowing
- Thinking
- Experiencing
- Serving

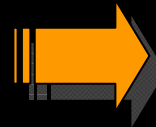
- Morality

- Caring
- Sharing
- Trusting
- Collaborating

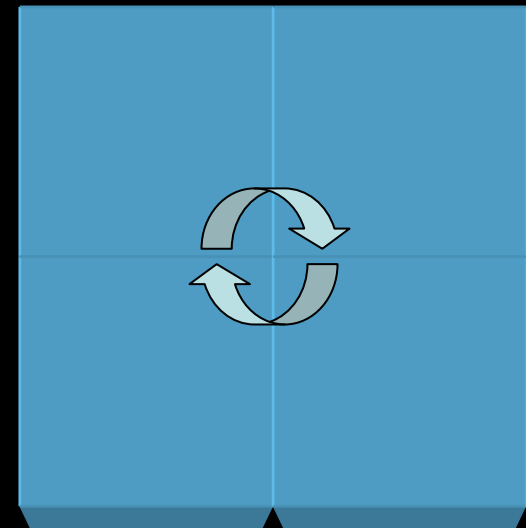
Black block

- Immunity
- Appropriateness
- Reasonableness

Result

Humanization
Materialization

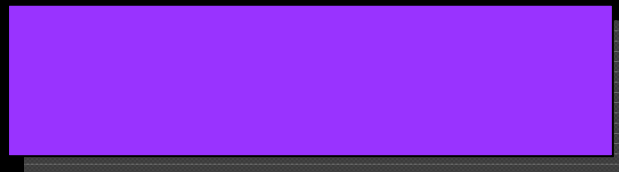
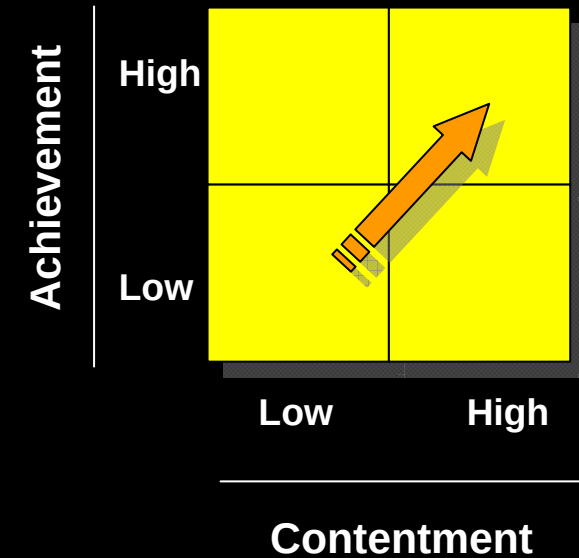
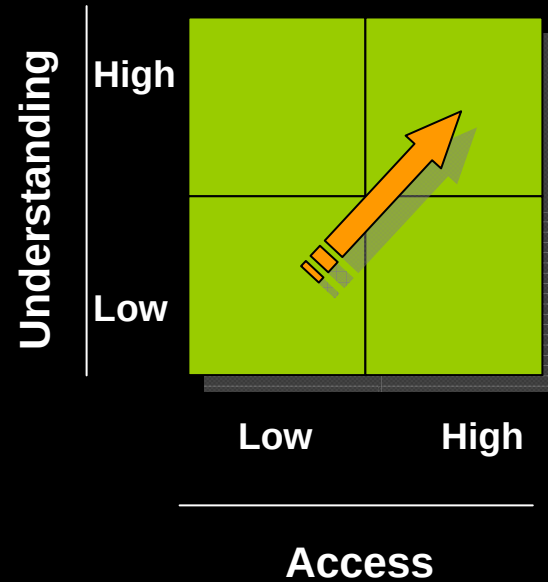
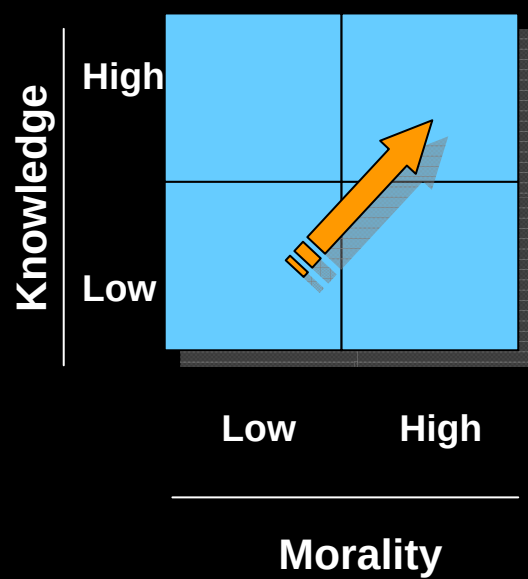

Private
Interest

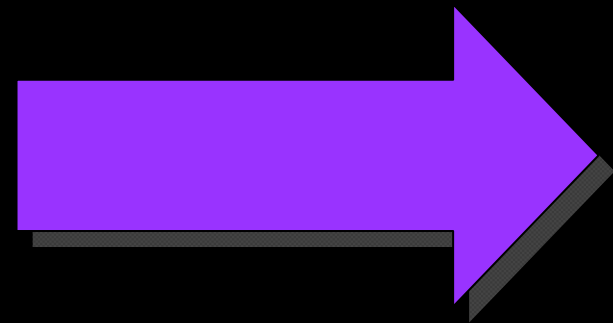
Public
Interest

Sufficiency Economy Philosophy...

Cause and Effect

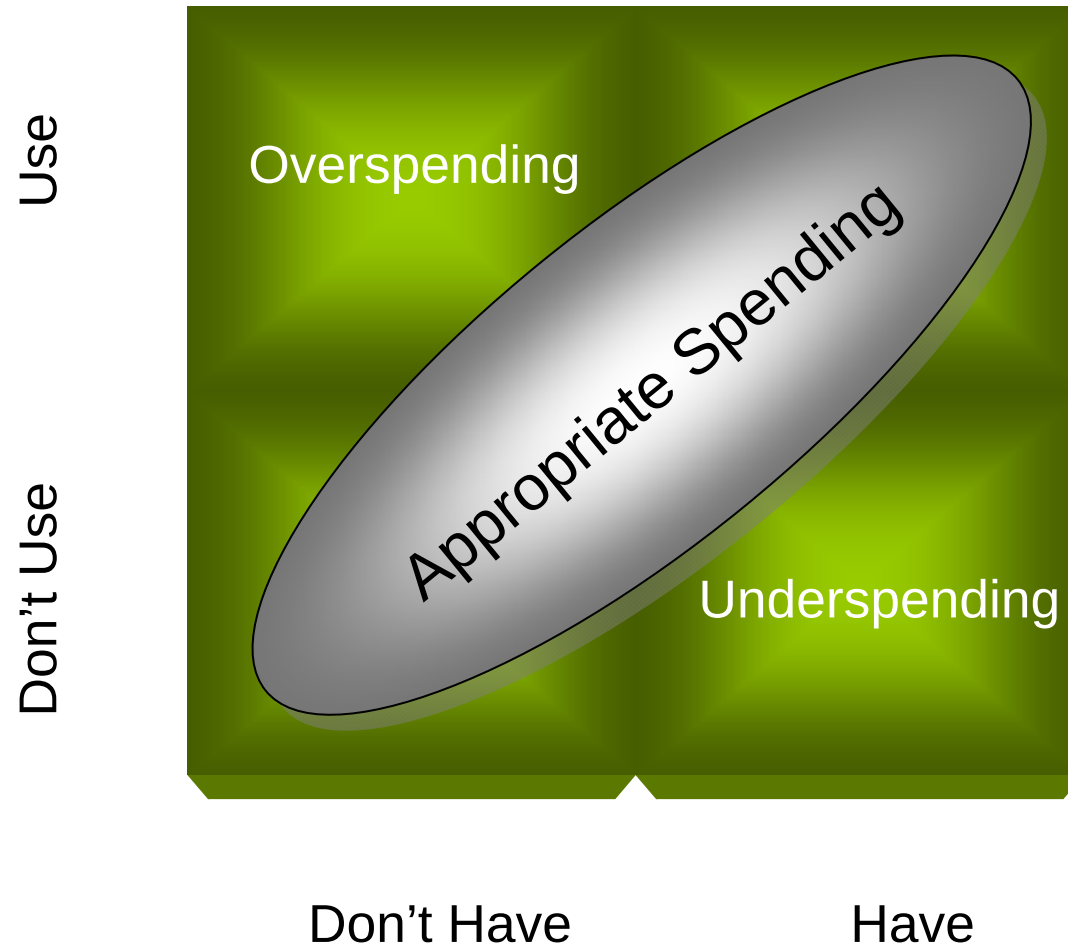

- Immunity
- Appropriateness
- Reasonableness

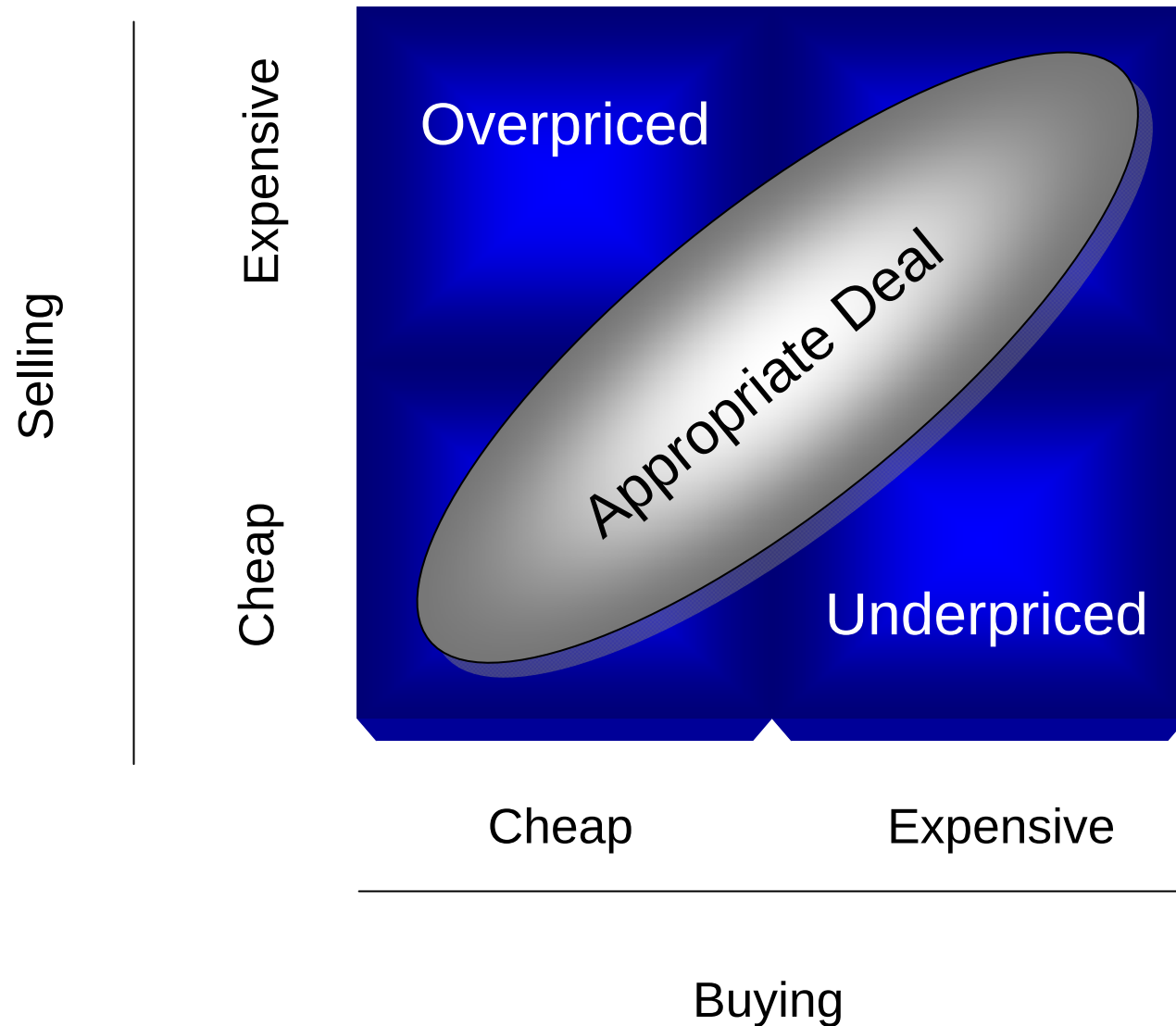
Sufficiency Economy Philosophy...Policy and Managerial Implications...

Sufficiency Economy & Spending

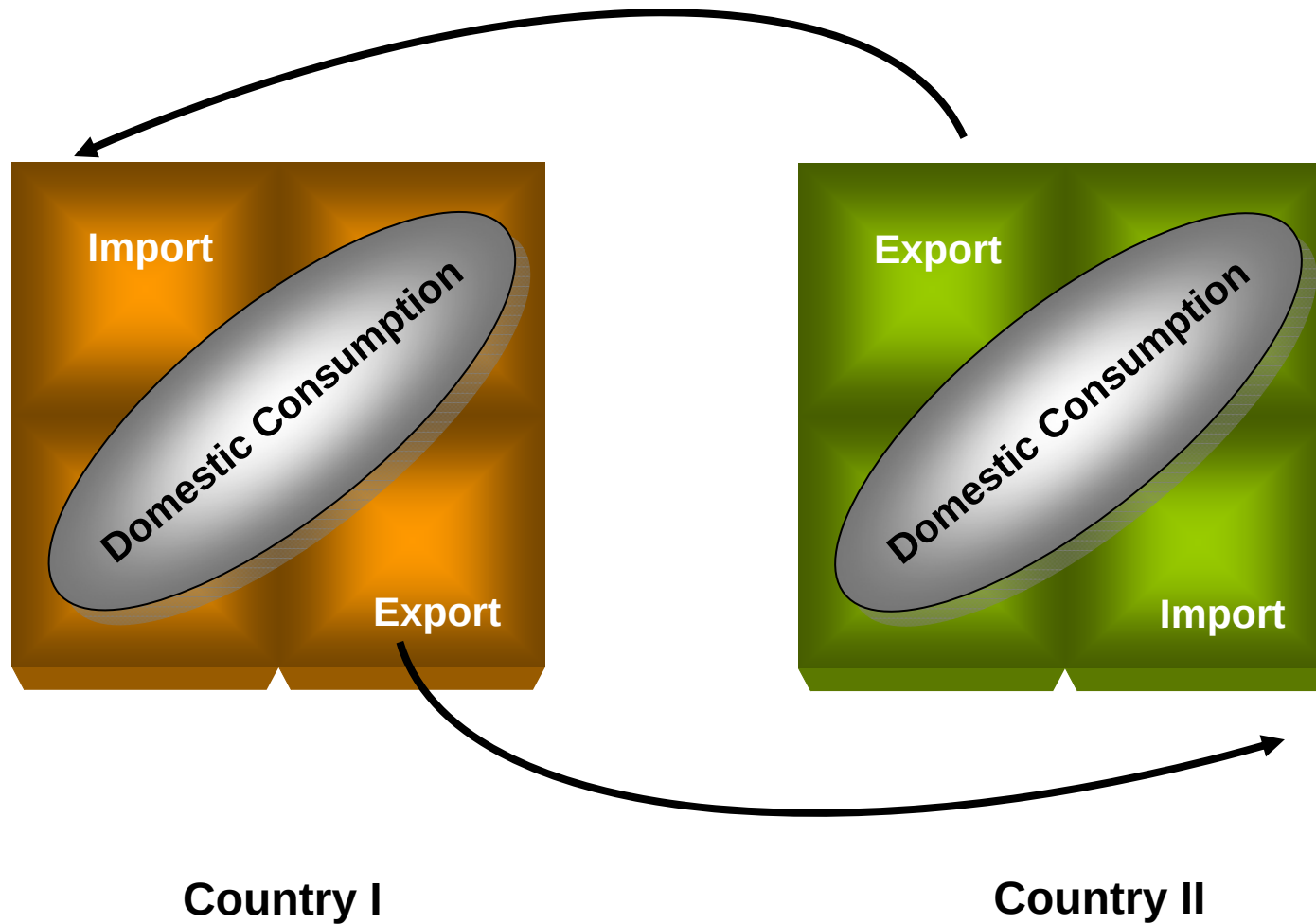
Sufficiency Economy Philosophy...Policy and Managerial Implications...

Sufficiency Economy & Business Transaction

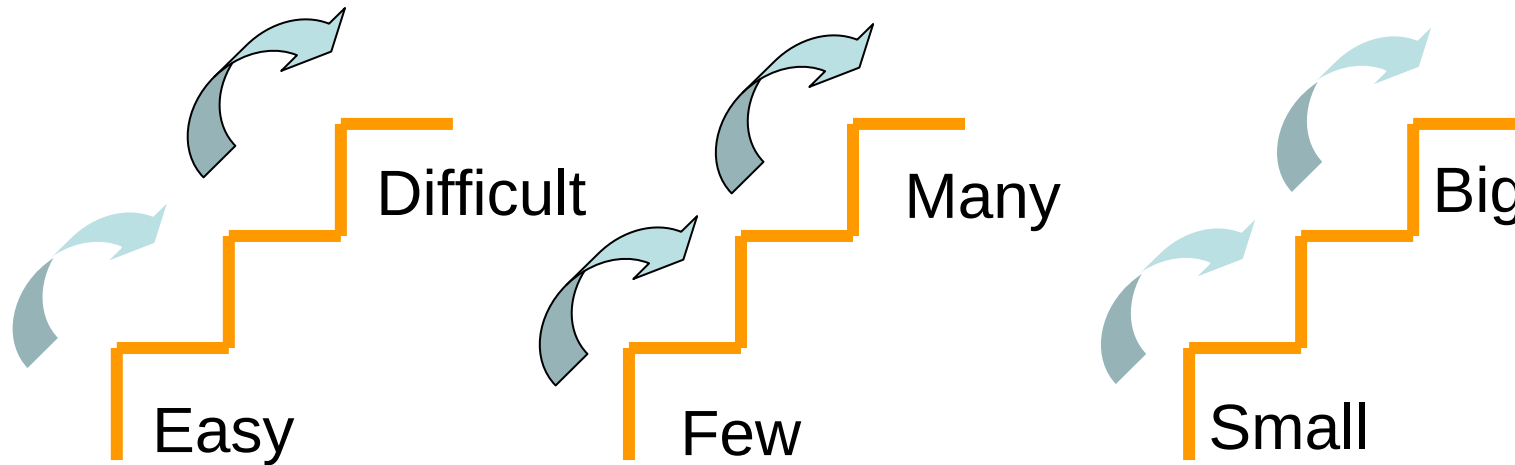

Sufficiency Economy Philosophy...Policy and Managerial Implications...

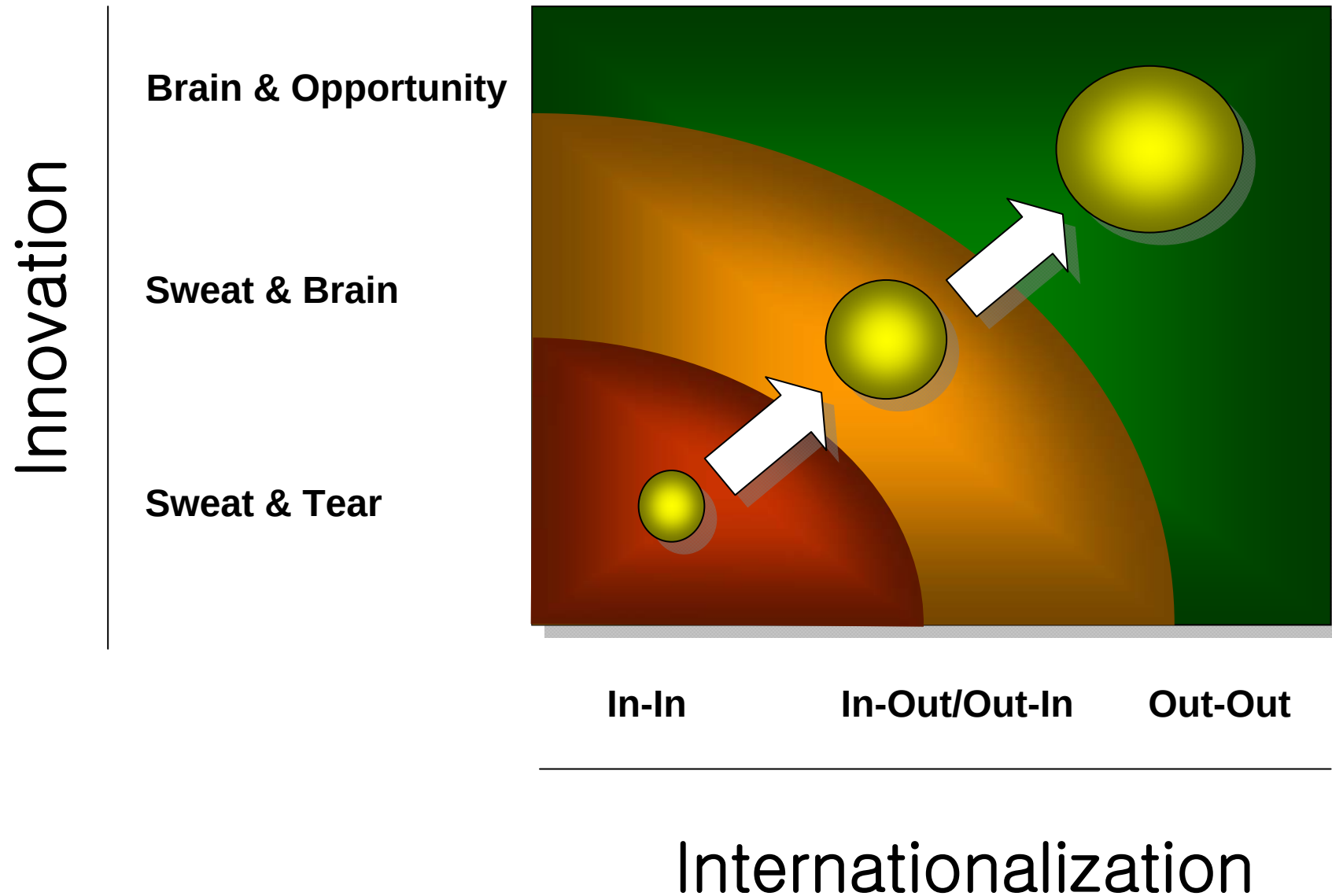
Sufficiency Economy & Trade

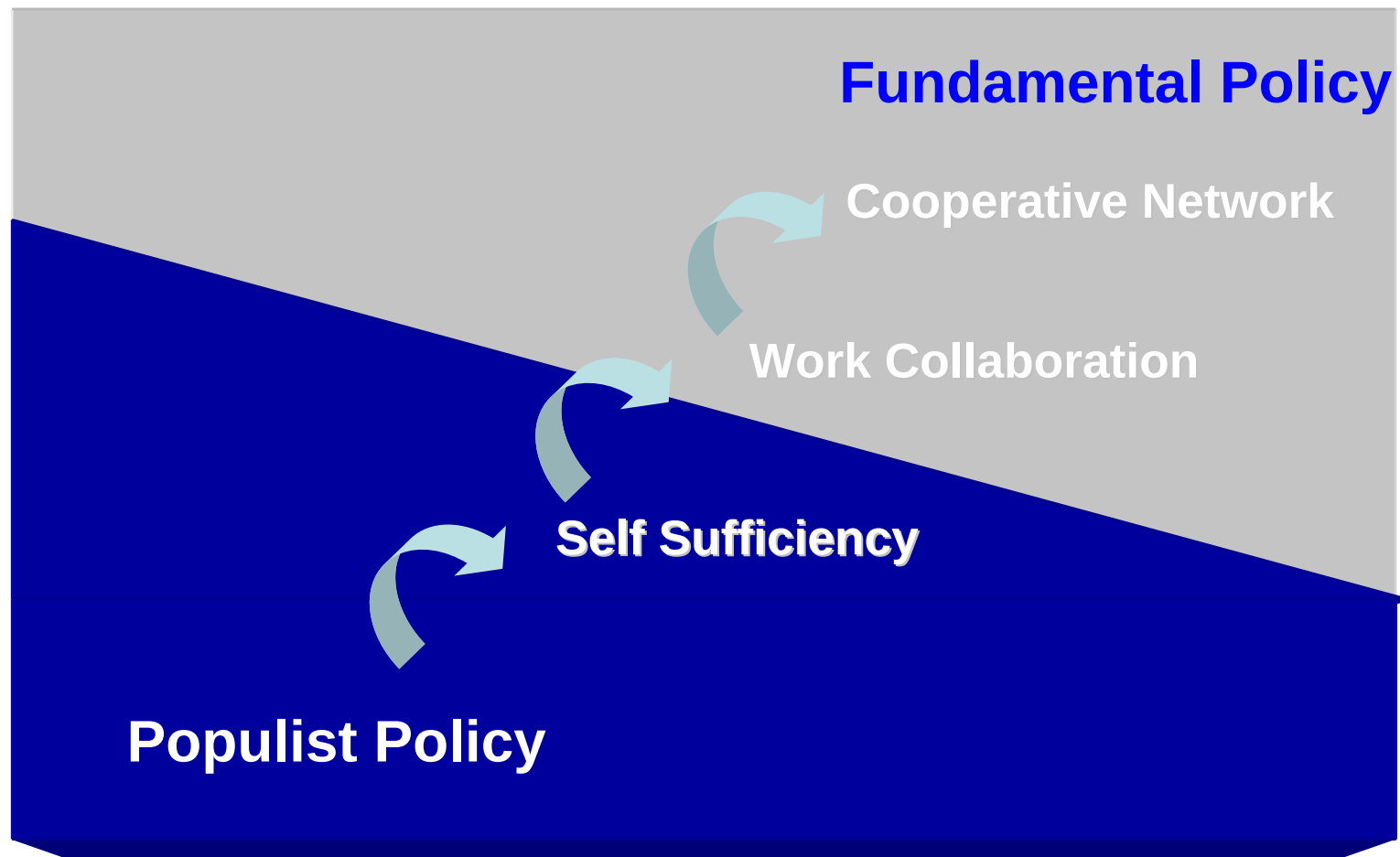
One Step at the Time

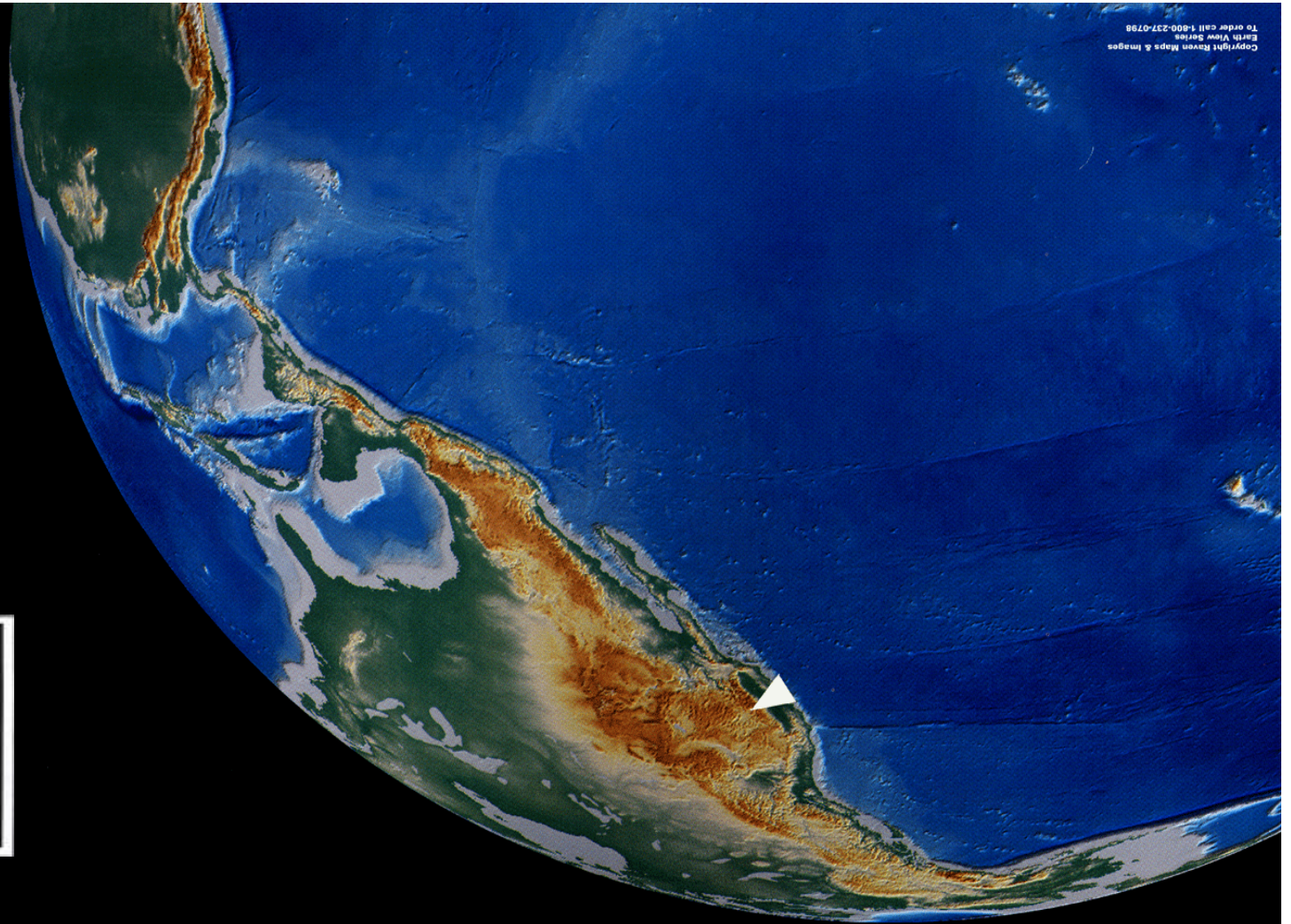

Business Value Creation

The Migration from Populist to Fundamental Policy

“Be the change that you want to see in the world”

วิสัยทัศน์ประเทศไทย สู่ปี 2570

15 สิงหาคม 2551 อิมแพ็ค เมืองทองธานี

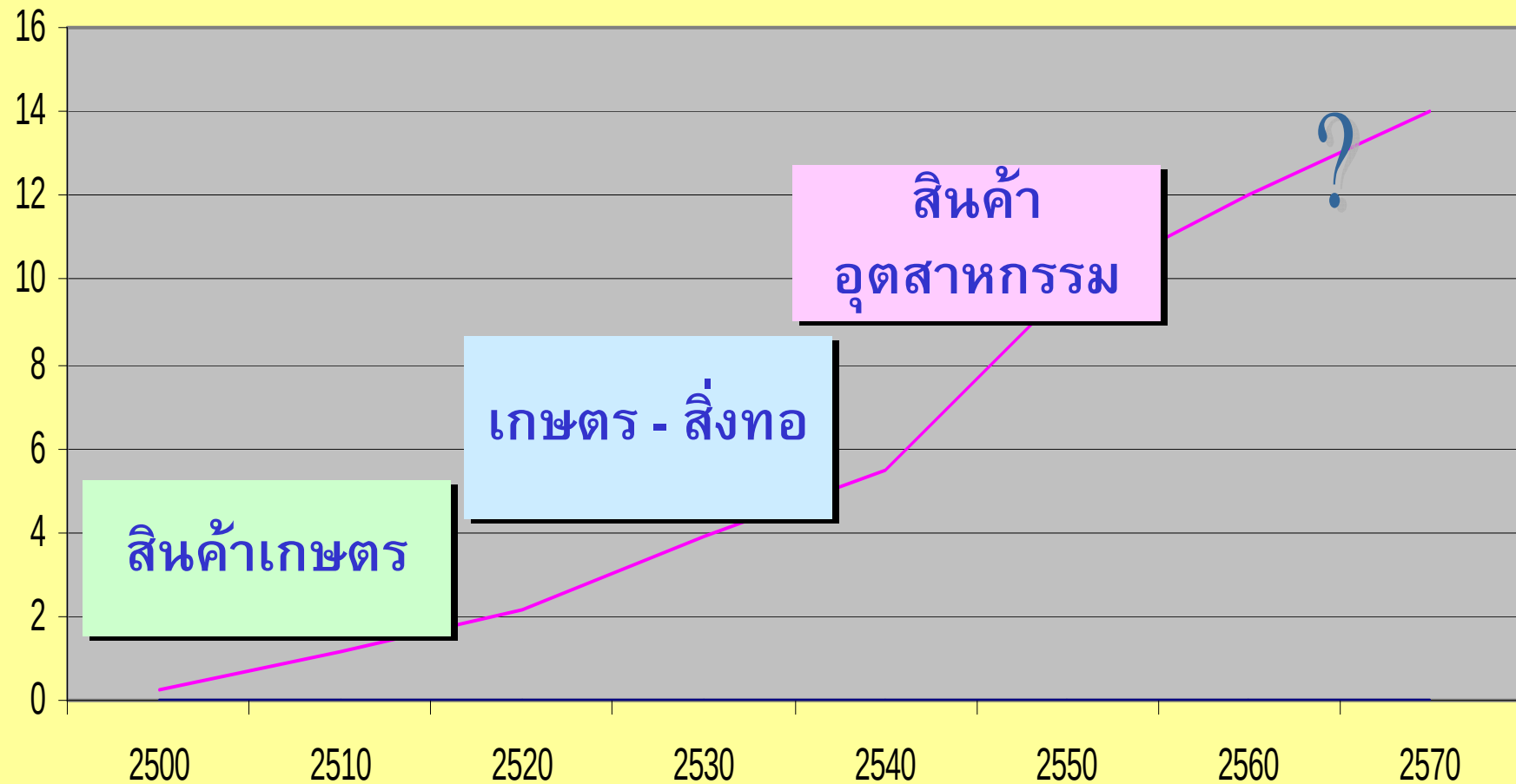
หัวข้อ

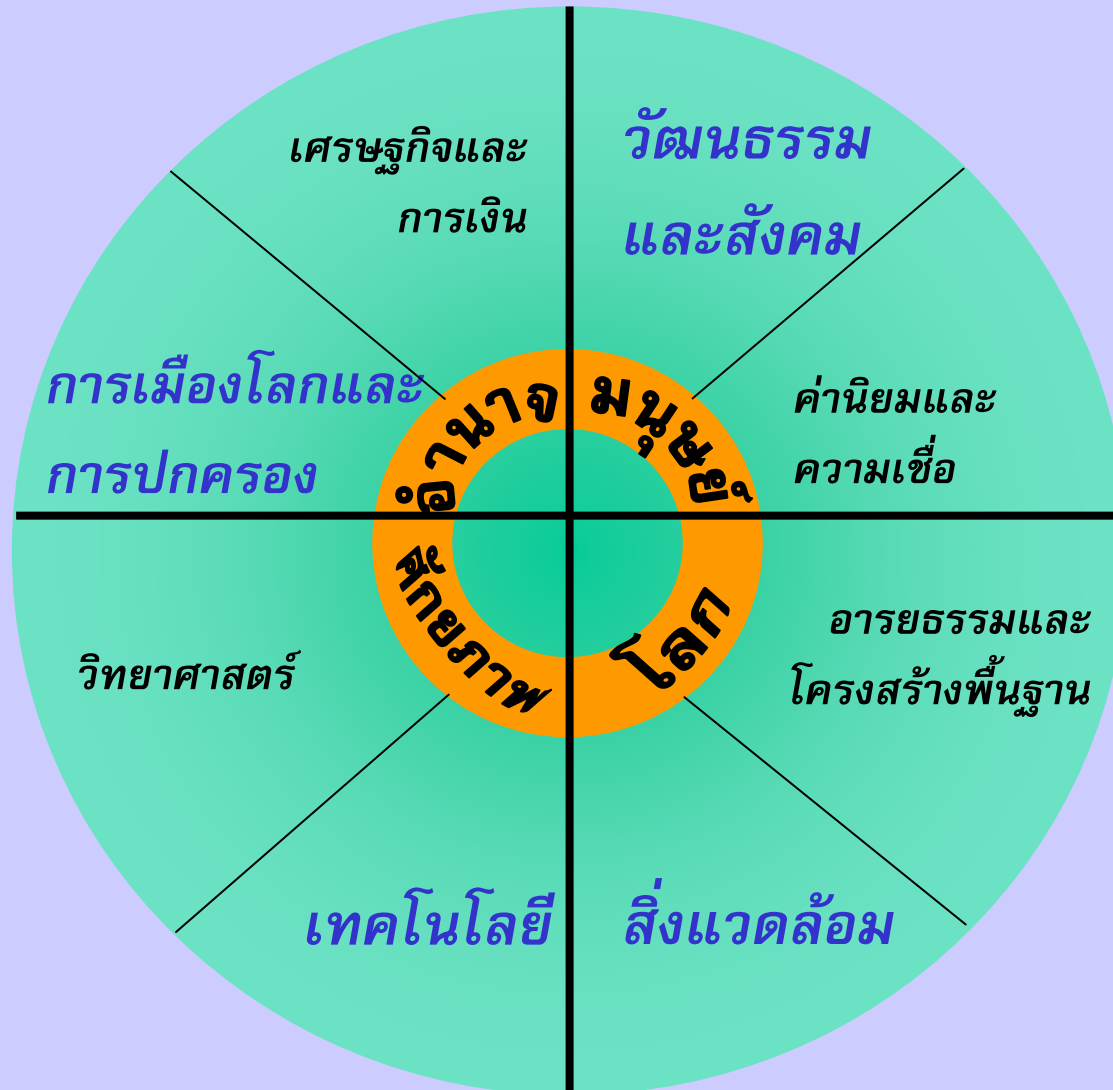
- อดีตสู่อนาคต
- เศรษฐกิจโลก และขีดความสามารถของไทย
- พัฒนาการของระบบเศรษฐกิจโลก และ
แนวโน้ม
- ความคาดหวังของบทบาทของไทย ในปี 2570
- ยุทธศาสตร์ในการนำไปสู่ความสำเร็จ

อดีต สู่ อนาคต

GDP (ล้านล้านบาท)

พลวัตของโลก ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ภาวะการณ์แข่งขันของไทยในเวทีโลก

ตารางเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเทศ	2546	2547	2548	2549	2550
สหรัฐอเมริกา	1	1	1	1	1
สิงคโปร์	4	2	3	3	2
ฮ่องกง	10	6	2	2	3
มาเลเซีย	21	16	26	22	23
ไทย	28	26	25	29	33
ฟิลิปปินส์	36	32	36	45	45
อินโดนีเซีย	49	49	50	52	54

ที่มา : IMD Year Book 2008 (สํารวจ 55ประเทศ)

KAM Spidergram for Thailand, Japan, Korea and China

การเติบโต GDP (%)

ค่าใช้จ่าย ICT ต่อ GDP

การบริการ E-Government

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ต่อ
ประชากร 10,000 คน

คุณภาพการศึกษาด้าน
วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

% ของคนทำงานวิชาชีพ และเทคนิค ต่อจำนวน
แรงงานทั้งหมด

จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ของประชากร

ระดับความร่วมมือ ระหว่างสถาบันการศึกษา - ภาคธุรกิจ

ค่าใช้จ่ายด้าน R&D ต่อ GDP

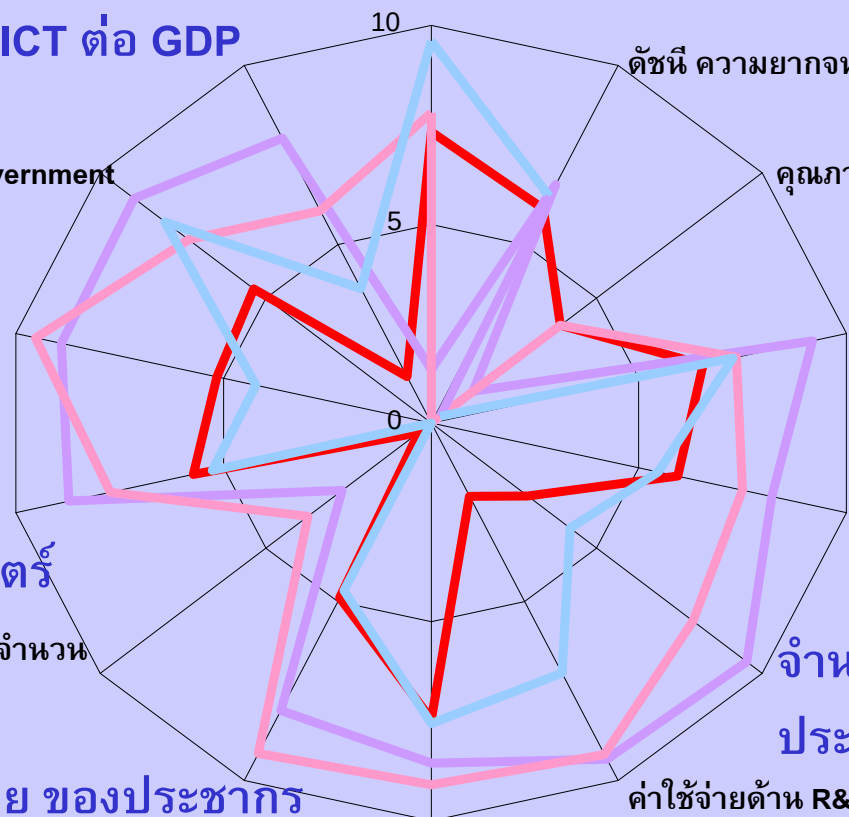
จำนวนนักวิจัยพัฒนาต่อ
ประชากร 1 ล้านคน

ประสิทธิภาพการ
บริหารของรัฐบาล

การแข่งขันภายในประเทศ

คุณภาพ ของสถาบันการเงิน

ดัชนี ความยากจน

Source: The World Bank Institute (2006)

Thailand Japan Korea China

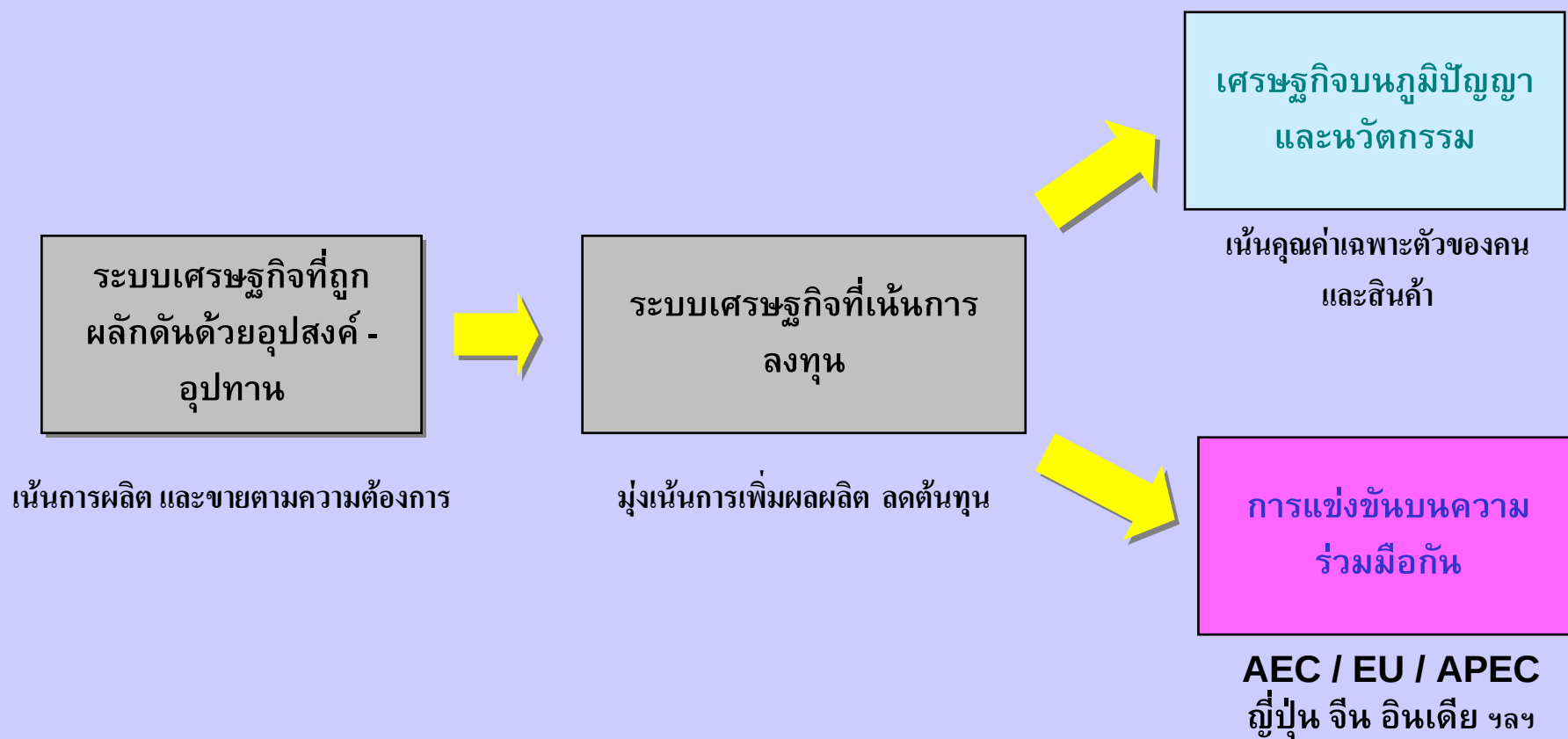
ทิศทางในการพัฒนาประเทศ

World Economy

Industrial-Based Economy	Knowledge Based Economy
• Mass Production • Standardization • Capital Intensive • Economies of Scale • Economies of Scope	• Mass Customization • Critical Mass • Knowledge Intensive • Economies of Skills • Economies of Speed
• Resource and Labor Intensive • Investment Driven	

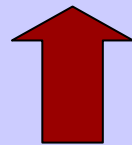
Thai Economy

พัฒนาการ ของระบบเศรษฐกิจโลก และแนวโน้ม

ความคาดหวัง บทบาทของไทยในเวทีโลก ในอีก 20 ปีข้างหน้า

เป็น 1 ในประเทศผู้นำที่สำคัญในภูมิภาค และมีบทบาทสำคัญบนเวทีการค้าโลก

เงื่อนไขสำคัญสู่ความสำเร็จ

1. สร้างนวัตกรรม ในการผลิต และบริการ
2. ปรับสมดุลย์ในโครงสร้างเศรษฐกิจ : การบริโภคภายใน - การส่งออก
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน : GDP - Energy ratio
4. ส่งเสริมธรรมาภิบาล ในภาครัฐ และเอกชน
5. ประยุกต์ใช้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกภาคส่วน

วิสัยทัศน์กลุ่มธุรกิจประเทศไทย

เกษตร อุตสาหกรรม

- อาหาร / คร่าวโลก
- พลังงานทดแทน

การค้า และ บริการ

- ศูนย์กลางดูแลสุขภาพ (Health Hub) และแพทย์ทางเลือก
- การท่องเที่ยว

อุตสาหกรรม การผลิต

- ยานยนต์ และชิ้นส่วน
- ปิโตรเคมี

ภูมิปัญญา และ นวัตกรรม

- สถาปัตยกรรม / มัณฑนาศิลป์
- ซอร์ฟแวร์
- เกมส์ และสื่อบันเทิงอิเล็กทรอนิกส์ (Animation)

ยุทธศาสตร์ในการนำไปสู่ความสำเร็จ

การศึกษา

เร่งรัดพัฒนาคุณภาพบุคลากร

ส่งเสริมวิจัยและ
พัฒนา

พัฒนาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ

Logistic

เน้นโครงการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การบริหาร

ส่งเสริมความร่วมมือ รัฐ-เอกชน-สังคม ให้เข้มแข็ง

เศรษฐกิจพอเพียง

ปรับใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสังคม

Team Thailand